

Županija

2.

Na temelju točke 2.3. podtočke 21. Plana intervencije kod iznenadnih onečišćenja mora («Narodne novine» broj 92/08), članka 7. i 8. Plana intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora u Primorsko-goranskoj županiji godine («Službene novine» broj 26/09, 42/12), članka 52. točke 18. Statuta Primorsko-goranske županije («Službene novine» broj 23/09, 9/13 i 25/13 - pročišćeni tekst, 5/18 i 8/18 - pročišćeni tekst) i članka 21. Poslovnika o radu Župana Primorsko-goranske županije («Službene novine» broj 23/14, 16/15, 3/16, 19/16-pročišćeni tekst), Župan Primorsko-goranske županije, dana 11. veljače 2019. godine, donio je

O D L U K U
o izmjeni Odluke o imenovanju članova i zamjenika članova Županijskog operativnog centra Primorsko-goranske županije

Članak 1.

U Odluci o imenovanju članova i zamjenika članova Županijskog operativnog centra Primorsko-goranske županije (KLASA: 022-04/15-01/30, URBROJ: 2171/1-01-01/6-15-9) od 31. kolovoza 2015. godine,

Članak 2. mijenja se i glasi:

- »1. **dr. sc. Darko Glažar**, lučki kapetan Lučke kapetanije Rijeka, zapovjednik ŽOC-a
2. **Jasmin Brkljača**, zamjenik načelnika Policijske uprave Primorsko-goranske Ministarstva unutarnjih poslova, zamjenik Zapovjednika ŽOC-a
3. **Nada Milošević**, pročelnica Upravnog odjela za pomorsko dobro, promet i veze Primorsko-goranske županije, članica
4. **Matko Škalamera**, pročelnik Područnog ureda za zaštitu i spašavanje Rijeka, član
Lenjinka Juričić-Mamilović, zamjenica člana
5. **Barbara Škevin Ivošević**, voditeljica Službe za zaštitu mora i priobalja, Uprave vodnoga gospodarstva i zaštite mora, Ministarstva zaštite okoliša i energetike, članica
Sandra Trošelj-Stanišić, zamjenica članice
6. **dr.sc. Koraljka Vahtar-Jurković**, pročelnica Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije, članica
Ena Srdoč Grozdanić, zamjenica članice
7. **Robert Marušić**, voditelj Službe zaštite voda, Vodno-gospodarstveni odjel za slivove sjevernog Jadrana, Hrvatske vode, član
Vlado Rogić, zamjenik člana
8. **Mr. sc. Sonja Šišić**, ravnateljica Javna ustanova »Priroda«, Ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Primorsko-goranske županije, članica
mr.sc. Marko Randić, zamjenik članice

9. **Jadranka Krstelj**, voditelj Službe za inspekcijske poslove područna jedinica Rijeka, Sektora inspekcije zaštite okoliša, Uprave za inspekcijske poslove, Ministarstva zaštite okoliša i energetike, članica
Davor Jugović, zamjenik članice
10. **Vladimir Malnar**, Inspektor sigurnosti plovidbe, Lučka kapetanija Rijeka, član
11. **Zdravko Lisac**, voditelj Odsjeka za promet i veze, Upravnog odjela za pomorsko dobro, promet i veze Primorsko-goranske županije, tajnik ŽOC-a.«

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«

KLASA: 022-04/19-01/5

URBROJ: 2170/1-01-01/6-19-28

Rijeka, 11. veljače 2019.

Ž u p a n
Zlatko Komadina, dipl.ing.

3.

Na temelju članka 39. stavak 1. Zakona o prostornom uređenju («Narodne novine» broj 153/13 i 65/17), članka 6. Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru («Narodne novine» broj 48/14), članka 28. točke 23. Statuta Primorsko-goranske županije («Službene novine» broj 23/09, 9/13, 25/13-pročišćen tekst, 5/18 i 8/18-pročišćeni tekst) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije («Službene novine» broj 26/09, 16/13 i 25/13 - pročišćeni tekst), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na 18. sjednici održanoj 21. veljače 2019. godine donijela je

Z a k l j u č a k

1. Prihvaća se Izvješće o stanju u prostoru Primorsko-goranske za razdoblje 2013.-2016. godine. (Izvješće je sastavni dio ovog Zaključka)
2. Izvješće iz točke 1. ovog Zaključka objavit će se u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«.

KLASA: 021-04/19-01/1

UR.BROJ: 2170/1-01-01/5-19-8

Rijeka, 21. veljače 2019.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

Županijska skupština
Predsjednik
Erik Fabijanić

Elaborat

Izvešće o stanju u prostoru Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2013. do 2016. godine

Osnova za izradu

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17)

Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvešća o stanju u prostoru (NN 48/14 i 19/15)

Izrada

JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Ravnatelj JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Adam Butigan, mag. ing. geod.

Odgovorna voditeljica

Gordana Uroda, dipl. ing. arh.

Radni tim:

Dado Jakupović, mag. geogr.

Vedrana Petrović, mag. oec. spec.

Vedran Radić, dipl. ing. građ.

Ines Tomadin, dipl. ing. geod.

Sanja Turk, dipl. ing. arh.

Gordana Uroda, dipl. ing. arh.

Suradnici

JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije:

Zvonimir Jelušić, mag. ing. aedif.

Mirjana Marinić, dipl. ing. arh.

Anita Vuković, bacc. admin. publ.

Primorsko-goranska županija:

Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša

Upravni odjel za pomorsko dobro, promet i veze

Upravni odjel za odgoj i obrazovanje

Upravni odjel za zdravstvo

Upravni odjel za kulturu, sport i tehničku kulturu

Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj

Upravni odjel za socijalnu politiku i mlade

Vanjski suradnici

dr. sc. Biserka Dumbović Bilušić – kulturna dobra i krajobraz

dr. sc. Ivan Lajić – recenzent teksta o stanovništvu

JU Priroda – zaštita prirode: Marko Randić, dipl. ing. biol.

RIEKO LAB d. o. o. – zaštita i očuvanje okoliša; područja prirodnih i drugih nesreća:

mr. sc. Višnja Hinić, dipl. ing. biokem.

Ana Jurjević, dipl. ing. preh. tehn.

prof. emeritus dr. sc. Čedomir Benac

Urbanistički studio Rijeka d. o. o. – društvena infrastruktura:

Tatjana Rakovac, dipl. ing. arh.

Mara Kučan Smešny, dipl. ing. arh.

Vrijeme izrade:

siječanj 2018. – listopad 2018.

IZVJEŠĆE

O STANJU U PROSTORU

PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

(za razdoblje od 2013. do 2016. godine)

Listopad, 2018.

SADRŽAJ

POPIS KRATICA	8
1. POLAZIŠTA	9
1.1. CILJEVI IZRADE IZVJEŠĆA	9
1.2. ZAKONODAVNO-INSTITUCIONALNI OKVIR	10
1.3. OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE	14
1.3.1. Prirodna i geografska obilježja	14
1.3.2. Administrativno-teritorijalni ustroj	19
1.3.3. Stanovništvo	20
1.3.3.1. Razmještaj stanovništva i gustoća naseljenosti	20
1.3.3.2. Prirodno i mehaničko kretanje stanovništva	21
1.3.3.3. Struktura stanovništva prema dobi i spolu	23
1.4. PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA U OKVIRU PROSTORNOGA UREĐENJA DRŽAVE	24
1.4.1. Razine dokumenata prostornog uređenja	25
1.4.2. Institucionalni okvir	26
2. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA	27
2.1. PROSTORNA STRUKTURA PLANIRANE NAMJENE I KORIŠTENJA POVRŠINA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE	28
2.1.1. Površine za građenje	28
2.1.1.1. Građevinska područja naselja	29
2.1.1.2. Izdvojena građevinska područja izvan naselja	32
2.1.1.3. Izdvojena građevinska područja gospodarske namjene	34
2.1.1.4. Prikaz planirane prostorne strukture korištenja i namjene površina po općinama/gradovima	37
2.1.2. Prirodna područja	38
2.1.2.1. Poljoprivredno zemljište	39
2.1.2.2. Šumsko zemljište	39
2.1.2.3. Ostalo poljoprivredno i šumsko tlo	40
2.1.2.4. Površine voda i mora	40
2.2. SUSTAV NASELJA	41
2.2.1. Sustav središnjih naselja	41
2.2.2. Uspostava urbane aglomeracije	44
2.2.3. Ruralni razvoj	45
2.2.4. Društvena infrastruktura	46
2.2.4.1. Javne službe	46
2.2.4.2. Zdravstvena skrb	47
2.2.4.3. Socijalna skrb	50
2.2.4.4. Ustanove prosvjetnih djelatnosti	52
2.2.4.5. Ustanove za kulturu i umjetnost	58
2.2.4.6. Građevine i površine za sport i rekreaciju	60

SADRŽAJ

2.3. GOSPODARSKE DJELATNOSTI	63
2.3.1. Kretanje bruto domaćeg proizvoda	63
2.3.2. Struktura gospodarstva PGŽ	64
2.3.3. Zaposlenost i proizvodnost rada	65
2.3.4. Analiza financijskih rezultata poslovanja poduzetnika u PGŽ	66
2.3.5. Zaposlenost	70
2.3.5.1. Kretanje zaposlenih po mikroregijama PGŽ	71
2.3.5.2. Struktura zaposlenih prema djelatnostima NKD-a	72
2.3.6. Kretanje nezaposlenosti na području PGŽ	72
2.3.7. Vanjskotrgovinska razmjena	74
2.3.8. Turizam PGŽ	76
2.3.8.1. Intenzitet turizma	76
2.3.8.2. Turizam u mikroregijama	77
2.3.8.3. Turističke zone izvan naselja planirane u županijskom Planu	78
2.3.9. Obrtništvo	78
2.3.10. Vrednovanje društveno-gospodarskog razvoja PGŽ i njezinih mikroregija	79
2.3.10.1. Indeks razvijenosti PGŽ	80
2.3.10.2. Indeks gospodarske snage PGŽ	80
2.3.11. Gospodarske zone planirane u prostornim planovima	81
2.3.12. Marikultura	82
2.3.13. Gospodarenje mineralnim sirovinama na području PGŽ	83
2.4. OPREMLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM OD ZNAČAJA ZA ŽUPANIJU	85
2.4.1. Prometna infrastruktura	85
2.4.1.1. Sustav cestovne infrastrukture	85
2.4.1.2. Sustav željezničke infrastrukture	89
2.4.1.3. Pomorski promet i lučko-terminalna infrastruktura	91
2.4.1.4. Sustav infrastrukture zračnog prometa	97
2.4.1.5. Sustav elektroničke komunikacije	98
2.4.2. Energetska infrastruktura	99
2.4.2.1. Elektroenergetski sustav	100
2.4.2.2. Cjevovodni promet (nafta i plin)	101
2.4.3. Vodoopskrba i odvodnja	102
2.4.3.1. Vodoopskrbni sustav	102
2.4.3.2. Sustav prikupljanja otpadnih voda	105
2.4.3.3. Korištenje voda – sustavi za melioracijsku odvodnju i navodnjavanje	107
2.4.4. Gospodarenje otpadom	107
2.4.4.1. Gospodarenje komunalnim otpadom	107
2.4.4.2. Gospodarenje neopasnim proizvodnim i opasnim otpadom	107
2.4.4.3. Građevni otpad i otpad koji sadrži azbest	108
2.4.4.4. Odlagališta komunalnog otpada	108
2.4.4.5. Odlagalište opasnog otpada Sovjak	109
2.4.4.6. Centralna zona za gospodarenje otpadom Marišćina	109

SADRŽAJ

2.5. ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA ...	110
2.5.1. Zaštita prirodnih vrijednosti u PGŽ	110
2.5.1.1. Javne ustanove za zaštitu prirode u PGŽ	111
2.5.1.2. Ekološka mreža Natura 2000	113
2.5.2. Mjere zaštite i očuvanja krajobraza i kulturnih dobara u prostornim planovima	117
2.5.2.1. Zaštićena, obnovljena i ugrožena kulturna dobra na području Županije	118
2.5.2.2. Stanje očuvanosti nepokretnih kulturnih dobara	121
2.5.3. Zaštita i očuvanje okoliša	124
2.5.3.1. Zaštita zraka	125
2.5.3.2. Površinske i podzemne vode	128
2.5.3.3. Kakvoća mora za kupanje	136
2.5.3.4. Zaštita tla od onečišćenja	136
2.5.4. Obalno područje i more	138
2.5.5. Pomorsko dobro	138
2.5.5.1. Granice pomorskog dobra	138
2.5.5.2. Koncesije i koncesijska odobrenja na pomorskom dobru	139
2.5.6. Razvojno-specifična područja	140
2.5.7. Područja posebnih prirodnih i ostalih nesreća	141
2.5.7.1. Prirodne opasnosti koje mogu izazvati nastanak katastrofe i velike nesreće	141
2.5.7.2. Tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće i nesreće u kapacitetima u kojima se proizvode, skladište, prerađuju, rukuju, prevoze, skupljaju i obavljaju druge radnje s opasnim tvarima	145
2.6. OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI	148
3. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I OSTALIH DOKUMENATA	153
3.1. INFORMACIJSKI SUSTAV PROSTORNOG UREĐENJA	153
3.2. IZRADA PROSTORNIH PLANOVA	157
3.2.1. Važeći prostorni planovi	157
3.2.1.1. Prostorni planovi područja posebnih obilježja	157
3.2.1.2. Prostorni plan Županije	157
3.2.1.3. Prostorni planovi uređenja općine/grada	157
3.2.1.4. Generalni urbanistički plan Grada Rijeke	161
3.2.1.5. Urbanistički planovi uređenja	162
3.2.1.6. Detaljni planovi uređenja	166
3.2.1.7. Provedbeni urbanistički planovi	167
3.2.2. Prostorni planovi u postupku izrade i donošenja	168
3.2.3. Izvješća o stanju u prostoru JLS	169
3.3. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA	169
3.3.1. Izdavanje dokumenata prostornog uređenja i gradnje	169
3.3.2. Legalizacija bespravno sagrađenih objekata	171

SADRŽAJ

3.4. PROSTORNI PLANOWI U ODNOSU NA OSTALE DOKUMENTE KOJI UTJEČU NA PROSTOR	173
3.4.1. Dokumentacija bitna za prostor PGŽ izrađena u razdoblju 2013. – 2016.	173
3.4.2. Studije o utjecaju na okoliš za zahvate na području PGŽ izrađene u razdoblju 2013. – 2016.	174
3.5. PROVEDBA ZAKLJUČAKA, SMJERNICA, PRIJEDLOGA ZA UNAPRJEĐENJE, PREPORUKA, AKTIVNOSTI, ODNOSNO MJERA IZ PRETHODNOG IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU PGŽ	174
3.5.1. Ostvarenje predviđene izrade i donošenja prostornih planova	174
3.5.2. Ostvarenje smjernica, prijedloga i mjera iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru	175
3.5.3. Provedba mjera kojima se utvrđuju obveze Zavoda u procesu praćenja stanja u prostoru	177
3.5.3.1. Pružanje stručne savjetodavne pomoći	178
3.5.3.2. Davanje mišljenja o usklađenosti prostornih planova uređenja s Prostornim planom Županije	178
3.5.3.3. Izrada prostornih planova regionalne i lokalne razine	179
3.5.3.4. Vođenje dokumentacije prostora	179
4. PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA S OSNOVNIM PREPORUKAMA MJERA ZA IDUĆE RAZDOBLJE	181
4.1. POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA DALJNJEGA PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJE, S OBZIROM NA OKOLNOSTI, SEKTORSKA OPTEREĆENJA I IZAZOVE	181
4.2. OCJENA POTREBE IZRADA NOVIH I/ILI IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA, OSTALIH DOKUMENATA KOJI UTJEČU NA PROSTOR ŽUPANIJE	191
4.2.1. Izmjene i dopune prostornih planova do uspostave novog sustava ...	192
4.2.1.1. Izmjena PP PGŽ	192
4.2.1.2. Izmjene i dopune prostornih planova uređenja grada/općine	192
4.2.2. Izrada i donošenja prostornih planova „nove generacije”	193
4.2.2.1. Izrada novog ili usklađenje važećeg PP PGŽ	193
4.2.2.2. Izrada prostornih planova uređenja grada/općine „nove generacije”	193
4.3. PREPORUKE MJERA I AKTIVNOSTI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA	194
5. IZVORI PODATAKA	196
PRILOZI	201
POPIS FOTOGRAFIJA	211
POPIS GRAFIKONA	211
POPIS KARTOGRAMA	212
POPIS PRILOGA	213
POPIS SHEMA	213
POPIS TABLICA	213
POPIS ZEMLJOVIDA	214
KARTOGRAMI	215

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

POPIS KRATICA

APPRRR: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

BDP: Bruto domaći proizvod

BDV: Bruto dodana vrijednost

CGO: Centar za gospodarenje otpadom

DGU: Državna geodetska uprava

DPU: Detaljni plan uređenja

DZS: Državni zavod za statistiku

FINA: Financijska agencija

GKR: Gradska knjižnica Rijeka

GP: Građevinsko područje

GUP: Generalni urbanistički plan

HAKOM: Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti

HGK: Hrvatska gospodarska komora

HZJZ: Hrvatski zavod za javno zdravstvo

HZMO: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

HZZ: Hrvatski zavod za zapošljavanje

HZZO: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

IOSUP: Izvješće o stanju u prostoru

ISPU: Informacijski sustav prostornog uređenja

JLS: Jedinica lokalne samouprave

MGiPU: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

PGDP: Prosječni godišnji dnevni promet

PLDP: Prosječni ljetni dnevni promet

PP PGŽ: Prostorni plan Primorsko-goranske županije

PPPPO: Prostorni plan područja posebnih obilježja

PPUO/G: Prostorni plan uređenja općine/grada

PPŽ: Prostorni plan Županije

RH: Republika Hrvatska

UPU: Urbanistički plan uređenja

Zavod: JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ

ZOP: Zaštićeni obalni pojas

ZPU: Zakon o prostornom uređenju

ZZO: Zakon o zaštiti okoliša

ZZP: Zakon o zaštiti prirode

POLAZIŠTA

Izvešće o stanju u prostoru Primorsko-goranske županije (dalje: Izvešće) dokument je kojim se Županijska skupština te stručna i šira javnost izvješćuje o stanju u prostoru u Primorsko-goranskoj županiji za četverogodišnje razdoblje od posljednjega prihvaćenog izvješća 2012. godine. Izvešće donosi Skupština Primorsko-goranske županije, a izrada Izvešća o stanju u prostoru, prema Zakonu o prostornom uređenju, spada u osnovnu djelatnost županijskog Zavoda za prostorno uređenje. Ovo Izvešće izrađuje se u skladu s važećim Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13) i Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvešća o stanju u prostoru (NN 48/14, 19/15).

Posljednji dokument praćenja stanja u prostoru u području prostornog uređenja Primorsko-goranske županije – Izvešće o stanju u prostoru Primorsko-goranske županije za razdoblje 2005. – 2012. godine usvojen je na Županijskoj skupštini 27. veljače 2014. godine.

1.1. CILJEVI IZRADE IZVJEŠĆA

Osnovni je cilj izrade Izvešća uočiti i prepoznati trajne promjene u prostoru za razdoblje od 2013. do kraja 2016. godine, uočiti promjene vezane uz stanje izrade i provedbe dokumenata prostornog uređenja, te utvrditi prijedloge aktivnosti kojima se može unaprijediti stanje u prostoru na području Županije.

Specifični ciljevi izrade ovog Izvešća su:

- utvrditi prostorne pokazatelje vezane uz prostor PGŽ
- prepoznati socijalne i gospodarske trendove i aktivnosti koje utječu na prostor
- utvrditi procese i pojave u prostoru, te s tim u vezi dati ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja
- ocijeniti stanje infrastrukturne opremljenosti
- prepoznati prostorne i razvojne specifičnosti te problemska područja
- ocijeniti potrebu izrade novih te izmjenu i dopunu važećih prostornih planova i ostalih dokumenata koji utječu na prostor na razini PGŽ.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

1.2. ZAKONODAVNO-INSTITUCIONALNI OKVIR

U izvještajnom razdoblju zabilježene su značajne promjene legislative. Pretežiti je dio izmjena zakona i podzakonskih akata nastao zbog pristupanja Republike Hrvatske (dalje: RH) Europskoj uniji (dalje: EU) te obveze uključivanja europskih stečevina u hrvatski pravni sustav, a manji redovitom potrebom da taj sustav slijedi i regulira društveno-gospodarsku dinamiku. U ovom su poglavlju ukratko opisani zakoni koji imaju značajan utjecaj na prostorno uređenje i zakoni koji su indirektno vezani uz prostorno planiranje. U svakom segmentu Izvješća naznačena je izmjena zakona koja se dogodila u razdoblju 2013. – 2016. godine i izvan njega, ako utječe na prostorno uređenje.

Zakon o prostornom uređenju i gradnji 2013. godine zamijenjen je s tri nova zakona kojima je regulirano prostorno uređenje i provedba dokumenata prostornog uređenja, a to su:

- **Zakon o prostornom uređenju** (NN 153/13)
- **Zakon o gradnji** (NN 153/13)
- **Zakon o građevinskoj inspekciji** (NN 153/13)

koji su stupili na snagu 1. siječnja 2014. godine.

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13) odredio je ciljeve prostornog uređenja, a među ostalim naglašeni su: ravnomjeran prostorni razvoj usklađen s gospodarskim, društvenim i okolišnim polazištima; prostorna održivost u odnosu na racionalno korištenje i očuvanje kapaciteta prostora na kopnu, moru i u podmorju radi učinkovite zaštite prostora; povezivanje državnog teritorija s europskim sustavima prostornog uređenja te njegovanje i razvijanje regionalnih prostornih osobitosti.

Zakon o prostornom uređenju (dalje: ZPU) donio je promjene u hijerarhiji, vrsti i sadržaju prostornih planova. Na državnoj razini propisuje nove planove: Državni plan prostornog razvoja i UPU državnog značaja. Na regionalnoj razini, osim ranije propisanoga županijskog Plana, propisuje UPU županijskog značaja, a na lokalnoj razini i dalje je propisana izrada PPUO/G, GUP-a i UPU-a, ali se ukida detaljni plan uređenja (DPU). ZPU samo načelno određuje što trebaju odrediti/propisati Državni plan i županijski Plan i definiciju prepušta podzakonskim aktima putem uredbi i pravilnika:

- **Pravilnik o Državnom planu prostornog razvoja** (NN 122/15) odredio je način propisivanja uvjeta provedbe zahvata u prostoru, sadržaj namjena pojedinih zona i koridora koji se njime planiraju, sadržaj i mjerila kartografskih prikaza te elektronički standard elaborata.
- **Uredba o određivanju građevina, drugih zahvata u prostoru i površina državnog i područnog (regionalnog) značaja** (NN 37/14 i 154/14) donijeta je 2014. godine. Njome su određene građevine i površine držav-

POLAZIŠTA

nog i područnog (regionalnog) značenja te zahvati u prostoru i površine državnog i područnog (regionalnog) značenja koji se prema posebnim propisima koji uređuju gradnju ne smatraju građenjem. Državni plan i županijski Plan imaju obvezu, temeljem ZPU-a, za sve građevine i površine iz ove Uredbe propisati uvjete provedbe zahvata u prostoru.

- **Uredba o informacijskom sustavu prostornog uređenja** (NN 115/15) propisuje strukturu, sadržaj, način rada, oblik i elektronički standard te pravila izrade.
- **Pravilnik o sadržaju prostornih planova** kojim će se propisati sadržaj i način izrade ostalih planova još uvijek je u izradi.

Novi sustav prostornih planova (sukladno čl. 199. ZPU-a) **započet će donošenjem Državnog plana prostornog razvoja**. Tek nakon njegovog donošenja može se započeti s izradom županijskog Plana na temelju novog ZPU-a. Nakon donošenja županijskog Plana JLS mogu krenuti u izradu novih planova (PPUO/G pa GUP-a). Navedeno ima za posljedicu da se mnoge JLS nisu odlučile za izradu cjelovitih usklađenja s PP PGŽ (SN 153/13) jer će nakon uspostave novog sustava biti potrebna ponovna usklađenja.

Svi planovi, pa i Državni i županijski, postaju provedbeni planovi, bez obzira na razinu i mjerilo izrade. Moguće je očekivati probleme s obzirom na razinu (dosad su bili strateški planovi) i mjerilo izrade planova. Do donošenja novih planova, sukladno čl. 198., planovi se mogu mijenjati i dopunjavati (ali ne duže od pet godina od stupanja na snagu ZPU-a¹). Izmjene i dopune moraju biti u skladu s planom više razine. Do kraja 2016. godine nije niti započela izrada Državnog plana prostornog razvoja, a time je i onemogućena izrada i donošenje svih planova „nove generacije” regionalne i lokalne razine.

U sustavu kontrole nad usklađenosti prostornih planova (čl. 107. ZPU-a) propisana je obveza pribavljanja mišljenja Zavoda o usklađenosti **samo PPUO/G² s županijskim Planom**. Zavod nema nadležnosti nad kontrolom usklađenosti UPU-a sa županijskim Planom.

Izvešće o stanju u prostoru izrađuje se na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini. Obveza izrade četverogodišnjeg izvješća propisana je člankom 39. ZPU-a. Temeljem njega donesen je i novi **Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru** (NN 48/14, 19/15) kojim su propisani sadržaj Izvješća, obvezni prostorni pokazatelji, način sudjelovanja javnopravnih tijela u njegovoj izradi i ostali zahtjevi u vezi praćenja stanja u području prostornog uređenja.

¹ Izmjenom Zakona (NN 65/17) brisana je odredba i ukinuto ograničenje od 5 godina.

² Izmjenom Zakona (NN 65/17) dodaje se i mišljenje usklađenosti GUP-a s PP PGŽ.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 86/12 i 143/13)

pokrenuo je postupak ozakonjenja nezakonito izgrađenih zgrada. Nezakonito izgrađena zgrada, u smislu ovog Zakona, je nova zgrada, odnosno rekonstruirani dio postojeće zgrade izgrađene bez akta kojim se odobrava građenje, odnosno protivno tom aktu. Izgrađena je u skladu s prostornim planom ili protivno prostornom planu i vidljiva na digitalnoj ortofoto karti (DOF5/2011) Državne geodetske uprave izrađenoj na temelju aerofotogrametrijskog snimanja Republike Hrvatske započetog 21. lipnja 2011. godine. Na njoj su izvedeni najmanje grubi konstruktivni građevinski radovi (temelji sa zidovima, odnosno stupovima s gredama i stropom ili krovnom konstrukcijom) s ili bez krova najmanje jedne etaže. Sukladno Zakonu, zahtjeve za izdavanje rješenja o ozakonjenju zgrada moglo se podnositi do 30. lipnja 2013. godine³.

Novi **Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13 i 78/15)** usklađen s direktivama Europske unije donesen je 2013. godine. Najznačajnija je izmjena odredba kojom se propisuje provedba postupka strateške procjene utjecaja na okoliš strategija, planova i programa, uključujući njihove izmjene i dopune, koje se donose na lokalnoj razini za velike gradove iz područja poljoprivrede, šumarstva, ribarstva, energetike, industrije, rudarstva, prometa, telekomunikacija, turizma, prostornog planiranja, regionalnog razvoja, gospodarenja otpadom i vodnoga gospodarstva.

Izmjenama i dopunama Zakona iz 2015. godine detaljnije se propisuju kriteriji za provedbu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi provedbe strateške procjene utjecaja na okoliš strategija, planova i programa na lokalnoj razini.

U lipnju 2013. godine donesen je novi **Zakon o zaštiti prirode** (NN 80/13). Njime je određeno da u postupku izrade prostornih planova sudjeluje nadležno ministarstvo utvrđivanjem zahtjeva zaštite prirode, odnosno propisivanjem mjera i smjernica za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti. Zahtjevi sadrže uvjete zaštite prirode, pregled zaštićenih dijelova prirode, područja ekološke mreže te ekološki značajnih područja s pripadajućim kartografskim prikazom.

Stupanjem na snagu **Uredbe o ekološkoj mreži** (NN 124/13) proglašava se ekološka mreža Natura 2000. Uredbom se propisuje popis vrsta i stanišnih tipova čije očuvanje zahtijeva određivanje područja ekološke mreže, propisuju se kriteriji za određivanje područja ekološke mreže, ciljne vrste i stanišni tipovi radi kojih se uspostavlja područje ekološke mreže te se utvrđuje kartografski prikaz ekološke mreže.

³ Izmjenama i dopunama Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 65/17) krajnji rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje rješenja o izvedenom stanju pomaknut je na 30. lipnja 2018.

POLAZIŠTA

Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu⁴ (NN 146/14) propisuje detaljni sadržaj zahtjeva za prethodnom i glavnom ocjenom prihvatljivosti za hvata za ekološku mrežu, te detaljni sadržaj zahtjeva za prethodnom ocjenom prihvatljivosti strategije, plana i programa za ekološku mrežu te način informiranja i sudjelovanja javnosti.

Zakoni koji su indirektno vezani na prostorno uređenje su:

- **Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske** (NN 147/14) uveo je ocjenjivanje i razvrstavanje svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema indeksu razvijenosti⁵. Na temelju Zakona o regionalnom razvoju RH donesena je **Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti** (NN 15/13).
- **Zakon o brdsko-planinskim područjima** (NN 12/02, 32/02, 117/03, 42/05, 90/05, 80/08, 148/13, 147/14) uređuje poticajne mjere za brdsko-planinska područja određena kao područja od interesa i pod posebnom zaštitom Republike Hrvatske.
- **Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave** (NN 117/93, 33/00, 73/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07 – Odluka USRH, 73/08, 25/12, 147/14, 100/15 i 115/16) uređuje izvore sredstava i financiranje poslova iz samoupravnog područja županije, općine, grada.
- Izmjenama **Zakona o obrani** (NN 73/13, 75/15 i 27/16) u 2016. godini ukinuta je obveza plaćanja komunalne naknade za objekte u vlasništvu Ministarstva obrane što je rezultiralo smanjenjem prihoda JLS s osnova naplate komunalne naknade.
- Izmjenama i dopunama **Zakona o cestama** (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14) 2014. godine Zakon je usklađen s Direktivom vijeća 2013/22/EU. Na temelju čl. 7. stavka 2. Zakona o cestama i **Odluke o razvrstaju javnih cesta** (NN 92/14) došlo je do promjena za sljedeće ceste:
 - županijska cesta ŽC 5084 – produljenje trase
 - državna cesta DC 523 – ukinuta
 - lokalna cesta LC 58107 – produžena
 - lokalna cesta LC 58116 – dodana nova trasa.
- U izvještajnom razdoblju donesen je **Program građenja i održavanja javnih cesta** za razdoblje od 2013. do 2016. te naknadno 2014. godine i njegove izmjene i dopune (NN 01/14).

⁴ Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode (NN 15/18) u 2018. godini Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu stavljen je izvan snage.

⁵ Indeks razvijenosti je pokazatelj stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te služi kako bi se odredio intenzitet poticanja razvoja putem državnih mjera i programa pomoći.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

- **Naredba o razvrstaju luka otvorenih za javni promet na području Primorsko-goranske županije** (NN 3/2015) značajno je promijenila broj luka otvorenih za javni promet od županijskog značaja u odnosu na prethodnu Odluku (NN 32/11, 117/12). Luke otvorene za javni promet lokalnog značaja u većim središnjim naseljima na obalnom području i otocima dobile su veći, županijski značaj.
- **Zakon o energiji** (NN 120/12, 14/14, 95/15, 102/15)
- **Zakon o energetskej učinkovitosti** (NN 127/14) donesen je u listopadu 2014. godine.
- **Zakon o izmjenama Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama** (NN 56/16) uređuje postupak dodjele koncesija za gospodarsko korištenje pomorskog dobra u posebnim rezervatima te se propisuju obveze jedinica područne (regionalne) samouprave u postupku dodjele koncesija.
- **Zakon o vodama** (NN 153/09, 130/11, 56/13 i 14/14) mijenjan je i dopunjen 2013. i 2014. godine. Izmjene se odnose na usklađenje s direktivama Europske unije. Na temelju Zakona o vodama, donesen je **Plan upravljanja vodnim područjima** (NN 82/13) za razdoblje od 2013. do 2015. godine koji je usklađen s dodatkom VII. Okvirnih direktiva o vodama (2000/60/EZ). Republika Hrvatska je tijekom pregovora s Europskom komisijom zatražila prijelazna razdoblja za provedbu vodno-komunalnih direktiva (**Direktiva o kakvoći voda namijenjenih za ljudsku potrošnju** te **Direktiva o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda**) kojim se potpuna primjena Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda produljuje do 31. prosinca 2023. godine.
- U promatranom je razdoblju došlo do dvije izmjene i dopune **Zakona o elektroničkim komunikacijama** 2013. i 2014. godine (NN 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14) u dijelu usklađenja s propisima Europske unije.
- **Zakon o održivom gospodarenju otpadom** (NN 94/13)

1.3. OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

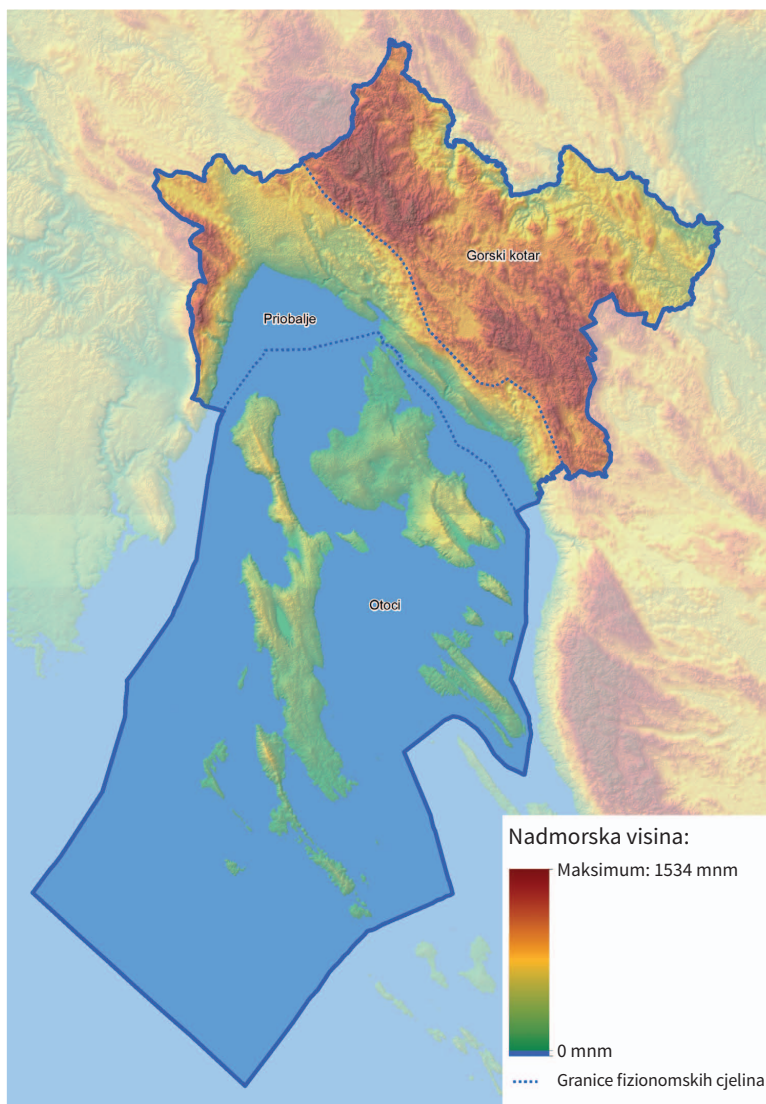
1.3.1. Prirodna i geografska obilježja

Primorsko-goranska županija jedna je od sedam primorskih jedinica područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj. Na sjeveru graniči s Republikom Slovenijom, na zapadu s Istarskom županijom, na istoku s Karlovačkom, te na jugoistoku s Ličko-senjskom i Zadarskom županijom. Županiji pripada i dio teritorijalnog mora s državnom granicom udaljenom 12 nautičkih milja jugozapadno od otoka Suska.

Površina teritorija Županije iznosi 3589 km², dok je površina pripadajućeg akvatorija 4344 km². Ukupna dužina obale iznosi 1065 km, od čega obale kopna

POLAZIŠTA

Zemljovid 1. Hipsometrijska obilježja PGŽ

Izvor: GIS baza JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

133 km, a obale otoka 932 kilometra. Županiju obilježava izrazita razvedenost obale, posebne klimatske pogodnosti i položajna blizina prostoru srednje Europe. Zbog svojega položaja, Županija je prometno sjecište putova koji povezuju srednju i jugoistočnu Europu te dio zemalja zapadne Europe sa Sredozemnim morem. Grad Rijeka predstavlja upravno-administrativno, gospodarsko i kulturno središte Županije.

Županiju se može podijeliti na tri fizionomijski izražene cjeline, sa znatnim razlikama u reljefu, klimi, naseljenosti i izgrađenosti (Zemljovid 1.).

Gorski kotar zauzima 35,5 % površine Županije i obuhvaća njezine najviše dijelove smještene u sjeveroistočnom dijelu. Riječ je o prostoru složenih struktura fluviokrških visoravni, gorskih masiva i dolinskih zona. Odlikuje se kvalitetom zraka, mnogim šumskim i vodnim resursima te bogatom bioraznolikošću. Značenje Gorskog kotara najbolje se očrtava u njegovom strateškom položaju na jedinstvenom reljefnom suženju između južnih ograna istočnih Alpa i dinarskoga gorsko-planinskog prostora. Brojni prijevoji (Gornje Jelenje 881 m, Delnička vrata 742 m) na tom području omogućili su prometnu valorizaciju ovog prostora još u 18. i 19. stoljeću.

Gorski kotar se može podijeliti na dvije osnovne cjeline: dolinski prostor Čabranke i Kupe na sjevernom dijelu, te središnji Gorski kotar (tzv. delnički koridor ili središnja visoravan). Prostor Čabranke i Kupe pravilno je oblikovan, razmjerno duboka je dolina koja prodire do paleozojskih slojeva (karbonatni škriljavci). Središnji Gorski kotar proteže se na visoravnima dolinske i fluviokrške morfologije, na nadmorskoj visini od 600 do 700 metara. Izgrađene su mezozojskim, pretežito trijaskim stijenama, a djelomično jurskim i krednim vapnencima te dolomitom. Izražena je pojavnost krških reljefnih oblika, a na dodiru karbonskih stijena i vapnenaca pojavljuju se polja u kršu, npr. Lič polje. Središnji prostor na sjeverozapadnom i jugoistočnom dijelu omeđen je istaknutim gorskim masivima Risnjaka i Velike Kapele. Na području Velike Kapele nalazi se najviše stalno nastanjeno naselje u Republici Hrvatskoj, Begovo Razdolje (1060 m. n. v.), kao i najviši vrh Županije (Bjelolasica-Kula, 1534 m. n. v.).

Najveća ponornica na području Gorskog kotara je Dobra, a glavni površinski vodotok Kupa. Najvećim dijelom toka, od Osilnice do Zdihova, rijeka Kupa je državna granica Hrvatske i Slovenije. Na području Gorskog kotara ističu se i dva hidroenergetski značajna jezera, Lokvarsko i Bajersko.

Prema Köppenovoj klasifikaciji klima, područje Gorskog kotara najvećim dijelom ima obilježja umjereno tople vlažne klime s toplim ljetima (oznaka Cfb), gdje je srednja temperatura najtoplijeg mjeseca < 22 °C. Postoje barem četiri mjeseca sa srednjom temperaturom ≥ 10 °C. Srednja godišnja temperatura je između 6 °C i 10 °C, dok je srednja godišnja količina oborina između 2000 mm i 3000 milimetara. U ovoj klimi ne postoji sušno razdoblje, a oborine su jednako raspoređene na cijelu godinu. Najviša područja Gorskog kotara (iznad 1200 m. n. v.) pripadaju

POLAZIŠTA

snježno-šumskoj klimi (oznaka Df). Srednja mjesečna temperatura najhladnijeg mjeseca je između -4°C i 0°C , a temperatura najtoplijeg mjeseca je ispod 20°C . Srednja godišnja temperatura je između 0°C i 6°C , dok je godišnja količina oborina iznad 3000 milimetara. Specifičnost gorskog područja su i znatne količine snježnog pokrivača koji se zimi može zadržati i do nekoliko mjeseci, kao i temperature inverzije u kotlinskim dijelovima tijekom stabilnoga anticiklonalnog vremena.

Gorski kotar je najvećim dijelom pokriven smeđim tlima na vapnencima i dolomitima, a rasprostranjena su i smeđa kisela tla siromašna bazama i s nedovoljno hranjivih mineralnih sastojaka. Vegetacijski, najveći dio Gorskog kotara pokrivaju kontinentske šume bukve i jele, a niži, jugozapadni i sjeveroistočni dijelovi, pokriveni su primorskom i kontinentskom bukovom šumom. Najviši dijelovi Risnjaka i Velike Kapele obrasli su klekovinom bora krivulja, subalpinskim bukovim šumama i šikarom, te šumama smreke i jele.

Kvarnerski otoci su druga velika cjelina koja zauzima 28,1 % teritorija PGŽ, a čini ju cresko-lošinjska skupina otoka te otoci Krk i Rab s pripadajućim manjim otocima. S površinom od $405,78\text{ km}^2$, Krk i Cres su ujedno i najveći hrvatski otoci.

Cresko-lošinjska skupina svojevrsni je morfostrukturni nastavak istočnoistarskoga brdskog područja Učke i Ćićarije. Osim mostom povezanih Cresa i Lošinja, skupini pripadaju i brojni otoci/otočići (Unije, Susak, Vele Srakane, Male Srakane, Ilovik, Sv. Petar i drugi). U sastavu i građi prevladavaju vapnenačke i dolomitne zone, a nepropusnih naslaga fliša praktički nema. Za poljoprivredu je nepovoljna osnova uvjetovala gospodarsku usmjerenost uzgoju sitne stoke i odrazila se na izgled krajobraza, gdje uz razvedenu obalu i strme padine, prevladava degradirani vapnenački kamenjar.

Otok Krk, za razliku od cresko-lošinjske skupine, prostor je kompleksnijega reljefnog postanka. Pripadaju mu i manji otoci Plavnik i Prvič. Može se podijeliti na niski sjeverni dio sa značajnom turističkom preobrazbom priobalja te južnu visoku kršku zaravan. Pojedini reljefni oblici u zoni između Puntarske drage i Vrbnika pružaju se okomito na dinarski smjer pružanja reljefa, dok glavna flišna udolina Omišalj – Dobrinj – Baška i niz manjih usporednih vapnenačkih bila ima klasični dinarski pravac pružanja (sjeverozapad-jugoistok). Nadopunjujuće korištenje flišnih zona za poljodjelstvo i vapnenačkih zaravni za ispašu stoke odredilo je rano vrednovanje prostora i veliku naseljenost s većim brojem otočnih središta (Krk, Baška, Punat, Omišalj, Vrbnik). U novije vrijeme na preobrazbu otoka utjecala je pojava industrije (Omišalj) i vikend-turizma (Malinska-Dubašnica, Dobrinj).

Na **otoku Rabu** prevladava dinarski morfostrukturni reljef, bez transverzalnih presijecanja. Postoje četiri osnovne zone: sjeverna zona loparske flišne udoline i naslaga pijeska, sjeveroistočna zona vapnenačkog Kamenjaka (408 m. n. v.),

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

središnja flišna zona i jugozapadna karbonatna zona Kalifronta. Središnja flišna zona, zaštićena od bure i isušivanja istaknutim bilom Kamenjaka, težište je naseljenosti otoka s oblikovanim krajobraznim elementima i sredozemnim polikulturama. Manji otoci rapske otočne skupine su Sv. Grgur, Goli otok i Dolin.

Hidrološki gledano, kvarnerski su otoci prostor izrazite suše i bezvodice što je uvjetovalo nužnost uspostave suvremenih vodoopskrbnih sustava i iskorištavanje dostupnih izvora vode, kao što su Ponikve i Jezero kod Njivica na Krku. Jedna od hidrografskih posebnosti kvarnerskih je otoka slatkovodno Vransko jezero na otoku Cresu s razinom oko 13 m iznad razine mora. S površinom od 5,8 km², najvećom dubinom više od 70 m i više od 200 milijuna m³ pitke vode, Vransko jezero je najznačajnija prirodna vodosprema slatke vode na Hrvatskom primorju, uključena u suvremeni cresko-lošinjski vodoopskrbni sustav.

Većina sjevernojadranskih otoka ima umjereno toplu vlažnu klimu s vrućim ljetima (oznaka Cfa), gdje je srednja temperatura najtoplijeg mjeseca ≥ 22 °C i postoje barem četiri mjeseca sa srednjom temperaturom ≥ 10 °C. Južni dijelovi Cresa i Raba te otok Lošinj pripadaju tipu sredozemne klime sa suhim i vrućim ljetima (Csa) gdje je uz iste temperaturne kriterije količina mjesečnih oborina u najsušem ljetnom mjesecu manja od 30 mm i tri puta manja od količine oborina u najvlažnijem mjesecu zime. Godišnja količina oborina na otocima Kvarnera je između 800 i 1200 milimetara. Kvarnerski je prostor tipična regija bure pri čemu nepovoljni utjecaj vjetrova ovisi o specifičnim mikroreljefnim i klimatskim okolnostima. To posebno dolazi do izražaja na otoku Rabu, gdje je kalifrontska, od bure zaštićena jugozapadna obala, svojim sredozemnim obilježjima klime i bujnom vegetacijom posve drugačija od ogoljelog, buri okrenutoga sjeveroistočnog dijela otoka.

Uz spomenute plodne flišne zone na vapnencu, na otočnom prostoru prevladavaju izrazito skeletna tla dinarskog kamenjara i pašnjaka. Najveći dio otoka Krka te sjeverni dio Cresa i Raba obrasli su submediteranskom šumom i šikarom hrasta medunca te bijelog i crnog graba, dok su južna obala Krka, Raba i Cresa te otok Lošinj pokriveni zimzelenom, sredozemnom makijom hrasta crnike.

Priobalje s neposrednim zaleđem, zauzima oko 36,4 % teritorija i težište je demografskog i gospodarskog razvoja PGŽ. Prostire se od Brseča na zapadu do Sibinja Krmpotskog na istoku. Zahvaća uzak priobalni pojas, u zapadnom dijelu omeđen masivom Učke i Čićarije, na sjeveru priobalnim grebenima Grobništine, a na istoku vinodolskom priobalnom uzvisinom te primorskim padinama Velebita. Priobalni se dio može podijeliti na opatijsko (liburnijsko) primorje, riječki urbanizirani primorski prostor, crikveničko (vinodolsko) primorje te zagorsko-planinski prostor Kvarnera (osojni prostor Učke i Čićarije, Kastavština i Grobniština s Klanom te vinodolsko flišno zaobalje).

Cjelokupni prostor priobalja izrazito je maritimno usmjerena cjelina pri čemu je razvoj zaobalnih zona prometno-funkcionalno vezan uz rast i razvoj riječke gradske regije (aglomeracije).

POLAZIŠTA

Na dijelu priobalja prevladavaju slabopropusne naslage paleogenskog fliša koje u vinodolskoj udolini omogućavaju tradicionalnu poljodjelsko-vinogradarsku djelatnost. Vinodolska flišna zona u svojem je sjeverozapadnom dijelu potonula i potopljena morem, tvoreći morfološki prepoznatljiv prostor Bakarskog zaljeva. S iznimkom flišnog pojasa Klana – Vinodol, ostali dio priobalja, uključujući i masiv Učke, građen je od karbonatnih stijena kredne starosti. Zbog relativno velikog nagiba padina, izraženi su padinski procesi, a tla su velikim dijelom erodirana.

Površinskim (Rječina, Dubračina) i podzemnim tokovima iz planinskog zaleđa nastaju brojni izvori, od opatijskog preko riječkog do vinodolskog primorja, kojima se napajaju vodovodi obalnih gradova i naselja.

Klimatski i fitogeografski, priobalje je primarno submediteranski prostor, s prijelaznim obilježjima areala kontinentalno-planinske klime i vegetacije na sjeveroistoku (Gorski kotar) i kvarnerskog otočja na jugozapadu. Na većem dijelu priobalja godišnje padne između 1000 i 1500 mm oborina, s iznimkom nešto vlažnijega liburnijskog primorja gdje srednja godišnja količina oborina iznosi 1500 do 2000 milimetara. Izražen je utjecaj bure, osobito u riječkom zaleđu i Vinodolskom kanalu. Dinarski kamenjar je raširen, a znatne su vapnenačko-dolomitne površine pokrivene smeđim i ispranim tlom. Samonikli vegetacijski pokrov obilježen je prevladavajućim primorskim šumama bukve te šikarama hrasta medunca i bijelog te crnog graba.

1.3.2. Administrativno-teritorijalni ustroj

Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj⁶ Primorsko-goranska županija ustrojena je kao jedinica područne (regionalne) samouprave na čijem se području nalazi 36 JLS, od toga 14 gradova i 22 općine (Kartogram 1.). Unatoč izmjenama i dopunama navedenog Zakona u promatranom razdoblju (2013. – 2016.), na području PGŽ nije došlo do značajnijih administrativno-teritorijalnih promjena. Izmjenama iz 2015. godine (NN 110/15) regulirana je mogućnost dobrovoljnog spajanja JLS koje međusobno graniče. Prema podacima Središnjeg registra prostornih jedinica Državne geodetske uprave i Državnog zavoda za statistiku, potkraj 2016. godine na području PGŽ nalazilo se 509 naselja.

Ulaskom RH u Europsku uniju 1. srpnja 2013. godine u klasifikaciji teritorijalnih jedinica za statistiku druge razine (NUTS 2)⁷, PGŽ pripala je NUTS 2 regiji Jadranska Hrvatska.

⁶ NN 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka Ustavnog suda RH, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15.

⁷ Europska unija uspostavila je zajedničko razvrstavanje teritorijalnih jedinica za statistiku, nazvano „NUTS“, radi lakšeg prikupljanja, obrade i objavljivanja usklađenih regionalnih statističkih podataka u Europskoj uniji. Ovaj hijerarhijski sustav također služi za socioekonomske analize re-

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

1.3.3. Stanovništvo

1.3.3.1. Razmještaj stanovništva i gustoća naseljenosti

Primorsko-goranska županija prostor je depopulacije. Procjenjuje se da je potkraj 2016. godine u Županiji stalno boravilo 288 328 stanovnika, odnosno 6,9 % ukupnog stanovništva RH. U razdoblju ovog Izvješća (2013. – 2016.) procijenjeni broj stanovnika Županije smanjio se za 6739 stanovnika, odnosno 2,3 %.

Smanjenje ukupnog broja stanovnika rezultat je trajne depopulacije Gorskog kotara i Grada Rijeke te stagnacije ili blagog povećanja broja stanovnika na otocima i u ostatku priobalja (Tablica 1.)⁸. Broj stanovnika Gorskog kotara u četiri godine smanjio se 7,5 %, dok je u Gradu Rijeci navedeno smanjenje iznosilo 4,4 %. Na otocima se broj stanovnika povećao za 1,4 %, a u priobalju (bez Grada Rijeke) je ostao na jednakoj razini (indeks promjene=100,0).

Analiza kretanja stanovništva na razini JLS ukazuje na demografsku polarizaciju između regresivnih jedinica na području Gorskog kotara (od -5 % do -11,5 %) i dijelu priobalja (Rijeka -4,4 %; Novi Vinodolski -3,8 %; Opatija -3,7 %; Crikvenica -2,3 %), te propulzivnijih općina/gradova u riječkom suburbanom prstenu (Viškovo 8,3 %; Čavle 1,5 %; Jelenje 0,9 %; Kastav 0,3 %) i na otoku Krku⁹ (Dobrinj +6,9 %; Malinska-Dubašnica +6,3 %; Krk +4,6 %; Baška +1,8 %; Prilog 1.). Sažeto gledajući, na području priobalja živi 79,7 %, na otocima 13,1 %, a u Gorskom kotaru 7,2 % stanovništva Županije.

Prosječna gustoća naseljenosti¹⁰ u Županiji iznosi 80 st./km². Najgušće naseljeno područje unutar Županije je priobalje s prosječnom gustoćom naseljenosti od 175 st./km² (bez Grada Rijeke 86 st./km²), a najslabije Gorski kotar s 16 st./km². Otočna mikroregija ima prosječnu gustoću naseljenosti od 38 st./km². Najveća je gustoća naseljenosti uobičajeno u, i oko gradskih naselja, s malenom pripadajućom površinom. Tako Rijeka ima najveću prosječnu gustoću naseljenosti od 2786 st./km², dok najmanju gustoću naseljenosti imaju Mrkopalj (6 st./km²) i Cres (10 st./km²), površinom najveća JLS u Županiji (Tablica 1.).

gija i usmjeravanje intervencija u svezi kohezijske politike Europske unije. Na prvoj razini (NUTS 1) RH predstavlja jednu jedinicu, a na trećoj razini (NUTS 3) svaka je županija zasebna jedinica.

⁸ U daljnoj demografskoj analizi svi podaci za prostornu cijelinu priobalje isključuju Grad Rijeku koji je prikazan kao samostalna cijelina.

⁹ Porast broja stanovnika u nekim općinama/gradovima na otocima (npr. Malinska-Dubašnica, Dobrinj) valja razmatrati uvažavajući obilježja „vikendaškog fenomena“, odnosno činjenicu da vikendaši iz špekulantskih razloga nerijetko vikendicu prijavljuju kao adresu stalnoga prebivališta, kako bi ostvarili eventualne financijske povlastice. Na taj se način, osim nevjerodostojnosti statističkih podataka o broju vikendica – važnom pokazatelju prilikom prostornog planiranja – često osiromašuje i općinski proračun zbog gubitka dijela poreznih prihoda od vikendaša koji samo pravno stalno žive u receptivnom vikendaškom području (Tvrтко Opačić, V. (2009): Ekonomsko-geografski utjecaji i posljedice vikendaštva u receptivnim vikendaškim područjima-primjer otoka Krka. *Ekonomska misao i praksa* 2009/2:127-151).

¹⁰ Precizniju gustoću naseljenosti daje analiza u poglavlju (2.1.) jer u obzir uzima građevinska područja naselja, odnosno stvarne površine dostupne za naseljavanje.

POLAZIŠTA

Tablica 1. Procjena broja stanovnika prostornih cjelina PGŽ od 2013. do 2016. godine

PODRUČJE/PROSTORNA CJELINA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Gorski kotar	22 411	22 055	21 719	21 250	20 728
Otoci	37 322	37 672	37 881	37 885	37 831
Grad Rijeka	126 410	125 023	123 725	121 975	120 855
Priobalje	108 924	109 544	109 847	109 469	108 914
ŽUPANIJA UKUPNO	295 067	294 294	293 172	290 579	288 328

Izvor: Baza podataka, Procjena stanovništva prema spolu, po gradovima/općinama, 31. 12., DZS RH, Zagreb

Uznapredovala redistribucija stanovništva iz središnjih naselja obalnih gradova (Rijeka, Opatija) u jedinice u okruženju rezultirala je činjenicom da se na području Županije nalaze najnaseljenija (Viškovo, 16 331 stanovnik) i četvrta najnaseljenija općina u Republici Hrvatskoj (Matulji, 11 315 stanovnika).

1.3.3.2. Prirodno i mehaničko kretanje stanovništva

Negativno kretanje stanovništva prije svega je odraz intenziviranja prirodne depopulacije u svim mikroregijama i većini JLS. Tako je Županija u samo četiri godine izgubila gotovo 5000 stanovnika, s godišnjom stopom prirodne promjene od -4,2 ‰ (Prilog 1.). Nepovoljna starosna struktura rezultirala je povišenjem stopa smrtnosti te izraženim stopama prirodnog pada u Gradu Rijeci (-5,4 ‰; -2695 st.) i Gorskom kotaru (-11 ‰; -948 st.). Nešto niže stope prirodnog pada zabilježene su na otocima (-3,3 ‰, -495 st.) i u ostatku priobalja (-1,9 ‰; -809 st.). Pri tome su, na području priobalja, jedinice s izraženom urbaniziranim naseljima (Bakar, Crikvenica, Kraljevica, Opatija, Novi Vinodolski) imale godišnju stopu prirodnog pada više od 4 ‰ (Kartogram 7.).

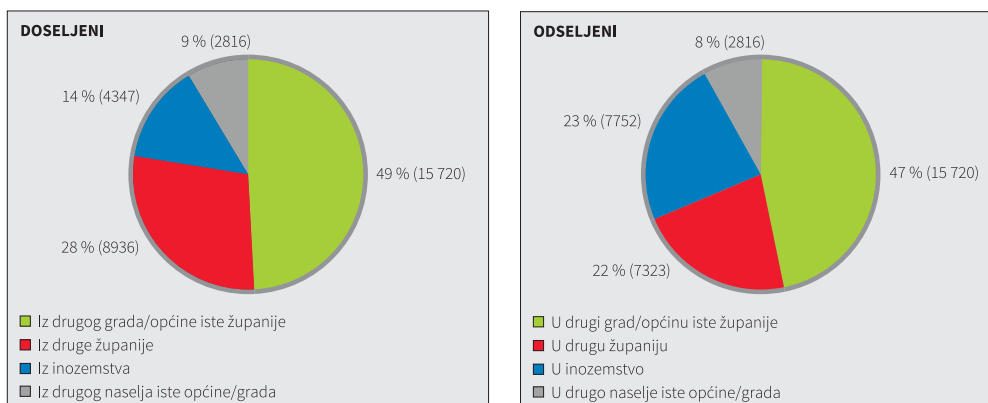
Grad Krk (0,2 ‰) te općine Viškovo (5,5 ‰), Omišalj (4,2 ‰) i Jelenje (0,9 ‰) jedine su u četverogodišnjem razdoblju zabilježile pozitivne godišnje stope prirodne promjene.

Iako je u prethodnom međupopisu (2001. – 2011.) pozitivnom migracijskom bilancom u Županiji nadoknađen dio stanovništva izgubljen prirodnim putem, u ovom promatranom razdoblju zabilježen je negativni migracijski saldo (-1792 st.).

Analiza migracijskih udaljenosti pokazuje prevlast unutarnjih županijskih migracija (Grafikon 1.). Istodobno uočljiva je trajna promjena migracijskih trendova sa znatnim povećanjem udjela inozemnih migracija. U manje od četiri godine od pristupanja Hrvatske u Europsku uniju (1. srpnja 2013.), godišnji se broj odseljenih u inozemstvo gotovo učeterostručio. Negativnu bilancu s inozemstvom donekle ublažava činjenica da su mogućnost zaposlenja i ostali socijalno-ekonomski čimbenici očuvali status PGŽ-e kao privlačne migrantima iz ostalih hrvatskih županija (Grafikon 1. i 2.).

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Grafikon 1. Udio doseljenih i odseljenih u PGŽ od 2013. do 2016. godine

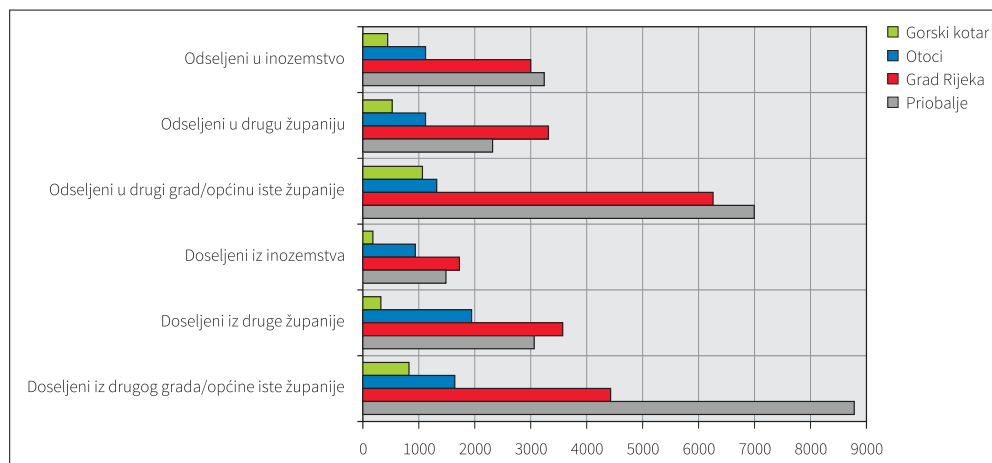

Izvor: Baza podataka, Doseljeno i odseljeno stanovništvo, po gradovima/općinama, 2013. – 2016., DZS RH, Zagreb

Na razini JLS, uočljiv je pozitivan migracijski saldo svih otočnih jedinica, iako on u većini slučajeva (Cres, Mali Lošinj, Rab, Lopar) nije bio dovoljan da se preokrene negativni predznak ukupnog kretanja stanovništva (određen prirodnom depopulacijom). Ipak, zahvaljujući pozitivnim kretanjima jedinica na Krku, otoci su jedina županijska mikroregija s pozitivnom migracijskom bilancom i povećanjem broja stanovnika, a time i u suprotnosti sa standardnim demografskim kretanjima ostalih otočnih skupina RH.

Godišnji migracijski saldo na području priobalja (-2,2 ‰) određen je izrazito negativnom bilancom Grada Rijeke (-5,8 ‰), tj. odnosima na relaciji između grada i ostalih jedinica „Riječkog prstena”. Pozitivan saldo u općinama Viškovo

Grafikon 2. Migracije stanovništva PGŽ od 2013. do 2016. godine

Izvor: Baza podataka, Doseljeno i odseljeno stanovništvo, po gradovima/općinama, 2013. – 2016., DZS RH, Zagreb

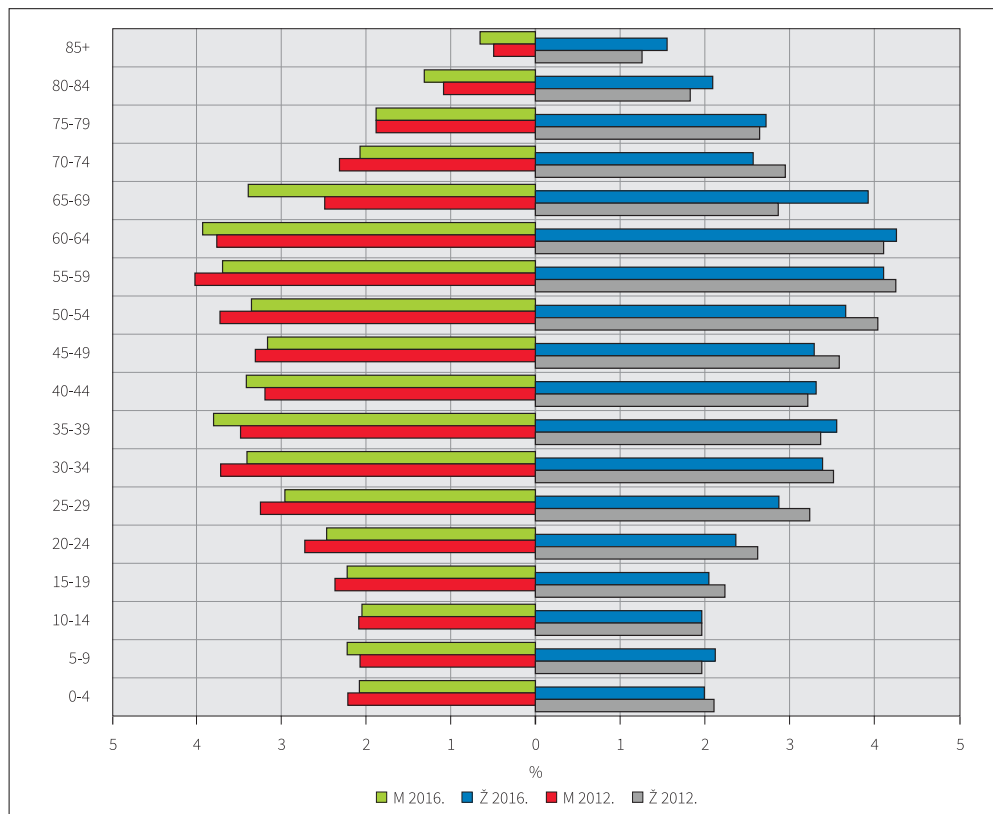
POLAZIŠTA

(14,3 ‰), Kostrena (9,9 ‰), Čavle (3,7 ‰), Jelenje (1,3 ‰) i Gradu Kastvu (0,8 ‰) valja promatrati u izravnom međuodnosu sa stanovništvom odseljenim s područja Grada Rijeke (Grafikon 2.). Istodobno, u svim jedinicama Gorskog kotara mehanički odljev stanovništva sudjelovao je u ukupnoj depopulaciji, neovisno o smjeru i udaljenosti migracija.

1.3.3.3. Struktura stanovništva prema dobi i spolu

Uz opću depopulaciju, primarno obilježje stanovništva PGŽ je njegova izrazito nepovoljna starosna struktura. Prema indeksu starosti za kraj 2016. godine (178,2), PGŽ je, nakon Ličko-senjske i Šibensko-kninske, treća najstarija županija u RH. Rezultat je to udjela starog (65+) stanovništva od 22,2 %, ali i najmanjeg udjela mladog (0-14) stanovništva od svih županija u RH (12,5 %). Nepovoljnost situacije osobito se očituje u znatnom smanjenju udjela stanovništva fertile dobi (15-49), kao i u dominaciji muškog stanovništva u istoj dobnoj skupini (Grafikon 3.). Struktura stanovništva prema spolu pokazuje veći udio žena u ukupnoj populaciji (51,8 %), pri čemu je taj udio veći na području

Grafikon 3. Dobno-spolna struktura stanovništva PGŽ 2012. i 2016. godine

Izvor: Procjena stanovništva prema dobnim skupinama i spolu, po županijama, na dan 31. 12., DZS RH, Zagreb

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

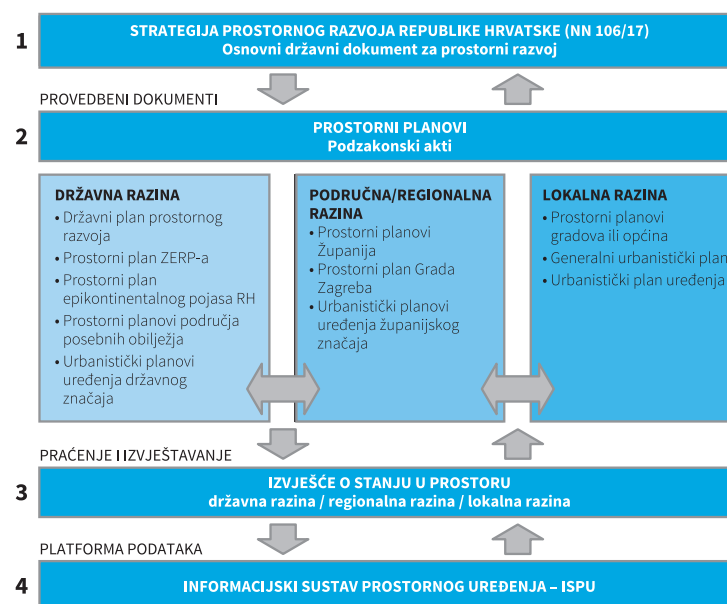
Grada Rijeke (53 %) i ostatka priobalja (51,2 %). Na području Gorskog kotara (50,5 %) i otoka (50,3 %) navedeni udio je nešto niži. Veći udio muškaraca u pojedinim lokalnim jedinicama odraz je selektivnosti migracija prema spolu u daljoj prošlosti zbog rada u djelatnostima primarnog i sekundarnog sektora (Grad Čabar i općine Mrkopalj, Brod Moravice, Vrbnik, Dobrinj, Omišalj i Vinodolska općina).

Znatno povećanje udjela starog stanovništva naglašava nužnost stambenog i socijalnog zbrinjavanja navedene, iznimno osjetljive demografske skupine. Istodobno, smanjenje udjela mladog stanovništva stavlja naglasak na pitanje reorganizacije obrazovne djelatnosti, odnosno prilagodbe školskih kapaciteta povećanju/smanjenju broja djece u različitim dijelovima Županije.

1.4. PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA U OKVIRU PROSTORNOGA UREĐENJA DRŽAVE

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13) uređuje sustav prostornog uređenja u Republici Hrvatskoj, nadležnost tijela državne vlasti i tijela područne (regionalne) i JLS u upravnim i drugim postupcima te upravni nadzor. Sustav prostornog uređenja čine subjekti, dokumenti, akti i postupci kojima se osigurava praćenje stanja u prostoru, određivanje uvjeta i načina izrade, donošenja i provedbe prostornih planova te uređenja građevinskog zemljišta. ZPU-om je određen stupanj nadležnosti dokumenata prostornog uređenja kojima država, županije, gradovi i općine usmjeravaju razvoj svojih područja putem razvojnih i provedbenih planova koji se donose na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini (Shema 1.).

Shema 1. Sustav prostornog uređenja

Izvor: MGIPU, Hrvatski zavod za prostorni razvoj

1.4.1. Razine dokumenata prostornog uređenja

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske¹¹ je temeljni državni dokument za usmjerenje razvoja u prostoru. Prostorni planovi, sektorske strategije, planovi i ostali razvojni dokumenti pojedinih gospodarskih i upravnih područja i djelatnosti moraju biti usklađeni sa Strategijom.

Prostorni planovi državne razine su¹²: Državni plan prostornog razvoja, prostorni plan nacionalnog parka, prostorni plan parka prirode i ostali PPPPO čija je obveza donošenja propisana Državnim planom prostornog razvoja i UPU-om izdvojenoga građevinskog područja izvan naselja za gospodarsku i/ili javnu namjenu državnog značaja.

Prostorni planovi područne (regionalne) razine su: PPŽ, prostorni plan Grada Zagreba i UPU izdvojenoga građevinskog područja izvan naselja za gospodarsku i/ili javnu namjenu županijskog značaja.

Prostorni planovi lokalne razine su: prostorni plan uređenja grada, odnosno općine, GUP i UPU lokalnog značaja.

Prostorno planiranje u županijama provodi se u skladu sa zakonima i propisima te strateškim dokumentima države. Županijama je dana mogućnost kreiranja vlastitoga regionalnog razvoja uz poštovanje glavnih smjernica prostornog razvoja države određenih Strategijom prostornog uređenja RH (donesena 1997. godine, a mijenjana i dopunjena u segmentu prometne infrastrukture 2013. godine; dalje: Strategija RH) i Programom prostornog uređenja RH (NN 50/99 i 84/13; dalje: Program RH).

Prostorni plan Primorsko-goranske županije (dalje: PP PGŽ) regionalni je plan koji temeljem Strategije RH i Programa RH te programskih opredjeljenja regionalne samouprave određuje smjernice razvoja, propisuje uvjete i kriterije izrade prostornih planova uređenja općina i gradova (dalje: PPUO/G). Svrha mu je, među ostalim, osigurati (sačuvati) prostor za planiranu infrastrukturu državnog i županijskog značenja te usmjeravati izradu planova užih područja putem izdavanja mišljenja o usklađenosti PPUO/G s PP PGŽ.

Važeći PP PGŽ usvojen je na sjednici Skupštine PGŽ 12. rujna 2013. godine. Bio je to prvi županijski plan za koji je proveden postupak strateške procjene utjecaja plana na okoliš u Republici Hrvatskoj.

Potkraj 2016. godine donesena je odluka o pokretanju izrade I. izmjene i dopune PP PGŽ radi stvaranja planskih preduvjeta za provedbu zahvata kombiniranog golf-igrališta na lokaciji Matalda na Puntima Križa na otoku Cresu i povećanja proizvodnje uzgajališta plemenite bijele ribe na lokaciji kod otoka Plavnik.

¹¹ Strategija prostornog razvoja RH donesena je 13. lipnja 2017. godine (NN 106/17).

¹² Izmjenom i dopunom ZPU 2017. godine (NN 65/17) uvedeni su: Prostorni plan ZERP-a i Prostorni plan epikontinentalnog pojasa RH.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

1.4.2. Institucionalni okvir

Na županijskoj razini u okviru djelatnosti prostornog uređenja sudjeluje župan kao izvršno tijelo Županije, Županijska skupština kao predstavničko tijelo Županije, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša kao upravno tijelo Županije i JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije kao stručno tijelo Županije.

Župan sudjeluje u prostornom uređenju Županije utvrđivanjem prijedloga i konačnih prijedloga prostornih planova županijske razine te donošenjem ostalih akata koji utječu na djelatnost prostornog uređenja na području Županije.

Županijska skupština sudjeluje u prostornom uređenju PGŽ donošenjem odluka o izradi i odluka o donošenju prostornih planova županijske razine, odnosno odluka o njihovom stavljanju izvan snage, razmatranjem i usvajanjem IOSUP Županije te ostalih akata koji utječu na djelatnost prostornog uređenja na području Županije.

Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša obavlja poslove izdavanja akata prostornog uređenja i gradnje i poslove zaštite okoliša u Županiji za koje je nadležan temeljem Zakona o prostornom uređenju i Zakona o zaštiti okoliša.

Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije obavlja stručne poslove prostornog uređenja za Županiju koji obuhvaćaju:

- izradu, odnosno koordinaciju izrade i praćenje provedbe prostornih planova područne (regionalne) razine
- izradu izvješća o stanju u prostoru
- vođenje informacijskog sustava prostornog uređenja i upravljanje njime u okviru njegovih ovlasti
- davanje mišljenja o usklađenosti prostornog plana uređenja grada, odnosno općine s Prostornim planom Županije
- pripremu polazišta za izradu, odnosno stavljanje izvan snage prostornih planova uži područja
- izradu prostornih planova gradova i općina generalnih urbanističkih planova i urbanističkih planova uređenja od značenja za državu, odnosno Županiju, ako izradu tih planova zatraži ministarstvo ili župan
- pružanje savjetodavne pomoći u izradi prostornih planova lokalne razine
- ostale poslove u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju i Statutom Zavoda.

Osim tih poslova određenih Zakonom, odlukom o osnutku određeno je da javna ustanova može sudjelovati u izradi županijske razvojne strategije i ostalih strateških razvojnih dokumenata i projekata za područje Županije.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

U razdoblju koje promatra ovo Izvješće usvojen je Prostorni plan Primorsko-goranske županije (rujan 2013.). „Novim” županijskim Prostornim planom struktura korištenja i namjene površina PGŽ određena je na ponešto drugačiji način od prethodnoga Prostornog plana PGŽ (SN PGŽ 14/00, 12/05, 50/06, 08/09 i 3/11). To se u prvom redu odnosi na izdvojene zone ugostiteljsko-turističke namjene smještene u naselju ili neposredno uz naselje (imenovane u čl. 71. Odredbi) koje se priključuju građevinskom području naselja. Isto vrijedi i za vikend-naselja, odnosno zone namijenjene povremenom stanovanju (imenovane čl. 72. Odredbi).

Najveće razlike u odnosu na prethodni županijski Plan odnose se na građevinska područja izdvojenih namjena izvan naselja te gradnju izvan GP. Važećim PP PGŽ omogućeno je planiranje izdvojenih GP izvan naselja za sljedeće namjene:

- gospodarska namjena (proizvodna, poslovna, turizam)
- sportski centri (golf-igrališta i ostali sportski centri)
- groblja
- gospodarenje otpadom.

Planiranje sportsko-rekreativne namjene omogućeno je u građevinskim područjima naselja te izvan GP na građevinskim zemljištima i na prirodnim područjima. Izdvojena građevinska područja za sportske centre planiraju se samo za sportske centre i golf-igrališta određenima u županijskom Planu. Također, prema županijskom Planu, za eksploataciju mineralnih sirovina, infrastrukturnu namjenu, posebnu namjenu (kompleksi i građevine u funkciji obrane RH) ne formira se GP, već se u PPUO/G takvi sadržaji planiraju izvan građevinskog područja.

Prilikom izrade analiza, u ovom je poglavlju uzeta u obzir činjenica da većina JLS u promatranom razdoblju još nije obavila cjelovito usklađenje svojih prostornih planova s PP PGŽ (SN PGŽ 32/13) pa je struktura namjene površina prikazana na način kako je strukturirana u većini prostornih planova općina i gradova. Također, na taj je način moguće podatke usporediti i s podacima iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru (za razdoblje 2005. – 2012.).

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

2.1. PROSTORNA STRUKTURA PLANIRANE NAMJENE I KORIŠTENJA POVRŠINA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Namjena prostora određuje se u odnosu na čovjekovu aktivnost i zahvate u prostoru, odnosno funkcije sukladne načinu korištenja, uređenja i zaštite prostora. Temeljna je podjela prostora na onaj primarno namijenjen čovjekovim intervencijama (zahvatima) u prostoru, i onaj u kojem su ti zahvati sporadični, ograničeni i (strogo) regulirani, odnosno na antropogena i prirodna područja. Antropogena su područja u užem planskom smislu površine za građenje, a prirodna područja su šumska i poljoprivredno zemljište te vodne površine.

U odnosu na planirane aktivnosti, cjelokupni prostor Županije podijeljen je na:

- naselja
- namjene izdvojene iz naselja
- poljoprivredna zemljišta
- šumska zemljišta
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište
- vode i more.

2.1.1. Površine za građenje

Prostornim planom PGŽ određene su površine za građenje kao:

- građevinska područja
- površine za građenje izvan građevinskog područja („građevinsko zemljište” i „prirodno zemljište”).

Površine za građenje namijenjene su građenju i uređenju i u pravilu se određuju kao građevinska područja. Građevinska područja razgraničavaju se u prostornim planovima općina i gradova, temeljem smjernica i kriterija utvrđenih županijskim Prostornim planom. U ovisnosti o funkcijama koje se smještaju u pojedino GP (stanovanje, rad, odmor), njihovom intenzitetu i međusobnim odnosima, razlikuju se dvije vrste GP (Tablica 2.):

- GP naselja
- GP izdvojenih namjena.

Izvan GP može se graditi na planom određenim građevinskim zemljištima i na prirodnim površinama.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Tablica 2. Ukupno planirana GP naselja i GP izdvojenih namjena (izvan naselja) po područjima

GRAĐEVINSKA PODRUČJA	GORSKI KOTAR	OTOCI	PRIOBALJE	ŽUPANIJA UKUPNO
GP naselja	2868	3287	9093	15 248
GP izvan naselja	2651	1864	6194	10 710

Izvor: Obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

Površine svih GP Županije zauzimaju 25 958 hektara. U odnosu na ukupnu površinu Županije, GP zauzimaju 3,28 % ukupne površine, odnosno 7,28 % kopnene površine Županije. U strukturi ukupnih GP Županije prevladavaju GP naselja.

2.1.1.1. Građevinska područja naselja¹³

GP naselja u Županiji ima ukupno 15 248 ha od toga je najveći dio smješten u priobalju 9093 ha (60 %), dok je na području otoka smješteno znatno manje, 3287 ha (21 %), a u Gorskom kotaru najmanje površina, 2868 ha (19 %). Usporedba ukupnih planiranih površina GP naselja u PPUO/G s podacima iz prethodnog IOSUP (stanje na dan 31. 12. 2012.) pokazuje povećanje površina GP naselja na razini cijele Županije (za 427 ha, odnosno 2,88 %). Najveće je u prostornoj cjelini Gorski kotar, čak za 205 ha (povećanje od 7,7 %), nešto manje na području priobalja (160 ha, povećanje od 1,8 %), a najmanje na području otoka (62 ha, povećanje od 1,9 %).

Treba napomenuti da se u prostornoj cjelini Gorski kotar povećanje GP naselja odnosilo na izgrađeni dio (227 ha više izgrađenih dijelova GP naselja), dok su površine neizgrađenih dijelova GP smanjene (22 ha manje neizgrađenih dijelova GP naselja). Poznavajući demografske i gospodarske prilike u Gorskom kotaru bilo bi pogrešno zaključiti da se zaista i dogodilo toliko povećanje gradnje u tom području, osobito imajući na umu ranije pojašnjenu razliku u strukturi GP određenu županijskim Planom.

Slična je situacija i za područje priobalja, gdje je došlo do značajnog povećanja izgrađenog dijela GP naselja (175 ha više izgrađenih dijelova GP naselja), dok su površine neizgrađenih dijelova GP smanjene (15 ha manje neizgrađenih dijelova GP naselja). Povećanje površina GP naselja bilo je očekivano kao posljedica usklađenja prostornih planova sa županijskim Planom, a vezano za određivanje vikend-naselja i turističkih zona uz naselja kao sastavnih dijelova građevinskog područja naselja. Ovoliko povećanje GP naselja može se samo dijelom potvrditi usporedbom ukupno planiranih površina GP za izdvojene namjene s prethodnim IOSUP. Ovakva promjena u površinama GP naselja ukazuje da je do povećanja dijelom vjerojatno došlo zbog drugačijeg utvrđivanja namjena u Planu te da su neke već izgrađene površine sada određene kao

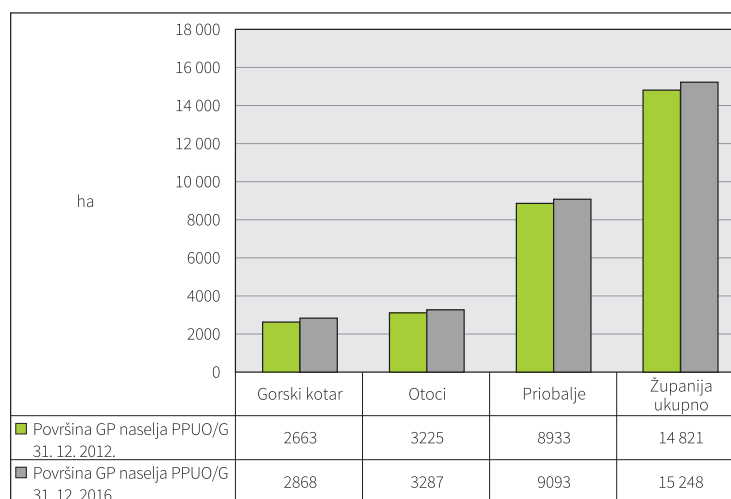
¹³ Analiza je obavljena temeljem PPUO/G (stanje na dan 31. 12. 2016.)

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

građevinska područja naselja. Također imajući na umu da je u promatranom razdoblju proveden velik broj postupaka ozakonjenja nezakonito izgrađenih građevina, moguće je zaključiti da se dio povećanja izgrađenih GP naselja odnosi upravo na takve građevine izgrađene izvan GP naselja koje su potom u prostornim planovima bile uvrštene u građevinska područja naselja.

Povećanje GP naselja najmanje je na području otoka, a povećane su podjednako površine izgrađenih i neizgrađenih dijelova, nešto veće za neizgrađene dijelove (34 ha više neizgrađenih dijelova GP naselja). Ukupno je planirano 342 ha manje GP izdvojenih namjena (izvan naselja) u odnosu na podatke iz prethodnog IOSUP (2012. – 11 052 ha, 2016. – 10 710 ha). Uzimajući u obzir da se smanjenje površine GP izdvojenih namjena ne odnosi samo na prenamjenu u građevinska područja, te uvidom u raspodjelu tih površina po područjima, može se zaključiti da je ipak došlo do povećanja GP naselja i nevezano za izmjenu strukture GP određenu županijskim Planom (Grafikon 4.).

Grafikon 4. Usporedba planiranih GP prema PPUO/G na dan 31. 12. 2012. (prethodno Izvješće o stanju u prostoru) i na dan 31. 12. 2016.

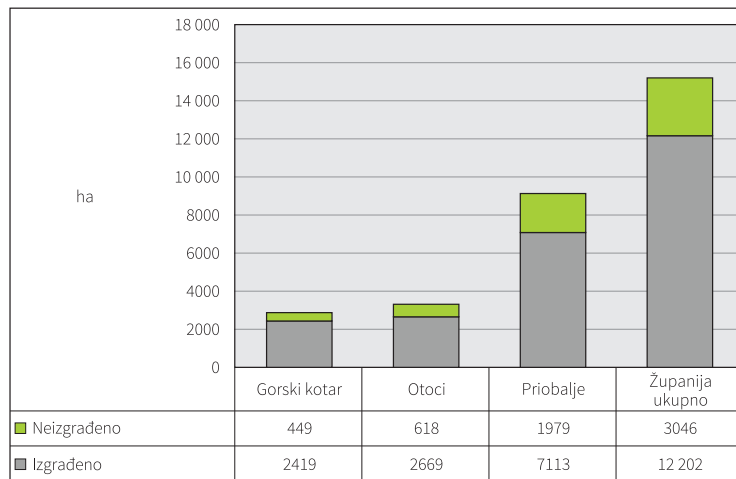

Izvor: Obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

Izgrađenost GP naselja

U Županiji je od ukupno planiranih 15 248 ha površina naselja izgrađeno 80 %, odnosno 12 202 ha (Grafikon 5.). Neizgrađeni dio GP naselja, na razini Županije iznosi oko 20 %. Prosjeci su slični po mikroregijama. Udjeli neizgrađenog dijela građevinskog područja iznose oko 16 % za Gorski kotar, 19 % na otocima, a na priobalju oko 22 %. Značajne razlike u udjelu neizgrađenog djela i dalje postoje na razini općina i gradova gdje se raspon kreće od jedva 4,8 % u Dobrinju do više od 40 % (Kostrena, Kraljevica).

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Grafikon 5. Prikaz odnosa izgrađenih i neizgrađenih površina GP naselja po područjima

Izvor: Obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

Gustoća naseljenosti izgrađenog dijela GP naselja

Prilikom analize GP naselja treba razmotriti koncentraciju stanovništva na određenom prostoru. Precizniji uvid u gustoću naseljenosti daje podatak broja stanovnika na hektar izgrađenoga GP naselja. Ovim izvješćem o stanju u prostoru izrađena je procjena broja stanovnika za stanje na dan 31. 12. 2016. godine. Na temelju tako određenog broja stanovnika te podacima iz prostornih planova izrađena je analiza gustoće naseljenosti izgrađenog dijela GP naselja.

Analiza je pokazala da gustoća naseljenosti na razini cijele Županije prosječno iznosi 23,6 st./ha, a najveća je u području priobalja (32,3 st./ha), dok je u Gorskom kotaru (8,6 st./ha) i otocima (14,2 st./ha) znatno manja. Na veliku gustoću naseljenosti područja priobalja najveći utjecaj ima Grad Rijeka (70,9 st./ha). Ukoliko se podaci za Grad Rijeku izuzmu, gustoća naseljenosti priobalja smanjuje se na 20,1 st./ha, što je i dalje značajno veće od gustoće na otocima i u Gorskom kotaru.

Potrebno je naglasiti da postoje razlike u gustoći naseljenosti unutar mikroregija, primjerice u Gradu Delnicama (15,4 st./ha), i Općini Lokve (12,6 st./ha) gustoće naseljenosti značajno su veće od prosjeka za Gorski kotar. Na otocima su također prisutne značajne razlike u gustoći naseljenosti pa su tako Grad Cres (27,2 st./ha) i Grad Mali Lošinj (23,2 st./ha) znatno gušće naseljeni od Grada Raba (15,3 st./ha) i Općine Lopar (12,5 st./ha). Na području priobalja najmanju gustoću imaju Vinodolska općina (6,9 st./ha), Klana (9,6 st./ha) i Mošćenička Draga (9,9 st./ha). Nakon Grada Rijeke, najveću gustoću imaju Općina Viškovo (33,3 st./ha) i Grad Kastav (29 st./ha).

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Usporedbom podataka o gustoći naseljenosti s podacima u prethodnom izvješću o stanju u prostoru, uočava se pad gustoće naseljenosti u gotovo svim administrativnim jedinicama, a najznačajniji je u Gradu Delnicama (6,5 st./ha manje), Gradu Rijeci (5,0 st./ha manje) te Gradu Kastvu (4,4 st./ha manje). Značajniji porast gustoće naseljenosti bilježi samo Općina Viškovo (3,8 st./ha više).

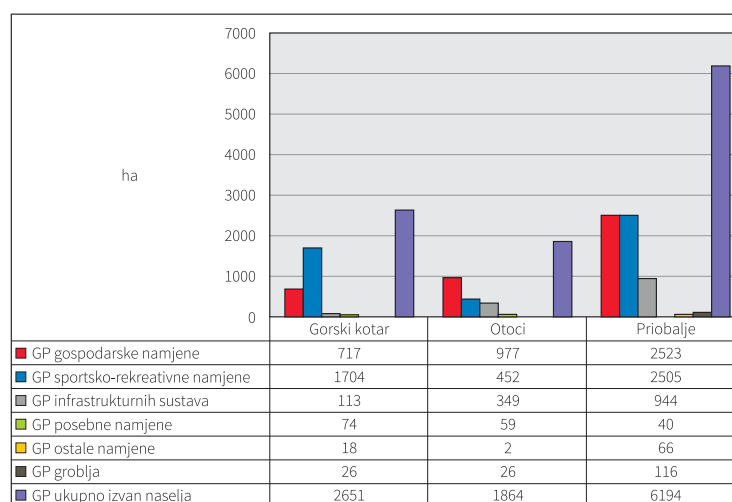
2.1.1.2. Izdvojena građevinska područja izvan naselja¹⁴

Na području Županije površine namjena izdvojenih iz naselja iznose 10 710 hektara. Te površine zauzimaju gospodarske, sportsko-rekreacijske, infrastrukturne, posebne i ostale namjene te groblja.

Najveći dio površina GP za izdvojene namjene nalazi se na području priobalja, od kojih je najviše GP gospodarske, a tek nešto manje sportsko-rekreativne namjene. Također, najveći dio površina infrastrukturne namjene smješten je u priobalju.

Na području otoka najviše je planirano površina gospodarske namjene, dok su u Gorskom kotaru najviše zastupljene površine građevinskog područja sportsko-rekreacijske namjene (Grafikon 6.).

Grafikon 6. Struktura ukupno planiranih GP izdvojenih namjena po područjima

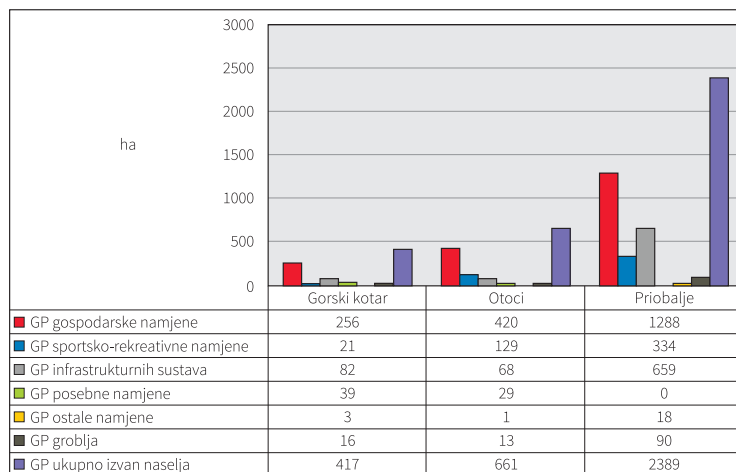

Izvor: Obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

Od ukupno planiranih 10 710 ha, izgrađeno je samo 3467 ha, odnosno 32 % površina. U strukturi izgrađenih površina prevladavaju građevinska područja gospodarske namjene koje čine više od polovice ukupne površine svih izgrađenih izdvojenih namjena (Grafikon 7.).

¹⁴ Analiza je obavljena temeljem PPUO/G na dan 31. 12. 2016.

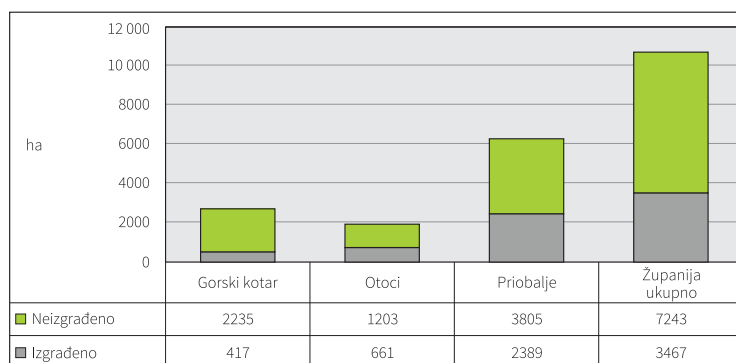
ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Grafikon 7. Struktura izgrađenih GP izdvojenih namjena po područjima

Izvor: Obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

Najmanji postotak izgrađenosti građevinskih područja za izdvojene namjene prisutan je na području Gorskog kotara (18,7 %) gdje su neizgrađene površine više od pet puta veće od izgrađenih (Grafikon 8.).

Grafikon 8. Odnos izgrađenih i neizgrađenih dijelova GP izdvojenih namjena po područjima

Izvor: Obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

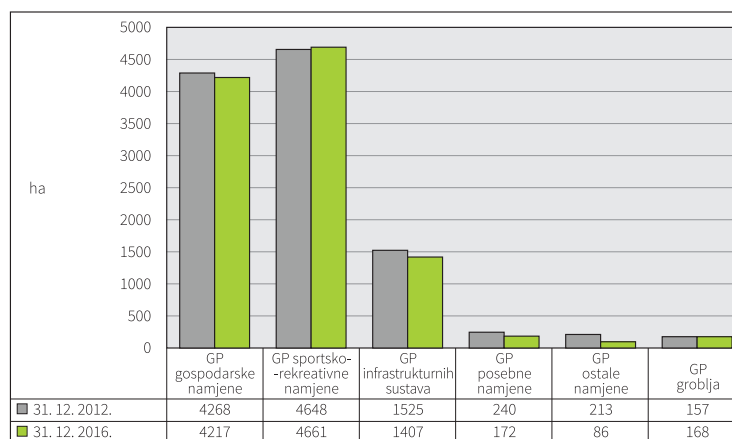
Na području priobalja i otoka udio neizgrađenih površina je nešto manji, ali ipak u znatno većoj površini od izgrađenih. Izgrađeno je samo 35 % na području otoka i 39 % u priobalju. S obzirom na opisane razlike u odnosu na strukturu GP i gradnje izvan građevinskih područja, te na činjenicu da je dio JLS uskladio prostorne planove sa županijskim Planom, pri usporedbi površina GP s prethodnim Izvješćem potrebno je navedeno uzeti u obzir.

Usporedbom površina za izdvojena građevinska područja s podacima iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru (stanje na dan 31. 12. 2012.) uočava se da je došlo do smanjenja ukupnih površina GP izdvojenih namjena od 342 hektra.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Najznačajnije je smanjenje GP ostale namjene (127 ha manje), slijede površine infrastrukturne namjene (118 ha manje), a zatim u nešto manjem opsegu površine posebne namjene (68 ha manje) te površine za gospodarske namjene (51 ha manje; Grafikon 9.).

Grafikon 9. Usporedba planiranih GP izdvojenih namjena prema PPUO/G na dan 31. 12. 2012. (prethodno Izvješće o stanju u prostoru) i na dan 31. 12. 2016.

Izvor: Obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

2.1.1.3. Izdvojena građevinska područja gospodarske namjene

U građevinska područja gospodarske namjene smještaju se djelatnosti koje nisu spojive sa stambenom funkcijom naselja i imaju specifične zahtjeve proizvodnog, odnosno poslovnog procesa.

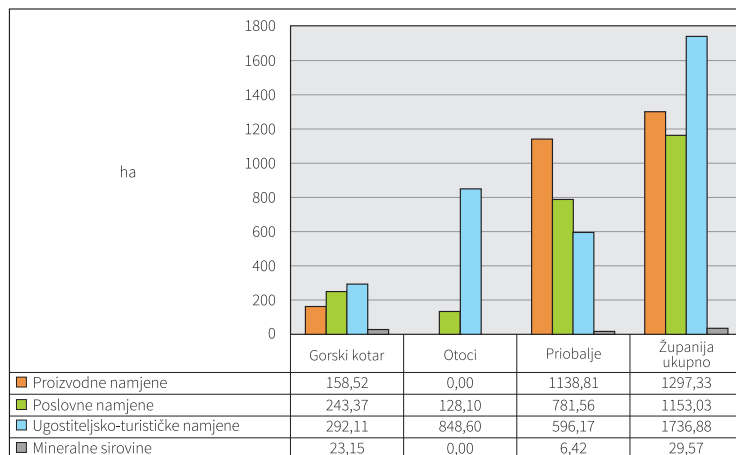
Proizvodna namjena obuhvaća komplekse prerađivačke industrije i građevinarstva koji zahtijevaju značajnije prostorne i ljudske resurse te mogu imati značajniji utjecaj na prostor i okoliš.

Poslovna namjena obuhvaća pogone proizvodnog obrta, trgovačke i skladišne komplekse, servise različitih djelatnosti (uključujući i komunalnu djelatnost) i sl.

Ugostiteljsko-turistička namjena obuhvaća područja u koja se smještaju hoteli, turistička naselja i kampovi.

Od svih planiranih GP gospodarske namjene u Županiji, najveći udio zauzimaju zone ugostiteljsko-turističke namjene (41 %). Proizvodnih je planirano tek nešto više (31 %) od poslovnih (27 %; Grafikon 10.).

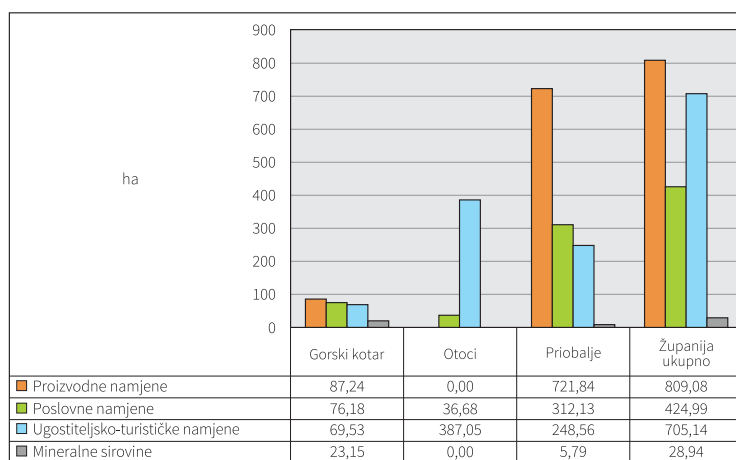
ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Grafikon 10. Struktura planiranih površina gospodarske namjene po građevinskim područjima

Izvor: Obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

U strukturi izgrađenih površina gospodarskih namjena na području Županije najznačajnije su površine proizvodne namjene (41 %), a slijede površine ugostiteljsko-turističke namjene (36 %) te površine poslovne namjene (22 %; Grafikon 11.).

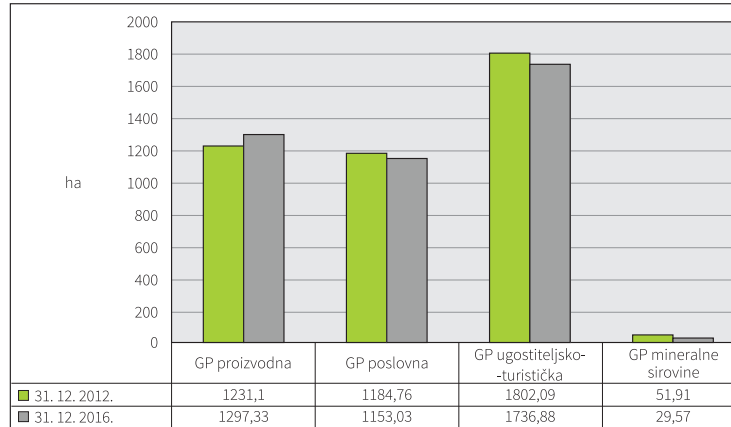
Grafikon 11. Struktura izgrađenih površina gospodarske namjene po građevinskim područjima

Izvor: Obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

U odnosu na podatke iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru, vidljivo je da je došlo do smanjenja udjela površina ugostiteljsko-turističke namjene (65 ha manje), a povećanja površina proizvodne namjene (66 ha veće). Površine poslovne namjene su smanjene (31 ha manje) kao i građevinska područja za iskorištavanje mineralnih sirovina (22 ha manje; Grafikon 12. i 13.). Navedene razlike površina ugostiteljsko-turističke namjene posljedica su već ranije opisanih postavki „novoga” županijskog Plana. Povećanje površina proizvodne namjene odnosi se najvećim dijelom na manje komplekse u Gorskom kotaru koje su u prostornim planovima iz poslovnih prenamijenjeni u proizvodne.

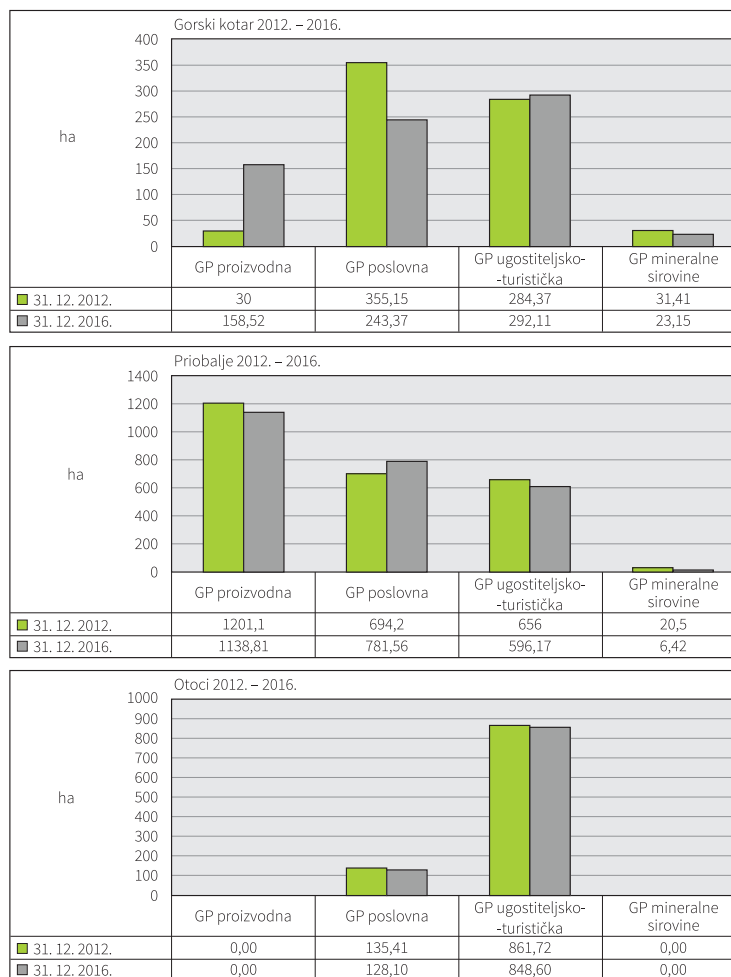
IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Grafikon 12. Usporedba planiranih GP gospodarske namjene prema PPUO/G na dan 31. 12. 2012. (prethodno izvješće o stanju u prostoru) i na dan 31. 12. 2016.

Izvor: Obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

Grafikon 13. Usporedba planiranih GP gospodarske namjene po područjima na dan 31. 12. 2012. (prethodno izvješće o stanju u prostoru) i na dan 31. 12. 2016.

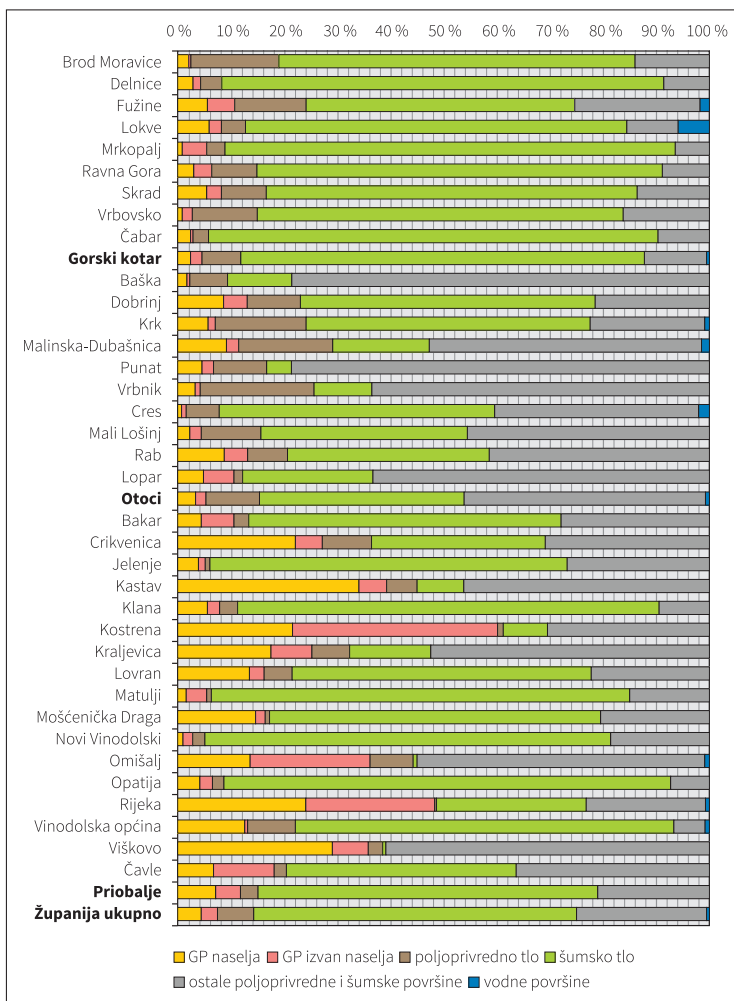

Izvor: Obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

2.1.1.4. Prikaz planirane prostorne strukture korištenja i namjene površina po općinama/ gradovima

Promatrajući strukturu korištenja kopnenog dijela (bez morskog dijela) površina JLS uočava se da postoje značajne razlike između pojedinih općina i gradova, čak i unutar pojedinih mikroregija i prostornih cjelina što je detaljnije obrazloženo u nastavku.

Grafikon 14. Prikaz planirane namjene i korištenja površina po općinama i gradovima (samo kopneni dio)

Izvor: Obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

Na području priobalja prisutne su značajne razlike između pojedinih općina i gradova pa se tako ističu Općina Kostrena s najvećim udjelom (oko 60 %) svih GP u odnosu na ukupnu kopnenu površinu, od čega najviše ima GP izvan naselja. Općina Kostrena ujedno ima i najveći postotak ukupne površine GP u odnosu na ostale JLS u Županiji. Značajne površine za izdvojena građevinska područja izvan naselja imaju i Grad Rijeka (oko 26 %) te Općina Omišalj (oko

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

23 %). Najveći udio površina GP naselja u ukupnoj (kopnenoj) površini imaju Grad Kastav (oko 34 %) te Općina Viškovo (oko 29 %), ne samo u priobalju već i u odnosu na sve ostale JLS u Županiji. Općine Matulji (oko 1 %), Jelenje (oko 4 %), Klana (oko 5 %) i Grad Bakar (oko 4 %) imaju najmanje planiranih površina GP naselja od općina i gradova u priobalju.

Na otocima se može također uočiti značajnije razlike između pojedinih JLS pa tako Grad Cres ima manje od 2 % GP naselja od ukupne kopnene površine, dok Grad Rab ima više od 10 % GP naselja u ukupnoj kopnenoj površini. Na otoku Krku također su prisutne značajne razlike između općina i gradova; općine Malinska-Dubašnica i Dobrinj imaju udio GP naselja u ukupnoj kopnenoj površini veći od 8 %, dok Općina Baška s oko 2 % i Općina Vrbnik s oko 3 % imaju znatno manje planirane površine za GP naselja. Najviše površina za izdvojena građevinska područja izvan naselja na otocima imaju Općina Lopar (oko 5%), Grad Rab (oko 4 %) i Općina Dobrinj (oko 4 %).

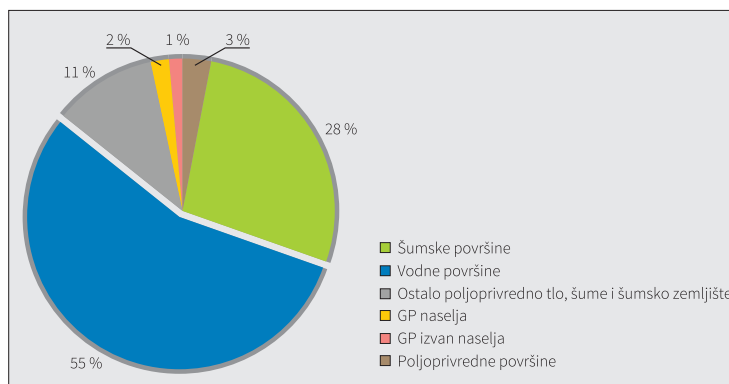
U Gorskom kotaru najveće planirane površine za građevinska područja naselja imaju općine Lokve (oko 6 %) i Fužine (oko 5 %). Najviše površina za izdvojena građevinska područja izvan naselja imaju općine Fužine (5 %) i Mrkopalj (oko 4 %).

Za ukupan prikaz strukture planirane namjene i korištenja površina dan je pregled po gradovima i općinama s prikazom korištenja kopnenog dijela bez morskih površina (Grafikon 14.).

2.1.2. Prirodna područja

Uvidom u strukturu korištenja ukupnog prostora Županije, vidljivo je da se tek 3 % prostora koristi za građevinska područja, dok preostali prostor zauzimaju prirodna područja. Najveći udio u prostoru Županije zauzimaju vodne površine (55 %), a slijede šumske (28 %) te ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište (11 %). Poljoprivredne površine zauzimaju 3 % ukupne površine Županije (Grafikon 15.).

Grafikon 15. Prikaz korištenja površina Županije

Izvor: Obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENOVA PROSTORNOG RAZVOJA

2.1.2.1. Poljoprivredno zemljište

Razgraničenje namjene poljoprivrednih površina obavlja se na temelju vrednovanja zemljišta. Poljoprivredno tlo osnovne namjene dijeli se na:

- osobito vrijedno obradivo tlo (P1)
- vrijedno obradivo tlo (P2)
- ostala obradiva tla (P3).

Na području Županije očigledan je mali broj poljoprivrednih površina, pogotovo onih visoke kvalitete. Površine osobito vrijednoga obradivog tla (P1) zauzimaju tek 2 % (394 ha) ukupnih poljoprivrednih površina Županije. Vrijednoga obradivog tla (P2) je 32 % (7740 ha), a ostala obradiva tla (P3) zauzimaju 66 % svih poljoprivrednih površina Županije. Zbog toga što se ne obrađuju poljoprivredne površine te trenutne nepovoljne demografske i gospodarske situacije, očit je stalan gubitak poljoprivrednog zemljišta i njegovo prerastanje u šume. PP PGŽ određena je obveza štititi poljoprivredno zemljište visokog boniteta. Sukladno tome, prostornim se planovima uređenja općina i gradova, na temelju osjetljivosti prostora, najstrože štite osobito vrijedna poljoprivredna tla (P1) i vrijedna poljoprivredna tla (P2).

Prema podacima APPRRR-a, na području cjelokupne Županije u ARKOD¹⁵ sustav evidentirano je korištenje 10 879,68 hektara. Navedenu površinu u korištenju, prema podacima APPRRR-a (stanje na dan 31. 12. 2016.) ukupno ima u posjedu 2345 poljoprivrednih gospodarstava. Ukupnu površinu u korištenju (10 879,68 ha) ukupno čini 15 093 ARKOD parcela. Prosječna veličina poljoprivredne parcele je 0,72 hektra.

2.1.2.2. Šumsko zemljište

Šume i šumska zemljišta prekrivaju oko 61 % ukupne kopnene i otočne površine PGŽ. Razgraničenje šumskih površina obavlja se temeljem kriterija o gospodarskoj i zaštitnoj funkciji šuma te njihovoj ulozi u očuvanju biološke raznolikosti, stvaranju socijalno-zdravstvenih i rekreacijskih zona i trajne zaštite tla.

Šumske površine razgraničuju se na:

- gospodarske šume (Š1)
- zaštitne šume (Š2)
- šume posebne namjene (Š3).

Najveći udio u šumskim površinama pripada gospodarskim šumama (76 %, odnosno 165 964 ha). One se uz očuvanje i unaprjeđenje njihovih općekorisnih

¹⁵ ARKOD je nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela, odnosno evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta u RH.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

funkcija koriste za proizvodnju drva i ostalih šumskih proizvoda. Koriste se i uređuju u skladu sa šumskogospodarskim osnovama kojima su šume i šumske površine prostorno podijeljene na gospodarske jedinice s odjelima i odsjecima, te programima i planovima gospodarenja.

Zaštitne šume prvenstveno služe za zaštitu zemljišta, voda, naselja, objekata i ostale imovine, a zauzimaju 10 % (21 099 ha) šumskih površina Županije. Za sve zaštitne šume potrebno je, u skladu s Zakonom o šumama, provesti postupak donošenja akta o proglašenju šume zaštitnom.

Šume posebne namjene zauzimaju 14 %, odnosno 31 445 hektara. Prema Zakonu o šumama, šume posebne namjene su:

- zaštićene šume
- urbane šume
- šumski sjemenski objekti
- šume za znanstvena istraživanja
- šume za potrebe obrane Republike Hrvatske
- šume za potrebe utvrđene posebnim propisima.

2.1.2.3. Ostalo poljoprivredno i šumsko tlo

Preostali dio kopnenih prirodnih površina (88 067 ha) čine površine ostaloga poljoprivrednog tla, šuma i šumskog zemljišta (PŠ). Ove površine obuhvaćaju u pravilu, neobrasla šumska zemljišta, šikare, kamenjare i poljoprivredno zemljište lošije kvalitete koje nije pogodno za ratarsku proizvodnju.

2.1.2.4. Površine voda i mora

Vodne površine čine površine mora, jezera i vodotoka koje se mogu namijeniti za djelatnosti u funkciji naselja, gospodarske, prometne, sportsko-rekreacijske i ostale djelatnosti, infrastrukturu, posebne namjene i sl. Morske površine zauzimaju 433 968 ha, a jezera 1407 hektara.

Površine mora razgraničene su u prostornim planovima uređenja određivanjem površina namijenjenih odvijanju različitih vrsta gospodarskih djelatnosti (ribarenje, marikultura, eksploatacija mineralnih sirovina i sl.), prometnih djelatnosti (luke, privezišta, sidrišta), sportskih i rekreacijskih djelatnosti (sportovi na moru, kupanje i ostale rekreacijske aktivnosti) i sličnih djelatnosti.

Površine jezera također su razgraničene u ovisnosti o planiranoj namjeni.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

2.2. SUSTAV NASELJA

Glavno je obilježje sustava naselja PGŽ da je koncentrirana naseljenost u nekoliko većih središta. To potvrđuje činjenica da u 9,2% naselja s više od 1000 stanovnika živi 81,5% ukupnog stanovništva. Istodobno, na području PGŽ nalazi se gotovo trećina svih naselja RH koja nemaju stanovnika (46 naselja; Tablica 3.). Raspršena naseljenost s velikim brojem iznimno malih naselja (do 100 stanovnika) svojstvena je za sustav naselja Gorskog kotara i otoka. Riječ je o periferno položenim i prometno izoliranim prostorima u kojima je nedostupnost osnovnih funkcija primarni razlog iseljavanja u ostale dijelove Županije (ili šire).

Tablica 3. Naselja PGŽ prema broju stanovnika 2016. godine

BROJ STANOVNIKA	NASELJA			STANOVNIŠTVO		
	BROJ	UDIO (%)	KUMULATIV %	BROJ	UDIO (%)	KUMULATIV %
Bez stanovnika	46	9,0	9,0	/	/	/
≤ 100	283	55,6	64,6	7937	2,8	2,8
100 – 200	52	10,2	74,8	7328	2,5	5,3
200 – 500	50	9,8	84,6	15 431	5,4	10,6
500 – 1000	31	6,1	90,7	22 647	7,9	18,5
1000 – 1500	20	3,9	94,7	25 752	8,9	27,4
1500 – 2000	8	1,6	96,2	14 005	4,9	32,3
2000 – 5000	14	2,8	99,0	44 868	15,6	47,9
5000 – 10 000	3	0,6	99,6	18 839	6,5	54,4
> 10 000	2	0,4	100,0	131 521	45,6	100,0
UKUPNO	509	100,0	-	288 328	100,0	-

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., Stanovništvo prema starosti i spolu, po naseljima; Vitalna statistika RH, po naseljima, 2011. – 2016.; Statistika migracija PGŽ, po naseljima, 2011. – 2016., DZS RH, Zagreb

2.2.1. Sustav središnjih naselja

Sustav središnjih naselja čine ona naselja kojima se planski namjenjuje uloga generatora razvoja svojih gravitacijskih područja. Sustav središnjih naselja i razvojnih središta za prostor Županije utvrđen je Prostornim planom Županije (SN PGŽ 32/13) temeljem smjernica iz Strategije RH i Programa prostornog uređenja RH.

Prostornim planom Županije utvrđena su tri osnovna težišta razvoja: Gorski kotar, priobalje i otoci. Primjenjujući kriterije koji uključuju geografske specifičnosti pojedinih područja, postojeću administrativno-teritorijalnu podjelu, demografska i prostorna obilježja i ograničenja kao i mogućnosti prometne povezanosti te prostorno-razvojnog odnosa prema Gradu Rijeci, Prostornim planom Županije formirano je šest prostorno-planerskih mikroregija:

- priobalje
- Gorski kotar
- otok Krk

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

- otok Cres
- otok Lošinj
- otok Rab.

Prostor mikroregija daljnjim se stupnjevanjem dijeli u manje funkcionalne cjeline specifičnih obilježja koje čine JLS sa svojim razvojnim središtima te pripadajućim utjecajnim i gravitacijskim područjima. Za svaku od razgraničenih 13 prostornih cjelina određeno je naselje ili prostor dvaju naselja koje treba preuzeti i/ili ojačati ulogu razvojnog središta područja koje mu gravitira. Planiranje ovakvog sustava naselja imalo je za cilj postupno ujednačavati pojedina područja Županije, prostornu distribuciju stanovništva, radne sadržaje i ostale funkcije na području Županije. Sustav središnjih naselja Županije po funkcionalnim cjelinama prikazan je u Tablici 4. i Kartogramu 3.

Tablica 4. Sustav razvojnih središta po funkcionalnim cjelinama

CENTAR REGIJE PGŽ	CENTRI MIKROREGIJA	PROSTORNE CJELINE	CENTRI PROSTORNE CJELINE
Rijeka	Delnice	G1 Delnice	Delnice
		G2 Čabar	Čabar – Gerovo
		G3 Vrbovsko	Vrbovsko
		G4 Risnjak	-
		G5 Bjelolasica	-
	Rijeka	P1a Rijeka	Rijeka
		P1b „Riječki prsten”	
		P2 Liburnija	Opatija
		P3 Crikvenica – Novi Vinodolski	Crikvenica – Novi Vinodolski
	Krk	O1 Otok Krk	Krk
	Cres	O2 Otok Cres	Cres
	Mali Lošinj	O3 Otok Lošinj	Mali Lošinj
	Rab	O4 Otok Rab	Rab

Izvor: PP PGŽ

Pojedina naselja određena kao „novoplanirana” središta prostorne cjeline u županijskom Planu iz 2000. godine izostavljena su (Klana – Rupa) u županijskom Planu 2013. godine. Postavljeni sustav središnjih naselja, kao plansko opredjeljenje, u većem je dijelu ugrađen u prostorne planove JLS i dopunjen središtima lokalnog značenja.

Društveni sadržaji (detaljnije opisano u poglavlju 2.2.4. Društvena infrastruktura) koncentrirani su u centrima prostornih cjelina: u centru regije – Rijeci nalaze se sve funkcije, a u centrima prostornih cjelina: Delnicama, Čabru, Vrbovskom, Opatiji, Crikvenici, Krku, Malom Lošinj i Rabu većina upravnih funkcija (državna uprava, općinski i prekršajni sud, policijska postaja, ured katastra, ZK-odjel, odjel PGŽ za građevinske dozvole, ispostave HZZO, HZMO, HZZ, porezne uprave) te centri za socijalnu skrb i društvo Crvenog križa, dok se u Čabru – Gerovu i u Cresu

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

nalazi samo manji broj funkcija određenih županijskim Planom. U gotovo svim su općinama i gradovima ispostave Doma zdravlja PGŽ (iznimke nekoliko manjih općina), te jedinice vatrogasnih postrojbi (iznimka Punat), a u svakoj barem jedna ustanova (ili podružnica) dječjeg vrtića, te osnovna (ili područna) škola.

Radi ostvarenja razvojnih smjernica utvrđenih županijskim Planom, Županija je pokrenula Program ravnomjernog razvoja¹⁶ putem kojeg se podupiru kapitalni projekti i razvojni programi JLS i trgovačkih društava u (su)vlasništvu JLS. Cilj je poticati dugoročno održiv i teritorijalno uravnotežen model razvoja, postizanja i zadržavanja potrebnog stupnja centraliteta naselja u sve tri subregije PGŽ: u Gorskom kotaru, na otocima i priobalju, kako bi se osigurali uvjeti za kvalitetan život na cijelom području Županije.

Zajedničkim naporima Županije¹⁷ i ulaganjem u poduzetničke resurse postupno se razvija šire područje Županije osnaživanjem manjih gospodarskih subjekata koji uspješno posluju izvan Grada Rijeke. Jači se razvojni procesi zbivaju u središnjim naseljima područja „Riječkog prstena”, u Kastvu, Matuljima i Viškovu, zatim u prostornoj cjelini priobalnog dijela Županije u naseljima Crikvenica i Novi Vinodolski, te dijelovima otoka Krka (Krk i Malinska). U ovom izvještajnom razdoblju uočen je gospodarski i prostorni razvoj i napredak izgradnjom odgovarajućih gospodarsko-proizvodnih, turističkih i sportsko-rekreacijskih sadržaja. Analizirajući izvještajno razdoblje mogu se uočiti pozitivni pomaci u prometnoj povezanosti središnjih naselja s okolnim prostorom zajedničkim ulaganjem JLS i Županije u rekonstrukciju i sanaciju prometne infrastrukture¹⁸.

S obzirom na demografsko obilježje prisutni su negativni demografski procesi u Županiji, u Gradu Rijeci (unatoč pozitivnim primjerima demografskog rasta u „Riječkom prstenu”), i posebice u Gorskom kotaru (detaljnije opisano u poglavlju 1.3.3. Stanovništvo). Uz demografsko osipanje, ponajveći je problem rastuća sklonost diljem Županije da naselja gube pojedine društvene funkcije gravitacijskog centraliteta (uprava, pošta, ambulanta, financije i sl.), ne voljom JLS, nego ih ukidaju nadležna javna poduzeća zbog gubitka poslovnog interesa. Stvarni je, međutim, javni i prostorno planski interes i interes Županije zadržati što više kategorija centraliteta i s njima bolju kvalitetu života u tim sredinama kao preduvjet za ublažavanje depopulacije.

¹⁶ Programom se sufinanciraju projekti: vodno-gospodarske infrastrukture; navodnjavanja i gospodarenja otpadom; prometne infrastrukture u dijelu ulaganja u izgradnju i/ili sanaciju prometnice te parkirališta; društvene infrastrukture; poduzetničke infrastrukture; turističke infrastrukture; izrade projektne dokumentacije.

¹⁷ Od 2013. do 2016. godine Županija je ukupno izdvojila 2 775 265,58 kuna za razvoj malih poslovnih zona na području gradova Kastva, Raba, Kraljevice, Cresa, Delnica i Vrbovskog, te na području općina Matulji, Viškovo, Lopar, Lokve i Klana. (Izvor: PGŽ – Mandatno izvješće 2013. – 2017.)

¹⁸ Županija je sufinancirala rekonstrukciju Ž 5062 (dionica Ličko polje – Lukovo); sanaciju nerazvrstanih cesta na području Grada Čabra; sanaciju prometnice naselja Mrkopalj i Sunger; asfaltiranje nerazvrstanih cesta na području Grada Vrbovskog; rekonstrukciju Supilove ulice u Delnicama; izgradnju parkirališta u Cresu i dr.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

2.2.2. Uspostava urbane aglomeracije

Donošenjem Zakona o regionalnom razvoju RH (NN 147/14) utvrđeni su zakonski i programski okviri za provedbu politike regionalnog razvoja u skladu sa smjernicama Europske unije, te uspješnije korištenje fondova EU. Osnova toga Zakona jest obveza uspostave urbanih područja koja čine područja velikih urbanih aglomeracija (gradovi Zagreb, Split, Rijeka i Osijek) te ostala veća, odnosno manja urbana područja. Za uključivanje JLS u urbana područja, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU predložilo je dva kriterija:

- udio zaposlenih dnevnih migranata u središte urbanog područja od minimalno 30 %
- prostorni kontinuitet, tj. sve JLS moraju činiti kontinuirano urbano područje.

Urbana aglomeracija Rijeka¹⁹ (dalje: UA Rijeka) prva je ustrojena aglomeracija u Republici Hrvatskoj, a čine je sljedeći gradovi i općine: Grad Rijeka, Grad Kastav, Grad Kraljevica, Grad Opatija, Općina Čavle, Općina Klana, Općina Kostrena, Općina Lovran, Općina Mošćenička Draga i Općina Viškovo. Područje UA Rijeka zauzima 11,5 % kopnene površine Županije, na njemu živi 64 % ukupnog stanovništva PGŽ-a, a najveći dio njih u Gradu Rijeci (43 %) ²⁰. Urbana aglomeracija Rijeka može koristiti ITU mehanizam²¹ (mehanizam integriranih teritorijalnih ulaganja) Europske unije za razdoblje 2014. – 2020. godine koji je uveden radi jačanja uloge gradova kao pokretača gospodarskog razvoja. Za područje UA Rijeka izrađena je Strategija²² koja se temelji na strateškim i prostornim dokumentima svih članica UA Rijeka. Njome su određeni zajednički ciljevi te prioriteti i mjere kojima se utječe na poboljšanje stanja na području UA Rijeka. Planiraju se brownfield²³ projekti putem revitalizacije industrijske baštine.

¹⁹ Osnovana odlukom ministra Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije 21. 9. 2015. godine

²⁰ Izvor: Strategija razvoja Urbane aglomeracije Rijeka za razdoblje 2016. – 2020. godine

²¹ Aktivnosti ITU mehanizma mogu se financirati iz tri različita europska fonda – Europskog fonda za regionalni razvoj, Kohezijskog fonda, te Europskoga socijalnog fonda, a u okviru Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija” 2014. – 2020. te Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali” 2014. – 2020. Za provedbu aktivnosti namijenjenih održivom urbanom razvoju u najvećim urbanim centrima u Republici Hrvatskoj osigurano je 345,35 milijuna eura.

²² Strategija UA Rijeka usvojena je 2017. godine. Urbana aglomeracija Rijeka ima na raspolaganju 49 588 331 eur za provedbu svojih projekata.

²³ Definicija brownfielda podrazumijeva zemljišta koja nisu iskorištena, napuštena su, odnosno lokacije koje zahtijevaju intervenciju da bi ih se ponovno vratilo u upotrebu.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

2.2.3. Ruralni razvoj

Pristupanjem RH Europskoj uniji prihvaćen je novi pristup ruralnom razvoju preko lokalnih akcijskih grupa²⁴ koje se financiraju putem nacionalnog Programa ruralnog razvoja u okviru Europskoga poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR). Dugoročni je cilj održivo upravljanje prirodnim resursima i uravnotežen razvoj ruralnih krajeva.

Lokalne akcijske grupe (LAG-ovi) su oblik lokalno-privatnog partnerstva – udruge, koje čine predstavnici lokalne i regionalne vlasti, privatnog sektora i civilnog društva s uključenog područja. Oni zajednički grade lokalne strategije razvoja i pripremaju projektne prijedloge za održivi razvoj ruralnog prostora. Za tu provedbu (izradom projekata) traže financiranje iz strukturnih fondova Europske unije.

Definicije ruralnih područja su različite. Prema OECD-u (Međunarodnoj organizaciji za gospodarsku suradnju i razvitak – Organisation for Economic Co-operation and Development), ruralne regije su one u kojima gustoća naseljenosti iznosi manje od 150 stanovnika po kvadratnom kilometru. Prema definiciji Europske unije, to su područja sa 100 stanovnika na kvadratni kilometar. Dakle, za razvrstavanje nekog područja u ruralni prostor OECD određuje prag od 150 stanovnika/km², a EU 100 stanovnika na kvadratni kilometar. U određenju ruralnih prostora na području PGŽ prihvaćena je definicija iz Programa ruralnog razvoja RH za razdoblje 2014. – 2020. prema kojoj ruralno područje Županije čine sve JLS na njezinom teritoriju, osim Grada Rijeke.

Od ukupno 14 gradova i 22 općine u sastavu Županije, 13 gradova i 22 općine nalaze se u sastavu neke od četiri lokalnih akcijskih grupa (LAG-ovi): LAG Terra Liburna, LAG Vinodol, LAG Gorski kotar i LAG Kvarnerski otoci, a otok Rab (dvije JLS: Grad Rab i Općina Lopar) je u sastavu LAG-a Mentorides.

U području ribarstva osnovani su LAGUR Vela vrata i LAGUR Tunera.

Područja djelovanja LAG-ova²⁵ (Kartogram 1.) obuhvaćaju sljedeće jedinice lokalne samouprave:

- **LAG Terra Liburna** obuhvaća gradove Kastav i Opatiju, općine Viškovo, Matulji, Klana, Jelenje, Lovran i Mošćenička Draga.
- **LAG Vinodol** obuhvaća sedam JLS: gradove Crikvenicu, Novi Vinodolski, Bakar, Kraljevicu i općine Čavle, Kostrena i Vinodolska općina.

²⁴ LAG je službeno registrirana udruga utemeljena na važećem Zakonu o udrugama ili ostalom odgovarajućem obliku unutar hrvatskoga zakonodavnog okvira.

²⁵ Za razdoblje do 2020. godine šest LAG-ova s područja Županije raspolaže s ukupno oko 68 milijuna kuna: LAG Gorski kotar – 9 995 225,31 kn; LAG Terra Liburna – 8 943 096,37 kn; LAG Vinodol – 8 066 322,18 kn; LAG Kvarnerski otoci – 7 715 612,52 kn; LAGUR Vela vrata – 16 603 400,00 kn; LAGUR Tunera – 16 603 400,00 kn (Izvor: UO za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj)

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

- **LAG Gorski kotar** obuhvaća 10 JLS: gradove Delnice, Vrbovsko i Čabar te općine Brod Moravice, Fužine, Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora i Skrad.
- **LAG Kvarnerski otoci** obuhvaća devet JLS: gradove Cres, Krk i Mali Lošinj, te općine Baška, Dobrinj, Malinska-Dubašnica, Omišalj, Punat i Vrbnik.
- **LAGUR Vela vrata** obuhvaća pet JLS: Cres, Mali Lošinj, Opatija, Lovran i Mošćenička Draga.
- **LAGUR Tunera** obuhvaća sedam JLS: gradove Bakar, Crikvenicu, Kraljevicu i Novi Vinodolski te općine Fužine, Kostrena i Lokve.
- **LAG Mentorides** obuhvaća šest JLS koje se protežu u tri županije: Primorsko-goransku, Ličko-senjsku i Zadarsku, a ima sjedište u Pagu (Zadarska županija).

Županija je, putem Upravnog odjela za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj, prepoznala važnost LAG-ova te je potkraj 2013. godine potpisao Sporazum o suradnji s Centrom za brdsko-planinsku poljoprivredu. Centar za brdsko-planinsku poljoprivredu obvezao se podržavati LAG-ove putem svojih programa rada i sufinancirati ih dodijeljenim sredstvima iz županijskog Proračuna.

2.2.4. Društvena infrastruktura

Društvena infrastruktura obuhvaća građevine javne i društvene te sportsko-rekreacijske namjene, odnosno građevine javnih službi (tijela uprave i pravosuđa, službe civilne zaštite), zdravstvenih djelatnosti, socijalne skrbi, prosvjetnih djelatnosti (predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje, visoko školstvo), građevine i ustanove za kulturu i tehničku kulturu te građevine i površine za sport i rekreaciju. Ustroj mreža pojedinih društvenih funkcija određen je zakonskim okvirima, a odgovara političko-teritorijalnom ustroju. Iznimno, mreža ustanova u kulturi nije propisana, a mreža sportskih građevina, iako je prema Zakonu o sportu obvezna podloga za izradu dokumenata prostornog uređenja, u praksi nije donesena. Nadalje, izuzev javnih službi, unutar društvenih djelatnosti, sve prisutniji je trend kojim se javne mreže proširuju komercijalnim uslugama.

2.2.4.1. Javne službe

Područna zastupljenost upravnih službi, te službi civilne zaštite prikazana je na Kartogramu 8. Za razvoj vatrogasne službe u razmatranom razdoblju izgrađen je Vatrogasni dom DVD Prezid (Čabar) te je ishoda lokacijska dozvola za izgradnju Vatrogasnog doma Opatija. Izrađeno je i Idejno rješenje Centra za obuku vatrogasaca u Šapjanama (Matulji).

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

2.2.4.2. Zdravstvena skrb

Zdravstvena je djelatnost organizirana sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini te na razini zdravstvenih zavoda. Zakonskim propisima određeni su minimalno potrebni kapaciteti usluga unutar Mreže javne zdravstvene službe, Mreže hitne medicine i Mreže telemedicine (u razvoju)²⁶. Pokrivenost područja PGŽ zdravstvenim uslugama na primarnoj razini prikazana je u Tablici 5. Područna zastupljenost Doma zdravlja PGŽ prikazana je na Kartogramu 8.

Tablica 5. Primarna zdravstvena djelatnost 2016. godine

	ŽUPANIJSKE ZDRAVSTVENE USTANOVE (DOM ZDRAVLJA PGŽ/LJEKARNA JADRAN)	PRIVATNE PRAKSE	UKUPNO	PROPISANO MREŽOM JAVNE ZDRAVSTVENE SLUŽBE
Ordinacije opće/obiteljske medicine	57	122	179	175
Pedijatrijske ordinacije	10	11	21	22
Stomatološke ordinacije	24	234	258	161
Zubotehnički laboratoriji	-	62	62	-
Ginekološke ordinacije	6	16	22	23
Patronažne sestre	52	-	52	64
Medicinsko-biokemijski laboratoriji	9	1	10	11
Jedinice za kućnu njegu	6	76	88	89
Ordinacije medicine rada	2	13	17	16
Ljekarne	14	68	82	-

Izvor: Mreža javne zdravstvene službe, Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ (Zdravstveno-statistički ljetopis), HZJZ (Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopis za 2016. – tablični podaci)

Uz navedene djelatnosti, Mreža na primarnoj razini obuhvaća djelatnosti javnog zdravstva, preventivno-odgojnih mjera za zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata, zdravstvene zaštite mentalnoga zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti, sanitetski prijevoz (organiziran u sklopu Doma zdravlja PGŽ, u sjedištu i svim ispostavama) i djelatnost palijativne skrbi.

Pokrivenost općina i gradova uslugama specijalističko-konzilijarne i dijagnostičko-zdravstvene djelatnosti na sekundarnoj razini u okviru Doma zdravlja i privatnih ordinacija prikazana je u Tablici 6. Osim prikazanih ordinacija, djelatnosti se također obavljaju unutar bolničkih ustanova, čime je popunjena Mreža javne zdravstvene službe.

Mreža telemedicine određuje telemedicinske specijalističke centre i pristupne centre na primarnoj razini, od kojih su uspostavljene usluge hitne medicine i holter EKG-a za pristupne centre u Krku, Cresu, Malom Lošinj i Rabu, te neurokirurgije, radiologije i neurologije u Krku, Malom Lošinj i Rabu.

²⁶ Tim se mrežama određuje broj potrebnih timova/jedinica određenih djelatnosti za svaku općinu i grad, odnosno na razini Županije, te kapaciteti bolničke djelatnosti.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Specijalističko-konzilijarna i dijagnostičko-zdravstvena djelatnost u okviru privatnih poliklinika i trgovačkih društava koja obavljaju zdravstvenu djelatnost izvan Mreže prikazana je u Tablici 7. s kumulativnim podacima o broju zdravstvenih radnika. Dio poliklinika ugovara specijalističke usluge i u sklopu Mreže. Najveći se broj poliklinika nalazi u Rijeci, Opatiji i Novom Vinodolskom, a trgovačkih društava u Rijeci, Matuljima i Kastvu.

Tablica 6. Specijalističko-konzilijarna djelatnost u okviru Doma zdravlja i privatnih ordinacija 2016. godine

	BROJ SPECIJALISTIČKIH LIJEČNIČKIH ORDINACIJA	BROJ JEDINICA FIZIKALNE TERAPIJE I FIZ. TERAPIJE U KUĆI	BROJ SPECIJALISTIČKIH STOMATOLOŠKIH ORDINACIJA
Dom zdravlja PGŽ	23	1	6
Privatne prakse	31	53	6
UKUPNO	54	54	12

Izvor: Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ (Zdravstveno-statistički ljetopis)

Tablica 7. Trgovačka društva u zdravstvu i privatne poliklinike 2016. godine

	BROJ USTANOVA	BROJ LIJEČNIKA I LIJEČNIKA SPECIJALISTA	BROJ STOMATOLOGA I STOMATOLOGA SPECIJALISTA	BROJ ZDRAVSTVENIH RADNIKA VŠS I SSS
Trgovačka društva	34	3	48	89
Poliklinike	38	58	62	182
UKUPNO	72	61	110	271

Izvor: Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ (Zdravstveno-statistički ljetopis)

Tablica 8. Bolnička djelatnost i palijativna skrb 2016. godine

	OSTVAREN BROJ POSTELJA (HZJZ)	POTREBAN BROJ POSTELJA PROPISAN MREŽOM JAVNE ZDRAVSTVENE SLUŽBE		
	UKUPNO AKUTNI+KRONIČNI	UKUPNO AKUTNI+KRONIČNI	BROJ POSTELJA DNEVNE BOLNICE	UKUPNO
KBC Rijeka	1074	1069	238	1307
Klinika za ortopediju Lovran	101	84	8	92
Thalassoterapia Crikvenica – specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju PGŽ	120	120		120
Thalassoterapia – specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju bolesti srca, pluća i reumatizma, Opatija	210	130	3	133
Lječilište Veli Lošinj (Mali Lošinj)	200	12	-	12
Psihijatrijska bolnica Rab	480	480	35	515
Psihijatrijska bolnica Lopača (Jelenje)	165	50	20	70
SB Dr. Nemeč privatna (Matulji)	14	-	-	-
SB Medico privatna – započela s radom potkraj 2016. (Rijeka)	-	-	-	-
Stacionar Doma zdravlja Mali Lošinj	10	16	-	16
Ustanova za palijativnu zdravstvenu skrb Hospicij Marija Krucifiksa Kozulić (Rijeka)	14	14	-	14
SVEUKUPNO	2388	1975	304	2279

Izvor: Mreža javnozdravstvene službe, HZJZ (Rad bolnica u Hrvatskoj 2016.)

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

U Tablici 8. prikazana je zdravstvena djelatnost na sekundarnoj i tercijarnoj razini – bolnička djelatnost i djelatnost palijativne skrbi s kapacitetima. Izvan Mreže javne zdravstvene službe ostvaruje se značajan smještaj u okviru zdravstvenog turizma, a u Psihijatrijskoj bolnici Lopača ostvaruje se socijalni smještaj za osobe s mentalnim oštećenjima.

Djelatnost na razini zdravstvenih zavoda PGŽ obuhvaća javnozdravstvenu djelatnost i djelatnost hitne medicine.

Nastavni Zavod za javno zdravstvo PGŽ ima sjedište u Rijeci, te ispostave u Delnicama, Opatiji, Crikvenici, Krku, Cresu, Malom Lošinj i Rabu.

Zavod za hitnu medicinu PGŽ, sukladno Mreži hitne medicine, ima 10 ispostava koje se nalaze u Rijeci, gdje je i sjedište Zavoda, uprava i Medicinska prijavno-dojavna jedinica, te u Delnicama, Prezid (Čabar), Vrbovskom, Opatiji, Crikvenici, Krku, Cresu, Malom Lošinj i Rabu.

Osnovan je Klaster zdravstvenog turizma Kvarnera, a njegove su članice, osim PGŽ, sve županijske zdravstvene ustanove.

U izvještajnom razdoblju započele su s radom nove ustanove i djelatnosti:

- Izgrađeni su ordinacija opće/obiteljske medicine, stomatološka ordinacija i ljekarna u Mošćeničkoj Dragi, Dom zdravlja u Kraljevici i ustanova palijativne zdravstvene skrbi Hospicij Marija Krucifiksa Kozulić (primarna zdravstvena zaštita).
- Rekonstruiran je Centar za specijalističku dentalnu zdravstvenu zaštitu u Rijeci; privatna zdravstvena ustanova Medico preustrojena je u Specijalnu bolnicu Medico; Thalassotherapia Opatija započela je s obavljanjem djelatnosti estetske, plastične i rekonstrukcijske kirurgije; Psihijatrijska bolnica Rab započela je s obavljanjem djelatnosti fizikalne medicine i rehabilitacije (razvojno opredjeljenje kao Centar mentalnog zdravlja); Lječilište Veli Lošinj započelo je s obavljanjem djelatnosti pedijatrije, pulmologije i otorinolaringologije (sekundarna zdravstvena zaštita).

U Primorsko-goranskoj županiji standardna je razina zdravstvene zaštite iznad propisane mreže i ostvaruje se komercijalnim uslugama dentalne medicine, privatnim poliklinikama i zdravstvenim turizmom. Problem predstavlja što KBC Rijeka (tercijarna zdravstvena zaštita) djeluje na tri lokacije, te u narednom razdoblju zahtijeva poboljšanje prostornih i organizacijskih uvjeta objedinjavanjem na jednoj lokaciji – na Sušaku, te integracijom sa Sveučilištem i njegovim Centrom za translacijska medicinska istraživanja – TransMedRi.

Radi poboljšavanja zdravstvenih usluga za lokalno stanovništvo, ali i poboljšanja turističke ponude, potrebno je nastaviti s aktivnostima na razvoju Thalassotherapije Crikvenica, Thalassotherapije Opatija i Lječilišta Veli Lošinj, te poticati provedbu strateških projekata vezanih uz zdravstveni turizam (lječilišno-turistički kompleks Meline i dr.).

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

2.2.4.3. Socijalna skrb

Centri za socijalnu skrb s podružnicama prikazani su na Kartogramu 8.

Od 2014. godine djeluje u Rijeci i Dislocirana jedinica Rijeka Centra za posebno skrbništvo.

Razmatrano razdoblje obilježila je provedba strateškoga državnog dokumenta Plan deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i ostalih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u RH za razdoblje od 2011. do 2016. (2018.) godine. Svrha je Plana smanjiti ulazak u institucije i povećati izlazak iz institucija u nove oblike skrbi (udomiteljske obitelji, obiteljski domovi, stambene zajednice – organizirano stanovanje) uz podršku u lokalnoj zajednici. Smještajne institucije pretvaraju se u centre za pružanje usluga u zajednici (izvaninstitucijski oblici podrške) i domove za intenzivnu i dugotrajnu socijalnu skrb (stalni, tjedni ili privremeni smještaj). Mreža ustanova za smještaj obuhvaćenih procesom prikazana je u Tablici 9.

Radi poticanja razvoja udomiteljstva, unutar prostorija Obiteljskog centra u Rijeci uređen je prostor za rad na promicanju udomiteljstva te suzbijanju predrasuda putem Udruge udomitelja djece PGŽ – DAMDOM, u suradnji sa stručnim radnicima Centra za pružanje usluga u zajednici Izvor Selce.

Pomoć žrtvama obiteljskog nasilja u skloništu nude Sv. Ana – Caritasov dom za žene i djecu – žrtve obiteljskog nasilja i Udruga za zaštitu obitelji Rijeka – U.Z.O.R. koja vodi sklonište za žrtve obiteljskog nasilja.

Ustanove za pomoć beskućnicima koje nude smještaj i prehranu te ostale oblike pomoći su Prihvatilište za beskućnike Ruže sv. Franje i Prihvatilište za beskućnike Oaza, obje u Rijeci.

Profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom provodi Centar za profesionalnu rehabilitaciju Rijeka.

Pružatelji usluga za starije osobe na području PGŽ su centri za pomoć u kući, domovi za starije i nemoćne osobe – ustanove i obiteljski domovi, a mreža s kapacitetima prikazana je u Tablici 10.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Tablica 9. Domovi socijalne skrbi 2014. i 2016. godine

	BROJ KORISNIKA 2014.				BROJ KORISNIKA 2016.			
	UKUPNO	STALNI I TJEDNI SMJEŠTAJ	ORGANIZIRANO STANOVANJE	POLUDNEVNI I DNEVNI BORAVAK	UKUPNO	STALNI I TJEDNI SMJEŠTAJ	ORGANIZIRANO STANOVANJE	POLUDNEVNI I DNEVNI BORAVAK
DOMOVI KOJI PRUŽAJU USLUGE SMJEŠTAJA ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU I ODRASLE OSOBE S INVALIDITETOM (TJELESNIM, INTELEKTUALNIM, OSJETILNIM I MENTALNIM OŠTEĆENJIMA)								
Centar za rehabilitaciju Rijeka (ukupno)	181	60	-	121	212	47	32	133
Centar za rehabilitaciju Rijeka	60	60				31		
Centar za rehabilitaciju Rijeka, podružnica Pulac	116			116				133
Centar za rehabilitaciju Rijeka, dislocirana jedinica Krk/radno mjesto Krk**	5			5				
Dom za djecu i mladež – Kraljevica – Oštro/ Podružnica Kraljevica – Oštro*	22	17		5		16		2
Dnevni centar za rehabilitaciju Slava Raškaj – Rijeka	127	-	-	127	140	-	-	140
Dom za psihički bolesne odrasle osobe Turnić Rijeka (ukupno)	112	105	-	7	111	68	28	15
Dom za psihički bolesne odrasle osobe Turnić Rijeka	84	77		7				
Dom za psihički bolesne odrasle osobe Turnić Rijeka – Podružnica Radočaj/ukida se**	28	28						
Centar za rehabilitaciju Fortica Kraljevica	50	50	-	-	80	55	-	25
PRAVNE OSOBE KOJE OBAVLJAJU DJELATNOST SOCIJALNE SKRBI BEZ OSNIVANJA DOMA ZA ODRASLE OSOBE S MENTALNIM OŠTEĆENJIMA								
Psihijatrijska bolnica Lopača***								
DOMOVI KOJI PRUŽAJU USLUGE SMJEŠTAJA ZA DJECU BEZ ODGOVARAJUĆE RODITELJSKE SKRBI I DJECU I MLADE S PROBLEMIMA U PONAŠANJU								
Centar za pružanje usluga u zajednici Izvor Selce* (ukupno)					64	11	6	47
Dom za djecu i mlade punoljetne osobe Izvor Selce/Centar za pružanje usluga u zajednici Izvor Selce*	91	23	4	20	36		6	30
Dom za djecu i mlade punoljetne osobe Braća Mažuranići Novi Vinodolski/podružnica*	38	20	-	11		11		17
Dom za djecu Ivana Brlić Mažuranić Lovran (ukupno)	50	30	3	17	40	18	2	20
Dom za djecu Ivana Brlić Mažuranić Lovran	27	11	3	16		8	2	20
Podružnica Rijeka (Dječji dom I. B. Mažuranić)	20	19		1		10		12
Dom za dnevni boravak djece Tić	25	-	-	25		-	-	25
Odgojni dom Mali Lošinj						24	27	
Odgojni dom Mali Lošinj	47	41	-	6			27	
Dom za odgoj djece Cres/ Podružnica Cres*	25	20	-	5		24		
Dom za odgoj djece i mladeži Rijeka (ukupno)	116	22	-	94			-	
Dom za odgoj djece i mladeži Rijeka		22		21				
Poludnevni boravak pri OŠ Zamet, Podmurvice, Srdoči, Brajda, Gornja Vežica, Pehlin i Opatija				73				

* Ustanove koje su samo 2014. djelovale samostalno

** U procesu deinstitucionalizacije i preobrazbe ustanove su promijenile status i/ili naziv

*** Kapaciteti izraženi u okviru zdravstvene skrbi

Izvor: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (Prilog operativnom planu deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u RH 2014. – 2016.), UO za socijalnu politiku i mlade PGŽ

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Tablica 10. Smještaj starijih i nemoćnih osoba

DOMOVI ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE	OSNIVAČ	KAPACITET
DSN Domska vila Vinka (Delnice)	privatni	114
DSN Nina (Čavle)	privatni	65
Ustanova za zdravstvenu njegu u kući Žeravica (Čavle)	privatni	13
DSN Vitanova (Viškovo)	privatni	128
DSN PGŽ, Kantrida (Rijeka)	PGŽ	361
Centar za pomoć i njegu Mari-En (Rijeka)	privatni	6
DSN Volosko (Opatija)	PGŽ	130
DSO Salvia Crikvenica	privatni	140
DSN Mali Kartec (Krk)	PGŽ	166
DSN Kuća sunca (Krk)	privatni	22
DSN Dub (Malinska-Dubašnica)	privatni	30
DSN Marko A. Stuparić (Mali Lošinj)	PGŽ	73
DSN Marko A. Stuparić – dislocirana jedinica (Cres)	PGŽ	20
UKUPNO		1232
Obiteljski domovi za starije i nemoćne osobe kapaciteta do 20 osoba	privatno	15 domova

Izvor: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (adresar ustanova), UO za socijalnu politiku i mlade PGŽ

U području socijalne skrbi uređeni su sljedeći objekti:

- Rekonstruiran je Centar za rehabilitaciju Fortica u Kraljevici i uređena plaža.
- Uređene su u Rijeci ukupno četiri stambene zajednice organiziranog stanovanja za odrasle osobe s invaliditetom.
- Uređeno je Prihvatište za beskućnike Oaza u Rijeci.
- Osnovan je Centar za profesionalnu rehabilitaciju Rijeka.

Podignuta je razina kvalitete i dostupnosti u području usluga za starije i nemoćne osobe izgradnjom novih i rekonstrukcijom postojećih objekata.

Povećani su kapaciteti Ustanove za zdravstvenu njegu u kući Žeravica, DSN Nina, DZSO Volosko, DZSO Mali Kartec, te DZSO Marko A. Stuparić Veli Lošinj. Ostvareni su značajni kapaciteti smještaja u kućanskim zajednicama izgradnjom DSN Salvia, rekonstrukcijom DZSO Kantrida, te početkom rada 12 obiteljskih domova za starije osobe. Kapaciteti domova za starije i nemoćne osobe i uz ostvarena povećanja i dalje ne odgovaraju potražnji.

2.2.4.4. Ustanove prosvjetnih djelatnosti

Predškolski odgoj

Mreža dječjih vrtića uključuje dječje vrtiće s podružnicama (ukupno 124) u svim općinama i gradovima. Većinu ustanova i podružnica (98) osnovale su jedinice lokalne samouprave na čijem području vrtići djeluju, s iznimkom otoka Krka i Raba, gdje su Grad Krk, odnosno Grad Rab osnivači za sve otočne podružnice u općinama. U Rijeci djeluje Dječji vrtić Rijeka s pet centara predškolskog odgoja

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

koji okupljaju ukupno 31 podcentar. Privatne ustanove i podružnice s redovitim cjelodnevnim programom nalaze se u Rijeci (11), Bakru (2), Kastvu (2), Klani (1), Jelenju (1), Viškovu (4) i Mošćeničkoj Dragi (1). Vjerske zajednice osnovale su dječje vrtiće u Rijeci (3) i Puntu (1).

Broj upisane djece u predškolskom odgoju prikazan je u Tablici 11. Kretanje broja upisane djece prema područjima pokazuje porast broja upisane djece, osobito u priobalju, ali ne i u Rijeci, gdje se bilježi blago smanjenje broja djece. Porast upisane djece suprotan trendu pada broja stanovnika, objašnjava se proširenjem kapaciteta.

Tablica 11. Broj djece u predškolskom odgoju

	ŠKOLSKA GODINA				
	2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.	2015./2016.	2016./2017.
Gorski kotar	312	354	363	361	322
Priobalje	3010	3146	3232	3293	3505
Rijeka	3948	3876	3918	3808	3905
Otoci	1103	1158	1165	1245	1199
UKUPNO	8373	8534	8678	8707	8931

Izvor: Državni zavod za statistiku (Statističko izvješće 1496, 1520, 1543, 1568, 1597)

Podignuta je razina kvalitete i dostupnosti predškolskog odgoja i obrazovanja u Županiji izgradnjom novih i rekonstrukcijom postojećih objekata dječjih vrtića. Povećani su kapaciteti u Delnicama, Kastvu, Čavlima, Viškovu, Mošćeničkoj Dragi, Polju (Općina Dobrinj), Omišlju, Velom Lošinju (Grad Mali Lošinj) i Rijeci (u okviru Dječjeg vrtića Rijeka i 2 nova privatna vrtića). Povećanje kapaciteta dječjih vrtića u razdoblju 2013. – 2016. dovelo je do porasta broja upisane djece, čime se smanjuju liste čekanja. Kapaciteti i dalje ne odgovaraju potrebama te je potrebno i nadalje povećati kapacitete mreže dječjih vrtića u skladu s pedagoškim standardom kako bi sva djeca bila kvalitetno obuhvaćena.

Osnovno i srednje obrazovanje

Mreža osnovnih škola uključuje osnovne i područne škole u svim općinama i gradovima. Ukupni broj osnovnih škola po osnivačima prikazan je u Tablici 12.

U osnovnim školama provodi se i nastava na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Nastava za učenike na liječenju organizirana je putem područnih odjela pri bolnicama: Psihijatrijska bolnica Lopača, Dječja bolnica Kantrida i Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Thalassoterapia Crikvenica.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Tablica 12. Osnovne škole po osnivačima

OSNIVAČ	OSNOVNA ŠKOLA (OŠ)	PODRUČNA ŠKOLA (PŠ)	OŠ+PŠ	OSNOVNA GLAZBENA ŠKOLA (OGŠ)	PODRUČNI ODJEL GLAZBENE ŠKOLE/ GLAZBENI ODJEL	PLESNI ODJEL
PGŽ*	31	47	78	2	9	
Grad Rijeka**	24	6	30			1
Grad Opatija	1	3	4			
Grad Crikvenica	2	3	5		1	
Privatni osnivači	1		1	2		
Vjerska zajednica	1		1			
UKUPNO	60	59	119	4	10	1

* PGŽ je osnivač ukupno 31 osnovne škole (u čijem je sastavu 47 područnih škola), te OGŠ Ive Tijardovića Delnice. PGŽ također je osnivač GS Ivana Matetića Ronjgova Rijeka (srednja škola), u čijem se sastavu provodi i osnovno glazbeno obrazovanje u matičnoj školi i u dva područna odjela.

** Grad Rijeka je osnivač 23 osnovne škole. U njihovom su sastavu tri područne škole te jedna posebna ustanova – Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka, školska ustanova za učenike s teškoćama u razvoju (matična ustanova i jedna podružnica u Rijeci te dvije podružnice u Kraljevici) koja provodi osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje.

Izvor: Mreža osnovnih škola – Škole sa školskim dvoranama i vanjskim igralištem, UO za odgoj i obrazovanje PGŽ

Broj upisanih učenika u osnovnim školama po područjima prikazan je u Tablici 13.

Tablica 13. Broj učenika u osnovnim školama

	ŠKOLSKA GODINA				
	2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.	2015./2016.	2016./2017.
Gorski kotar	1352	1282	1271	1252	1251
Priobalje	6971	6841	6870	6846	6898
Rijeka	8449	8589	8341	8210	8186
Otoci	2533	2510	2507	2510	2545
UKUPNO	19 305	19 222	18 989	18 818	18 880

Izvor: Državni zavod za statistiku (Statističko izvješće 1496, 1520, 1543, 1568, 1597)

Na kraju razmatranog razdoblja nastava u dvije smjene (za sve odjele) odvijala se u šest OŠ (OŠ Milan Brozović Kastav, OŠ Čavle, OŠ Sveti Matej Viškovo, OŠ Ivana Rabljanina Rab te u Rijeci OŠ Pehlin i OŠ Fran Franković), a nastava u dvije smjene (za dio odjela) u ukupno 10 OŠ (OŠ Ivana Gorana Kovačića Delnice, OŠ Bakar, OŠ Hreljin, OŠ Dr Andrija Mohorovičić Matulji, OŠ Zvonka Cara Crikvenica te u Rijeci OŠ Eugen Kumičić, OŠ Gornja Vežica, OŠ Kantrida, OŠ Turnić i OŠ Zamet).

Mreža srednjih škola (SŠ) uključuje 35 SŠ i jednu izdvojenu lokaciju, u što su uključeni: Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka koji provodi i SŠ program za djecu s poteškoćama, Centar odgoja i obrazovanja pri Odgojnom domu Mali Lošinj, te tri umjetničke SŠ (dvije glazbene i jedna za primijenjenu umjetnost).

PGŽ je osnivač 30 SŠ (s jednom izdvojenom lokacijom) i dijelom financira Salezijansku klasičnu gimnaziju u Rijeci čiji je osnivač vjerska zajednica. Osnivači ostalih su: Grad Rijeka (1), Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

skrb (1) i privatni osnivač (dvije, od toga jedna glazbena). Najviše SŠ je u Rijeci (21), Opatiji (5) i Malom Lošnju (2), a po jedna u Delnicama, Čabru, Moravicama (Grad Vrbovsko), Bakru, Crikvenici, Krku, Cresu (izdvojena lokacija) i Rabu.

Na području PGŽ provodi se 126 različitih SŠ programa: šest gimnazijskih, 89 strukovnih (jedan petogodišnji, 44 četverogodišnja te 44 trogodišnja i dvogodišnja programa), 21 umjetnički i 10 programa za učenike s posebnim potrebama.

Broj upisanih učenika po područjima u promatranom razdoblju prikazan je u Tablici 14.

Tablica 14. Broj učenika u srednjim školama

	ŠKOLSKA GODINA				
	2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.	2015./2016.	2016./2017.
Gorski kotar	486	476	417	404	388
Priobalje	2001	2062	1997	1893	1887
Rijeka	7093	6961	6880	6782	6514
Otoci	996	1021	936	881	817
UKUPNO	10 576	10 520	10 230	9960	9606

Izvor: Državni zavod za statistiku (Statističko izvješće 1497, 1521, 1544, 1569, 1598)

Broj upisanih učenika pokazuje pad u svim područjima: blag je u OŠ, a značajno izražen u SŠ.

PGŽ je osnivač učeničkih domova za učenike SŠ, tri samostalna doma u Rijeci i jedan u Lovranu, te domova u sklopu Željezničke tehničke škole u Moravicama i Pomorske škole u Bakru. Osnivač Ženskoga učeničkog doma Marije Krucifikse Kozulić u Rijeci je vjerska zajednica. Broj korisnika i kapaciteti prikazani su u Tablici 15.

Tablica 15. Kapaciteti učeničkih domova i broj korisnika

	ŠKOLSKA GODINA					KAPACITET
	2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.	2015./2016.	2016./2017.	
	BROJ KORISNIKA	BROJ KORISNIKA	BROJ KORISNIKA	BROJ KORISNIKA	BROJ KORISNIKA	
Dom Željezničke tehničke škole Moravice (Vrbovsko)	47	38	29	40	37	80
Učenički dom Tomislav Hero – Pomorska škola (Bakar)	66	71	75	65	61	68
Četiri učenička doma u Rijeci ukupno	684	708	700	637	639	720*
Učenički dom Lovran	187	163	180	180	181	190**
UKUPNO	984	980	984	922	918	1058

* Učenici + studenti (do popunjenja kapaciteta u Domu Podmurvice)

** Učenici + studenti (do 70)

Izvor: Državni zavod za statistiku (Statističko izvješće 1497, 1521, 1544, 1569, 1598), kapaciteti prema mrežnim stranicama ustanova

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

U izvještajnom razdoblju došlo je do preustroja pojedinih OŠ. Iz OŠ Fran Krsto Frankopan Krk izdvojene su dotadašnje PŠ: 2015. godine Omišalj i Dobrinj, te je osnovana OŠ Omišalj s PŠ Dobrinj, a 2016. godine Malinska-Dubašnica, koja postaje OŠ Malinska-Dubašnica.

Zbog smanjenja broja učenika prestale su s radom tri PŠ: u Vratima (Fužine), Starom Lazu (Ravna Gora) i Pasjaku (Matulji).

Godine 2014. GŠ s odjelima u Malom Lošinj i u Cresu prestala je s radom pri Pučkom otvorenom učilištu, te su osnovani novi glazbeni odjeli pri OŠ u Malom Lošinj i OŠ u Cresu. Također 2014. godine osnovan je PO OGŠ Delnice u Vrbovskom, a 2015. godine PO GŠ u Krku i glazbeni odjel pri OŠ u Kastvu.

Znatno je podignuta razina obrazovanja u Županiji unaprjeđenjem kvalitete odgojno-obrazovnog rada osnutkom novih škola, glazbenih odjela, preseljenjem škola, izgradnjom novih objekata i školskih sportskih dvorana, te velikim rekonstrukcijama objekata. Otvorena je nova Katolička osnovna škola u Rijeci; rekonstruirane su zgrade škole s dogradnjom školskih sportskih dvorana u OŠ u Ravnoj Gori i OŠ u Matuljima; rekonstruirane su školske zgrade OŠ u Kastvu, OŠ Malinska-Dubašnica i OŠ u Viškovu; dograđena je školska sportska dvorana uz OŠ u Krku; započele su rekonstrukcije škola i dogradnja školskih sportskih dvorana PŠ Baška i PŠ Punat (OŠ Krk).

Ulaganja jedinica lokalne i regionalne samouprave (od 2013. do 2016.) u osnovnoškolsku i srednjoškolsku mrežu bila su usmjerena na poboljšanje uvjeta nastave i omogućavanje izvođenja nastave u jednoj smjeni. Kako bi se zadovoljili ciljevi Državnoga pedagoškog standarda za rad škola u jednoj smjeni, potrebno je nastaviti ulaganja i u narednom razdoblju. Isto vrijedi i za ulaganja u izgradnju školskih sportskih dvorana, koje su sportska infrastruktura i za širu zajednicu.

Ustanove visokog školstva, znanosti i tehnologije

Ustanove visokog obrazovanja u PGŽ su Sveučilište u Rijeci, Veleučilište u Rijeci i Visoka poslovna škola PAR, Rijeka, a Teologija u Rijeci sastavnica je Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu.

Sveučilište u Rijeci u svom sastavu ima: Akademiju primijenjenih umjetnosti, Ekonomski fakultet, Fakultet zdravstvenih studija, Filozofski fakultet, Građevinski fakultet, Medicinski fakultet, Pomorski fakultet, Pravni fakultet, Tehnički fakultet, Učiteljski fakultet, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu (u Iki, Opatija). Sveučilišni su odjeli: Odjel za biotehnologiju, Odjel za fiziku, Odjel za informatiku, Odjel za matematiku. U sastavu Sveučilišta su Studentski centar i Sveučilišna knjižnica.

Broj upisanih studenata dan je u Tablicama 16. i 17.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Tablica 16. Ukupni broj upisanih studenata

	ŠKOLSKA GODINA				
	2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.	2015./2016.	2016./2017.
Veleučilište u Rijeci*	3069	2989	2745	2312	2146
Visoka poslovna škola PAR, Rijeka	52	73	86	83	81
Sveučilište u Rijeci	15 995	15 084	14 758	14 834	15 191
Katolički bogoslovni fakultet, Zagreb – Teologija u Rijeci	95	77	64	69	57
UKUPNO	19 211	18 223	17 653	17 298	17 475

* Uračunati polaznici na lokacijama u Pazinu i Poreču

Izvor: Državni zavod za statistiku (Statističko izvješće 1499, 1523, 1546, 1571, 1600)

Tablica 17. Broj upisanih studenata I. godine

	ŠKOLSKA GODINA				
	2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.	2015./2016.	2016./2017.
Veleučilište u Rijeci*	1116	1041	848	630	761
Visoka poslovna škola PAR, Rijeka	26	23	34	27	28
Sveučilište u Rijeci	5740	5635	5143	5300	5320
Katolički bogoslovni fakultet, Zagreb – Teologija u Rijeci	15	8	12	9	14
UKUPNO	6897	6707	6037	5966	6123

* Uračunati polaznici na lokacijama u Pazinu i Poreču

Izvor: Državni zavod za statistiku (Statističko izvješće 1499, 1523, 1546, 1571, 1600)

Usluge studentskog standarda nudi Studentski centar u Studentskom naselju Ivan Goran Kovačić te od 2016. godine i u Studentskom naselju Trsat. Broj korisnika prikazan je u Tablici 18.

Tablica 18. Kapaciteti studentskih domova i broj korisnika

	ŠKOLSKA GODINA					KAPACITET
	2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.	2015./2016.	2016./2017.	
	BROJ STUDENATA	BROJ STUDENATA	BROJ STUDENATA	BROJ STUDENATA	BROJ STUDENATA	
SVEUKUPNO STUDENTSKI DOMOVI*	649	647	646	624	1345	1428**

* Studenti su dodatno smješteni u učeničkim domovima – vidi Tablicu 15.

** Studenti + gosti (10) + profesori (40), 10 mjesta prilagođeno osobama s invaliditetom

Izvor: Državni zavod za statistiku (Statističko izvješće 1497, 1499, 1521, 1523, 1544, 1546, 1569, 1571, 1598), kapaciteti prema mrežnim stranicama ustanova

Na području visokog obrazovanja, znanosti i tehnologije otvoren je novi Fakultet zdravstvenih studija i izgrađena tri paviljona studentskog smještaja u Kampusu.

Osnutkom Sveučilišnog kampusa Sveučilišta u Rijeci zacrtan je budući prostorni razvoj Sveučilišta te se u narednom razdoblju nastavljaju aktivnosti za preseljenjem različitih fakulteta na Kampus, izgradnju TransMedRi te dopunu građevina

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

studentskog standarda, čime će se zadovoljiti velik dio potreba Sveučilišta. Pritom postoje potrebe za proširenjem fakulteta izvan Kampusa, kao što su Pomorski fakultet u Rijeci i Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Iki. Istodobno, Veleučilište u Rijeci prostorno je ograničeno te je potrebno planirati njegov prostorni razvoj radi postizanja zadovoljavajućih uvjeta nastave i rada.

2.2.4.5. Ustanove za kulturu i umjetnost

Na području Županije djeluju brojne ustanove i organizacije u kulturnim djelatnostima, različitih osnivača i u različitoj mjeri financiranih putem programa javnih potreba. Kulturne djelatnosti, osobito u obalnim područjima, značajno su potaknute i uvjetovane turizmom. Broj muzejskih ustanova upisanih u Registar muzeja, galerija i zbirki RH, profesionalnih kazališta i orkestrara, amaterskih kazališta i kinodvorana prikazan je u Tablici 19. Mreža knjižnica i knjižničnih organizacija prikazana je u Tablici 20. Na području Županije djeluju i različite udruge s programima u kulturi.

Tablica 19. Muzeji, kazališta, orkestri i kinematografi 2016. godine

	MUZEJI	PROFESIONALNA KAZALIŠTA I ORKESTRI S KAPACITETOM VLASTITE DVORANE	AMATERSKA KAZALIŠTA	KINO DVORANE
Gorski kotar	3	Kotar Teatar (Delnice) – 180 gledatelja	-	-
Priobalje	16	Teatar Oz (Mošćenička Draga) – /	-	1
Rijeka	7	Hrvatsko narodno kazalište Ivan Zajc – 670 gledatelja Gradsko kazalište lutaka – 188 gledatelja Kazališni studio – / Kreativni laboratorij suvremenog kazališta KRILA – / Umjetnička organizacija HKD teatar – Međunarodni festival malih scena – / Umjetnička organizacija Tranzicijsko-fiksijsko kazalište / Trafik – / Riječki komorni orkestar – /	Kazališna grupa Viktora Cara Emina Teatar Scena	11
Otoci	20		-	2
UKUPNO	46	9	2	14*

* Uključivo dva ljetna kina

Izvor: Muzejski dokumentacijski centar (mrežni Registar), Ministarstvo kulture (Očevnik muzeja), Državni zavod za statistiku (Statističko izvješće 1602)

Tablica 20. Knjižnice po vrstama 2016. godine

	SVEUČILIŠNA, VISOKOŠKOLSKA, VISOKOŠKOLSKA OPĆEZANSTVENA	SPECIJALNA	ŠKOLSKA	NARODNA KNJIŽNICA*	BROJ ČLANOVA NARODNE KNJIŽNICE	KNJIŽNIČNA DJELATNOST
Gorski kotar			13	3	1622	
Priobalje	1		26	15	8937	3
Rijeka	11	6	46	8+2**	19 259	
Otoci		1	8	8	3695	1
UKUPNO	12	7	93	34+2**	33 513	4

* Broj ustanova i ogranaka; ** Gradski i županijski bibliobus

Izvor: Državni zavod za statistiku (Statističko izvješće 1602), GKR (Narodne knjižnice PGŽ – analiza stanja djelatnosti u 2016. godini), Ministarstvo kulture (Upisnik knjižnica)

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Aktivnosti tehničke kulture provode se radom brojnih ustanova i udruga za tehničku kulturu i šire u suradnji s ustanovama u obrazovanju, kulturi općenito, poduzećima i sl. (Tablica 21.).

Tablica 21. Članice Zajednice tehničke kulture PGŽ i infrastruktura tehničke kulture

	ZAJEDNICE TEHNIČKE KULTURE, SAVEZI I USTANOVE	UDRUGE	PODUZEĆA	INFRASTRUKTURA
Gorski kotar	Zajednica tehničke kulture Čabar	2		Dom mladih – Stara Sušica (Vrbovsko)
Priobalje	Zajednica tehničke kulture Kraljevica Zajednica tehničke kulture Opatija Zajednica tehničke kulture Crikvenica	9		Nacionalni centar tehničke kulture (Kraljevica) Centar tehničke izvrsnosti Tesla (Kostrena) Automotodrom Grobnik (Čavle)
Rijeka	ZAJEDNICA TEHNIČKE KULTURE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE Zajednica tehničke kulture Rijeka Savez inovatora Primorsko-goranske županije Fotosavez Primorsko-goranske županije Savez udruga inovatora Rijeka Dom mladih – Rijeka Centar tehničke kulture – Rijeka	19	1	Centar tehničke kulture Rijeka Dom mladih Centar tehničke izvrsnosti Tesla Startup inkubator Rijeka Poduzetnički inkubator za proizvodne djelatnosti Rujevica Astronomski centar Rijeka Povijesni i pomorski muzej Hrvatskog primorja Rijeka – Čudotvornica Muzej informatike PEEK&POKE
Otoci	Zajednica tehničke kulture Mali Lošinj Hrvatski astronomski savez (Mali Lošinj)	5		Zvezdarnica Manora (Mali Lošinj)
UKUPNO	13	35	1	14

Izvor: ZTK PGŽ (mrežna stranica), PGŽ (Strategija razvoja tehničke kulture PGŽ 2017. – 2020.)

Muzejska ponuda proširena je uređenjem i otvorenjem novih objekata:

- Posjetiteljski centar unutar dvorca Nova Kraljevica u Kraljevici
- Muzejski terminal pri Zračnoj luci Rijeka na Krku (Omišalj) – Muzeji zajedno
- Kuća Klović u Grižanama (Vinodolska općina) – tema život i djelo Jurja Julija Klovića – Croate
- dislocirane zbirke Pomorskog i povijesnog muzeja: Memorijalni centar Lipa pamti u Lipi (Matulji), Zbirka maketa brodova brodogradilišta Kraljevica u Kraljevici i Zbirka arheoloških nalaza Cickini u Sv. Vidu-Miholjice (Malinska-Dubašnica)
- Muzej Apoksiomena u Malom Lošinj
- Ekomuzej Kuća od mora u Mošćeničkoj Dragi – tema maritimne baštine.

Mreža knjižnica proširuje se izgradnjom i uređenjem novih lokacija: otvorena su dva nova ogranka Gradske knjižnice Rijeka te ogranak Gradske knjižnice i čitaonice Opatija u Mošćeničkoj Dragi.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Započela je izgradnja kulturno-turističkog centra Gervais u Opatiji namijenjenog kazališnim predstavama, koncertima, kongresima, filmskim projekcijama i sl.

Godine 2016., temeljem uspješne kandidature, Rijeka je proglašena Europskom prijestolnicom kulture za 2020. godinu. Programom je obuhvaćen širi prostor Županije te su planirana kapitalna ulaganja u kulturnu infrastrukturu.

Najveći broj kulturnih sadržaja i sadržaja tehničke kulture nalazi se u Rijeci i okolicama, dok nisu dovoljni kapaciteti u Gorskom kotaru i na otocima, s iznimkom muzejskih sadržaja na otocima i sezonskih događanja tijekom turističke sezone.

U Županiji su povezane brojne kulturne institucije, što se očituje npr. u djelovanju mreže svih županijskih muzeja, Muzeji zajedno, te u uspostavi kulturne rute Putovima Frankopana unutar koje su 17 kaštela i tri sakralna kompleksa.

Umreženje i povezivanje kulturnih ustanova na teritoriju Županije među sobom, kao i s obrazovnim ustanovama i gospodarskim subjektima, preduvjet je uspješnijoj koordinaciji provedbe programa u kulturi i tehničkoj kulturi. Pri tome se naglasak može staviti na rekonstrukciju i revitalizaciju napuštenih objekata, industrijske baštine i brojnih napuštenih ili neodržavanih objekata od kojih su neki i obuhvaćeni programom Rijeka EPK 2020.

2.2.4.6. Građevine i površine za sport i rekreaciju

Infrastrukturu sportskih objekata čine zatvorene i otvorene građevine namijenjene sportu u javnom i privatnom upravljanju te sportske građevine školskog sustava. Građevine za sport i rekreaciju prikazane su u Tablicama 22., 23. i 24.

Posebno su važni sljedeći sportski kompleksi u Županiji:

- Automotodrom Grobnik (zajedno sa sportskim aerodromom je postojeći dio SC Grobnik 1)
- nogometni trening-kamp i stadion HNK Rijeka (djelomično je sagrađen SC Rujevica po PP PGŽ)
- Centar bazičnih priprema sportaša Delnice (brojni sportski objekti na području Grada Delnica)
- Regionalni sportsko-rekreacijski i turistički centar (RSRTC) Platak.

Područje Županije iznimno je pogodno za brojne aktivnosti sporta i rekreacije u prirodi te se posebno u brdovitom i obalnom dijelu Županije razvija široka ponuda različitih pustolovno/sportskih programa, (kao što su špiljarenje, paragliding, ronjenje, kajaking i kanuing, rafting, adrenalinski sportovi, lov, ribolov i dr.).

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Tablica 22. Sportski objekti – polivalentne dvorane

	TZK	POLIVALENTNE DVORANE*			
	PRILAGOĐENA UČIONICA – POTREBE NASTAVE OSNOVNE ŠKOLE	POLIVALENTNA MALA DVORANA Približno od 80 do 200 m ² **	POLIVALENTNA JEDNODIJELNA DVORANA Približno 15 × 27 M	POLIVALENTNA DVODIJELNA DVORANA Približno 22 × 32 M	POLIVALENTNA TRODIJELNA DVORANA Približno 27 × 45 M I VEĆE
Gorski kotar	8	2	5	1	3
Priobalje	3	6	11	4	4
Rijeka		25	23		4
Otoci	1	1	2	3	1
UKUPNO	12	34	41	8	12

* U sastavu škola (većina) i gradske; ** Ukjučivo male dvorane za borilačke sportove

Izvor: Zajednica sportova PGŽ (Istraživanje – anketa JLS 2014.), Ministarstvo znanosti i obrazovanja (Mreža osnovnih škola 2012.); istraživanje i obrada autora

Tablica 23. Sportski objekti – namjenski

	SPECIJALIZIRANE DVORANE				SPECIJALNI TERENI I DVORANE												
	BOKS	DIZANJE UTEGA	STOLNI TENIS	STRELIČARSTVO	NOGOMETNO IGRALIŠTE *	AUTOMOTODROM	SPORTSKI AERODROM	BOČALIŠTE**	STRELJANA	KUGLANA	PENJAČKA STIJENA	VESLAONICA	PLIVAČKI BAZEN (50 M, 25 M)**	BAZEN ZA SKOKOVE	ATLETSKA STAZA I TERENI **	TENISKO IGRALIŠTE**	ŠAHOVSKI DOM
Gorski kotar			1	1	13			1		4	2		1				24
Priobalje		1	3		21	1	1	50	4	2			2				34
Rijeka	4	1	1	1	10			20	4	2	2	1	4	1	3	12	1
Otoci				1	7			10	2	1	1					50	
UKUPNO	4	2	5	3	51	1	2	81	10	9	5	1	7	1	3	120	1

* Približne dimenzije 60 × 100 m i više; ** Otvoreni i zatvoreni

Izvor: Zajednica sportova PGŽ (Istraživanje – anketa jedinica lokalne samouprave 2014.); istraživanje i obrada autora

Tablica 24. Sportski objekti – zimski i morski sportovi

	ZIMSKI SPORTOVI					SPORTOVI NA MORU*	
	KLIZALIŠTE	STRELIŠTE ZA BIATLON	NORDIJSKI CENTAR /STAZA ZA SKIJAŠKO TRČANJE	SKIJA-LIŠTE	SANJKA-LIŠTE	JEDRILIČARSKI CENTAR/ KLUB	SPORTSKI RIBOLOV
Gorski kotar	1	1	9	4	5		
Priobalje			1	1	1	6	5
Rijeka						1	1
Otoci						6	6
UKUPNO	1	1	10	5	6	13	12

* Aktivnost sportskih klubova u sportskim i drugim različitim lučicama

Izvor: Zajednica sportova PGŽ (Istraživanje – anketa jedinica lokalne samouprave 2014.); istraživanje i obrada autora

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

U izvještajnom razdoblju sportska i rekreacijska infrastruktura unaprijeđena je brojnim ulaganjima:

- Izvedena je 1. etapa SC Rujevica – zamjenski stadion i trening-kamp NK Rijeke.
- u okviru RSRTC Platak izvedene su skijaške staze, uređene pješačke i biciklističke površine, više manjih igrališta, pristupna cestovna infrastruktura s parkiralištem i ostalom infrastrukturom.
- Rekonstruirana je žičara Čelimbaša (Mrkopalj) – skijalište sa stazom i vučnicom te preuređen skijaški dom u hostel kapaciteta 20 ležajeva.
- Uređena je šetnica oko Lokvarskog jezera (Lokve).
- Uređena su dva nogometna i jedno polivalentno igralište s atletskom stazom u Rijeci, te atletska borilišta u Crikvenici, Krku i Čavlima.
- Izgrađene su školske sportske dvorane uz OŠ u Krku, Ravnoj Gori i Matuljima.
- Započela je gradnja školskih sportskih dvorana u Baški i Puntu.

Za područje Županije²⁷ znakovita je neravnomjerna raspoređenost te nedostatak objekata bazičnih sportova – atletske staze, gimnastičke dvorane te bazena, posebno zatvorenih. Otvoreni sportski površina po stanovniku ima 1,7 m², a zatvorenih 0,2 m², što je znatno manje od optimalnih 4,4 m² i 0,6 m², određenih Temeljnim načelima i smjernicama razvoja sporta u RH (Nacionalno vijeće za šport, 2011. godine). Iz navedenih podataka proizlazi pokrivenost sportskim objektima svega oko 38 %.

U narednom razdoblju za razvoj sporta i rekreacije potrebno je izgraditi značajnu infrastrukturu. Opća dostupnost sportske infrastrukture na području cijele Županije mora se povećati, osobito nastavkom izgradnje polivalentnih dvorana, školskih i gradskih, pri čemu je izražen manjak prostora za izvedbu nastave TZK u srednjim školama. Nadalje, potrebno je uspostaviti mrežu infrastrukture namijenjene bazičnim sportovima – atletici, gimnastici i plivanju.

Bitan za razvoj Gorskog kotara jest naglasak na započeta ulaganja putem Gorskoga sportskog centra (upravlja sportskim objektima u Delnicama i RSRTC Platak) i uz to povezivanje postojećih i planiranih zona i kompleksa sporta i rekreacije u Gorskom kotaru, kako bi se uspostavila, među ostalim, i osnova turističke ponude za zimsko i cjelogodišnje funkcioniranje.

²⁷ Na temelju Istraživanja Zajednice sportova PGŽ

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENOVA PROSTORNOG RAZVOJA

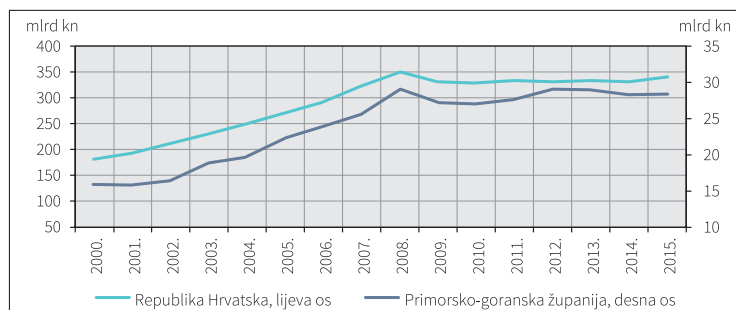
2.3. GOSPODARSKE DJELATNOSTI

Pritisak na prostor kao i njegovo oblikovanje prvenstveno je posljedica čovjekovog djelovanja. Stoga treba trajno voditi računa o povezivanju gospodarske i prostorne razvojne politike, odnosno koordinaciji aktivnosti koje se poduzimaju radi ostvarenja razvojnih ciljeva. Ovdje se posebno analiziraju gospodarske djelatnosti te okruženje u kojem se pokreću, provode i prestaju. U određenim dijelovima analize gospodarskih djelatnosti prikazano je duže razdoblje od izvještajnog, kako bi se dobila cjelovitija slika stanja i trend u gospodarstvu, temeljem čega će se izvesti kvalitetniji zaključci i smjernice daljnjeg razvoja.

2.3.1. Kretanje bruto domaćeg proizvoda

Primorsko-goranska županija ostvarila je 2015. godine BDP u visini od 28,366 milijarde kuna, što je činilo čak 26,2 % BDP-a NUTS 2 regije Jadranske Hrvatske te 8,4 % BDP-a hrvatskog gospodarstva (Grafikon 16. i Tablica 25.).

Mjereno ostvarenim BDP-om po stanovniku, PGŽ, Grad Zagreb i Istarska županija su tri najrazvijenije hrvatske županije. BDP po stanovniku PGŽ je 2015. godine iznosio 97 177 kuna (10 514 eura), što je bilo 20,6 % iznad nacionalnog prosjeka.

Grafikon 16. BDP u tekućim cijenama, PGŽ i RH, 2000. – 2015.

Izvor: DZS

Tablica 25. BDP po stanovniku, PGŽ i RH, 2013. – 2015.

GODINA	RH (HRK)	PGŽ (HRK)	PGŽ (RH=100)	RH (EU28=100) PPP	PGŽ (EU28=100) PPP
2013.	77 888	98 181	126,1	59	75
2014.	78 201	96 480	123,4	59	72
2015.	80 555	97 177	120,6	59	72
Indeks 2015./2008.	99,9	99,9	100,1	92,1	0,0
Indeks 2015./2001.	178,3	182,8	102,5	118,4	0,0
Ø god. stopa (%) 2008. – 2015.	-0,02 %	-0,01 %	0,01 %	-	-
Ø god. stopa (%) 2001. – 2015.	4,2 %	4,4 %	0,2 %	-	-

Izvor: Izračun autora prema podacima Državnog zavoda za statistiku i Eurostata

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

2.3.2. Struktura gospodarstva PGŽ

Struktura županijskog gospodarstva nije se značajnije mijenjala u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje (2005. – 2012.). Tako u strukturi gospodarstva i dalje prevladavaju uslužne djelatnosti vezane uz turizam (djelatnosti trgovine na veliko i malo, prijevoz i skladištenje, smještaj, priprema i usluživanje hrane) s udjelom od 25 % i djelatnosti rudarstva i vađenja te ostale industrije²⁸ s udjelom od 17,4 %. Gledano na razini pojedinog područja djelatnosti, najveći udio u strukturi gospodarstva Županije bilježe djelatnosti **poslovanja nekretninama** (12,6 %), prerađivačka industrija (9,1 %) i građevinarstvo (6 %). Izračunom indeksa specijalizacije²⁹ uočene su djelatnosti koje u gospodarstvu PGŽ imaju veći udio nego u gospodarstvu Hrvatske (Tablica 26.).

Tablica 26. Struktura BDV-a po djelatnostima NKD-a 2008. i 2015.

NKD 2007.	2008.			2015.			PROMJENA SPECIJALIZACIJE 2015. – 2008.
	RH	PGŽ	SPECIJALIZACIJA PGŽ	RH	PGŽ	SPECIJALIZACIJA PGŽ	PGŽ
A	5,0 %	1,3 %	0,3	4,2 %	1,1 %	0,3	0,01
B, D, E	4,4 %	6,0 %	1,4	6,2 %	17,4 %	2,8	1,42
C	15,1 %	13,2 %	0,9	14,9 %	9,1 %	0,6	-0,27
F	8,5 %	9,8 %	1,2	5,3 %	6,0 %	1,1	-0,04
G, H, I	21,8 %	27,2 %	1,2	22,1 %	25,0 %	1,1	-0,11
J	4,9 %	3,9 %	0,8	4,4 %	2,4 %	0,5	-0,27
K	6,3 %	4,3 %	0,7	6,4 %	3,5 %	0,6	-0,13
L	9,0 %	10,7 %	1,2	10,2 %	12,6 %	1,2	0,06
M, N	8,4 %	8,9 %	1,1	8,3 %	7,2 %	0,9	-0,20
O, P, Q	13,9 %	12,0 %	0,9	15,0 %	12,3 %	0,8	-0,04
R, S, T, U	2,8 %	2,6 %	0,9	3,1 %	3,3 %	1,0	

Napomena: Područja djelatnosti prema NKD 2007. su: A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo; B, D, E – Rudarstvo i vađenje te ostale industrije; C – Prerađivačka industrija; F – Građevinarstvo; G, H, I – Trgovina na veliko i malo, prijevoz i skladištenje, smještaj, priprema i usluživanje hrane; J – Informacije i komunikacije; K – Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja; L – Poslovanje nekretninama; M, N – Stručne, znanstvene, tehničke, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti; O, P, Q – Javna uprava i obrana, obrazovanje, djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi; R, S, T, U – Ostale uslužne djelatnosti.

Izvor: Izračun autora prema podacima Državnog zavoda za statistiku

Gospodarstvo PGŽ 2015. godine ostvaruje najvišu specijalizaciju u djelatnostima rudarstva i vađenju, opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom te opskrbe vodom, uklanjanja otpadnih voda, otpada i sanacije okoliša te u poslovanju nekretninama.

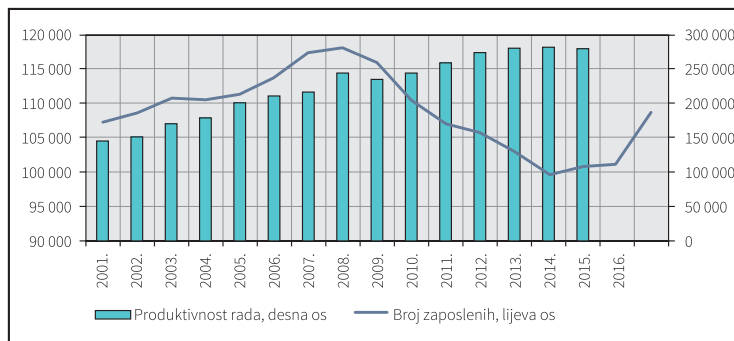
²⁸ Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom te opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, otpad i sanacija okoliša

²⁹ Kada je indeks veći od 1, zaključuje se da je gospodarstvo PGŽ specijalizirano u tim djelatnostima.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

2.3.3. Zaposlenost i proizvodnost rada

U PGŽ je 2016. godine bilo zaposleno 101 268 osoba³⁰. Širim sagledavanjem zaposlenih osoba i produktivnosti rada uočavaju se tri razdoblja. Razdoblje od 2001. do 2008. godine obilježava trajno povećanje broja zaposlenih u PGŽ (i u Hrvatskoj). Od 2008. do 2014. godine zaposlenost se smanjuje, da bi u razdoblju od 2014. do 2016. godine opet rasla. Broj zaposlenih na području PGŽ je tako u 2014. godini bio manji za 15,4 % u odnosu na 2008. godinu (18 151 zaposlenik), dok je na državnoj razini zaposlenost u istom razdoblju pala čak 13,9 % (213 604 zaposlenika). U 2016. godini je u odnosu na 2013. Županija zabilježila pad broja zaposlenih od 1,7 %, a u odnosu na 2014. godinu rast od 1,3 %. Za usporedbu, na razini cjelokupnoga hrvatskog gospodarstva zaposlenost je u 2016. godini u odnosu na 2013. povećana za 0,5 %, a u odnosu na 2014. za 2,4 % (Grafikon 17.).

Grafikon 17. Zaposlene osobe i produktivnost rada, PGŽ, 2001. – 2016. (u kunama)

Izvor: Izradili autori prema podacima Državnog zavoda za statistiku

Ukupna proizvodnost rada je od 2001. do 2015. godine prosječno rasla nominalno za 3,8 % (RH), odnosno 4,4 % (PGŽ). Proizvodnost u Županiji bila je pritom u prosjeku oko 6,8 % veća od ukupne proizvodnosti hrvatskog gospodarstva. Zbog bržeg pada zaposlenosti od pada BDP-a, proizvodnost rada u PGŽ u 2015. godini povećala se za 14,8 % u odnosu na 2008. godinu, dok se na državnoj razini povećala za 12,4 %.

Analiza proizvodnosti (BDP po zaposlenom) na razini hrvatskih županija u odnosu na državni prosjek pokazala je da je PGŽ na drugom mjestu. Viša razina proizvodnosti zabilježena je samo u Gradu Zagrebu.

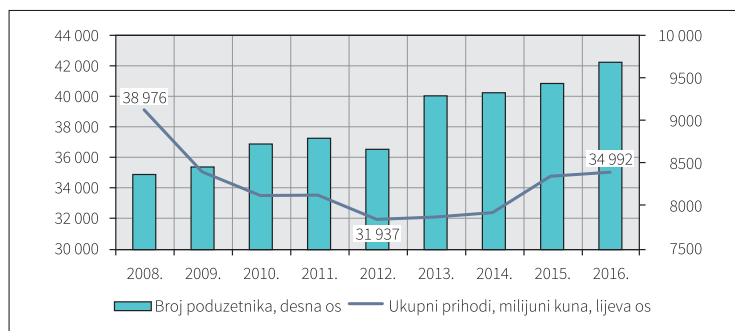
³⁰ Podaci o broju zaposlenih odnose se na stanje na dan 31. ožujka, a obuhvaćaju zaposlene u pravnim osobama, zaposlene u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija te zaposlene poljoprivrednike.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

2.3.4. Analiza financijskih rezultata poslovanja poduzetnika u PGŽ

Premda su poduzetnici s područja Primorsko-goranske županije u 2016. godini ostvarili ukupne prihode u visini od 34 992 milijuna kuna, što je u odnosu na 2012. godinu rast od 9,6 % (31 937 milijuna kuna), još uvijek nije dosegnuta razina ukupnih prihoda poduzetnika iz razdoblja prije početka gospodarske krize (38 976 milijuna kuna u 2008. godini; Grafikon 18.).

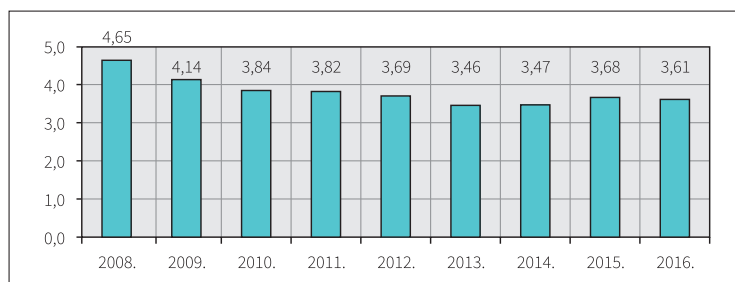
Grafikon 18. Broj poduzetnika i ukupni prihodi poduzetnika, PGŽ, 2008. – 2016.

Izvor: Izračun autora prema podacima FINA-e

Prema podacima za 2016. godinu ukupna vrijednost investicija poduzetnika u dugotrajnu imovinu iznosila je 3,61 milijun kuna, što je za 22,3 % manje nego u 2008. godini (Grafikon 19.).

Grafikon 19. Investicije poduzetnika u dugotrajnu imovinu, PGŽ, 2008. – 2016. (u milijunima kuna)

Izvor: Izračun autora prema podacima FINA-e

Ukupna ulaganja poduzetnika u dugotrajnu imovinu 2016. godine povećana su za 4,4 % u odnosu na 2013. godinu. Prosječni godišnji ukupni prihodi poduzetnika u PGŽ uspoređeni s rezultatima poduzetnika u ostalim županijama od 2013. do 2016. godine pokazuju da se PGŽ nalazi na četvrtom mjestu, poslije Grada Zagreba, Zagrebačke županije i Splitsko-dalmatinske županije. U odnosu na 2013. godinu, ukupni su prihodi povećani u 16 županija, pri čemu PGŽ bilježi porast od 8,9 %.

U 2016. godini dobit vrijednu 1930 milijuna kuna ostvario je 6241 poduzetnik. Uspješno je, dakle, poslovalo 64,4 % svih poduzetnika. Istodobno je 3448 podu-

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

zvetnika (35,6 %) poslovalo s gubitkom u visini od 738 milijuna kuna. Usporede li se ti podaci s podacima za 2013., 2014. i 2015. godinu, uočava se porast broja poduzetnika koji posluju s dobiti. Tako je s dobiti poslovalo 5542 poduzetnika u 2013. godini, 5560 poduzetnika u 2015. godini te 5855 poduzetnika u 2016. godini. Povećava se i udio poduzetnika koji ostvaruju pozitivne poslovne rezultate na godišnjoj razini u ukupnoj poduzetničkoj populaciji Županije, s 59,6 % u 2013. godini na 64,4 % u 2016. godini. Porast udjela poduzetnika „dobitaša” na razini nacionalnog gospodarstva još je izraženiji; s 50,1 % koliko je iznosio u 2013. godini, povećan je na 66,9 % u 2016. godini.

Najveći je dio poduzetnika PGŽ bio registriran u djelatnosti trgovine na veliko i malo te popravaka motornih vozila i motocikala (godišnji prosjek od 2230 poduzetnika), odnosno 23,6 %. Zatim slijede stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti s prosjekom od 1424 poduzetnika (15,1 %), djelatnost građevinarstva s 1187 poduzetnika (12,6 %), te prerađivačka industrija s 982 poduzetnika (10,4 %). Gledano prema ostvarenim ukupnim prihodima (godišnji prosjek 2013. – 2016.) najveći dio prihoda ostvaruju djelatnost trgovine, 12,5 milijardi kuna godišnje (37,2 %), prerađivačka industrija (18,7 %), prijevoz i skladištenja (9,5 %) i građevinarstvo (8,3 %). Značajan dio ukupnih prihoda poduzetnika ostvaruju i djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, prosječno godiš-

Tablica 27. Struktura ukupnih prihoda poduzetnika prema područjima djelatnosti NKD-a, 2013. – 2016.

KLASIFIKACIJA PREMA NKD-u	DJELATNOST	2013.	2014.	2015.	2016.
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	0,9 %	0,8 %	0,9 %	1,0 %
B	Rudarstvo i vađenje	0,2 %	0,2 %	0,3 %	0,2 %
C	Prerađivačka industrija	18,1 %	18,7 %	19,2 %	18,9 %
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,3 %
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, otpad i sanacija okoliša	3,2 %	2,9 %	2,8 %	2,9 %
F	Građevinarstvo	8,1 %	8,3 %	8,4 %	8,6 %
G	Trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikla	37,9 %	37,8 %	37,5 %	35,9 %
H	Prijevoz i skladištenje	9,7 %	9,5 %	9,0 %	9,6 %
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	7,1 %	7,1 %	7,3 %	7,6 %
J	Informacije i komunikacije	1,3 %	1,2 %	1,2 %	1,3 %
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,1 %
L	Poslovanje nekretninama	1,0 %	1,2 %	1,0 %	1,2 %
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	5,9 %	5,4 %	5,2 %	5,3 %
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2,7 %	2,9 %	3,2 %	3,6 %
O	Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
P	Obrazovanje	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	1,0 %	1,2 %	1,2 %	1,3 %
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	1,5 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %
S	Ostale uslužne djelatnosti	0,6 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %

Izvor: Izračun autora prema podacima FINA-e

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

nje 2,8 milijardi kuna, odnosno 7,3 %. Trgovina i prerađivačka industrija zajedno ostvaruju pritom više od polovice ukupnih prihoda poduzetnika PGŽ (54,8 %; Tablica 27.).

Analizira li se kretanje broja poduzetnika i ostvarenih prihoda po djelatnostima od 2013. do 2016. godine, može se uočiti da većina djelatnosti bilježi povećanja vrijednosti promatranih pokazatelja. Najveće povećanje prihoda pritom bilježe administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (47,9 %), za kojima slijede djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi s porastom prihoda od 37,4 % te djelatnost poslovanja nekretninama koja bilježi kumulativni rast prihoda od 30,9 % (Tablica 28.).

Tablica 28. Ukupni prihodi, zaposleni i broj poduzetnika PGŽ po djelatnostima NKD-a, indeksi 2016. (2013=100)

KLASIFIKACIJA PREMA NKD-u	DJELATNOST	UKUPNI PRIHODI	BROJ PODUZETNIKA
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	120,5	118,3
B	Rudarstvo i vađenje	87,5	78,6
C	Prerađivačka industrija	113,6	96,7
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	85,0	120,0
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, otpad i sanacija okoliša	98,6	128,9
F	Građevinarstvo	115,2	100,3
G	Trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikla	103,2	97,2
H	Prijevoz i skladištenje	108,2	103,3
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	116,8	119,1
J	Informacije i komunikacije	110,9	107,5
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	68,2	57,4
L	Poslovanje nekretninama	130,9	96,1
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	96,7	112,4
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	147,9	112,9
O	Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	123,4	133,3
P	Obrazovanje	110,0	129,9
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	137,4	106,8
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	120,0	119,6
S	Ostale uslužne djelatnosti	83,2	109,6

Izvor: Izračun autora prema podacima FINA-e

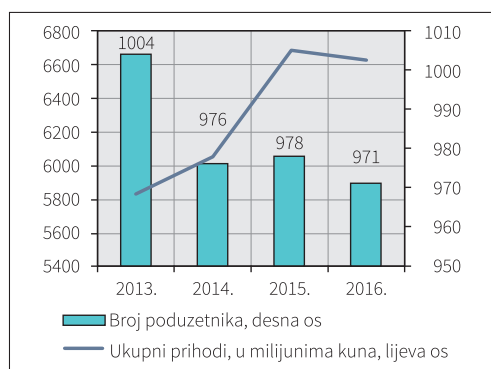
Smanjenje prihoda 2016. u odnosu na 2013. godinu bilježe financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (31,8 %), ostale uslužne djelatnosti (16,8 %), rudarstvo i vađenje (12,5 %) te djelatnosti opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom (15 %).

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Najveći porast broja poduzetnika zabilježen je u djelatnostima javne uprave i obrane te obrazovanja, 33,3 i 29,9%. Istodobno, značajan pad broja poduzetnika bilježe financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (42,6%) te djelatnost rudarstva i vađenja (21,4%). Slijede djelatnost poslovanja nekretninama (3,9%), trgovina na veliko i malo (2,8%) i prerađivačka industrija (3,3%).

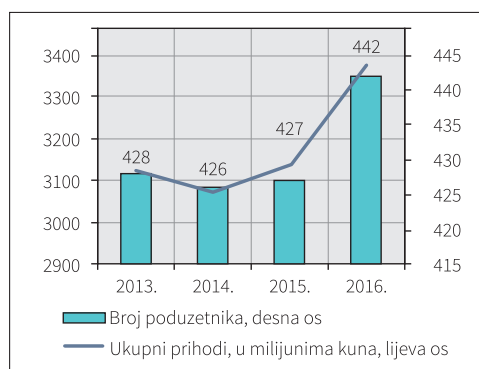
Kao ključne djelatnosti županijskog gospodarstva prepoznate su trgovina na veliko i malo, prerađivačka industrija, građevinarstvo, stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, djelatnosti pružanja smještaja i pripreme i usluživanja hrane te djelatnost prijevoza i skladištenja. Grafikon 20. – 25. prikazuju kretanje broja poduzetnika i ukupnih prihoda od 2013. do 2016. godine za svaku djelatnost zasebno.

Grafikon 20. Prerađivačka industrija, PGŽ, 2013. – 2016.

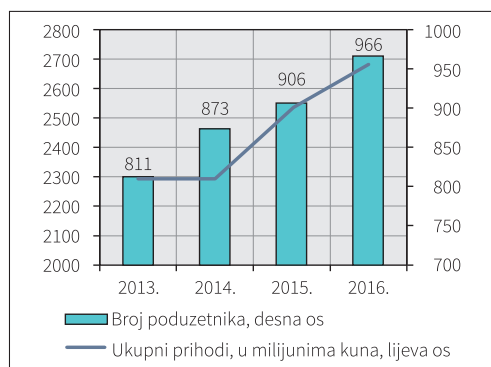
Izvor: Izradili autori prema podacima FINA-e

Grafikon 21. Prijevoz i skladištenje, PGŽ, 2013. – 2016.

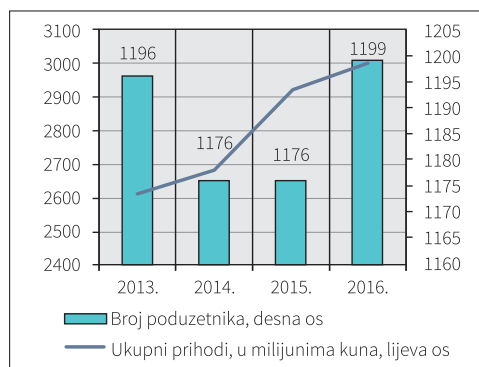
Izvor: Izradili autori prema podacima FINA-e

Grafikon 22. Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, PGŽ, 2013. – 2016.

Izvor: Izradili autori prema podacima FINA-e

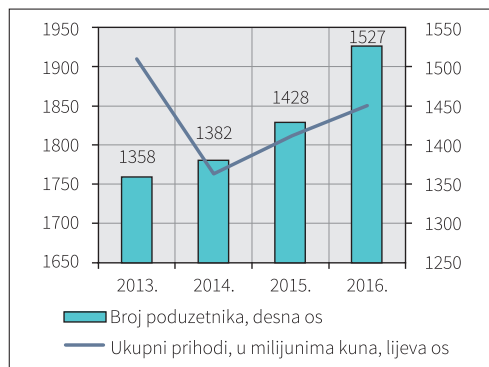
Grafikon 23. Građevinarstvo, PGŽ, 2013. – 2016.

Izvor: Izradili autori prema podacima FINA-e

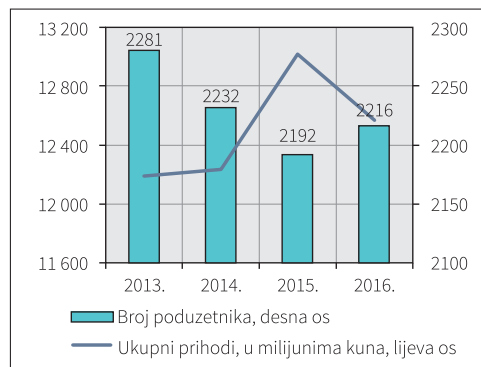
IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Grafikon 24. Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, PGŽ, 2013. – 2016.

Izvor: Izradili autori prema podacima FINA-e

Grafikon 25. Trgovina, PGŽ, 2013. – 2016.

Izvor: Izradili autori prema podacima FINA-e

2.3.5. Zaposlenost

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, na dan 31. ožujka 2016. godine na području PGŽ bilo je zaposleno 101 268 osoba. U strukturi zaposlenih prevladavaju zaposleni u pravnim osobama s udjelom od 83,6 %, slijede obrtnici, samostalni djelatnici te njihovi zaposlenici (16,2 %), dok najmanji udio čine poljoprivrednici, 0,2 % (Tablica 29.).

Tablica 29. Zaposleni u poslovnim subjektima, PGŽ i RH, 31. ožujka 2016.

	ZAPOSLENI KOD PRAVNIH OSOBA	ZAPOSLENI U OBRTU I SLOBODNIM PROFESIJAMA	ZAPOSLENI OSIGURANICI POLJOPRIVREDNICI	UKUPNO
Primorsko-goranska županija	84 662	16 380	226	101 268
Primorsko-goranska županija = 100 %	83,6 %	16,2 %	0,2 %	100,0 %
Hrvatska	1 151 061	183 776	20 075	1 354 912
Hrvatska = 100 %	85,0 %	13,6 %	1,5 %	100,0 %
Primorsko-goranska županija (% od RH)	7,4 %	8,9 %	1,1 %	7,5 %

Izvor: Izračun autora prema podacima DZS, 2017.

U usporedbi sa strukturom zaposlenih na razini hrvatskog gospodarstva, PGŽ obilježava iznadprosječan udio obrtnika i samostalnih djelatnika (16,2 % naspram 13,6 %) te ispodprosječni udio poljoprivrednika (0,2 % naspram 1,5 %). Važnost malog poduzetništva za ukupno gospodarstvo Županije potvrđuje i podatak da obrtnici PGŽ čine gotovo 9 % ukupnog broja obrtnika i samostalnih djelatnika hrvatskog gospodarstva. U ukupnoj zaposlenosti hrvatskog gospodarstva PGŽ sudjeluje s visokih 7,5 % (stanje na dan 31. ožujka 2016. godine; Tablica 30.).

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Tablica 30. Zaposleni u poslovnim subjektima, PGŽ, od 2008. do 2016.

GODINA	ZAPOSLENI KOD PRAVNIH OSOBA	ZAPOSLENI U OBRTU I SLOBODNIM PROFESIJAMA	ZAPOSLENI OSIGURANICI POLJOPRIVREDNICI	UKUPNO
2008.	96 210	21 644	255	118 109
2013.	85 145	17 745	211	103 101
2014.	83 122	16 625	211	99 958
2015.	84 213	16 409	222	100 844
2016.	84 662	16 380	226	101 268
Indeks 2016./2008.	88,0	75,7	88,6	85,7
Prosječna godišnja stopa promjene 2008. – 2016.	-1,8 %	-3,9 %	-1,7 %	-2,2 %

Izvor: Izračun autora prema podacima DZS, 2017.

Od 2008. do 2016. godine kumulativni pad zaposlenosti iznosio je 14,3 %. U odnosu na 2008. godinu najveće smanjenje bilježe obrtnički sektor i sektor malog gospodarstva (24,3 %); sektor pravnih osoba bilježi kumulativni pad zaposlenosti 12 %, a poljoprivrednici 11,4 %. Usporede li se kumulativne stope promjene broja zaposlenih u Županiji sa stopama na razini cjelokupnog gospodarstva od 2008. do 2016., vidljivo je da Županija bilježi snažniji pad zaposlenosti, najvećim dijelom zbog snažnog pada zaposlenosti sektora pravnih osoba (12 % u Županiji naspram 7,1 % na razini hrvatskog gospodarstva). Zanimljivo je da je obrtnički sektor PGŽ pokazao veću otpornost na gospodarsku krizu u usporedbi s obrtničkim sektorom hrvatskog gospodarstva. Tako je sektor obrta i slobodnih profesija u PGŽ 2016. godine zapošljavao 24,3 % manje nego 2008. godine, dok je na nacionalnoj razini zabilježen pad zaposlenosti od gotovo 30 %.

2.3.5.1. Kretanje zaposlenih³¹ po mikroregijama PGŽ

Najviše zaposlenih PGŽ 2016. godine³² radi u području priobalja, čak 83,3 %. Pritom zaposleni u Rijeci čine 56,4 %, a ostatak priobalja 26,8 % županijske zaposlenosti. Slijede otoci koji u ukupnoj zaposlenosti u Županiji sudjeluju s 12,3 % i Gorski kotar sa svega 5,9 %.

Od 2013. do 2016. godine zaposlenost u mikroregijama otoci i priobalje raste (8,9 % i 1 %), dok se u Gorskom kotaru smanjuje (7,3 %).

Od 36 JLS, općina i gradova PGŽ, njih čak 20 bilježi porast zaposlenosti. Pritom najveće povećanje zaposlenih ostvaruju općine Lopar i Kostrena te Grad Kastav. Istodobno, najveći pad zaposlenosti zabilježen je u Vinodolskoj općini, Brod Moravicama, Omišlju, Čabru i Kraljevici.

³¹ Dostupni podaci na razini gradova i općina odnose se na zaposlene kod pravnih osoba.

³² Stanje na dan 31. ožujka 2016.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

2.3.5.2. Struktura zaposlenih prema djelatnostima NKD-a

U 2016. godini više od 1/3 zaposlenosti (37,9 %) PGŽ otpalo je na javni sektor (javna uprava, obrazovanje, zdravstvo). Slijede zaposleni u uslužnim djelatnostima (trgovina, prijevoz i turizam) s udjelom od 29,3 %, a značajan doprinos ukupnoj zaposlenosti Županije dolazi i od sektora prerađivačke industrije – 13,7 %.

Najveća sličnost sa strukturom županijskog gospodarstva uočava se u mikroregiji priobalje, dok mikroregije Gorski kotar i otoci imaju specifičniju gospodarsku strukturu. Gorski kotar obilježava iznadprosječni udio primarnih i sekundarnih djelatnosti te ispodprosječna zastupljenost turističkog sektora. Poljoprivreda i šumarstvo pritom čine 11,2 %, prerađivačka industrija 29,7 %, a turizam (I – Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane) 2,6 % zaposlenosti. Za usporedbu, udio poljoprivrede i šumarstva u ukupnoj zaposlenosti županijskog gospodarstva iznosi 1,4 %, prerađivačke industrije 13,7 %, a turizma 7,4 %.

Strukturu gospodarstva otočne mikroregije obilježava viši udio zaposlenih u uslužnim djelatnostima (u turizmu radi 19,5 %, a u trgovini 15,2 % zaposlenih) te iznadprosječni udio djelatnosti građevinarstva (11,6 %) i opskrbe vodom, uklanjanja otpadnih voda, gospodarenja otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (5,4 %).

Analiza indeksa specijalizacije na osnovi zaposlenosti po pojedinim djelatnostima za 2016. godinu na razini mikroregija pokazala je sljedeće (navode se indeksi specijalizacije s vrijednostima većima od 1):

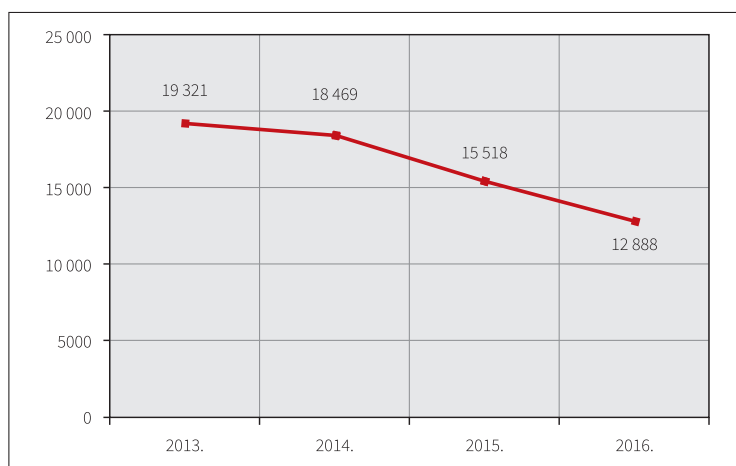
- **Gorski kotar:** poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (7,9), rudarstvo i vađenje (4,9), prerađivačka industrija (2,2), javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje (1,3), građevinarstvo (1,3), obrazovanje (1,2), opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (1,1).
- **Priobalje:** informacije i komunikacije (1,2), prijevoz i skladištenje (1,1), stručne, znanstvene, tehničke, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (1,1), financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1,1).
- **Otoci:** smještaj te priprema i usluživanje hrane (2,6), građevinarstvo (2,2), poslovanje nekretninama (2,2), opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (1,7), poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (1,3).

2.3.6. Kretanje nezaposlenosti na području PGŽ

Na području PGŽ broj nezaposlenih se u razdoblju 2013. – 2016. smanjio. U 2013. godini u Zavodu za zapošljavanje bila je registrirana 19 321 nezaposlena osoba. U 2016. godini bilo ih je 12 889 (pad od 33,3 %). Tijekom promatranog

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

razdoblja broj nezaposlenih godišnje se smanjivao po prosječnoj stopi od 12,4%. U ukupnom broju nezaposlenih 2013. godine, udio žena iznosio je 55 %, da bi od 2016. godine blago rastao i dosegnuo razinu od 58 %. Promotri li se prosječan broj nezaposlenih godišnje (za promatrano razdoblje), u svim dobnim skupinama, osim u onoj 60 i više godina, udio nezaposlenih žena u ukupnom broju po pojedinoj skupini premašuje 56 %, pri čemu je najznačajniji udio u dobnoj skupini 30-49 godina. Premda se ukupan broj nezaposlenih smanjuje, rezultati ukazuju na nepovoljne trendove na tržištu rada, osobito za nezaposlene žene u dobnoj skupini 30-49 godina. Grafikon 26. pokazuje kretanje nezaposlenih tijekom razdoblja 2013. – 2016.

Grafikon 26. Kretanje nezaposlenosti na području PGŽ, 2013. – 2016.

Izvor: HZZ

Tablica 31. Stopa kretanja broja nezaposlenih, mikroregije PGŽ, 2016./2013. (u %) ³³

MIKROREGIJA	DOBNA SKUPINA				UKUPNO
	15-29	30-49	50-59	60 I VIŠE	
Priobalje	-46,82	-40,04	-36,65	0,34	-39,15
Gorski kotar	-34,22	-23,83	-18,18	24,81	-22,99
Otoci	-4,39	4,46	-17,91	38,76	-2,44
UKUPNO	-42,40	-35,60	-33,65	102,14	-30,50

Izvor: Obrada autora prema podacima HZZ

Najveći pad nezaposlenosti zabilježen je u priobalju (39,15 %), te u dobnoj skupini 15-29 godina (42,40 %). U Gorskom kotaru došlo je do značajnog smanjenja nezaposlenosti također u najmlađoj dobnoj skupini (34,22 %), dok se značajno povećao broj nezaposlenih iznad 60 i više godina. Slična je situacija i u otočnoj mikroregiji u kojoj je broj nezaposlenih u ovoj dobnoj skupini narastao za 38,76 % (Tablica 31.). Podaci ukazuju na velike razlike u prosječnim stopama nezaposlenosti među JLS i mikroregijama.

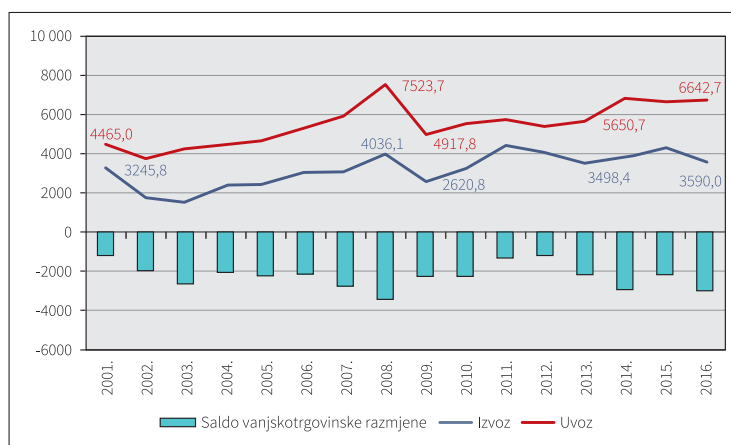
³³ Stopa promjene broja nezaposlenih osoba u 2016. godini u odnosu na 2013. godinu

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

2.3.7. Vanjskotrgovinska razmjena

Prema podacima DZS, Primorsko-goranska županija je u 2016. godini ostvarila robni izvoz u iznosu od 3,59 milijardi kuna, a robni uvoz od 6,43 milijarde kuna. Saldo vanjskotrgovinske bilance Županije iznosio je 2016. godine 3,05 milijardi kuna. Županija je tako u ukupnom robnom izvozu RH 2016. godine sudjelovala s 3,9, a u uvozu s 4,5 % (Grafikon 27.).

Grafikon 27.
Vanjskotrgovinska razmjena PGŽ, 2001. – 2016. (u milijunima kuna)

Izvor: Izradili autori prema podacima Državnog zavoda za statistiku

Promotri li se podaci za najnovije razdoblje od 2013. do 2016. godine, vidljivo je kako je nakon pozitivnih međugodišnjih stopa rasta od 8,8 % (2014.) i 13,1 % (2015.), županijski izvoz 2016. godine zabilježio značajan pad (16,6 % na međugodišnjoj razini). Istodobno, robni uvoz Županije je nakon međugodišnjeg rasta od 19,5 % u 2014. godini, u 2015. godini ostvario pad od 2,9 %, da bi u 2016. godini porastao za 1,3 %. Ovakva kretanja rezultirala su povećanjem salda vanjskotrgovinske bilance Županije za 41,8 % u 2016. u odnosu na 2013. godinu (Tablica 32.).

Tablica 32. Vanjskotrgovinska razmjena PGŽ i RH, 2013. – 2016. (u milijunima kuna)

GODINA	PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA			REPUBLIKA HRVATSKA		
	IZVOZ	UVOZ	SALDO VTB	IZVOZ	UVOZ	SALDO VTB
2013.	3498,4	5650,7	-2152,3	72 594,6	125 051,9	-52 457,3
2014.	3806,4	6752,2	-2945,8	79 099,3	130 673,2	-51 573,9
2015.	4305,0	6558,7	-2253,7	87 772,4	140 747,8	-52 975,3
2016.	3590,0	6642,7	-3052,7	92 763,2	148 474,5	-55 711,3
Indeks 2016. (2013.=100)	102,6	117,6	141,8	127,8	118,7	106,2

Izvor: Izradili autori prema podacima Državnog zavoda za statistiku

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Zbog smanjenja doprinosa u ukupnoj međunarodnoj robnoj razmjeni RH, Županija je počela padati na rang-ljestvici hrvatskih županija. S udjelom u izvozu RH od 3,9 %, PGŽ se 2016. godine nalazila na sedmom mjestu. Istodobno, u ukupnom je robnom uvozu sudjelovala s 4,5 % i nalazila se na četvrtom mjestu. Za usporedbu, 2013. godine PGŽ je zauzimala četvrto mjesto prema vrijednosti ostvarenog izvoza, a treće prema vrijednosti ostvarenoga robnog uvoza.

Od 2013. do 2016. godine, prije svega zbog recesije i globalne krize, pokrivenost uvoza izvozom Županije značajno je pala i ostala ispod nacionalnoga prosjeka. Tako je pokrivenost uvoza izvozom PGŽ iznosila 2016. godine 54 %, što je 12,8 % manje od pokrivenosti u 2013. godini i 28,8 % manje od pokrivenosti uvoza izvozom 2012. godine. Iste je godine pokrivenost uvoza izvozom županijskog gospodarstva bila ispod državnog prosjeka od 62,5 %. Ovakav trend ukazuje na visoku osjetljivost izvoza na poremećaje globalnog tržišta, ali i na sporu sposobnost prilagodbe novonastalim okolnostima koje su obilježene snažnim padom potražnje na tradicionalnim izvoznim tržištima.

U strukturi robnog izvoza Županije prema djelatnostima, najznačajniji izvoznik je prerađivačka industrija na koju u ukupnom izvozu Županije od 2013. do 2016. godine otpada 62,8 %. Slijedi djelatnost trgovine na veliko i malo (27,4 %). Od ostalih, treba istaknuti djelatnost koja obuhvaća vodoopskrbu, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom i sanaciju okoliša (3,7 %), djelatnost prijevoza i skladištenja (1,9 %), te primarni sektor koji u izvozu PGŽ sudjeluje s 1,8 %.

Struktura robnog uvoza Županije po djelatnostima pokazuje da najveći udio ima djelatnost trgovine – 66,6 %, dok prerađivačka industrija ostvaruje udio od 23,3 %. Djelatnost prijevoza i skladištenja u ukupnom je uvozu Županije tijekom promatranog razdoblja sudjelovala s 3,1 %.

Usporedi li se ostvareni robni izvoz Županije po djelatnostima u 2016. godini s ostvarenjem iz 2013. godine, uočava se snažan rast izvoza u građevinarstvu i djelatnosti poslovanja nekretninama. Rast izvoza bilježi i djelatnost poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, zatim stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, trgovina te administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti. Istodobno, u odnosu na 2013. godinu, izvoz prerađivačke industrije je u 2016. godini smanjen, kao i u djelatnosti informacija i komunikacija te djelatnosti prijevoza i skladištenja.

Povećanje robnog uvoza u 2016. u odnosu na 2013. godinu bilježi 10 djelatnosti, pri čemu najviše rastu financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, zatim djelatnosti pružanja smještaja, priprema i usluživanja hrane, te djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi. Povećanje izvoza u 2016. godini u odnosu

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

na 2013. godinu bilježi i djelatnost opskrbe vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenja otpadom i sanacije okoliša, djelatnost informacija i komunikacija, građevinarstvo i prerađivačka industrija. Značajno smanjenje robnog uvoza u odnosu na 2013. bilježe ostale uslužne djelatnosti, djelatnost poslovanja nekretninama, prijevoz i skladištenje, zdravstvo itd.

2.3.8. Turizam PGŽ

Prema podacima DZS, u Hrvatskoj je 2016. godine ostvareno 78 milijuna noćenja, od čega je PGŽ ostvarila 13 989 567 (17,9 %). Time je zauzela treće mjesto po broju ostvarenih noćenja u Hrvatskoj, nakon Istarske (23,1 milijun noćenja) i Splitsko-dalmatinske županije (14,9 milijuna noćenja). Za usporedbu, PGŽ je 2013. godine u broju noćenja turista zauzimala drugo mjesto među županijama Jadranske Hrvatske. U strukturi broja noćenja ostvarenih u županijskim turističkim destinacijama, 2016. godine prevladavaju strani gosti s udjelom od 92,2 %. Istodobno, strani turisti u ukupnom broju noćenja na državnoj razini čine 93,1 %, a na razini Jadranske Hrvatske 94,2 %.

Tablica 33. Noćenja i dolasci turista na području PGŽ, 2013. – 2016.

GODINA	NOĆENJA TURISTA			DOLASCI TURISTA		
	UKUPNO	DOMAĆI	STRANI	UKUPNO	DOMAĆI	STRANI
2013.	12 348 195	1 108 359	11 239 836	2 380 034	278 481	2 101 553
2014.	12 212 423	1 048 849	11 163 574	2 419 864	271 167	2 148 697
2015.	13 070 148	1 187 129	11 883 019	2 560 726	302 714	2 258 012
2016.	13 989 567	1 191 326	12 798 241	2 685 436	319 492	2 365 944
Indeks 2016./2013.	113,3	107,5	113,9	112,8	114,7	112,6

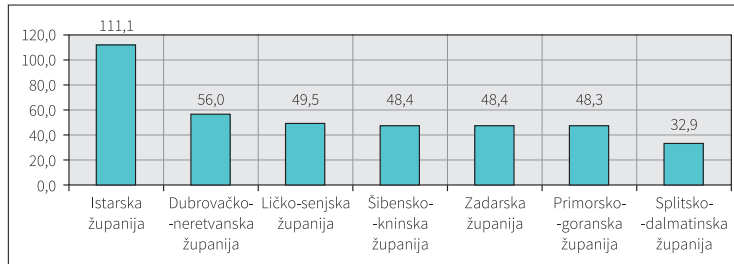
Izvor: DZS

Od 2013. do 2016. godine PGŽ bilježi porast broja dolazaka i noćenja domaćih i stranih turista. Tako je u 2016. u odnosu na 2013. godinu ostvareno 7,5 % više noćenja i 14,7 % više dolazaka domaćih turista, dok je broj noćenja i dolazaka stranih turista porastao za 13,9, odnosno 12,6 % (Tablica 33.).

2.3.8.1. Intenzitet turizma

Kao mjera popularnosti turističkih odredišta među zemljama EU-28 koristi se pokazatelj intenziteta turizma (noćenje po stanovniku). Prema vrijednosti tog pokazatelja, Hrvatska se s 18,6 noćenja po stanovniku svrstava u vrh najpopularnijih turističkih odredišta EU-a u 2016. godini, odmah poslije Malte. Zanimljivo je promotriti položaj PGŽ s obzirom na vrijednost ovog pokazatelja (Grafikon 28.).

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

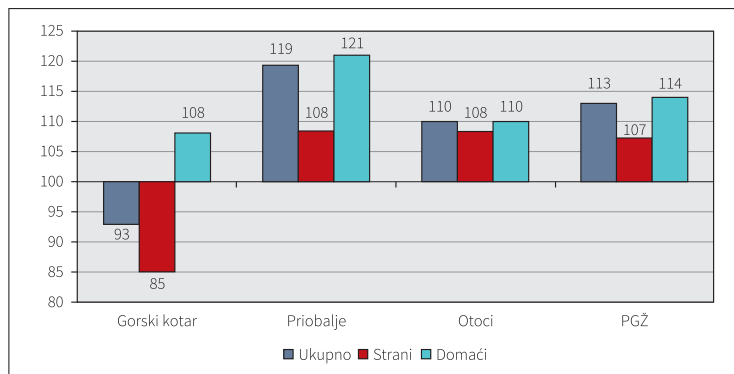
Grafikon 28. Intenzitet turizma (broj noćenja turista po st.), županija Jadranske Hrvatske, 2016.

Izvor: Izračun autora prema podacima DZS

Među županijama Jadranske Hrvatske PGŽ se s 48,3 noćenja po stanovniku nalazi na predzadnjem mjestu, ispred Splitsko-dalmatinske županije (32,9 noćenja po stanovniku).

2.3.8.2. Turizam u mikroregijama

Prema podacima za 2016. godinu, više od dvije trećine turističke aktivnosti Županije ostvareno je (60 %) na području otočne mikroregije, 39,5 % noćenja na području priobalja, dok je tek 0,5 % ukupnog broja noćenja ostvareno na području mikroregije Gorski kotar (Grafikon 29.).

Grafikon 29. Indeksi promjene broja noćenja turista prema mikroregijama PGŽ, 2016. (2013.=100)

Izvor: Izračun autora prema podacima DZS

Analizira li se broj dolazaka turista, na otoke otpada 47,6 %, na priobalje 51,3 %, i na Gorski kotar 1,1 % ukupnog broja dolazaka. Veći doprinos otočne mikroregije ukupnom broju noćenja od doprinosa ukupnom broju dolazaka turista, ukazuje da se turisti u prosjeku duže zadržavaju na toj destinaciji. Tako se prosječan turist u 2016. godini na otočnim destinacijama zadržavao 6,6 noći, na destinacijama priobalja 4,0 noći, a u Gorskom kotaru 2,4 noći.

Analizira li se struktura gostiju po mikroregijama, vidljivo je da strani gosti prednjače u otočnim destinacijama (94,5 % ukupnog broja noćenja) i priobalja (87,7 % ukupnog broja noćenja). Istodobno, destinacije Gorskog kotara više

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

posjećuju domaći gosti; u 2016. godini ostvarili su čak 59,4 % ukupnih noćenja. Dok mikroregije priobalje i otoci u usporedbi s 2013. bilježe porast broja noćenja turista u 2016. godini, priobalje za 19,3 % i otoci za 9,9 %, Gorski kotar bilježi pad noćenja turista od 7,3 %. Pad noćenja turista na području Gorskog kotara posljedica je pada noćenja stranih turista od 15,4 %, dok broj noćenja domaćih turista ostvaruje rast od 7,9 %.

2.3.8.3. Turističke zone izvan naselja planirane u županijskom Planu

Izdvojena građevinska područja uz već određena područja unutar naselja, jedan su od ključnih preduvjeta razvoja turizma. Bez pripremljenih i uređenih turističkih zona nije moguće osigurati dobre uvjete poslovanja turizma kao jedne od perspektivnih djelatnosti županijskog gospodarstva. U sklopu izrade novog PP PGŽ analizirano je ukupno 129 turističkih zona. Rezultati analize bili su jedni od ulaznih parametara za utvrđivanje turističkih zona u važećem PP PGŽ (2013.).

U PP PGŽ ukupno je planirano 160 zona ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja, u koje se smještaju različite vrste ugostiteljsko-turističkih građevina iz skupine (T1), turističkih naselja (T2) i kampovi, odnosno autokampovi (T3). Navedene zone obuhvaćaju površinu od ukupno 1466 ha, odnosno ukupno broje 157 250 postelja. U odnosu na stariji PP PGŽ (2000.), novim PPPGŽ-om 66 turističkih zona priključeno je području naselja.

2.3.9. Obrtništvo

Prema podacima HZMO-a, na dan 31. ožujka 2016. godine u PGŽ aktivni su bili 5761 obrtnik i 2687 samostalnih djelatnika. Ukupno su zapošljavali 7932 radnika. Zanimljivo je da su obrtnici i samostalni djelatnici PGŽ činili 10,8 % obrtnika i samostalnih djelatnika hrvatskog gospodarstva u 2016. godini. Pribroje li im se i njihovi zaposlenici, taj udio raste na 15,5 % (Tablica 34.).

Tablica 34. Obrtnici, samostalni djelatnici i zaposlenici kod fizičkih osoba, PGŽ, 2013. – 2016. (stanje na dan 31. ožujka)

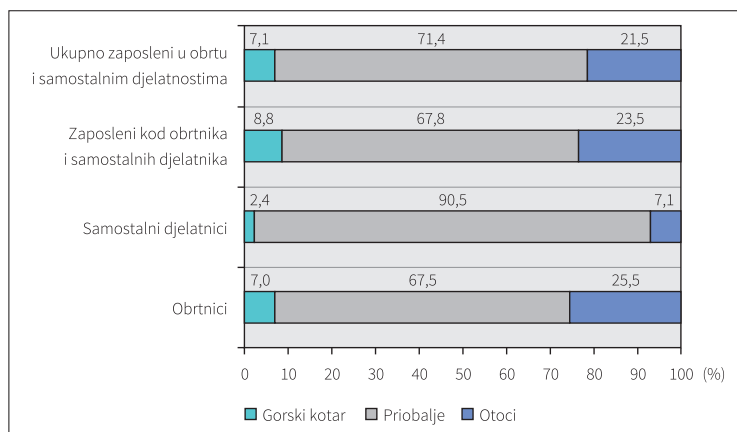
	2013.	2014.	2015.	2016.	INDEKS 2016. (2014=100)
Obrtnici	6294	6057	5861	5761	95,1
Samostalni djelatnici	3083	2687	2728	2687	100,0
Zaposleni kod obrtnika i samostalnih djelatnika	8368	7881	7820	7932	100,6
Obrtnici, samostalni djelatnici i zaposlenici kod fizičkih osoba	17 745	16 625	16 409	16 380	98,5
Obrtnici, samostalni djelatnici i zaposlenici kod fizičkih osoba, % od ukupno	17	16	15	15	96,5
UKUPNO ZAPOSLENI	103 101	105 695	106 733	107 935	102,1

Izvor: HZMO

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Usporede li se ovi podaci s onima iz 2013. godine, uočava se pad broja obrtnika od 8,5 %, dok broj samostalnih djelatnika bilježi još snažniji pad, od 12,8 %. U istom razdoblju broj zaposlenih kod fizičkih osoba smanjen je za 5,2 %.

U ukupnom broju osoba koje su 2016. godine bile zaposlene kao obrtnici, samostalni djelatnici i njihovi zaposlenici, najveći udio ima područje priobalja – 71,4 % (11 698 osoba), slijede otoci s 21,5 % (3521 zaposlena osoba), dok Gorski kotar s 1161 zaposlenom osobom bilježi udio od 7,1 %. Mikroregija priobalje prednjači i u broju obrtnika. Bilo ih je 3891 (67,5 %), slijedili su otoci s 1469 aktivnih obrtnika (25,5 %), te Gorski kotar s tek 401 (7,1 %) obrtnikom. U priobalju je veća i koncentracija samostalnih djelatnika. U toj mikroregiji zaposleno je 90,5 % samostalnih djelatnika Županije, dok na otocima djeluje 7,1 %, a u Gorskom kotaru 2,4 % samostalnih djelatnika (Grafikon 30.).

Grafikon 30. Struktura obrtnika, samostalnih djelatnika i zaposlenika kod fizičkih osoba po mikroregijama PGŽ, 31. ožujka 2016. godine

Izvor: Izradili autori prema podacima HZMO

Usporede li se ovi podaci s podacima iz 2013. godine, pad broja zaposlenih u obrtu i samostalnim djelatnostima uočava se u sve tri mikroregije. Pri tome najveći pad bilježi priobalje (8,6 %), a najmanji Gorski kotar (3,5 %). Mikroregija otoci u istom razdoblju bilježi pad zaposlenih u obrtu i samostalnim djelatnostima 6 %. Negativna kretanja osobito su izražena u podsektoru obrtnika. Tako je, u odnosu na 2013. godinu, 2016. godine broj obrtnika mikroregije Gorski kotar smanjen za 10,1 %, priobalja za 8,8 %, a otoka za 7 %. Broj samostalnih djelatnika bilježi još snažniji pad: 11,1 % u Gorskom kotaru, 11,9 % na području priobalja i 23,9 % na području otoka.

2.3.10. Vrednovanje društveno-gospodarskog razvoja PGŽ i njezinih mikroregija

Razlike među mikroregijama PGŽ ocijenjene su indeksom razvijenosti JLS i njegovim osnovnim komponentama. Vrijednosti indeksa i osnovnih komponenti

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

pokazuju da su razlike najizraženije u Gorskom kotaru, dok ostale mikroregije obilježava ravnomjerniji gospodarski razvoj njihovih JLS. Indeks razvijenosti poslužio je i pri određivanju mjesta PGŽ na ljestvici razvijenosti hrvatskih županija. Uz njega, korišten je indeks gospodarske snage koji pokazuje samo ljestvicu razvijenosti županija.

2.3.10.1. Indeks razvijenosti PGŽ

Vrijednost indeksa razvijenosti PGŽ za razdoblje 2014. – 2016. iznosi 105,28, što je iznad hrvatskog prosjeka. Na temelju ove vrijednosti PGŽ se svrstava u četvrtu kategoriju u kojoj se nalaze najrazvijenije hrvatske županije.³⁴

Na iznadprosječnu razvijenost PGŽ ukazuje i podatak da gotovo 89 % njezinih gradova i općina ostvaruje nadprosječnu vrijednost indeksa (veću od 100). Uz to, svega se četiri JLS s prostora Županije svrstavaju u četvrtu kategoriju, s vrijednošću indeksa ispod hrvatskog prosjeka, dok u najnerazvijenijim skupinama (1., 2. i 3.) nema niti jedne. U najrazvijenijoj, osmoj skupini, nalazi se 17 JLS (47,2%), u sedmoj skupini ih je osam (22,2%), u šestoj skupini četiri, i u petoj tri (Kartogram 9.).

Najrazvijenije je priobalje (devet JLS-ova je u najrazvijenijoj, osmoj skupini), a za njim otoci (osam JLS-ova je u osmoj, te dvije u sedmoj skupini – Rab i Lopar). Najrazvijenije općine na području PGŽ, obje smještene u priobalju, su Kostrena (117,84 %) i Omišalj (115,36). Iznadprosječne vrijednosti pokazatelja razvijenosti obilježje je većine gradova i općina u priobalju i na otocima. Od ukupno 17 gradova i općina priobalja, samo se Klana i Vinodolska općina svrstavaju u šestu skupinu. U osmoj, najrazvijenijoj skupini, nalazi se devet, a u sedmoj šest JLS. U ovoj je mikroregiji i Viškovo s iznadprosječnom vrijednošću indeksa od 112,87 %. Najveće razlike u razvijenosti su u Gorskom kotaru. Ispodprosječna razvijenost (četvrta skupina) obilježje je četiri JLS goranskog područja (Vrbovsko, Brod Moravice, Mrkopalj i Skrad). Ostale JLS goranskog područja su u petoj i šestoj skupini, dok najvišu vrijednost indeksa imaju Fužine.

2.3.10.2. Indeks gospodarske snage PGŽ

Prema indeksu gospodarske snage HGK³⁵, PGŽ je u 2016. godini s vrijednošću indeksa 106,1, bila na trećem mjestu. Uz Grad Zagreb i Istarsku županiju, nalazi se iznad hrvatskog prosjeka.

³⁴ Jedinice regionalne (područne samouprave) se prema indeksu razvijenosti svrstavaju u četiri razvojne skupine. U četvrtoj, najrazvijenijoj skupini, ukupno je pet hrvatskih županija. Po vrijednosti indeksa su (od najvećeg prema najmanjem): Grad Zagreb, Istarska županija, Dubrovačko-neretvanska županija, Zagrebačka županija te Primorsko-goranska županija.

³⁵ Informacije su preuzete (te dopunjene) s mrežnih stranica HGK (<https://www.hgk.hr/hgk-indeks-gospodarske-snage-1>, pristupljeno 8. travnja 2018.)

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

2.3.11. Gospodarske zone planirane u prostornim planovima

Gospodarske zone posebno su izdvojena područja za odvijanje različitih gospodarskih aktivnosti. Županija je u svojem Prostornom planu stvorila pretpostavke za razvoj gospodarskih zona planiranjem površina za razvoj gospodarskih namjena, proizvodne i poslovne namjene. Prostornim planovima JLS³⁶ rezerviran je prostor za ukupno 200 gospodarskih zona, od kojih su 152 zone poslovne namjene (76 %), a 48 zona proizvodne namjene (24 %). Najviše je gospodarskih zona u priobalju (57 %), u Gorskom kotaru ih je 30 %, a na otocima 13 % (Tablica 35.).

Tablica 35. Stanje izgrađenosti gospodarskih zona u PGŽ

	POVRŠINA	IZGRAĐENI DIO	% IZGRAĐENOSTI	NEIZGRAĐENI DIO	% NEIZGRAĐENOSTI
Priobalje	1 918,61	685,41	35,72 %	1233,25	64,28 %
Otoci	128,15	36,76	28,69 %	91,41	71,33 %
Gorski kotar	402,51	156,33	38,84 %	246,15	61,15 %
UKUPNO	2 449,28	878,5	35,87 %	1570,82	64,13 %

Izvor: Digitalni ortofoto; obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

Nešto više od polovice planiranih površina (53 %) namijenjeno je proizvodnji. Preostali dio rezerviran je za poslovne namjene (Tablica 36.).

Tablica 36. Stanje gospodarskih zona u PGŽ, namjena gospodarskih zona

	PROIZVODNA (ha)	POSLOVNA (ha)	UKUPNO
Priobalje	1160,6	758,01	1918,61
Otoci	0	128,15	128,15
Gorski kotar	158,81	243,7	402,51
UKUPNO	1319,41	1129,86	2449,27

Izvor: Digitalni ortofoto; obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

U mikroregiji priobalja veći je broj površina rezerviran za proizvodnu namjenu (60 %), dok je u mikroregiji Gorski kotar namjena površina obrnuta; veći broj površina rezerviran je za poslovne namjene (60 %). Na otocima nisu planirane proizvodne zone s iznimkom Općine Omišalj, koja se analitički obrađuje kao dio mikroregije priobalje. Analizom izgrađenog dijela gospodarskih zona u Županiji utvrdilo se da je najveća izgrađenost u mikroregiji priobalje; slijedi Gorski kotar te otoci (Tablica 37.).

³⁶ Podaci se temelje na Analizi gospodarskih zona u PGŽ, elaboratu koji je izrađen kao jedna od stručnih podloga pri izradi važećeg PP PGŽ (2013.), na novijim podacima iz GIS baze podataka Zavoda (stanje na dan 31. prosinca 2016.), te digitalne ortofoto podloge iz 2016. godine.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Tablica 37. Površina izgrađenih gospodarskih zona u PGŽ

	PROIZVODNA (ha)	POSLOVNA (ha)	UKUPNO
Priobalje	439,42	245,99	685,41
Otoci	0	36,76	36,76
Gorski kotar	77,67	78,66	156,33
UKUPNO	517,09	361,41	878,5

Izvor: Digitalni ortofoto; obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

Najviše površina zona raspoloživo je u priobalju, slijedi Gorski kotar i za njim otoci.

Tablica 38. Površina neizgrađenih gospodarskih zona u PGŽ

	PROIZVODNA (ha)	POSLOVNA (ha)	UKUPNO
Priobalje	721,2	512,05	1233,25
Otoci	0	91,41	91,41
Gorski kotar	81,13	165,02	246,15
UKUPNO	802,33	768,48	1570,81

Izvor: Digitalni ortofoto; obrada GIS baze podataka JU Zavod za prostorno uređenje (stanje na dan 31. prosinca 2016.)

Zaključno, od planirane površine proizvodne i poslovne namjene u PP PGŽ izgrađeno je tek nešto više od jedne trećine ukupno planiranih površina (36 %). Preostali je dio prostorni potencijal za izgradnju novih kapaciteta u djelomično izgrađenim, a potom i u još „netaknutim” zonama (Tablica 38.).

2.3.12. Marikultura

PP PGŽ (SN 32/13) određene su lokacije uzgajališta na moru (15 lokacija) i uzgajališta na vodotocima (6 lokacija). Za svaki lokalitet uzgajališta na moru određena je najveća površina, najveći kapacitet i vrste organizama koje se uzgaja.³⁷

Isto tako u PP PGŽ su određeni lokaliteti za uzgajališta na vodotocima, kao i najveće površine, najveći kapaciteti i vrste organizama koje se uzgaja na kopnu.

U 2016. godini proizvodnja je registrirana u pet tvrtki koje se bave marikulturom i aktivni su ovlaštenici povlastica za uzgoj u PGŽ (Tablica 39.).

³⁷ PP PGŽ članak 119. i 120.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Tablica 39. Aktivne povlastice za uzgoj morske ribe u PGŽ, 2016. godine

OVLAŠTENICI POVLASTICA ZA UZGOJ U PGŽ	VRSTA UZGOJA	NAZIV LOKACIJE UZGAJALIŠTA	DOPUŠTENA GOD. KOLIČINA UZGOJA (t)	POVRŠINA UZGAJALIŠTA (m ²)
More Lošinj d. o. o.	polikultura	Uvala Kaldonta , otok Cres	100 t bijela riba + 50 t školjkaši	42 606
Salmo trota d. o. o.	bijela riba	Novi Vinodolski, Uvala Žrnovnica	80	4289
OSORSKI OTOCI d. o. o.	bijela riba	Podno Osoršćice, Mali Lošinj	680	48 000
ORADA ADRIATIC d. o. o.	bijela riba	Uvala Veli bok, polje br.3, Grad Cres	198	16 502
ORADA ADRIATIC d. o. o.	bijela riba	Uvala Veli bok, polje br. 5, Grad Cres	198	16 200
ORADA ADRIATIC d. o. o.	bijela riba	Uvala Veli bok, polje br 1, Grad Cres	198	36 450
ORADA ADRIATIC d. o. o.	bijela riba	Uvala Veli bok, polje br. 4, Grad Cres	198	24.300
ORADA ADRIATIC d. o. o.	bijela riba	Uvala Veli bok, polje br. 2, Grad Cres	198	16.502
Labrax adria d. o. o.	bijela riba	Otok Plavnik, Grad Krk, polje 1	100	32.400
Labrax adria d. o. o.	bijela riba	Otok Plavnik, Grad Krk, polje 2	100	32.400

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva, Služba za akvakulturu, 2018.

Proizvodnja bijele ribe u PGŽ i Hrvatskoj za izvještajno razdoblje prikazana je u Tablici 40.

Tablica 40. Proizvodnja bijele ribe u PGŽ i Hrvatskoj, 2013. – 2016.

GODINA	PROIZVODNJA BIJELE RIBE U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI (kg)	UKUPNA PROIZVODNJA BIJELE RIBE U RH (kg)
2013.	530 778	5 868 399
2014.	576 782	6 990 184
2015.	883 137	8 641 108
2016.	937 534	9 537 915

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva, Služba za akvakulturu, 2018.

Iz Tablice je vidljivo da se u razdoblju 2013. – 2016. godine količina proizvodnje iz godine u godinu povećava te da ukupna proizvodnja u PGŽ u ukupnoj proizvodnji Hrvatske sudjeluje s udjelom od oko 9 %. Osim toga, primjećuje se interes investitora za povećanjem proizvodnje na postojećim, ali i potencijalnim lokacijama.

2.3.13. Gospodarenje mineralnim sirovinama na području PGŽ

Gospodarenje mineralnim sirovinama normativno je uređeno s više propisa iz područja rudarstva i dodjele koncesija, od kojih su temeljni Zakon o rudarstvu (NN 56/13 i 14/14) i Zakon o koncesijama (NN 143/12). Prema odredbama Za-

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

kona o rudarstvu, Ured državne uprave je tijelo nadležno za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala u Županiji.

Na području Županije površina koja obuhvaća eksploatacijska polja iznosi 272,17 hektara. Od 30 prostora na kojima se eksploatiraju ili su se prije eksploatirale mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala, ishodene su koncesije za 13 eksploatacijskih polja, a za 17 nisu. Prema odredbama PP PGŽ, postojeća eksploatacijska polja treba koristiti i proširivati u skladu s uvjetima Prostornog plana, a dijelove i cjeline koje se napuštaju i zatvaraju potrebno je sanirati, revitalizirati ili prenamijeniti sukladno namjeni predviđenoj prostornim planovima grada, odnosno općine. Prema odredbi članka 324. PP PGŽ, potrebno je sanirati kamenolome otvorene radi održavanja šumskih prometnica, a odnose se na eksploatacijska polja Resnik i Tisovac na području Grada Delnica, Antin panj na području Općine Mrkopalj i Kobilja glava na području Grada Čabra.

Odredbom članka 331. PPŽ, određeno je da iskopavanje i odnošenje šljunkovitog ili pjeskovitog materijala iz tijela žala, kao posebno osjetljivih dijelova obale nije dopušteno, niti iskop pijeska i šljunka s morskog dna radi eksploatacije mineralnih sirovina.

U kartografskom prikazu Prostornog plana određeni su samo potencijalni prostori za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, unutar kojih se prostornim planom uređenja JLS određuje površina za eksploataciju ako zadovoljava odredbe PPŽ³⁸.

U Prostornom planu Grada Raba nisu predviđene lokacije eksploatacijskih polja Crvene stijene, Vidiskala – Žigovac, Krklant i Samotorac. Lokacija Grada Vrbovskog Grič – Hambarište označena je kao napušteno eksploatacijsko polje. Grad Čabar je na lokaciji Prezid prostorno-planskom dokumentacijom za dvije katastarske čestice smanjio eksploatacijsko polje. Grad Bakar i Općina Omišalj lokacije Škrljevo i Beavec voz nisu planirali kao eksploatacijska polja. Općina Vrbnik je na lokaciji Zakojnica planirala sanaciju.

Temeljem članka 67. Zakona o prostornom uređenju, zone namijenjene istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina određuje Državni plan prostornog razvoja.

³⁸ PP PGŽ (32/13) eksploataciju mineralnih sirovina planira izvan građevinskog područja (na građevnom zemljištu).

2.4. OPREMLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM OD ZNAČAJA ZA ŽUPANIJU

2.4.1. Prometna infrastruktura

Geostrateški položaj Županije nametnuo je potrebu razvoja brojnih prometnih pravaca i čvorišta koji zauzimaju značajne površine. Središtem Županije prolaze dva prometna koridora državnog i međunarodnog značenja (paneuropski i jadransko-jonski) koji zajedno s lučkim sustavom integriraju priobalni i ukupni prostor Županije na nacionalnu i međunarodnu prometnu mrežu. Sjecište tih koridora čini prometni čvor Rijeka kao ključna prometna komponenta sveukupnoga gospodarskog razvoja središta Primorsko-goranske županije, odnosno Grada Rijeke i Luke Rijeka.

Osnovnu mrežu prometnog sustava PGŽ čini kopnena i pomorska infrastruktura, infrastruktura zračnog prometa te robni i putnički terminali.

2.4.1.1. Sustav cestovne infrastrukture

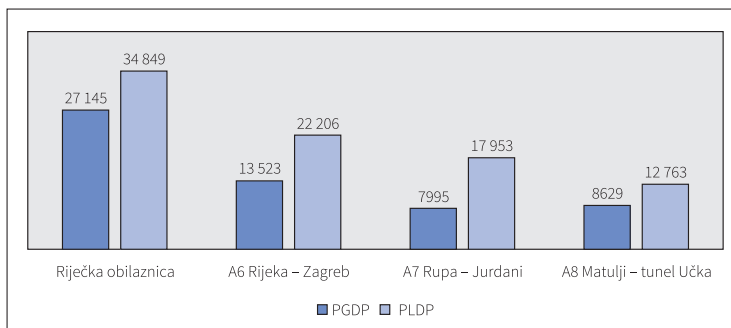
Osnovu cestovne prometne infrastrukture čini mreža autocesta, brzih cesta i državnih cesta koja se dalje povezuje na regionalnu i lokalnu razinu putem cestovne mreže županijskih i lokalnih cesta.

Autocesta Rijeka – Zagreb (A6 Rijeka – Bosiljevo) dio je europskoga cestovnog pravca E65 (Malmö – Szczecin – Prag – Zagreb – Split – Skopje – Khania) koji povezuje Rijeku i Županiju s mrežom autocesta središnje i zapadne Europe. Autocesta je podijeljena na osam dionica ukupne dužine 79,8 kilometara. Na ovom autocestovnom pravcu unutar granica PGŽ izgrađeni su čvorovi Orehovića, Čavle, Kikovića, Oštrovica, Vrata, Delnice, Ravna Gora i Vrbovsko. Prateći uslužni objekti nalaze se na lokacijama Ravna Gora (smjer Zagreb), Tuhobić (smjer Zagreb), Lepenica (smjer Rijeka), Cernik (oba smjera). Dužim promatranim vremenskim razdobljem (2008. – 2016. godina) uočen je blagi rast prometa. Stanje kolnika je zadovoljavajuće.

Autocesta Rupa – Rijeka – Žuta Lokva (A7) čini osnovnu longitudinalnu poveznicu riječkoga cestovnoga prometnog čvora. Izgrađena je dionica autoceste od graničnog prijelaza Rupa do čvora Jurdani u dužini 9,5 kilometara. U punom profilu autoceste realiziran je potez Rupa – tunel Jušići (granični prijelaz Rupa – tunel Jušići) gdje ovaj autocestovni pravac prelazi u profil brze ceste riječke obilaznice. Na dionici autoceste izgrađeni su čvorovi Rupa, Jurdani, Jušići kao osnovne poveznice autoceste na cestovnu mrežu niže kategorije. Dosad su obavljene i pripreme za izgradnju čvora Permani i Trinajstići. Na dionici se nalaze prateći uslužni objekti Rupa (istok, zapad). U dužem promatranom vremenskom razdoblju (2008. – 2016. godina) uočen je trend blagog rasta prometa (Grafikon 31.).

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

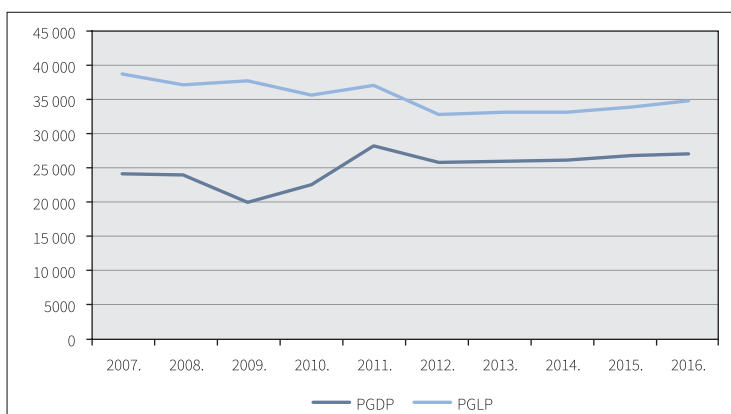
Grafikon 31. Prosječni godišnji dnevni i ljetni promet na autocestama

Izvor: Brojanje prometa u RH, Hrvatske ceste d. d., 2016. godine

Riječka obilaznica od čvora Matulji – Orehovica – Križišće sa spojnim cestama prema robnim terminalima (DC 404) prolazi gradskim područjem i ima gusto raspoređena čvorišta pa se na njoj miješaju unutargradski prometni tokovi s daljinskim. Posljednja dionica Sv. Kuzam – Križišće puštena je u promet 2013. godine. Rekonstruirana je i dograđena prva faza čvora Orehovica čime je omogućen izlazak s obilaznice prema Trsatu i Orehovici za sva vozila koja putuju iz smjera Škurinja prema Orehovici. Novi je izlaz omogućio bolju prometnu vezu do Trsata, Vežice te Sveučilišnog kampusa na Trsatu s obilaznicom. Na dionici se nalaze prateći uslužni objekti *Vrata Jadrana* (sjever, jug) i *Zamet* (sjever). Obilaznica je iznimno prometno opterećena. Promatrajući duže vremensko razdoblje (2007. – 2012. godine) u pogledu inteziteta prometa može se zaključiti da se promet blago povećao, ali nije dosegao najveće vrijednosti zabilježene 2007. godine, od 38 677 vozila (Grafikon 32.). Stanje kolnika je dobro.

Grafikon 32. Prosječni godišnji i ljetni dnevni promet zabilježen na riječkoj obilaznici

Izvor: Brojanje prometa na cestama RH, Hrvatske ceste d. d.

Autocesta A8 na dionici od čvor Matulji – tunel Učka izgrađena je u I. fazi kao poluautocesta u dužini od 11 kilometara. Od 2008. do 2016. godine uočen je trend pada prometa do 2012. godine nakon čega neprekidno raste. U pripremi je izrada projektne dokumentacije za izgradnju punog profila autoceste, a pro-

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

stor za dogradnju i rekonstrukciju na nekim je dionicama zauzet izgrađenim objektima.

Državna cesta DC 427 (u izgradnji) ukupne dužine 10,3 km koja se proteže od čvora Rujevica do čvora Marčelji u završnoj je fazi izgradnje. Buduća obilaznica Viškova povezat će riječku obilaznicu s budućom autocestom od Permana, preko Viškova do Grobničkog polja i osigurati vezu županijske prometne mreže s CGO Marišćina. Do kraja razdoblja ovoga Izvješća puštena je za promet samo dionica od čvora Rujevica do čvora Hosti.

Državna cesta DC 403 (u fazi projektiranja) ukupne dužine 2,5 km čini novu vezu riječke obilaznice s lukom Rijeka, odnosno Zagrebačkom obalom. Osim navedene uloge, cesta će biti i u funkciji gradske prometnice za povezivanje naselja Škurinje – Podmurvice – Mlaka. Izgradnja pomorskog terminala na Zagrebačkoj obali u riječkoj luci, koja je u tijeku, mogla bi biti završena mnogo prije ceste DC 403, što će činiti veliki problem za početak rada terminala.

Održavanje/obnova državnih i županijskih cesta

U okviru održavanja cesta nastavljena je obnova državnih cesta putem programa redovitog, pojačanog održavanja te programa Betterment II³⁹. Poboljšanje sigurnosti prometa na državnim cestama na području Županije izvedeno je korekcijom geometrijskih elemenata ceste i objekata, obnovom kolničkih konstrukcija te održavanjem prometne opreme i signalizacije. Završeni su veći zahvati na obnovi državnih cesta na dionicama DC 8 kroz grad Rijeku i Općinu Kostrena te na otočnim državnim cestama DC 100 Vodice – Orlec u dužini 11,3 km i dionici DC 105 Lopar – Rab u dužini 8,1 kilometar.

Županijske i lokalne javne ceste grade se i održavaju u skladu s godišnjim planom i programom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta Županijske uprave za ceste PGŽ. Ukupno stanje kolnika na mreži županijskih i lokalnih cesta određuje se u šest kategorija (ocjena 0-5) pa se tako 55 % županijskih cesta te 66 % lokalnih svrstavaju u kategoriju s ocjenom 3. Tom se kategorijom opisuju ceste s pojavom mrežastih pukotinama na kolniku od 50 % do 70 % ukupne površine kolnika, s izraženim većim napuklinama i mjestimičnim udarnim rupama te ulegnućima i neravninama. Županija putem Županijske uprave za ceste skrbi o redovitom i izvanrednom održavanju 891,2 kilometra cesta (568,2 kilometra županijskih te 232 kilometra lokalnih cesta). Uložena su značajna financijska sredstva putem više kapitalnih projekata, kao što su: sanacija županijske ceste ŽC 5062 dionica Lič – Lukovo, sanacija županijske ceste ŽC 5030 lokalitet Platak, izgradnja kružnog toka na županijskoj cesti ŽC 5205 lokalitet Kukuljanovo te sanacija ŽC 5125 na dionici Dunat – Punat.

³⁹ Program Betterment II. financira se dijelom iz sredstava kredita Europske investicijske banke, a dijelom iz vlastitih sredstava Hrvatskih cesta.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Slijedom obveze utvrđene Zakonom o cestama (NN 84/11), ministar pomorstva, prometa i infrastrukture donio je Odluku o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste (NN 44/12). Ukupno 64,18 km javnih cesta na području Rijeke na temelju Odluke dobilo je status nerazvrstanih cesta i za njihovo održavanje nadležan je Grad Rijeka. Nadležnost nad održavanjem državnih cesta u Rijeci imaju Hrvatske ceste d. o. o. – Ispostava Rijeka.

Stupanj motorizacije i sigurnost cestovnog prometa

Prema podacima MUP-a iz 2016. godine, na području Županije bilo je registrirano ukupno 162 352 vozila, što je po stupnju motorizacije 563 vozila na 1000 stanovnika. To je nešto više od prosjeka RH koji iznosi 443 vozila na 1000 stanovnika (Izvor: Statistički ljetopis RH 2015. godine). Od 2008. do 2016. godine uočen je trend pada broja registriranih vozila do 2012. godine (152 006 vozila), nakon čega slijedi trajni porast registriranih broja vozila.

U pogledu tzv. „crnih točaka”, na području Policijske uprave primorsko-goranske nisu evidentirani posebni lokaliteti na kojima se događaju prometne nesreće koje bi mogle biti posljedica nedostatka na cesti ili u prometnoj signalizaciji. Iz analiza stanja sigurnosti proizlazi da je za nastanak prometne nesreće ključan ljudski čimbenik. Prema podacima MUP-a, u 2016. godini zabilježeno je ukupno 2988 prometnih nesreća od kojih je 17 s poginulim, 739 s ozlijeđenim osobama te 2232 samo s materijalnom štetom.

Gustoća cestovne mreže

Ukupna dužina razvrstanih cesta 2016. godine na području Županije, u odnosu na prošlo promatrano razdoblje povećala se za 16 km te iznosi 1567 kilometara. Gustoća cestovne mreže je 43,67 (km ceste/100 km² površine), što je nešto manje od prosjeka RH koji je 47 (km ceste/100 km² površine).⁴⁰ Gustoća cestovne mreže u porastu je 2 % u odnosu na podatke iz 2012. godine.

Ocjena stanja cestovne mreže

Cestovna prometna mreža još uvijek ne udovoljava potrebama prometa pa u ljetnim mjesecima dolazi do prometnih zastoja oko urbanih područja koji su ujedno i turističke destinacije. Ovo posebno dolazi do izražaja na području Li-burnijske rivijere i Crikveničko-vinodolske rivijere te na području otoka Krka.

Učestale prometne gužve tijekom turističke sezone su na sljedećim lokalitetima:

- raskrižje autoceste A8 (Matulji – Tunel Učka) i odvojak za Matulje
- raskrižje (kružni tok) Šmrika, u pravilu subotom tijekom ljeta
- državna cesta DC 102 na području otoka Krka (subota, nedjelja)

⁴⁰ Izvor: Hrvatske ceste d.o.o.; Brojanje prometa na cestama RH 2015. godine.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

- državna cesta DC 8 (jadranska magistrala) u Novom Vinodolskom
- državna cesta DC 8 na dijelu raskrižja Rupa do GP Pasjak (vikendom su problemi protočnosti graničnog prijelaza na izlazu iz RH).

Prometna zagušenja na prilaznim cestama prema središtu Rijeke i u središtu grada intenzivnija su izvan turističke sezone kada je povećana dnevna migracija prema poslovnim zonama, upravnim središtima i javnim ustanovama u Rijeci.

2.4.1.2. Sustav željezničke infrastrukture

Željezničku infrastrukturu na području Županije čine dionice željezničkih pruga od značenja za međunarodni promet:

- M 202 Zagreb Glavni kolodvor – Karlovac – Rijeka
- M 203 Rijeka – Šapjane (državna granica) – Ilirska Bistrica
- M 602 Škrljevo – Bakar
- M 603 Sušak – Pećine – Rijeka Brajdica

te željeznička pruga od značenja za lokalni promet:

- L 212 Rijeka Brajdica – Rijeka.

U ovom radoblju nisu izgrađene nove željezničke pruge, već je donesena nova Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga kojom su glavne (koridorske) željezničke pruge svrstane u tri skupine:

- koridor RH1 (bivši X. Paneuropski koridor)
- koridor RH2 (Mediterranski željeznički TEN-T koridor)
- RH3 (bivši ogranak V.c. Paneuropskog koridora).

Dužina mreže željezničkih pruga na području RH iznosila je 2016. godine 2605 km, od čega na Primorsko-goransku županiju otpada 160,27 km, odnosno 6,2 %. Građevinska dužina mreže željezničke jednokolosiječne pruge na području PGŽ je 160,27 km, od koje je 158,2 km elektrificirano.⁴¹

Na području Primorsko-goranske županije 26 željezničko-cestovnih prijelaza osigurano je znacima, a 11 uređajima. Gustoća željezničko-cestovnih prijelaza je jedan prijelaz na 4,32 km pruge.

Usluge prijevoza putnika željeznicom na području Županije obavlja HŽ Putnički prijevoz. Prema dostupnim podacima pružatelja usluge za 2016. godinu, na području Županije ukupno je prevezeno 136 020 putnika, što čini manje od 1 % ukupnog prometa putnika putem željeznice u RH. Vidljiv je trend pada broja prevezenih putnika od 19 %.

⁴¹ Izvor: HŽ infrastruktura, 2016. godina

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Usluge javnog prijevoza tereta u domaćem i međunarodnom željezničkom te kombiniranom prometu na području Županije obavlja HŽ Cargo. Prema dostupnim podacima pružatelja usluge za 2016. godinu, na području Županije, na 13 transportnih kolodvora, obavljena je ukupna manipulacija tereta od 2 226 792 tona. Najviše teretnog prometa prevezeno je 2015. godine – 2 987 315 tona, ali još nisu dostignute najveće vrijednosti u odnosu na vrijeme prije gospodarske krize kada je 2007. godine ostvaren ukupan teretni promet nešto više od 3 milijuna tona.

Na pruzi M 202 obnovljeno je 23 kilometra gornjeg ustroja od 2014. do 2016. godine. Općenito zbog nepovoljne kolosiječne geometrije, nezadovoljavajuće odvodnje i nedostatne širine, dio pruge u brdskom području na dionici Moravice – Rijeka potrebno je češće obnavljati jer gornji ustroj brže propada nego u nizinskom području.

U kolodvoru Rijeka na dijelu kolosijeka, tračnice su nedostatne nosivosti, a dio ih je i zatvoren zbog potpune dotrajalosti kolosijeka i skretnica. Tijekom 2016. godine sanirano je klizište Lokvica. Odranjavanje pokosa usjeka i zasjeka izraženo je na dionici Ogulinski Hreljin – Rijeka. Stanje usjeka je kritično, uvedena su pojačana praćenja te ograničenje i lagane vožnje na pojedinim usjecima.

Tijekom 2016. godine ugovorena je sanacija 18 usjeka⁴², međutim još je veliki broj usjeka koji ugrožavaju sigurnost prometa. Godine 2014. zamijenjena je konstrukcija na mostu Ličanka koja je bila ograničavajuća za cijelu prugu (Fotografija 1.).

Fotografija 1. Rekonstrukcija željezničkog mosta Ličanka

Izvor: www.zeljeznica.net

⁴² Sanacija je započela 2017. godine.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Na pruzi M 203 je zbog dostignutoga stupnja dotrajalosti, i zbog prometne sigurnosti smanjena brzina s prijašnjih 80 km/h na 50 km/h, a 2016. godine na dionici Jurdani – Rijeka s 50 km/h na 40 km/h. Zadnja obnova po dionicama obavljena je: Rijeka – Krnjevo 1971. godine, Krnjevo – Jurdani 1982. godine, Jurdani – državna granica 1968. godine. Zbog cjelokupnog stanja kolosijeka, najveća dopuštena brzina morat će se možda smanjiti na 40 km/h, a na 20 km/h do 30 km/h na najkritičnijim dijelovima.

M 602 je priključna željeznička pruga kojom se luka Bakar kao dio lučkoga kompleksa Rijeka priključuje na RH2 koridor. Pruga je izgubila na značenju nakon zatvaranja koksare u Bakru. Danas se na njoj redovito odvija samo teretni promet, otprema robe (usitnjenog tereta) iz kolodvora Bakar te otprema nafnih derivata iz Rafinerije Šoići. Opseg obnove pruge ovisit će o daljnjem razvoju i namjeni luke Bakar. Trenutna je najveća dopuštena brzina 40 km/h. U srednjoročnom planu nije predviđena obnova na ovoj pruzi koja je zbog starosti i sveukupnog održavanja trebala biti još 2008. godine.

2.4.1.3. Pomorski promet i lučko-terminalna infrastruktura

Osnovu pomorskog prometa u Primorsko-goranskoj županiji čini luka Rijeka kao najznačajnija i najveća luka za robni promet u Republici Hrvatskoj. Osim luke Rijeka, pomorski promet čine i ostale luke otvorene za javni promet županijskog i lokalnog značenja, luke posebne namjene te plovni putovi.

Naredbom o razvrstaju luka otvorenih za javni promet na području PGŽ (NN 3/2015) došlo je do promjena u značenju luka na način da su 104 luke otvorene za javni promet razvrstane na:

- jednu luku Rijeka od međunarodnog značenja za RH
- 27 luka županijskog značenja
- 76 luka lokalnog značenja.

Do povećanja broja luka od županijskog značenja došlo jer su luke otvorene za javni promet prije lokalnog značenja, važećim PP PGŽ (SN 32/13), u većim središnjim naseljima na obalnom području i otocima razvrstane u kategoriju županijskih luka.

Na području Županije nalazi se i 18 luka posebne namjene državnog značenja:

- industrijske luke: Urinj, Sepen, Bakar, Sršćica i Mlaka
- brodogradilišne luke: Mali Lošinj, Punat, 3. maj, Viktor Lenac i Cres
- luke nautičkog turizma: Punat (Punat), Supetarska Draga (Rab), Ičići (Opatija), ACI Rab (Rab), Novi Vinodolski (Novi Vinodolski), Cres (Cres), Privlaka (Mali Lošinj)
- vojna luka Kovčanje.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Na području Županije nalazi se i 26 luka posebne namjene županijskog značenja:

- brodogradilišne luke: Brodogradilište Kantrida, Brodogradilište Marine ing. S. Horvat Bakar, Brodogradilište Krk, Brodogradilište Franka Kraljića Malinska, Brodogradilište Nerezine, Brodogradilište Stanislava Matića Banjol, Brodogradilište Petra Španjola, Brodogradilište Ivana Pičuljana, Brodogradilište Zdravka Pičuljana, Brodogradilište Danija Jurića Klimno, Brodogradilište Antona Jurića Klimno i Brodogradilište Željka Trubića Klimno
- luke nautičkog turizma: Marina Admiral (Opatija), A/C Poljana (Mali Lošinj) i Y/C Marina (Mali Lošinj)
- sportske luke: Sportska luka Sv. Fuska, Sportska luka Vela Jana, Sportska luka Dunat, Sportska luka Kantrida, Sportska luka Brgudi, Sportska luka Mrtvi kanal, Sportska luka Pećine, Sportska luka Grčevo, Sportska luka Stara Voda, Sportska luka Podurinj i Sportska luka Pesja Omišalj.

Luka Rijeka

Luka Rijeka je luka osobitoga (međunarodnog) gospodarskog interesa za RH. Obuhvaća bazen Rijeka (riječku i sušačku luku) i izdvojene bazene Bakar, Omišalj i Raša. Rijeka je kopnom i morem najkraća poveznica srednje i srednjoistočne Europe s prekomorskim destinacijama, a kvalitetom usluge izravno parira lukama Sjevernog Jadrana u servisu svih vrsta tereta. Najvažniji prometni pravci za riječku luku su Paneuropski koridori V. i njegov ogranak B te koridor X. Prometni pravac kojem gravitira mađarsko, češko, slovačko tržište i tržište Južne Poljske u najvećem je dijelu usmjeren na prometnicu Rijeka – Zagreb – Budimpešta na V/B koridoru.

U sklopu riječkog bazena postoji ukupno devet pristaništa: Zagrebačko pristanište, Bratislavsko pristanište, Praško pristanište, Visinov gat, Budimpeštansko pristanište, Orlandov gat, Bečko pristanište, Gat de Franceschi, Istarsko pristanište s pristanima za prihvat brodova, te tri specijalizirana terminala (putnički terminal, terminal za rashlađene terete i terminal za žitarice).

Zagrebačko pristanište djelomično je opremljeno u dužini od 156 m za pristajanje brodova dok je ostatak od 600 m namijenjen izgradnji novoga kontejnerskog terminala. Terminal se gradi u dvije faze. U predmetnom razdoblju izvodila se prva faza koja uključuje izgradnju pristaništa u dužini od 400 metara. Druga faza predviđa produženje Terminala do ukupne dužine pristaništa od 680 m, čime bi se ostvario kapacitet od 500 000 TEU godišnje. Kontejnerski terminal na Zagrebačkoj obali u konačnici će zauzimati površinu od približno 22 hektara (Fotografija 2.).

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Fotografija 2. Pogled na izgradnju novoga kontejnerskog terminala na Zagrebačkoj obali

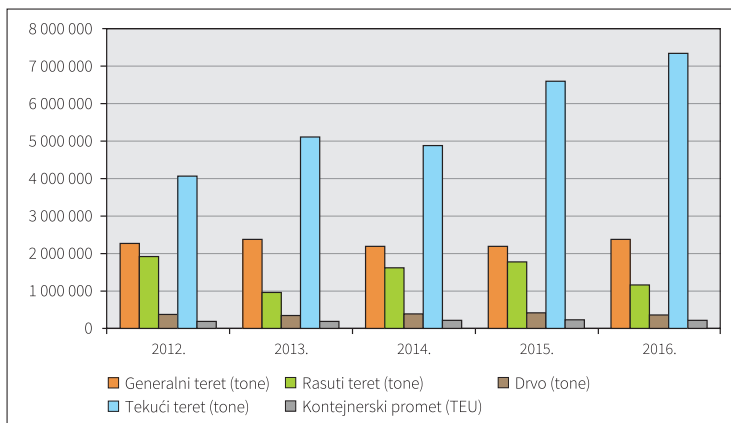
Izvor: www.croinfo.net

Sušački bazen istočni je dio luke Rijeka i obuhvaća staru sušačku luku, područje Delte i Brajdice s kontejnerskim terminalom. Kontejnerski terminal Brajdica pruža usluge prvenstveno za pretovar i skladištenje kontejnera, ali i dodatne usluge, poput usluge punjenja i pražnjenja kontejnera. Terminal je povezan tjednim brodskim linijama Azija – Sjeverni Jadran. Redovitu tjednu brodsku liniju servisira osam kontejnerskih brodova.

Statistički podaci od 2013. do 2016. jasno ukazuju na blago povećanje ukupnog tereta nakon gospodarske krize globalnih razmjera koja se negativno odrazila na pomorski promet roba. Gledajući usporedno 2012. i 2016. godinu, Luka Rijeka najveći je porast po vrsti tereta ostvarila za tekući teret od čak 80 %. Najveći ukupan promet, nešto više od 11 milijuna tona, Luka Rijeka ostvarila je 2016. godine. Najveći kontejnerski promet ostvaren je 2016. godine s nešto više od 214 tisuća TEU jedinica s povećanjem za 25 %, u odnosu na 2012. godinu (Grafikon 33.). Promatrajući duže vremensko razdoblje (2007. – 2016. godina) u pogledu ukupnog prometa Luke Rijeka, može se zaključiti da još uvijek nije dostignut promet ostvaren prije gospodarske krize, 2007. godine od nešto više od 13 milijuna tona.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Grafikon 33. Ukupan promet Luke Rijeka

Izvor: Lučka uprava Rijeka

U funkciji luke Rijeka nalaze se četiri sidrišta: zapadno sidrište (1238,5 ha), istočno sidrište (2301,5 ha), sidrište za tankere (2130,2 ha) i sidrište za brodove za prijevoz ukapljenih plinova (2131,9 ha). Sidrišta zauzimaju površinu akvatorija od 7802,1 hektar.

Luke otvorene za javni promet županijskog i lokalnog značenja

Razvrstanim lukama otvorenim za javni promet županijskog i lokalnog značenja upravlja Županija indirektno putem osam županijskih lučkih uprava: Bakar – Kraljevica – Kostrena, Cres, Crikvenica, Krk, Mali Lošinj, Novi Vinodolski, Opatija – Lovran – Mošćenička Draga i Rab. U predmetnom razdoblju odlukom Županijske skupštine prvi je put u sustav upravljanja lučkih uprava uključena i Općina Kostrena s lukom Kostrena koja se sastoji od dva lučka bazena – Žurkovo i Podurinj.

Županijske lučke uprave Mali Lošinj i Rab ugovorile su dvije koncesije za hidrodome u akvatoriju luke Mali Lošinj i luke Rab. Hidroavionski je prijevoz izvan funkcije nakon kraćeg rada tijekom turističke sezone 2016. godine.

Na području Županijske lučke uprave Novi Vinodolski, temeljem ugovora o koncesiji, započela je gradnja luke otvorene za javni promet lokalnog značaja Muroskva⁴³ s kapacitetom 180 vezova od čega 10 % komunalnih.

Na području Županije unutar luka otvorenih za javni promet županijskog i lokalnog značenja nalazi se 8673 komunalnih i 2154 nautičkih vezova, ukupno 10 827 vezova.⁴⁴ Procijenjeno je da domaće stanovništvo raspolaže s oko 16 000 plovila, što ukazuje na potrebu dodatnog ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju lučke infrastrukture radi povećanja površina za smještaj plovila na moru.

⁴³ Luka Muroskva dovršena je u 2017. godini.

⁴⁴ Izvor: UO za pomorsko dobro, promet i veze PGŽ

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Luke nautičkog turizma

Površina akvatorija luka nautičkog turizma na području Županije 2016. godine iznosila je 636 630 m², dok je 176 513 m² na kopnu. Prema podacima DZS RH, 2016. godine ukupni kapacitet luka nautičkog turizma je 2891 vez na moru te 1488 mjesta za smještaj plovila na kopnu.

U predmetnom razdoblju izgrađena je luka nautičkog turizma na području Grada Novog Vinodolskog: Marina Novi (Fotografija 3.) s kapacitetom od 204 veza na moru te 20 mjesta za suhi vez.⁴⁵

Na području Županije nalaze se dva sidrišta objavljena u službenim pomorskim publikacijama (sidrište Ilovik i sidrište Maračol Unije), kao poseban morski akvatorij koji omogućuje sigurno sidrenje plovinih objekata.

Fotografija 3. Pogled na luku nautičkog turizma Marina Novi

Izvor: TZ Novi Vinodolski

Linijski pomorski putnički prijevoz

Na području Županije javni pomorski putnički prijevoz ostvaruju četiri državne trajektne linije, dvije državne brzobrodске (katamaranske), dvije državne brodске linije te dvije županijske brodске linije.

⁴⁵ Marina Novi dovršena je u 2018. godini.

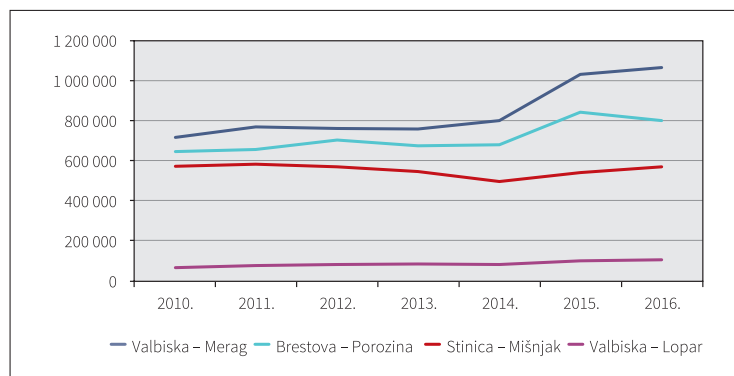
IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Na Pomorskom putničkom terminalu Rijeka odvija se promet katamaranskih otočnih linija i u sezoni dužobalne trajektne linije Rijeka – Dubrovnik. Dužobalna trajektna linija Rijeka – Split – Stari Grad – Korčula – Sobra – Dubrovnik ukinuta je potkraj 2013. godine nakon čega je opet odlukom Vlade 2016. godine određena kao državna linija.⁴⁶

Prometna povezanost otočnog prostora osigurana je kvalitetnim trajektnim i katamaranskim linijama čiji je vozni red prilagođen domaćem stanovništvu, dok je otok Krk s kopnom povezan mostom. Polovinom 2016. godine Županijska je skupština donijela Odluku o uspostavljanju nove međužupanijske linije u javnom prijevozu u linijskom obalnom putničkom prometu na relaciji Rab – Lun, te županijske linije Crikvenica – Šilo.⁴⁷

Na državnim trajektnim linijama (Grafikon 34.), najveći broj putnika – 1 068 453 ostvaren je na trajektnoj liniji Valbiska – Merag u 2016. godini, što je u odnosu na 2013. godinu povećanje putničkog prometa od 40 %. Na brzobrodskim katamaranskim linijama vidljiv je trend smanjenja broja putnika na liniji Mali Lošinj – Susak – Unije – Martinšćica – Cres – Rijeka za 5,35 % te na liniji Novalja – Rab – Rijeka za 22 %. Znatno povećanje broja putnika na uspostavljenim brodskim linijama od 40 %, u odnosu na 2013. godinu, ostvareno je 2016. godine na brojskoj liniji Ilovik – Mrtvaška.

Grafikon 34. Promet putnika na državnim trajektnim pomorskim linijama

Izvor: Agencija za obalni linijski pomorski promet, 2016. godine

Značajno je povećan i broj putnika s dužobalnih kružnih putovanja. Radi promidžbe i uvrštavanja Rijeke na kartu svjetske kruzing destinacije, između Lučke uprave Rijeka, Turističke zajednice grada Rijeke i Grada Rijeke u 2016. i 2017. godini sklopljeni su Sporazumi o suradnji na promidžbi Rijeke kao kruzing destinacije. Promatrajući zbrojno u 2016. i 2017. godini Rijeku je posjetilo 30

⁴⁶ Dužobalna linija Rijeka – Dubrovnik unatoč odluci Vlade RH nije ostvarena.

⁴⁷ Obje linije ostvarene su 2017. godine.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

brodova krucera s 26 549 putnika i 544 manjih brodova na kružnim putovanjima s ukupno 20 525 putnika, odnosno ukupno više od 47 000 putnika. Ispred luka otvorenih za javni promet Opatija i Rijeka formirana su sidrišta za prihvat putničkih brodova za kružna putovanja u međunarodnom prometu.

Ocjena stanja lučkoterminalne infrastrukture

Rasprostranjenost luke Rijeka na pet autonomnih bazena značajno otežava (prometno i financijski) poslovanje luke, ali i nemogućnost korištenja dijela lučkih površina koji nisu u operativnoj funkciji zbog konzervatorske zaštite objekata proglašanih industrijskom baštinom. Također i zbog pomanjkanja operativnog prostora na pojedinim terminalima, potrebnog za manipulaciju teretom ili privremeno odlaganje. Uski prostor između operativnih obala i skladišta u luci Rijeka otežava lučke operacije koje zahtijevaju tehnološki suvremeniji način rukovanja i skladištenja tereta. Postojeći željeznički kolosijeci na operativnim obalama nisu prikladni za današnju tehnologiju prekrcaja i otežavaju kretanje cestovnih vozila.

U lukama otvorenim za javni promet županijskog i lokalnog značenja uočen je nedostatak komunalnih vezova, a u ljetnim mjesecima i turističkih vezova, što posljedično utječe na onečišćenje mora i gubitak prihoda od sidrenja izvan luka i sidrišta.

2.4.1.4. Sustav infrastrukture zračnog prometa

Na području Primorsko-goranske županije u funkciji su tri aerodroma: Zračna luka Rijeka, Zračno pristanište Mali Lošinj i Zračno letjelište Grobnik.

Zračna luka Rijeka registrirana je za domaći i međunarodni javni promet, opremljena je za dnevno i noćno slijetanje konvencionalnih zrakoplova. Luka je dobro povezana i integrirana na regionalnu prometnu infrastrukturu. Najveći broj putnika prevezen je 2016. godine – 145 297, što je u odnosu na 2013. godinu povećanje od tek 1,5 %. Uložena su značajna financijska sredstva kojima su obavljene rekonstrukcije i obnova pristanišne zgrade te dijela prostora putničke zgrade i prostora međunarodnih odlazaka. Od 2013. do 2016. godine ostvareni je ukupni promet nešto više od pola milijuna putnika.

Zračno pristanište Mali Lošinj je aerodrom registriran za domaći i međunarodni javni promet. Uzletno-sletna staza je instrumentalna, za neprecizni prilaz, a dužinom zadovoljava uvjete za slijetanje i uzlijetanje STOL aviona (Short Take Off and Landing – kratko uzlijetanje i slijetanje). Kapacitetom zadovoljava razinu postojećeg prometa. U 2016. godini prevezeno je oko četiri tisuća putnika⁴⁸.

⁴⁸ Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, 2016. godine

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Usko grlo prometne infrastrukture je putnički terminal koji ne zadovoljava prije svega svojim građevnim stanjem.

Zračno letjelište Grobnik u funkciji je sportskog aerodroma. Staza nije instrumentalna i predviđena je za dnevno letenje. Na aerodromu je smješten aeroklub koji organizira program sportsko-rekreacijskog letenja i školovanja.

Zračno letjelište Unije od 2013. godine nema uporabnu dozvolu za održavanje zračnih linija.

2.4.1.5. Sustav elektroničke komunikacije

Elektroničku komunikacijsku infrastrukturu na prostoru Županije čini oprema povezana s elektroničkom komunikacijskom mrežom, kabelaška kanalizacija, antenski stupovi i prihvatni te ostale pripadajuće građevine.

Primorsko-goranska županija, a posebno Grad Rijeka, gotovo su u potpunosti pokriveni 2G/GSM i 3G UMTS/HSPA mobilnim mrežama. Četvrta generacija mobilne komunikacijske tehnologije – 4G/LTE, još uvijek je u razvoju te je kvaliteta signala različita, ovisno o brzinama prijenosa podataka.

Na području PGŽ u 2016. godini bila su u funkciji 167 samostojeća antenska stupa u vlasništvu operatora javnih komunikacijskih mreža pokretnih komunikacija te 633 bazne postaje. Broj samostojećih antenskih stupova značajno se povećao uspoređujući podatke iz 2009. godine za više od 32 %. Prema podacima Hrvatske agencije za mrežne djelatnosti, na području Županije 2016. godine nalazi se 89 452 fiksnih priključaka na širokopojasnu mrežu (neovisno o tehnologiji) te 121 178 telefonskih priključaka. Najveći postotak priključenosti kućanstva na širokopojasnu mrežu (neovisno o dostupnoj brzini) od nešto više od 90 % ostvarena je na području Općine Malinska-Dubašnica dok je najmanja priključenost kućanstva od 35 % ostvarena na području Grada Vrbovskog. Manje od 50 % priključenosti kućanstva na širokopojasnu mrežu u 2016. godini ostvareno je na području mikroregije Gorski kotar. Na području Županije vidljivo je povećanje priključaka na širokopojasnu mrežu od 18 % te smanjenje fiksnih telefonskih priključaka od 10,3 %.

PGŽ je pokrenula projekt mrežne elektroničke komunikacijske infrastrukture i mrežnih usluga za potrebe korisnika na svojem području. Riječ je o projektu e-Županija koji treba omogućiti povezivanje lokalne samouprave, obrazovanja i industrije kao preduvjet za bržu primjenu novih ICT tehnologija i gospodarski rast. Putem projekta e-Županija, 2015. godine osmišljen je pilot-projekt otvorene širokopojasne pristupne mreže za devet JLS-a Liburnije i otoka Raba kao I. faze projekta e-Županija. Sporazum o suradnji na planiranju i izvođenju projekta izgradnje otvorene širokopojasne pristupne elektroničke komunikacijske mreže sklopljen je 2016. godine kada je potpisano pet sporazuma o zajedničkom nastupu JLS-a u konzorcij s 25 JLS-a. Određeni su nositelji konzorcija:

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

- za 9 JLS-a Gorskog kotara – Grad Delnice
- za 4 JLS-a Liburnije – Grad Opatija
- za 6 JLS-a okolice Kastva – Grad Kastav
- za 4 JLS- a Crikveničke rivijere – Grad Novi Vinodolski
- za 2 JLS otoka Raba – Grad Rab.

Udruživanje će povećati mogućnost povlačenja novca iz EU fondova za razvoj širokopojasnog interneta na ruralnom području.

Tijekom 2014. godine, istodobno sa sanacijom električne prijenosne mreže, na području Gorskog kotara (gradova Delnica i Čabra te općina Fužine i Lokve) položeno je ukupno 45 200 metara PEHD cijevi za potrebe širokopojasne mreže.

Godine 2015. započela je izrada Strategije prelaska digitalne zemaljske televizije na sustav DVB-T2 i dodjele frekvencijskog pojasa od 700 MHz kojom se namjerava 2019./2020. godine omogućiti prelazak na napredniji i učinkovitiji sustav odašiljanja DVB-T2 (u odnosu na DVB-T) i kodiranja HEVC ili MPEG4 (u odnosu na MPEG2). Tim prelaskom stvorile bi se pretpostavke da svi televizijski nakladnici mogu emitirati televizijske programe u HDTV kvaliteti, a u budućnosti i emitiranje televizijskih programa u višoj UHDTV kvaliteti.

Sukladno Europskoj direktivi digitalne agende za Europu, potrebno je pristupiti modernizaciji, obnovi i dogradnji postojeće, kao i izgradnji nove elektroničke komunikacijske infrastrukture i mreže kako bi se zadovoljili zahtjevi za sve većim prijenosnim brzinama i kvalitetnijim širokopojasnim uslugama u nepokretnoj i pokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži.

2.4.2. Energetska infrastruktura

Energetski sustav na prostoru Županije čine objekti za proizvodnju, prijenos i distribuciju energije svih razina (hidroelektrane, rafinerija nafte, javne toplane, plinovodi, naftovodi, produktovodi, dalekovodi i dr.). Sustav je zadovoljavajuće pokriven, a zahtjevi za priključenje javljaju se samo u mjestima gdje se obnavljaju postojeće građevine te grade nove. Strukturno cjelovit energetski sustav ima jedino Grad Rijeka, koji uz kvalitetnu i sigurnu elektroenergetsku mrežu, ima i razvijen distribucijski sustav plinovoda i manjim dijelom toplovoda.

Elektroenergetski sustav otoka je zadovoljavajući, uz uočene nesigurnosti sustava opskrbe električnom energijom uzrokovane posolicom ili burom. Još uvijek nema intenzivnijeg korištenja obnovljivih izvora energije niti intenzivnijih aktivnosti za implementaciju mjera energetske učinkovitosti. Na otocima nema izgrađene mreže plinskog sustava ili toplovoda.

Gorski kotar zadovoljavajuće je opskrbljen samo električnom energijom, iako tim područjem prolaze najznačajniji energetski koridori. Izrađen je projekt plino-

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

fikacije Gorskog kotara, ali se još nije krenulo u njegovu provedbu. Pokrenute su aktivnosti na osmišljavanju projekata toplifikacije pojedinih naselja (Delnice, Fužine, Čabar), odnosno projekata osmišljenog korištenja drvene biomase kao gorivo za decentralizirane kogeneracije (postupak istovremene proizvodnje električne i korisne toplinske energije u jedinstvenom procesu) radi osiguranja energetske samodostatnosti i najudaljenijih naselja.

2.4.2.1. Elektroenergetski sustav

Elektroenergetski sustav je skup postrojenja i opreme namijenjene za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije i čini osnovni energetska sustav. Prema podacima iz 2016. godine, njime je opskrbljeno 215 157 korisnika u Primorsko-goranskoj županiji. Broj korisnika u odnosu na 2012. godinu povećao se za 3 %.

Proizvodni elektroenergetski kapaciteti

Proizvodni kapaciteti Primorsko-goranske županije temelje se na električnoj energiji dobivenoj iz hidroelektrana koje godišnje proizvedu ukupno 263 GWh, što je samo 18,5 % ukupne potrošene energije tijekom 2016. godine. Termo-elektrana Rijeka od 2015. godine održava se u stanju konzerviranosti te će ostati u sustavu pripravna uključiti se u roku od približno 160 dana u slučaju ekstremnih uvjeta, suše ili smanjenja snage nuklearne elektrane.

Elektroenergetska mreža

Područjem PGŽ prolaze dalekovodi najvišeg napona koji povezuju istočnu i sjeverozapadnu Hrvatsku sa zapadnim i južnim dijelom (Istra, Dalmacija), te dalekovodi koji povezuju elektroenergetski sustav Hrvatske s elektroenergetskim sustavom Slovenije. Područje PGŽ jedno je od najsigurnijih električnom energijom napajanih dijelova RH, zbog izrazito čvrstih prijenosnih veza.

Distributivni sustav električne energije trajno se nadograđuje novim transformatorskim stanicama čiji se broj povećao za 5,5 % od 2012. godine, te se poboljšava prijelazom s nadzemnih na podzemne kabelaške vodove čija se ukupna dužina povećala za 20 %. Broj kupaca električne energije povećao se od 2012. godine za 6,5 tisuća, odnosno 3 %. Ukupna potrošnja električne energije za kućanstva i poduzetništvo iznosila je 1419 GWh na području Županije 2016. godine. U predmetnom razdoblju smanjila se potrošnja električne energije za kućanstva od 2,15 %, a povećala potrošnja za poduzetnike od 13,65 %. Tijekom 2014. i 2015. godine sanacijom električne prijenosne mreže na području Gorski kotar, nakon elementarne nepogode uzrokovane ledenom kišom na području gradova Delnica i Čabra te općina Fužine i Lokve završeno je kabliranje elektroenergetskih vodova distribucijske mreže u dužini više od 45 km, što je uvelike pridonijelo sigurnosti opskrbe.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Obnovljivi izvori energije

Na području Primorsko-goranske županije nema značajnije proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora, iako su učinjeni značajniji pomaci u istraživanju. Županijski Zavod je 2014. godine započeo aktivnosti na pripremi tehničke dokumentacije za najveću sunčanu elektranu u Hrvatskoj, na Cresu, na lokaciji Orlec Trinket – Istok, koja će se prostirati na 17 hektara, uz državnu cestu D 100 i imat će snagu 6,5 megavata. Izrađen je geodetski situacijski nacrt stvarnog stanja u mjerilu 1:1000, idejno rješenje zahvata, te elaborat ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš. U 2015. godini započela je izrada studije za potrebe provedbe Glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu. U 2016. godini obavljena su ornitološka i terenska istraživanja vrsta i staništa te je dovršena izrada studije za Glavnu ocjenu prihvatljivosti zahvata SE Orlec Trinket – Istok za ekološku mrežu. Proveden je postupak Glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu i doneseno je potkraj prosinca 2016. godine Rješenje o prihvatljivosti za ekološku mrežu sunčane elektrane Orlec Trinket – Istok⁴⁹.

Regionalna energetska agencija Kvarner utjecala je na porast broja „malih” sustava obnovljivih izvora energije (OIE). Putem strukturnih fondova Konkurentnost i kohezija sufinancirani su projekti izrade projektne dokumentacije za povećanje energetske učinkovitosti u obiteljskim kućama te javnim zgradama.

2.4.2.2. Cjevovodni promet (nafta i plin)**Jadranski naftovod**

Tankerska luka i terminal u lučkom bazenu Omišalj u sustavu Jadranskog naftovoda ishodišna su točka međunarodnog sustava transporta nafte do domaćih i inozemnih rafinerija u istočnoj i središnjoj Europi. Naftovod je projektiran da u konačnoj fazi izgrađenosti može prihvatiti i na magistralnoj dionici Omišalj – Sisak transportirati 34 milijuna tona nafte godišnje. Određeni dijelovi sustava izgrađeni su za konačni kapacitet (cjevovodi), dok su oni dijelovi koje je moguće dograđivati (privezi, spremnici, crpne stanice i dr.) građeni za kapacitet od 20 milijuna tona godišnje. Naftovodom prema Sisku, prema podacima Lučke uprave Rijeka, u 2016. godini isporučeno je 7,325 milijuna tona nafte, što je u odnosu na 2012. godinu povećanje prometa od 80 %. Na terminalu Omišalj dovršeni su projekti modernizacije sustava upravljanja te su pokrenute aktivnosti na izgradnji dva nova spremnika za sirovu naftu pojedinačnog volumena od 80 000 m³. Od 2015. do 2016. godine izgrađen je podmorski cjevovod u dužini 780 m na dionici otok Krk – kopno kojim je povećana razina sigurnosti transporta nafte.

⁴⁹ U 2017. godini nastavljene su aktivnosti na pripremi tehničke dokumentacije za ishođenje lokacijske dozvole i za lokaciju SE Orlec Trinket – Zapad u sklopu kojih je izrađeno i idejno rješenje.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Područjem Županije prolazi magistralni plinovod Pula – Karlovac (DN 500/75 bar) ukupne dužine 191,28 km, od toga 102 km plinovoda na području Primorsko-goranske županije. Taj magistralni plinovod te odvojni plinovod na dionici MČS2 Rijeka Istok – MRS Rijeka Istok (Kukuljanovo), pod upravom su plinskog operatora transportnog sustava, Plinacro d. o. o.

Distributivna plinska mreža

Napajanje distributivne plinske mreže PGŽ osigurano je putem četiri mjerno-redukcijskih stanica (MRS):

- MRS-1 Rijeka zapad (Marčelji), odvojak magistralnog plinovoda od Kamenjaka do Kukuljanova (DN 500/75 bara), u dužini od 5,5 km
- MRS-2 Rijeka Istok (Kukuljanovo)
- MRS Kostrena
- MRS Delnice.

Na području Županije distributivna plinska mreža razvijena je na području gradova Rijeke, Bakra, Kraljevice te općina Čavle, Viškovo, Klana i Kostrena. Na distributivnu je plinsku mrežu priključeno 22 524 potrošača. Najveća potrošnja prirodnog plina 2016. godine ostvarena je na području Rijeke u količini od 7 205 960 m³ za industriju, te 6 904 682 m³ za potrebe kućanstva. Ukupno je izgrađeno 288,66 km distributivne plinske mreže, što je 20 % više u odnosu na 2012. godinu, te devet kilometara magistralne mreže. U Kraljevici se obavlja distribucija miješanog plina do prelaska na prirodni plin, te je za potrebe grada izgrađeno i odgovarajuće mješalište. Osim u spomenutim područjima u kojima se distribuira plin, istodobno uz radove na izgradnji kanalizacije i ostalih instalacija komunalne infrastrukture, izgrađen je i plinovod u mjestima Kastav, Opatija, Crikvenica, Matulji i Jelenje.

Godišnja izgradnja plinovoda stalno se smanjuje iz razloga što se pokušava radi smanjenja građevinskih troškova graditi plinovod u sklopu rekonstrukcije ili izgradnje prometnica s radovima na ostaloj komunalnoj infrastrukturi.

Rijeka u toplinskoj potrošnji PGŽ sudjeluje s najvećim udjelom od oko 43 % i središte je razvoja plinskog sustava Županije. Ukupna potrošnja 2016. godine iznosila je približno 8 milijuna m³/h za potrebe kućanstva te 9 milijuna m³ za industriju.

2.4.3. Vodoopskrba i odvodnja

2.4.3.1. Vodoopskrbni sustav

Javna vodoopskrba u Primorsko-goranskoj županiji organizirana je putem vodoopskrbnih područja na kojima djelatnost javne vodoopskrbe obavlja devet

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

javnih isporučitelja vodne usluge. Na vodoopskrbni sustav priključeno je 98,7 % stanovništva PGŽ (priključenost stanovništva 2013. godine iznosila je 97 %), što je znatno više od prosjeka u RH koji iznosi 75 %. Iako se priključenost stanovništva na sustav povećala za gotovo 3 % u odnosu na 2012. godinu, to ne znači da je stanje u svim sustavima zadovoljavajuće jer se gubi voda u sustavu zbog dotrajalosti cijevovodne mreže. Vodovodna mreža u predmetnom razdoblju proširila se za nešto više od 200 km novih cijevovoda, većinom na vodoopskrbnim područjima mikroregije otoci.

Priobalje

Na području priobalja vodoopskrbni sustav Rijeka povezan je sa sustavom Opatija (Liburnija), podsustavom Jadranovo te sustavom otoka Krka (opskrba sjevernog dijela otoka Krka). Najveća je promjena u izgrađenosti cijevovodne mreže ostvarena u sustavu Opatija (Liburnija) gdje je proširena i rekonstruirana vodoopskrbna mreža u dužini od 53 kilometra. Priključenost stanovništva na vodoopskrbnu mrežu na području priobalja zadovoljavajuća je i prelazi 99,5 % u prosjeku. Značajni gubici vode prisutni su na području gradova Crikvenice i Novog Vinodolskog te Vinodolske općine od 38 %. INA-Industrija nafte Urinj za svoje proizvodne potrebe koristi tehnološke vode iz jezera Tribalj.

Otoci

Opskrba vodom područja otoka je izvan sezone zadovoljavajuća, a u ljetnoj sezoni su kapaciteti premali pa se za vodoopskrbu otoka Krka i Raba koriste vode s izvorišta na kopnu, odnosno susjednih vodoopskrbnih sustava Rijeke i južnog ogranka sustava Hrvatsko primorje. Izrazite sezonske varijacije u potrošnji vode na otocima kada ljetna potražnja za vodom višestruko (do šest puta) premašuje zimsku, izazov su u nastojanju da se vodoopskrbni sustav što racionalnije koristi.

Na otoku Krku završeni su radovi na izgradnji vodoopskrbnog sustava u dužini više od 50 km te je 99 % stanovništva priključeno na mrežu. Završeni su radovi na izgradnji mreže na području Grada Krka, predjela Šotovento, te na području Općine Dobrinj. Hrvatske vode i isporučitelj vodnih usluga na otoku Krku Ponikve d. o. o., 2003. godine potpisale su ugovor o financiranju istražnih radova i izradu idejnog projekta II. faze uređenja akumulacije Ponikve. Tim projektom, u osam faza, brana će se sa sadašnjih 19,1 m. n. m, podignuti na 24 m. n. m, čime će se kapacitet akumulacije s postojećih 2 milijuna m³ povećati na 7 milijuna m³, a uključivanjem u sustav novih vodozahvata kapacitet izvorišta će se postupno povećati s 200 na 500 l/s. U predmetnom razdoblju, za prvu fazu – sanacija erozije u ponornoj zoni, ishoda je građevinska dozvola, a radovi su započeli prije 2015. godine te će se završiti do polovine 2018. godine.

Sustav otoka Raba problematičan je u dijelu podmorskog cijevovoda koji je nedovoljnog kapaciteta i „usko grlo” čitavog sustava. Zbog toga je potrebno

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

izgraditi drugu podmorsku cijev, rekonstruirati neke dijelove glavnih transportnih cjevovoda, te dograditi i izgraditi nekoliko vodosprema. Potrebne količine vode za ljudsku potrošnju posredstvom sustava otoka Raba osiguravaju se iz vodovoda Hrvatsko primorje – Južni ogranak, tijekom cijele godine, a najveće količine koje se mogu iskoristi su 126 l/s. U ljetnim mjesecima te po potrebi u posebnim okolnostima, koristi se voda iz vlastitih izvora. Došlo je do značajne izgradnje, odnosno proširenja vodoopskrbne mreže na otoku Rabu u dužini više od 20 km, te je time ostvarena 100 % priključenost stanovnika na sustav vodoopskrbe.

Sustav vodoopskrbe otoka Cresa i Lošinja veoma je osjetljiv jer se oslanja na samo jedan izvor – Vransko jezero, stoga je potrebno voditi računa o njegovom povezivanju na širi sustav unutar Županije. Na području otoka najveći su gubici vode u sustavu otoka Cresa i Lošinja i iznose 41 %. Cjevovodna mreža na području otoka ukupno je proširena u odnosu na 2012. godinu za 12 %, odnosno izgrađeno je nešto više od 100 km nove vodovodne mreže.

Gorski kotar

Vodoopskrbni sustavi područja Gorskog kotara nisu u dovoljnoj mjeri osigurani za slučajeve iznimnih nepredviđenih onečišćenja koja mogu i na dulje vrijeme onemogućiti korištenje voda s pojedinih izvorišta. Ti će se problemi u sustavu donekle riješiti dovršetkom izgradnje regionalnog vodovoda Gorski kotar koji je predviđeno puniti vodom iz privremenog vodozahvata Lokvarka na Lokvarskom jezeru do trenutka izgradnje buduće akumulacije Križ potok. Njome je predviđeno konačno rješenje vodoopskrbe regionalnog vodovoda Gorski kotar. Za te je projekte ishoda tek građevinska dozvola za izvođenje prve faze akumulacije Križ te se traže izvori financiranja za provedbu ovog strateški važnog projekta. Najmanji postotak priključenosti na vodoopskrbnu mrežu na području Gorskog kotara, od 80 %, na području je Grada Čabra. Najveći gubici u sustavu, više od od 60 %, postoje u sustavima gradova Čabra i Vrbovskog. Značajni gubici od oko 8 l/s su i u starom željezničkom cjevovodu crpne stanice CS Donje selo HŽ (na području Grada Bakra). U predmetnom razdoblju vodoopskrbna cjevovodna opskrba mreža proširena je samo na području Općine Ravna Gora u dužini od tri kilometra.

Potrošnja vode

Prema ukupno isporučenim količinama vode, u Županiji je vidljiv trend izraženog i trajnog pada potrošnje vode tijekom razdoblja od 2012. do 2016. godine, kada je količina isporučene vode smanjena za oko 2,2 milijuna m³. Najveći pad potrošnje vode od oko 2 milijuna m³ od 2012. godine do 2016. godine ostvaren je na području kojim upravlja Vodovod i kanalizacija Rijeka iz razloga što se manje količine vode isporučuje za susjedne vodoopskrbe sustave Opatije i otoka Krka te općenito zbog smanjenja dnevne potrošnje vode po stanovniku koja je na razini Županije u predmetnom razdoblju smanjena za 17 lit/stanovniku/dan.

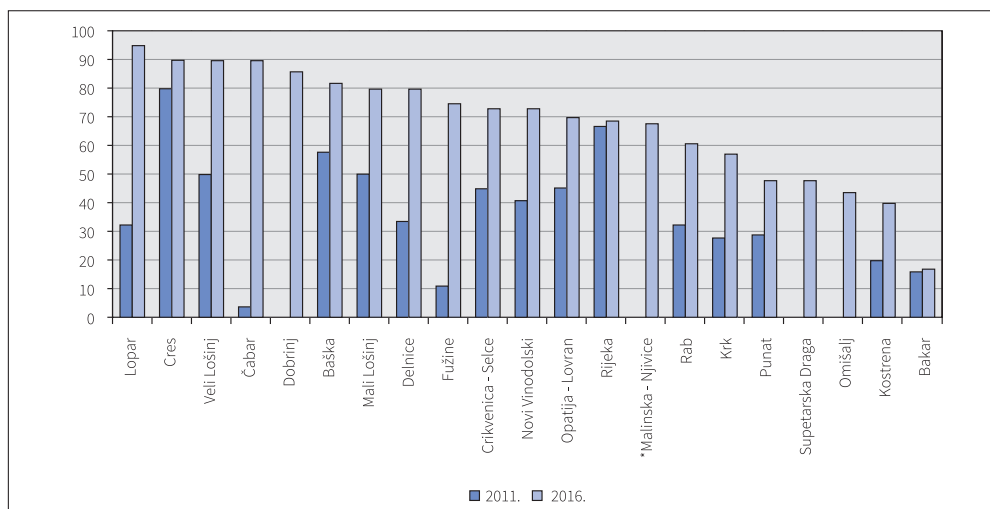
ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Trend blagog i trajnog rasta potrošnje vode nastavljen je na područjima koja opskrbljuju Vodovod i čistoća Cres, Vrelo Rab i Ponikve Krk. Područja koja opskrbljuju Komunalac Opatija, Vodovod Žrnovnica Novi Vinodolski, Komunalac Delnice, Komunalac Vrbovsko i KD Čabranka Čabar imaju približno ujednačenu potrošnju.

2.4.3.2. Sustav prikupljanja otpadnih voda

Djelatnost upravljanja sustavima prikupljanja otpadnih voda na području Županije obavlja 12 javnih isporučitelja vodne usluge. Sustavi prikupljanja otpadnih voda (SPOV) u Županiji djelomično zadovoljavaju potrebe sadašnjih korisnika, međutim rješenja nisu primjerena potrebama zaštite okoliša. Čest je slučaj korištenja septičkih jama s upojnim bunarima. Premda se postotak priključenosti potrošača na sustave prikupljanja otpadnih voda u aglomeracijama PGŽ postupno i trajno povećava, može se još uvijek utvrditi značajan zaostatak u razvoju tih sustava u odnosu na vodoopskrbne sustave. Kolektorska mreža značajno je proširena u dužini od 265 km, ali još uvijek nije izgrađen primjeren broj uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, iako je to obveza propisana zakonima iz područja zaštite voda. U priobalju i na otocima izgrađeno je više mehaničkih predtretmana s dugim podmorskim ispustima (Grafikon 35.).

Grafikon 35. Usporedba postotka priključenosti stanovništva na sustav prikupljanja otpadnih voda (aglomeracije s opterećenjem > 2000 ES) za 2011. i 2016. godinu

* Podaci nisu usporedivi jer je 2011. godine bila planirana aglomeracija Omišalj – Njivice.

Izvor: Javni isporučitelji vodnih usluga Primorsko-goranske županije

Slijedom revidiranog Plana provedbe vodno-komunalnih direktiva (Vlada RH, studeni 2010. godine) izrađene su detaljnije studije izvedivosti za sve primorske, otočne i kontinentalne aglomeracije u PGŽ s opterećenjem >2.000 ES. Njima su utvrđeni obuhvati tzv. konačnih aglomeracija, koncepti sustava odvodnje komunalnih otpadnih voda, lokacije i kapaciteti UPOV-a te recipijenti

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

efluenta s uređaja sa stupnjem pročišćavanja. U procesu izrade Studija izvodljivosti većina usvojenih konceptijskih rješenja sustava odvodnje komunalnih otpadnih voda bila je u skladu s tada važećim prostornim planovima JLS-ova (PPUO/G). U određenom broju obavljene su izmjene/dopune PPUO/G/GUP (npr. Rijeka, Crikvenica, Mali Lošinj, Novi Vinodolski).

Priobalje

Iako u aglomeracijama u priobalju PGŽ i na otocima još uvijek nisu ugrađeni uređaji s II. stupnjem čišćenja, stanje u pogledu razvijenosti SPOVA-a je općenito bolje, prvenstveno zahvaljujući višoj startnoj razvijenosti te značajnim ulaganjima u sklopu Projekta zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području 1 i 2 (tzv. Jadranskog projekta, sufinanciraju ga IBRD/EBRD, Hrvatske vode i uključeni JLS-ovi). To je rezultiralo većim pomacima u dijelu izgradnje ključnih objekata sustava.

U priobalju sustavi prikupljanja otpadnih voda uspostavljeni su na području sljedećih aglomeracija: Rijeka, Bakar – Kostrena, Kraljevica, Opatija – Lovran, Mošćenička Draga, Crikvenica – Selce, Novi Vinodolski. Značajni su pomaci u izgradnji sustava i priključenju stanovništva na sustav prikupljanja otpadnih voda uočeni u aglomeraciji Novi Vinodolski, Crikvenica – Selce, Opatija – Lovran i Kostrena, gdje se postotak priključenosti u prosjeku povećao 25%. Daljnje intenziviranje izgradnje kolektorske mreže sanitarne/razdjelne kanalizacije u priobalju te u najvećem opsegu očekuje se u skoroj budućnosti u okviru tzv. I. faze EU-projekta na područjima gradova Rijeke i Kastva, općina Viškovo, Čavle i Jelenje, te manjeg dijela Općine Matulji.

Otoci

Razvojne su perspektive u primorsko-otočnim aglomeracijama također bolje, prije svega zahvaljujući većim vlastitim investicijskim kapacitetima, ali i višem stupnju pripreme projekata/aplikacija za sufinanciranje iz EU-razvojnih fondova. U tome zajedničkim nastupom u projektu Sustav prikupljanja, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda otoka Krka (sufinancira EU) prednjače krčke aglomeracije.

Gorski kotar

Pozitivni pomaci u Gorskom kotaru najvidljiviji su u dijelu izgradnje uređaja s II. stupnjem pročišćavanja u većim naseljima (UPOV Delnice, UPOV Ravna Gora, UPOV Mrkopalj-Sunger, UPOV Čabar), no još uvijek u dosta slučajeva postoji relativno zaostajanje u stupnju pokrivenosti kanalizacijskom mrežom odgovarajućeg (razdjelnog) tipa. Gorski kotar posebno je područje s obzirom na osjetljivost okoliša te su potrebna dodatna ulaganja u razvoj sustava prikupljanja otpadnih voda.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

2.4.3.3. Korištenje voda – sustavi za melioracijsku odvodnju i navodnjavanje

U predmetnom razdoblju nije došlo do bitnih pomaka u razvoju sustava te još uvijek nema operativnih sustava za navodnjavanje kao cjeline navodnjavanja na pojedinom području. Navodnjavanje se kao agrotehnička mjera koristi rijetko, povremeno i privremeno.

2.4.4. Gospodarenje otpadom

2.4.4.1. Gospodarenje komunalnim otpadom

Na području općina i gradova Županije miješani komunalni otpad skupljaju komunalna društva. Uz komunalna društva dozvolu za skupljanje komunalnog otpada na području Županije ima 21 tvrtka koje su ujedno i ovlašteni skupljači neopasnog otpada.

Tijekom 2016. godine skupljeni je otpad na riječkom području odlagan na odlagališta izvan Županije i dopreman u Centar za gospodarenje otpadom za vrijeme trajanja probnog rada. Miješani komunalni otpad skupljen s ostalih područja Županije odlagan je na lokalna odlagališta. Osim komunalnih društava, skupljanjem komunalnog otpada na području Županije bavi i sedam tvrtki koje su ujedno i ovlašteni skupljači neopasnog otpada, ali one preuzimaju samo onaj otpad koji se upućuje na obradu i recikliranje. Pokrivenost kućanstava s odvozom komunalnog otpada na području Županije je zadovoljavajuća i većinom iznosi 95-100 %.

U 2016. godini skupljeno je ukupno 134 583,98 t komunalnog otpada, od čega je miješanog otpada bilo 104 059,39 t, a odvojeno skupljenog 30 525,36 t, ili 22,7 %. Najbolji su rezultati postignuti na otoku Krku gdje je u 2016. godini odvojeno skupljeno 54,2 % otpada, a najslabiji na području Vrbovskog i Čabra gdje se tek započelo s uspostavom sustava odvojenog skupljanja otpada. Posebno treba istaknuti da je postotak odvojeno skupljenog otpada na području Primorsko-goranske županije dvostruko veći od prosjeka RH koji iznosi oko 11 %. Analizirajući duže vremensko razdoblje vidljiv je porast odvojeno skupljenog otpada koji je u 2014. iznosio 17,6 %, u 2015. godini 20 %, i u 2016. godini 22,7 %.

2.4.4.2. Gospodarenje neopasnim proizvodnim i opasnim otpadom

Prema podacima iz Registra onečišćavanja okoliša (ROO), u Primorsko-goranskoj županiji u 2015. godini proizvedeno je ukupno oko 79 943,35 t, a obrađeno ili izvezeno oko 59 808,36 t neopasnoga proizvodnog otpada. Otpad iz te tri grupe čini više od 70 % ukupno proizvedenoga neopasnog otpada u Županiji. Na području Primorsko-goranske županije poslovanje gospodarenja neopasnim otpadom bave se 23 tvrtke.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Prema podacima iz ROO, u Primorsko-goranskoj županiji u 2015. godini proizvedeno je ukupno oko 15 276,18 t opasnog otpada, skupljeno je 14 430,66 t, a obrađeno ili izvezeno 1773 t opasnog otpada. U 2016. godini dozvolu za gospodarenje opasnim otpadom imalo je osam tvrtki, a šest od navedenih tvrtki imale su i dozvolu za obradu opasnog otpada.

2.4.4.3. Građevni otpad i otpad koji sadrži azbest

U 2015 godini na području Županije proizvedeno je ukupno 8880,7 t građevnog otpada (građevni otpad i otpad od rušenja objekata uključujući zemlju onečišćenu opasnim tvarima). Obradeno je 21 911,74 t, a 175,53 t građevnog otpada je izvezeno.

U ROO za 2015. godinu, proizvođači otpada prijavili su 90,21 t otpada koji sadrži azbest, uglavnom je to građevni materijal. Skupljači su prijavili 6690,97 t otpada koji sadrži azbest i predan je oporabiteljima. Najvećim se dijelom radi o građevnom otpadu koji sadrži čvrsto vezani azbest i može se odložiti.

Na području Županije dozvolu za gospodarenje s neopasnim građevnim otpadom imaju 16 tvrtki i komunalnih društava.

Prema podacima Registra dozvola za gospodarenje otpadom Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, na području Županije registrirane su četiri tvrtke (Dezinsekcija d. o. o., Ind-eko d. o. o., Metis d. d. i Rijekatank d. o. o.) koje imaju dozvolu za gospodarenje otpadom koji sadrži azbest.

2.4.4.4. Odlagališta komunalnog otpada

Na području Županije nalazi se deset odlagališta komunalnog otpada:

- Osojnica (za opatijsko područje)
- Duplja (za crikveničko-vinodolsko područje)
- Pržić (za otok Cres)
- Kalvarija (za otok Lošinj)
- Treskavac (za otok Krk)
- Sorinj (za otok Rab)
- Cetin (za područje Vrbovskog)
- Peterkov laz (za područje Čabra)
- Sović laz (za područje Delnica)
- Viševac (na kojemu se otpad više ne odlaže).

Odlagalište Viševac je sanirano i u njegovoj je neposrednoj blizini izgrađeno postrojenje za proizvodnju električne energije iz odlagališnog plina (snage 1,2 MW, predviđa se proizvodnja više od 7000 MWh električne energije godišnje).

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Sva su navedena odlagališta ograđena, imaju uređene pristupne ceste i protupožarne pojaseve, ugrađene bunare za pasivno otplinjavanje i opremljena su opremom za početno gašenje požara. Na svim odlagalištima otpad se prekriva inertnim materijalom i provode se mjere dezinfekcije i deratizacije putem ovlaštenih tvrtki.

Za sanaciju ostalih odlagališta komunalnog otpada na području Županije provedeni su postupci procjene utjecaja planirane sanacije na okoliš, ishođene su potrebne dozvole i sva se nalaze u nekoj od planiranih faza sanacije.

2.4.4.5. Odlagalište opasnog otpada Sovjak

Odlagalište opasnog otpada Sovjak na području je Općine Viškovo. Strategijom gospodarenja otpadom u RH iz 2005. godine, lokacija Sovjak evidentirana je kao „crna točka”, odnosno lokacija onečišćena opasnim otpadom koju treba sanirati. U skladu s tim Planom gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022., predviđen je nastavak aktivnosti na sanaciji odlagališta opasnog otpada Sovjak. U svibnju 2014. godine obavljani su istražni radovi nakon čega je proveden postupak procjene utjecaja sanacije na okoliš te je u siječnju 2016. godine Ministarstvo zaštite okoliša i energetike izdalo rješenje o prihvatljivosti ovog zahvata za okoliš. Nakon izrađenoga idejnog projekta, u rujnu 2016. godine ishođena je lokacijska dozvola. Projekt sanacije odlagališta Sovjak pripremljen je za financiranje iz sredstava fondova EU.

2.4.4.6. Centralna zona za gospodarenje otpadom Marišćina

U skladu s donesenim odlukama, u okviru uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Primorsko-goranske županije, izgrađena je CGO. Za uspostavu sustava i upravljanje s CGO zaduženo je društvo Ekoplus. CGO je izgrađena uz sufinanciranje IPA fonda EU, Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, Županije, Grada Rijeke i Ekoplusa. CGO je namijenjena: prihvatu sortiranog i miješanoga komunalnog otpada; obradi otpada u MBO (mehaničko-biološka obrada otpada) postrojenju; proizvodnji goriva iz otpada koje se može koristiti u cementarama odnosno energetske postrojenjima; odlaganju ostatnog dijela otpada (nije se mogao izbjeći) koji nastaje nakon MBO postrojenja sa što manjim udjelom organske tvari; obradi tekućih i plinovitih ostataka u odgovarajućim instalacijama; proizvodnji električne energije iz deponijskog plina; te zaprimanju proizvodnog i prethodno obrađenog otpada.

Primarni dio sustava čine i pretovarne stanice (PS) na Cresu, Krku, Rabu, Novom Vinodolskom i Delnicama. S riječkog i opatijskog područja otpad će se dovoziti izravno na CGO. Od pet planiranih pretovarnih stanica dvije su izgrađene, za dvije se očekuje početak izgradnje, a za jednu je u tijeku priprema potrebne dokumentacije.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Projektirani kapacitet građevine za privremeno skladištenje otpada Faza 0-1 CGO Marišćina bio je popunjen sredinom 2015. godine, od kada se otpad skupljen na području djelovanja Čistoće d. o. o., odvezio putem prijevoznih tvrtki i zbrinjavao na odlagalištima otpada na području RH koja raspolažu dostatnim kapacitetom za prihvata. Dio otpada bio je zbrinut u CGO u sklopu probnog rada.

U 2016. godini radovi na CGO bili su dovršeni gotovo u cijelosti te je obavljen probni rad postrojenja. Potkraj 2016. godine izdana je trajna uporabna dozvola za Fazu 0-2 (glavna trafostanica CGO). Nakon toga stečeni su uvjeti za izdavanje privremenih uporabnih dozvola svih ostalih sadržaja (Faza 1, Faza 2 i Faza 3) te su 8. prosinca 2016. godine izdane uporabne dozvole s rokom trajanja 90 dana. Istodobno, odvijala se i priprema za ishođenje dozvole za gospodarenje otpadom.⁵⁰

2.5. ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA

2.5.1. Zaštita prirodnih vrijednosti u PGŽ

PGŽ po bogatstvu i raznolikosti prirodne baštine među najbogatijim je županijama u Hrvatskoj, a RH je jedna od prirodoslovno najbogatijih područja u Europi. Stoga je očuvanje baštinjenih prirodnih vrijednosti jedna od važnih zadaća u cjelokupnoj brizi o prostoru. Jedan od prostornih pokazatelja vrijednosti prirodne baštine PGŽ u europskim razmjerima je broj i opsežnost površine ekološke mreže EU Natura 2000 koja se rasprostire na oko 75 % kopnene i 16 % morske površine.

Djelatnost zaštite prirode u RH određena je Zakonom o zaštiti prirode (2005., 2008., 2013. i 2018.). Prema važećem Zakonu, organizacijska shema zaštite prirode raspodijeljena je na sljedećih šest razina:

- Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Uprava zaštite prirode (obavlja upravne poslove)
- Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Uprava za inspekcijske poslove, Sektor inspekcije zaštite prirode (obavlja inspekcijske poslove)
- Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (obavlja stručne poslove)
- upravna tijela jedinica područne (regionalne) samouprave nadležna za zaštitu prirode (obavljaju upravne poslove)
- javne ustanove za upravljanje nacionalnim parkovima i parkovima prirode (obavljaju poslove upravljanja nacionalnim parkom ili parkom prirode i stručne poslove)

⁵⁰ Ishođena je početkom siječnja 2017. godine.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

- javne ustanove za upravljanje drugim zaštićenim područjima i/ili dijelovima prirode čiji su osnivači jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave (obavljaju poslove upravljanja zaštićenim dijelovima prirode i stručne poslove).

Na području PGŽ aktivno djeluju tri javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode:

- Javna ustanova Nacionalni park Risnjak
- Javna ustanova Park prirode Učka
- Javna ustanova Priroda (županijska javna ustanova).

Do danas je prema Zakonu o zaštiti prirode na području PGŽ zaštićeno ukupno 31 područje. Zastupljene su sve kategorije zaštite, osim regionalnog parka: jedan strogi rezervat, jedan nacionalni park, osam posebnih rezervata, jedan park prirode, sedam spomenika prirode, četiri značajna krajobrazna, pet park-šuma i četiri spomenika parkovne arhitekture⁵¹.

2.5.1.1. Javne ustanove za zaštitu prirode u PGŽ

Javne ustanove za zaštitu prirode, prvenstveno temeljem članka 4. ZZP, ali i ostalih dokumenata koji reguliraju problematiku zaštite prirode, obvezne su očuvati biološku i krajobraznu raznolikost, utvrditi i pratiti stanje prirode, osigurati sustav zaštite prirode, osigurati održivo korištenje prirodnih dobara, spriječiti ili ublažiti štetne zahvate ljudi i poremećaje u prirodi, djelovati preventivno i putem izobrazbe kod svih dijelova društva te provoditi i ostale aktivnosti na zaštiti prirode.

Prikupljanje podataka o sastavnicama prirodne baštine u PGŽ

U zaštićenim područjima, u ekološkoj mreži i u ostalim prirodno vrijednim područjima na području PGŽ trajno se prikupljaju podaci o sastavnicama prirodne baštine, što je jedna od osnovnih zadaća ustanova koje se bave zaštitom prirode. Od prirodoslovnih istraživanja, Javna ustanova Nacionalni park Risnjak provodi istraživanja speleoloških objekata, flore i faune, te, osobito, pojavnosti velikih zvijeri na području Parka.

JU Park prirode Učka provodi istraživanja flore i faune s posebnim naglaskom na floru i vegetaciju travnjaka, speleološka istraživanja i istraživanja faune kukaca te ptica i herpetofaune.

Tijekom dosadašnjeg rada Javna ustanova Priroda provela je ukupno 62 prirodoslovna istraživanja, od toga u razdoblju od 2013. do 2016. godine ukupno

⁵¹ Tijekom 2017. godine prestala je zaštita značajnog krajobrazna Petehovac.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

njih 25. Od važnijih provedenih istraživanja izdvajaju se istraživanja nenastanjenih kvarnerskih otoka, posidonije, koraligena, speleoloških objekata, krških lokvi, ostataka tragova djelovanja ledenjaka, flore, vegetacije, gmazova i ornitofaune. Podaci se pohranjuju u GIS bazu podataka. Na taj je način znatno povećana razina inventarizirane prirodne baštine u PGŽ, a poznavanje sastavnica prirode osnovni je preduvjet za učinkovitije upravljanje prirodnom baštinom.

Monitoring sastavnica prirode baštine

U suradnji s vanjskim suradnicima javne ustanove provode praćenja stanja za pojedine ugrožene vrste i dijelove prirode. Dio istraživanja koja obuhvaćaju praćenje stanja – monitoring vrsta i staništa, obavljaju Javna ustanova Nacionalni park Risnjak i Javna ustanova Park prirode Učka, i to provode za područja prostornih obuhvata ovih parkova. Javna ustanova Priroda od 2013. do 2016. godine provela je 45 monitoringa koji uključuju redovito fotoprebrojavanje velikih zvijeri, prebrojavanje dupina u dijelu Kvarnerskog akvatorija te praćenje broja izlegnutih ptica kvarnerske populacije bjeloglavih supova, praćenje pojavljivanja i brojnosti vretenca jezerskog regoča, saproksilnih kornjaša, leptira apolona, orhideje kozonoške, kriptoklimatskih uvjeta u špiljama, stanja na cretovima i travnjacima i drugog.

Revitalizacija ugroženih i narušenih prirodnih vrijednosti

Kako bi se pokušali zaustaviti ili ublažiti negativni trendovi koji ugrožavaju vrijednu prirodnu baštinu, ustanove su u suradnji s vanjskim suradnicima i institucijama provele nekoliko akcija revitalizacije ugroženih područja. Od značajnijih mogu se izdvojiti zatvaranje odvodnih kanala, pokusno presađivanje ugrožene mahovine tresetara i uklanjanje trave beskoljenke na cretu Trstenik (s Prirodoslovnim muzejom Rijeka i šumarijom Klana), uklanjanje drvenaste vegetacije s creta u Sungerskom lugu (s Državnim zavodom za zaštitu prirode), uklanjanje drvenaste vegetacije i sadnja biljke žednjak na staništu ugroženog leptira apolona (s Državnim zavodom za zaštitu prirode, Upravom šuma Senj i OŠ Nikola Tesla).

Dokumenti za upravljanje zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže

Tijekom dosadašnjeg rada JU Priroda pripremljeno je više dokumenata koji se tiču upravljanja prirodnim vrijednostima, a od značajnijih od 2013. do 2016. izrađeni su *Krajobrazna osnova Primorsko-goranske županije*, *Tipološka klasifikacija, vrednovanje i ranjivost krajobraza*, *Krajobrazi PGŽ – detaljna krajobrazna studija cjeline Skrad – Tihovo* (krajobrazna studija za značajni krajobraz Vraji prolaz – Zeleni vir). Učinjen je i Plan upravljanja šumskim rezervatom Košljun.

Tijekom čitavoga proteklog razdoblja javne su ustanove u suradnji s nadležnim Upravnim odjelom za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ neprekidno sudjelovale u postupcima izdavanja mišljenja te posebnih uvjeta i

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

mjera zaštite prirode za zahvate koji se izvode unutar zaštićenih područja i područja ekološke mreže. Javne ustanove bile su uključene u postupke davanja mišljenja na prostorno-plansku dokumentaciju koju izrađuju JLS s područja Županije, što je također jedan od mehanizama na koji je moguće utjecati na očuvanje vrijedne prirode baštine.

2.5.1.2. Ekološka mreža Natura 2000

Uredba o Nacionalnoj ekološkoj mreži (NEM) bila je važeća od 2007. do 2013. godine, kada je ulaskom RH u Europsku uniju NEM prestala važiti i zamijenila ju je ekološka mreža EU Natura 2000 (Uredba o ekološkoj mreži NN 124/13). Ekološka mreža Natura 2000 i danas je važeći mehanizam sveobuhvatne zaštite prirode u EU, Hrvatskoj i PGŽ. Razlikuje se od Nacionalne ekološke mreže u pojedinim detaljima, ali glavnina uključenih područja NEM-a u PGŽ preslikana je u mrežu Natura 2000. Ostala je više-manje istovjetna, s tek ponešto izmijenjenim brojem područja i pojedinim ispravljenim granicama.

Dokumenti na kojima se temelji odabir područja i upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000 (ali također u ranijem razdoblju i NEM-om) jesu dvije važeće europske direktive: Direktiva o staništima i Direktiva o pticama. Stoga ekološku mrežu Natura 2000, prema članku 6. Uredbe o ekološkoj mreži (NN 124/13), čine područja značajna za očuvanje ptica. Ta područja često se označavaju skraćenicom POP, tj. *područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica i njihovih staništa od interesa za EU*. Uključuju i područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, te osobito močvarna područja od međunarodne važnosti za zaštitu ptičjih vrsta. U ekološku su mrežu uključena također područja značajna za očuvanje vrsta i stanišnih tipova – uobičajena skraćeniica POVS – tj. *područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od važnosti za EU*.

Kako bi se olakšala izrada i provedba prostornih planova i postigla ravnoteža između gospodarskih razvojnih potreba i zaštite prirode u užem smislu, tijekom procesa usklađivanja i određivanja granica područja ekološke mreže Natura 2000 (provedeno 2013. godine), na poticaj PGŽ i JU Priroda, posebno su razmotrena GP u odnosu na područja koja su predložena da uđu u sastav ekološke mreže Natura 2000 (Šišić i Vahtar-Jurković 2013.). Postignut je dogovor s predlagачem ekološke mreže da se GP izuzmu iz ekološke mreže, a učinjeni su i ispravci granica pojedinih područja ekološke mreže. Oni se osobito odnose na izmicanje granica ekološke mreže s obalnog područja primorja, gdje je zbog procesa „litoralizacije” koncentrirana većina sadašnjih i planiranih gospodarskih i ostalih aktivnosti, nešto dublje u unutrašnjost kopna priobalja.

Natura 2000 jedan je od osnovnih mehanizama zaštite prirode i očuvanja bioraznolikosti EU. Uspostavom područja Natura 2000 nastoji se očuvati ili ponovno uspostaviti povoljno stanje za više od tisuću ugroženih i rijetkih vrsta

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

(Natura 2000 vrste) te oko 230 prirodnih i poluprirodnih stanišnih tipova (Natura 2000 staništa) na prostoru Europske unije.

Ekološka mreža Natura 2000 na području RH obuhvaća oko 30 % državnog teritorija, od čega 37 % kopnenog teritorija i 16 % površine obalnog mora. Velika bioraznolikost i očuvanost prirodne baštine smjestili su Hrvatsku iznad prosjeka Europske unije jer Natura 2000 obuhvaća tek oko 18 % teritorija EU. U PGŽ Natura 2000 sastavljena je od 111 lokaliteta od kojih su tri značajna za očuvanje ptica (Kvarnerski otoci, Gorski kotar i sjeverna Lika, te Učka i Čičarija), dok su ostalih 108 područja značajni za očuvanje ostalih divljih vrsta i staništa. Također, ekološkom mrežom se na području Županije štiti ukupno 112 vrsta biljaka, životinja i gljiva, te 47 različitih tipova staništa. Ekološka mreža zauzima čak 74,89 % kopnene površine Županije, te 16,36 % površine mora, čime PGŽ po obuhvatu ekološke mreže na svojem području i bioraznolikosti značajno odskaače u odnosu na ostali dio RH.

Tri područja ekološke mreže Natura 2000 važna za očuvanje ptica u PGŽ (Kvarnerski otoci, Gorski kotar i sjeverna Lika, te Učka i Čičarija) izdvajaju se po jedinjoj u Hrvatskoj preostaloj gnijezdećoj populaciji bjeloglavih supova (*Gyps fulvus*) na otocima Cresu, Krku, Prviću i Plavniku (i potencijalno na Rabu) te gnijezđenju rijetke sokolovke bjelonokte vjetruše (*Falco naumanni*) na otoku Dolinu. Na kvarnerskim otocima stanište je velikom dijelu nacionalne populacije ćukavice (*Burhinus oedicnemus*) te kratkorepe ševe (*Calandrella brachydactyla*), uz još 40 značajnih vrsta ptica.

Gorski kotar najvažnije je područje za šumske kokoške; tetrijeba (*Tetrao urogallus*) i lještarke (*Bonasa bonasia*) i za još tridesetak vrsta ptica. Područje Učke i Čičarije značajno je zbog gnijezđenja ptica grabljivica kao što su suri orao (*Aquila chrysaetos*), orao zmijar (*Circaetus gallicus*), sivi sokol (*Falco peregrinus*) i još 19 vrsta ptica s europskih direktiva o zaštiti divljih vrsta.

Među 108 Natura 2000 područja u PGŽ značajnih za očuvanje vrsta (osim ptica) i staništa, značajna su podmorska staništa morske „trave” posidonije (*Posidonia oceanica*), podmorski grebeni s koraligenom, potopljene morske špilje, a od vrsta dobri dupin (*Tursiops truncatus*). U gorskim krajevima važna su staništa suhih kontinentalnih travnjaka, šume bukve i jele, klekovine bora krivulja, a od vrsta sve tri velike europske zvijeri – vuk, medvjed i ris. Na otocima su važna staništa stijena, istočnomediteranski suhi travnjaci, šume hrasta crnike, a od vrsta kopnena kornjača (*Testudo hermanni*), riđi šišmiš (*Myotis emarginatus*) i kornjaši koji žive u trulom odumrlom drvu.

Zaštićene vrste

Na području RH i PGŽ štite se Zakonom o zaštiti prirode i strogo zaštićene vrste te zaštićeni minerali i fosili. Kako bi se pojedine ugrožene i zaštićene vrste zaštitile od iščezavanja s prostora PGŽ, provode se *in situ* i *ex situ* mjere očuvanja.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

In situ očuvanje vrsta

Provodi se na cretu Trstenik kako bi se očuvale rijetke cretne vrste, a također i na cretu u Sungerskom lugu radi očuvanja biljke zmijinca. Na području Drivenika provode se mjere *in situ* očuvanja leptira apolona.

Ex situ očuvanje vrsta

Tijekom 2015., 2016. i 2017. godine proveden je pilot-projekt uzgoja i sadnje liburnijskoga endemičnog bilja – istarskog zvončića, ilirske perunike i gromotulje u opatijskom Perivoju Margarita (*ex situ* očuvanje endemičnih vrsta). Projekt se nastavlja i u 2018. godini, a uključuje sadnju endemičnog bilja također i u Amerikanskim vrtovima u Opatiji.

Oporavilište za bjeloglave supove u Belom na otoku Cresu također se može smatrati oblikom *ex situ* očuvanja ugrožene vrste. Oporavilište (koje je vodio ornitolog dr. Goran Sušić) privremeno je zatvoreno 2012. godine, a 2014. upravljanje nad njime preuzela je JU Priroda. Prvi sup u obnovljenom oporavilištu spašen je i zbrinut u srpnju 2016. godine kada je oporavilište i službeno otvoreno. Od tada, u obnovljenom oporavilištu i centru za posjetitelje, zbrinuto je 16 bjeloglavih supova od kojih je veći dio uspješno pušten u prirodu, a dio se oporavlja i priprema za puštanje.

Prirodna baština u prostornim planovima

Pojedine vrijednosti prirodne baštine prepoznate su i tijekom izrade prostornih planova pa se ovi prostori ucrtavaju u prostorno-plansku dokumentaciju i namjenjuju zaštitu. U PGŽ na snazi su dva prostorna plana posebnih obilježja zaštićenih područja: Prostorni plan Nacionalnog parka Risnjak i Prostorni plan Parka prirode Učka koje je izradio županijski Zavod. Za oba su područja izrađeni planovi upravljanja koji su temeljni dokument upravljanja područjem Nacionalnog parka Risnjak i Parka prirode Učka.

PP PGŽ (SN 32/2013) predloženo je za zaštitu (na županijskoj razini), na kopnom dijelu, 46 područja posebnih rezervata, 2 parka prirode, jedan regionalni park, 28 lokaliteta spomenika prirode, 17 značajnih krajobraza i 3 park-šume. Također je u morskom dijelu predloženo za zaštitu 8 posebnih rezervata, 68 spomenika prirode i 17 značajnih krajobraza. Tim se mehanizmom osigurava (prostorno-planska) zaštita ovih vrijednih predjela i lokaliteta koji dosad nisu bili obuhvaćeni zaštitom.

Zakonom je određeno da radi propisivanja mjera, odnosno smjernica za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti u prostornim planovima, u postupku njihove izrade nadležno Ministarstvo utvrđuje zahtjeve zaštite prirode. Zahtjevi sadrže uvjete zaštite prirode, pregled zaštićenih dijelova prirode, područja ekološke mreže te ekološki značajnih područja s pripadajućim kartografskim priložima.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Zaključni osvrt na problematiku zaštite prirodnih vrijednosti u PGŽ

Brojem i površinom zaštićenih područja, kao i područjima ekološke mreže Natura 2000, prostor PGŽ dobro je pokriven i služi očuvanju prirodnih vrijednosti. Međutim, kao što se prema nekim primjerima može zaključiti, u pojedinim se područjima osjeća potreba unaprjeđenja stupnja i kvalitete zaštite. Jedan od izrazitijih primjera je i planina Obruč koju se može svrstati među prirodoslovno najznačajnije predjele u PGŽ. Za Obruč je PP PGŽ predložena zaštita u svojstvu regionalnog parka. Obruč je uvršten i u ekološku mrežu Natura 2000, ali su u tom području posljednjih desetljeća zabilježeni primjeri degradacije prirodne baštine, među ostalim, i zbog učestale nekontrolirane off-road vožnje po prostranstvima travnjaka. Takvim se nedopuštenim aktivnostima otvara put eroziji tla i uništavaju se populacije endemičnih, ugroženih i zaštićenih vrsta i zajednica po kojima je planina Obruč poznata. Vjerojatno bi se proglašenjem zaštite regionalnog parka Obruč mogle učinkovitije štiti ovdašnje prirodne vrijednosti i uspješnije upravljati ovim vrijednim prirodnim područjem. Treba napomenuti da je JU Priroda pokrenula postupak za proglašenje zaštite planine Obruč, ali je u RH posljednjih godina u sektoru zaštite prirode prisutna težnja za smanjenjem intenziteta zaštite novih područja.

Kao trenutačno teže rješiv problem u zaštiti prirodnih vrijednosti, izdvaja se napuštanje tradicijskih poljoprivrednih praksi te posljedično zarastanje travnjaka, nestanak starih sorata bilja i pasmina životinja, propadanje tradicijskoga ruralnog krajobraza koji se odlikuje posebnom strukturom suhozida i terasa, zarastanje i nestanak krških lokvi, iščezavanje organizama vezanih uz tradicijski uzgoj domaćih životinja (npr. kukci balegari, koprofilne vrste gljiva) i ostali slični problemi. Jedna od najvažnijih posljedica zapuštanja tradicionalne poljoprivrede je i smanjenje broja stoke koja se uzgaja ekstenzivno, na ispaši na otvorenom tijekom čitave godine. Time se smanjuju prehrambene mogućnosti ptica vezanih uz uginulu stoku što vodi do ugroze posljednje populacije bjeloglavih supova u RH. Širenje alohtonih i invazivnih vrsta također je problem vezan uz zaštitu prirodnih vrijednosti, što je vidljivo na primjeru alohtone divljači na kvarnerskim otocima.

Proces ubrzane litoralizacije ugrožava prirodne vrijednosti u uskom obalnom pojasu. To se prvenstveno očituje u pretjeranoj prenamjeni prirodnih u urbane plaže. JU Priroda pokušala je reagirati u nekim slučajevima, primjerice, prigodom pokušaja prenamjene u uređenu iznimno vrijedne prirodne pješčane plaže Paržine na otoku Iloviku. Na Paržinama očuvani su posljednji ostaci posvuda u Sredozemlju ugrožene obalne vegetacije biljaka pješčarki (*psamofilna flora*). Takva je flora ugrožena na Sredozemlju zbog ekspanzivnog širenja turizma i korištenja strojeva za poravnavanje i čišćenje pijeska, kakav je kod nas slučaj s pješčanim plažama otoka Raba.

Širenjem naselja i infrastrukture prekidaju se migracijski koridori („biokoridori”) živog svijeta koje treba štiti prostorno-planskom dokumentacijom. Postoje po-

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

zitivni primjeri zaštite na lokalnoj razini poput „prigradskih” lokvi Mistraž i Kapitovac u „Riječkom prstenu”, izvora Slatine kod Opatije, izvora u Vinodolu i ostalih koji su sačuvani, uređeni i obilježeni poučnim pločama. Ponekad se u takvim nastojanjima ne uvažavaju dovoljno pretpostavke očuvanja živog i neživog svijeta (u nekim od navedenih lokaliteta iščezli su nakon uređenja vodozemci), primjerice pretjeranim korištenjem betona i slično. To daje za pravo tvrdnji da bi se i u dijelu prostora koji nije „neposredno zaštićen”, tj. uvršten u nekom od oblika formalne zaštite, trebala koristiti znanja o očuvanju prirodne baštine.

2.5.2. Mjere zaštite i očuvanja krajobrazu i kulturnih dobara u prostornim planovima

Mjere zaštite i očuvanja kulturne baštine i krajobrazu sastavni su dio prostorno-planskih dokumenata, a provode se temeljem Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14 i 44/17) i Zakona o potvrđivanju Konvencije o europskim krajobrazima (NN 02/12).

PPUO/G sukladno Zakonu sadrže podatke iz konzervatorske podloge sa sustavom mjera zaštite nepokretnih kulturnih dobara koja se nalaze na području obuhvata plana. Konzervatorsku podlogu prema Zakonu utvrđuje nadležno tijelo – Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Rijeci. Ono sudjeluje u postupku izrade i donošenja prostornih planova izradom ili potvrđivanjem konzervatorskih podloga, sustavom mjera zaštite te izdavanjem mišljenja i suglasnosti. Do danas su izrađeni prostorni planovi uređenja svih gradova i općina na području Županije s ugrađenim podacima o kulturnoj baštini i krajobraznim vrijednostima. Kulturna dobra usustavljena su po vrstama i statusu zaštite (upis u Registar kulturnih dobara, odnosno zaštitna Rješenjem o preventivnoj zaštiti), te evidentirana baština lokalnog značenja. U odredbama za provedbu Plana utvrđene su zaštitne mjere po vrstama kulturnih dobara: povijesne cjeline s režimima zaštite stupnja A i B, arheološka područja i pojedinačne zgrade.

U Izmjenama i dopunama prostornih planova uređenja gradova i općina izrađivanim u razdoblju 2013. – 2016. nisu provedene izmjene u dionicama prepoznavanja i zaštite krajobrazu i krajobraznih vrijednosti. U osnovnim prostornim planovima uređenja gradova i općina krajobraz je obrađivan sukladno Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova, koji je predvidio sljedeće kategorije: osobito vrijedan predjel prirodni krajobraz i osobito vrijedan predjel kultivirani krajobraz te točke i potezi značajni za panoramske i krajobrazne vrijednosti. Uključena je i kategorija zaštićeni krajobraz, prema tada važećem Zakonu o zaštiti prirode, čija je definicija: *Zaštićeni krajobraz je prirodni ili kultivirani predjel veće estetske ili kulturno-povijesne vrijednosti, ili krajobraz*

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

karakterističan za pojedino područje. Prema Zakonu je zaštićeni krajobraz naj-blaži oblik zaštite sa širokim spektrom dopuštenih aktivnosti, uz uvjet očuvanja krajobraznih vrijednosti.

2.5.2.1. Zaštićena, obnovljena i ugrožena kulturna dobra na području Županije

Zaštićena kulturna dobra

Prema podacima iz Registra kulturnih dobara RH i Konzervatorskog odjela Rijeci, na području PGŽ u Registar kulturnih dobara (trajna i preventivna zaštita) upisano je ukupno 428 zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara. Tu je uključeno:

- 81 kulturno-povijesna cjelina, od kojih su 27 urbane i 54 ruralne
- 59 arheoloških zona i lokaliteta
- 12 memorijalnih cjelina i područja
- 2 kulturna krajobraza.

Od ukupno 278 pojedinačnih građevina, 97 ih pripada korpusu sakralnih zgrada: crkvi i kapela.

Na području Županije nalaze se:

- 3 katedralna sklopa
- 17 samostana
- 28 fortifikacijskih građevina (kašteli, utvrde, stari gradovi, gradski bedemi)
- 61 palača, vila i stambena zgrada
- 6 hotela i kupališta
- 8 industrijskih zgrada
- 20 etnoloških, stambenih i gospodarskih zgrada
- 47 memorijalnih građevina i obilježja.

Osim kulturnih dobara upisanih u Registar kulturnih dobara RH, postoji evidentirana kulturna baština čiji se popisi nalaze u konzervatorskim podlogama integriranih u prostorno-plansku dokumentaciju. Na listu dobara od lokalnog značenja upisano je pet dobara.

Obnovljena kulturna dobra

Nepokretna kulturna dobra sustavno se obnavljaju proračunskim sredstvima Ministarstva kulture, Županije, općina, gradova, pretpripravnih i EU fondova te sredstvima vlasnika. U proteklom je razdoblju (2013. – 2016.) završeno ukupno 54 programa obnove iz fonda Ministarstva kulture, pretpripravnih fondova i vlasnika kulturnih dobara (JLS, vjerskih zajednica i privatnih vlasnika). Iz programa

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Obnove i sanacije zgrada u urbanističkoj cjelini grada Rijeke, iz sredstava spomeničke rente u Rijeci je obnovljeno 45 pročelja. Obnovljeno je 18 grobnih kapela i grobnica na gradskom groblju Kozala i dvije dizalice smještene na riječkom lukobranu Molo longo. Završen je projekt predstavljanja arheološkog parka Principij (Fotografija 4.). Iz projekta HERA Putovima Frankopana financirana je obnova frankopanskih kaštela izvedbom interpretacijskih centara.

Fotografija 4. Rijeka, arheološki park Principij

Izvor: Konzervatorski odjel u Rijeci

Projekt Europske prijestolnice kulture 2020 Gradu Rijeci od 2015. donosi obnovu brojnih objekata industrijske baštine koji će predstavljati infrastrukturnu izgradnju u području kulture, a iz Fonda kohezija i konkurentnost financirana je projektna dokumentacija. Projekt je prijavljen kao integrirani program turističke valorizacije reprezentativnih spomenika riječke industrijske baštine.

Iz Fonda energetske učinkovitosti financirana je obnova pročelja i krovšta te stolarije više desetaka zgrada u povijesnoj cjelini Rijeke. Također su sredstvima vlasnika obnovljene brojne zgrade, djelomično ili u cijelosti, u povijesnim urbanim cjelinama: Rijeke (98), Opatije (52), Cresa (26), Bakra (8), Krka (6), Lovrana (4), Malog Lošinja (62), Omišlja (5), Velog Lošinja (38), Vrbnika (6), Voloskog (11). U Opatiji je obnovljeno tridesetak povijesnih vila i hotela.

Trajno se provodi obnova gradskih bedema Kastva, Krka, Raba, Osora, te konzervacija starih gradova, kaštela (Badanj, Grobnik, Grižane, Krk, Trsat itd). Višegodišnja i neprekidna arheološka istraživanja, koja rezultiraju konzervacijom nalaza, provode se na lokalitetima u Osoru (Sv. Petar), Krku (Mirine – Fulfinum), Rabu, Novom Vinodolskom, Crikvenici itd. Financiraju se proračunskim sredstvima Ministarstva kulture, ali i iz ostalih izvora.

Obnovljene su brojne sakralne građevine u cijelosti ili djelomično, ukupno njih 18. Sakralna baština čini velik udio ukupnog broja kulturnih dobara na po-

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

dručju PGŽ s više od stotinu građevina. Pritom su katedralni i samostanski kompleksi, pojedine crkve i kapele od iznimne povijesno-umjetničke i kulturne vrijednosti te čine bitan segment u fundusu sakralne baštine srednjoeuropskog i mediteranskoga kulturnog kruga. Riječ je o katedralama u Krku, Rabu i Rijeci, o crkvi sv. Justine u Rabu, ili pak crkvama sa srednjovjekovnim zidnim oslikom, poput augustinske crkve u Rijeci, sv. Jurja u Lovranu, ili oslikom crkve Uznesenja Marijina u Rijeci. Posljednjih je godina znatno popravljeno stanje sakralnih kulturnih dobara zajedno s pokretnim inventarima. Prioritetnim financiranjem i sustavnim radom na njegovom preventivnom konzerviranju i restauriranju postignut je zadovoljavajući rezultat i broj je ozbiljno ugroženih sakralnih dobara smanjen na najmanju mjeru.

Trenutno je iz fonda Ministarstva kulture aktivno 98 programa obnove na pojedinačnim sakralnim i stambenim objektima, zgradama u kulturno-povijesnim cjelinama te na arheološkim nalazištima i zonama, koji su dovedeni do različitih faza zaštite i obnove.

Ugrožena kulturna dobra

Prema kriterijima lošega fizičkog stanja koje je posljedica nedostatka financijskih sredstava, neriješenih vlasničkih odnosa, gubitka namjene te zbog nedovoljnog broja stručnjaka ili znalaca koji bi upravljali baštinom, ukupno 29 pojedinačnih kulturnih dobara smatra se ugroženim.

Među njih se ubrajaju:

- dvorac Severin na Kupi
- vila Münz u Opatiji
- Grižane, ruševine kaštela
- Osor, Bijar, ruševine crkve i samostana
- Prezid, zgrada Lipovac
- Prezid, zgrada Ožbolt
- Prezid, kuća Žagar
- Cres, kapela Sv. Duha i kapela sv. Marije Magdalene
- Orlec, kapela sv. Ivana Porozina
- samostan i crkva sv. Nikole
- Merag, kapela sv. Vida i pastirski stan sv. Vid.

Ugroženom se baštinom mogu smatrati 23 ruralne cjeline i etnozone ugrožene zbog dvaju suprotnih smjerova koji prevladavaju u suvremenom korištenju stambenog prostora. S jedne strane radi se o snažnoj apartmanizaciji postojećih stambenih građevina kojima se dokidaju tradicionalni arhitektonski elementi, s

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

mnogo dogradnji i nadogradnji, dok se istodobno javlja veliki broj zapuštenih tradicijskih kuća koje imaju sačuvane gotovo sve izvorne arhitektonske elemente i koje propadaju. Takvi primjeri mogu se pronaći u sljedećim cjelinama: etnografska zona Dubašnica, Poljica, Dolovo, Kras, Praputnjak, Miholjice – Semenje, Risika – Dolinje selo, Misučajnica, Seršići – Sv. Vid-Miholjice; ruralna cjelina naselja Punat, Gabonjin, Županje, Čičići, Kornić, Sv. Vid Dobrinjski, Klimno, Jurandvor, Delači, Prezid, Velika i Mala Lešnica itd.

2.5.2.2. Stanje očuvanosti nepokretnih kulturnih dobara

Otvaranjem brojnih programa iz europskih strukturnih fondova koji se temelje na mogućnostima kulturne baštine za razvoj turizma ostvarili su se novi oblici financiranja obnove različitih vrsta kulturnih dobara. Na stanje zaštite i obnove baštine utjecala je promjena načina financiranja obnove kulturnih dobara jer se manja sredstva izdvajaju iz proračuna Ministarstva kulture, a otvoreni su brojni programi koji su se financiraju iz europskih fondova.

U protekle četiri godine na području Županije prevladavajući je utjecaj na planiranje i novi odnos prema kulturnoj baštini imao proces otvaranja Integriranih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine koji uključuju održivo korištenje baštine i njezin potencijal kao bitan dio lokalnog i regionalnoga gospodarskog razvoja. Ovim su procesom reprezentativne, visoko valorizirane cjeline i pojedinačne građevine, koje su većinom u gradskom/županijskom vlasništvu, a svojom su predviđenom javnom namjenom prepoznate kao potencijalni pokretač lokalnog ili regionalnog razvoja, dobile mogućnosti za financiranje konzervatorsko-restauratorske i projektne dokumentacije, ali i zaštitnih radova. Među njih se ubraja palača Moise u gradu Cresu, projekt koji se financira u sklopu Programa EU za Hrvatsku IPA 2013. Ciljevi projekta su obnova i rekonstrukcija palače Moise, osnutak Centra za cjeloživotno učenje te Centra humanističkih i društvenih znanosti kojima će upravljati Sveučilište u Rijeci.

Osim navedenih pozitivnih primjera projekata obnove baštine i poticanja onih koji koriste resurse baštine, najveći utjecaj na stanje baštine na području Županije pokazuju sljedeći procesi:

- Razvoj i urbanizacija obalnog dijela Županije; otvaranje turističkih i sportsko-rekreacijskih zona u dosad neizgrađenim područjima što utječe na promjenu krajobraza i okolinu povijesnih cjelina naselja te dovodi do promjene prostornog identiteta. Najveći utjecaj ovog oblika razvoja odražava se na stanje agrarnog i arheološkog krajobraza.
- Razvoj prometne (kopnene i pomorske) infrastrukture; raspored luka otvorenih za javni promet županijskog i lokalnog značenja i morskih luka posebne namjene (luke u funkciji jednog korisnika), te proširenja operative obale u funkciji luka dovode do promjena prostornog i vizualnog integriteta povijesnih cjelina i krajobraza.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

- Razvoj energetske infrastrukture i područja za izgradnju vjetroelektrana, sunčanih elektrana, mini hidroelektrana te sustava uređenja vodotoka i voda koji utječu na promjenu identiteta krajobraza i arheološku baštinu.
- Stanje etnografske baštine na području PGŽ, osobito nepokretne, uvjetovano je utjecajem suvremenog načina života, stanovanja, demografskim trendovima te ekonomskim kretanjem stanovništva. Promjene načina života i odumiranje tradicionalnih oblika života i gospodarenja odražavaju se na stanje tradicijske, ruralne baštine u zaleđu i unutrašnjosti otoka koja je podložna devastaciji. Razlozi su najvećim dijelom vezani na nedovoljnu svijest o vrijednostima i značenju kulturne baštine, nedovoljna i nesustavna istraživanja, nove težnje i životne navike stanovništva koje uvode nove tipologije građevina i način uređenja prostora. Slikoviti elementi tradicijske arhitekture, nažalost, nestaju u preuređenjima.
- Društvene promjene najviše pogađaju udaljena ruralna područja Gorskog kotara gdje se nastavlja dugogodišnji proces napuštanja ruralnih područja koji utječe na stanje tradicijske baštine. Posljedica toga je da se tradicijske drvene kuće i okućnice napuštaju, zgrade propadaju i većinom su ruševne, a njihovi vlasnici nemaju interes za održavanjem. Čak i u slučajevima kad postoji interes za obnovu, ona zahtijeva financijska sredstva koja u najvećem broju slučajeva nadilaze mogućnosti vlasnika. U takvim okolnostima administrativno zaštićivanje tradicijske arhitekture je upitno i otežano jer ne postoji interes vlasnika ili su sredstva potrebna za obnovu u nerazmjeru sa sredstvima koja se mogu očekivati iz fondova koji financiraju javne potrebe. Ipak, zahvaljujući porastu interesa za ruralni turizam te poticajima fondova iz sektora ruralnog i regionalnog razvoja, opaža se da su trendovi potpunog napuštanja tradicionalnog načina života manje izraženi, posebice na otocima i u priobalju.
- Sustav financiranja i mogućnosti vlasnika odražavaju se na stanje kulturnih dobara pa tako najugroženiji ostaje onaj dio kulturnih dobara koji je u privatnom vlasništvu i bez jasno utvrđene namjene od širega društvenog značenja. Radi se uglavnom o stambenoj gradskoj i ruralnoj, tradicijskoj izgradnji, javnim prostorima u manjim naseljima, zapuštenoj povijesnoj infrastrukturi, sakralnim lokalnim obilježjima promijenjenih oblika, zgradama starih škola i gostionica, te ostalih povijesnih struktura koje čine sveukupnu ambijentalnu vrijednost unutar zaštićenih kulturno-povijesnih cjelina.
- Utvrđena problemska područja na kojima su prisutni trendovi nelegalnog korištenja i izgradnje prostora koji ugrožavaju krajobrazne vrijednosti prostora planiraju se za sanaciju od posljedica legalizacije bespravno izgrađenih građevina vidljivih na cijelom području Županije, posebno u priobalnom području, koje uglavnom karakterizira nekvalitetna gradnja i neodgovarajuće oblikovanje. Drugi su problem nezakonite rekonstrukci-

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

je postojećih građevina ili prostornih cjelina, čime su ugrožene dosad stvorene vrijednosti. Time se umanjuje kvaliteta životnih uvjeta, posebice tradicija urbaniteta i dosegnutih vrijednosti prostora.

Kulturno-povijesne cjeline u PGŽ po svojim osnovnim obilježjima prepoznaju se kao urbane; ukupno ih je 27, te 54 ruralne cjeline i etnozone. U zoni potpune zaštite kulturno-povijesnih cjelina obilježja (zona A) očuvana su prostorna obilježja, povijesni građevni fond i povijesna parcelacija, dok su u zonama djelomične i ambijentalne zaštite (zona B i C) najčešće ugroženi ulični potezi s predimenzioniranom i neintegriranom novom gradnjom loših oblikovnih rješenja što je devastacija prostora. Gubitak namjene u povijesnim kućama i posljedično njihovo fizičko loše stanje također čini ugrozu za opstanak gradskih povijesnih naselja kao i sadržajno i oblikovno nesređeno stanje u prostoru (prometna regulacija, loša prostorna organizacija, bespravna gradnja).

Pozitivni primjeri i pristup očuvanju stambene gradske arhitekture pokazuje Grad Rijeka gdje se iz sredstava spomeničke rente obnavljaju pročelja i krovništa u zaštićenoj povijesnoj cjelini. Pozitivne aktivnosti odvijaju se na kaštelima, starim gradovima ruševinama i to u smjeru nove, kulturno- turističke namjene gdje se godinama provode istraživanja i konzervacija ruševina radi konačne prezentacije i posjećivanja. Višegodišnjim akcijama udruga, volontera i vlasnika obnavljaju se suhozidne međe terasiranoga kulturnog krajobraza Takala⁵².

Konzervatorske podloge izrađene u promatranom razdoblju

Osim konzervatorske podloge za povijesnu industrijsku cjelinu bivše rafinerije nafte na Mlaki u Rijeci, izrađenu za potrebe valorizacije i upisa (Konzervatorski odjel u Rijeci, 2015.) u Registar kulturnih dobara RH, u promatranom razdoblju nije izrađena ni jedna druga konzervatorska podloga.

Konzervatorske podloge, sukladno važećem Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, nisu izrađene za sve zaštićene kulturno-povijesne cjeline urbanih i ruralnih obilježja na području Županije, iako postoji zakonska obveza (članak 57., NN 152/14). Konzervatorsku podlogu nemaju povijesne urbane cjeline: Rijeke, Bakra, Belog, Brseča, Crikvenice, Dobrinja, Drivenika, Fužina, Grobnika, Mošćenica, Mošćeničke Drage, Novog Vinodolskog, Opatije, Malog Lošinja, Novog Vinodolskog, Raba i Velog Lošinja. Treba naglasiti da su se UPU-i za neka od navedenih naselja izrađivali bez konzervatorske podloge. Rezultat su planske odredbe, način i uvjeti građenja koji su u suprotnosti s konzervatorskim smjericama i očuvanjem obilježja povijesne cjeline. Navedeni nedostatak prostorno-planske dokumentacije dovodi do problema u provedbi prilikom izdavanja lokacijskih dozvola i građevinskih dozvola.

⁵² Vinogradi na predjelu Takala nad Bakarcem

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Prijedlozi za unaprjeđenje prostornog razvoja s preporukama za iduće razdoblje

Posljedice nezakonite gradnje vidljive su u izravnom utjecaju na stanje povijesnih urbanih i ruralnih cjelina i pripadajućega graditeljskog fonda. Zbog toga je potrebno, putem provedbe postupaka izmjena i dopuna prostornih planova, utvrditi stanje i mogućnosti, uvjete i kriterije sanacije prostora i urbane obnove. Za povijesna naselja i područja tzv. etnozona, koja su doživjela velike degradacije graditeljskih i urbanističkih vrijednosti, predlaže se izrada UPU-a za urbanu sanaciju.

Za povijesna ruralna naselja i male povijesne gradove, koji su specifičnost ove Županije, i koji zbog gubitka stanovnika odumiru, a građevna struktura propada, predlaže se izrada UPU-a revitalizacije, odnosno urbane obnove. Planu urbane obnove treba prethoditi izrada konzervatorske podloge koju nema gotovo 90 % povijesnih cjelina na području Županije. Napuštena industrijska područja, zapušteni i zastarjeli industrijski objekti Rijeke, koji prestankom proizvodnje ubrzano propadaju, veliki su potencijal za razvoj gospodarskih djelatnosti i treba ih privesti svrsishodnoj namjeni procesima urbane preobrazbe, odnosno regeneracije.

Područja vrijednoga prirodnog krajobraza, obalnog i priobalnog područja mora i otoka, djelomično su ugrožena neprihvatljivim oblicima urbanizacije/turistifikacije i načinom korištenja, neprimjerenim njihovim osobitostima i vrijednostima. GP naselja i izdvojena GP izvan naselja gospodarske (ugostiteljsko-turističke, poslovne, proizvodne) i sportske namjene, ne sadrže uvjete za očuvanje krajobraznih obilježja i često su predimenzionirana. Potrebno je poticati izradu stručnih krajobraznih podloga za svaku JLS, kao podloge za izradu prostornih planova uređenja gradova i općina, radi zaštite i valorizacije prirodnog i kulturnog krajobraza te njegovoga održivog korištenja.

2.5.3. Zaštita i očuvanje okoliša

Zaštita okoliša spada u neke od najzahtjevnijih aktivnosti koje zadiru u sve aspekte organizacije ljudskog društva. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode koordinira temama održivog razvoja na nacionalnoj razini. Koordinator je i multilateralnih okolišnih sporazuma i globalnih pitanja održivog razvoja na međunarodnoj razini. U izvještajnom razdoblju zaštita sastavnica okoliša i zaštita od opterećenja na okoliš, zaštita prirode te upravljanje vodama, nalazilo se u nadležnosti triju ministarstava: Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Ministarstva poljoprivrede i Ministarstva zdravstva.⁵³

⁵³ Godine 2017. reorganizirana su ministarstva i ključna tijela za područja zaštite okoliša i prirode te upravljanje vodama. Djelokrug novoformiranog Ministarstva zaštite okoliša i energetike obuhvaća područja zaštite okoliša i prirode, gospodarenje otpadom i upravljanje vodama (sektor Vodnoga gospodarstva). U rujnu 2017. godine započela je s djelovanjem Hrvatska agencija za

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

2.5.3.1. Zaštita zraka

Problem zaštite zraka bitno se razlikuje od zaštite ostalih dijelova okoliša jer osim lokalnih aspekata, znatan utjecaj mogu predstavljati regionalni pa i globalni utjecaji.

Emisije onečišćujućih tvari

Stanje zaštite zraka prikazuje se opterećenjem zraka onečišćujućim tvarima iz izvora onečišćenja na području PGŽ te prikazom kvalitete zraka na osnovi rezultata ispitivanja na mjernim postajama županijske mreže, lokalne mreže i na mjernoj postaji državne mreže (Tablica 41.).

Tablica 41. Ukupne emisije u zrak na području PGŽ u 2012. i 2016. godini

ONEČIŠĆUJUĆA TVAR, kg./god.	PM ₁₀	NHOS	NO _x	SO _x	CO ₂	CO
2012.	142 638	28 035	2 693 091	4 171 282	1 066 544 635	436 315
2016.	196 287	nema registriranih emisija iz pojedinačnog izvora	1 456 265	2 834 640	1 040 679 712	205 912

Izvor: Preglednik registra onečišćavanja okoliša, podaci za 2012. i 2016. godinu

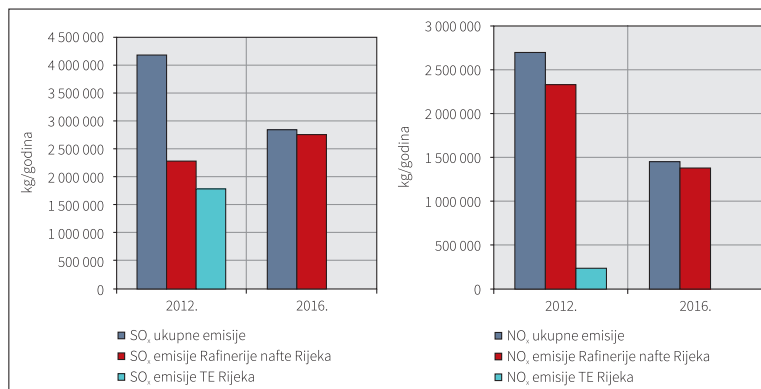
Na području PGŽ smješteno je nekoliko postrojenja koji su veliki izvori emisija onečišćujućih tvari u zrak: rafinerija nafte u Urinju, termoelektrana TE Rijeka, brodogradilište 3. maj i remontno brodogradilište Viktor Lenac. Prva su tri velika postrojenja ujedno obveznici ishođenja Rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša tj. okolišne dozvole i uvođenja najbolje raspoloživih tehnika (NRT) kako bi se postiglo cjelokupno smanjenje utjecaja na okoliš iz njihovih aktivnosti.

Prinosi rafinerije nafte u Urinju i TE Rijeka emisijama onečišćujućih tvari, posebno sumporovih i dušikovih oksida (SO_x i NO_x), veliki su i uglavnom potječu od korištenja teških loživih ulja kao energenta. Iz tog je razloga u nastavku prikazano opterećenje ovim parametrima od 2012. do 2016. godine. Prikazane su ukupne emisije (isključujući cestovni promet), emisije iz rafinerije nafte i termoelektrane (Grafikon 36.).

okoliš i prirodu (HAOP). Ova neovisna javna ustanova nastala je spajanjem Agencije za zaštitu okoliša i Državnog zavoda za zaštitu prirode.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Grafikon 36. Emisije SO_x i NO_x iz nepokretnih izvora u 2012. i 2016.

Izvor: Registar onečišćivača okoliša, podaci za 2012. i 2016. godinu

Iz prikazanih rezultata proizlazi sljedeće:

- Emisije SO_x u 2016. godini bile su za 33 % manje nego u 2012. godini. U 2016. godini emisije iz TE nije bilo, jer je ona vršna elektrana koja je vrlo slabo radila od 2013. do 2016. Emisije iz rafinerije nafte bile su veće za 21 % u 2016. godini, u odnosu na 2012. godinu.
- Emisije NO_x u 2016. godini smanjene su u odnosu na 2012. godinu za 46 %. U 2016. godini emisije iz rafinerije činile su 97 % ukupnih emisija. Emisije iz rafinerije smanjene su u 2016. godini za 42 %, što je značajno utjecalo na smanjenje ukupnih emisija.
- Emisije lebdećih čestica značajno su povećane u 2016. u odnosu na 2012. godinu – za 37,6 %, uglavnom zbog porasta emisija iz rafinerije nafte u Urinju za 107 %.

Kvaliteta zraka – emisije

Program ispitivanja kvalitete zraka obuhvaća praćenje vremenske i prostorne raspodjele onečišćujućih tvari koje se emitiraju iz industrijskih i energetske pogona, tehnoloških procesa, kotlovnica, prijevoznih sredstava te difuznih izvora.

U Republici Hrvatskoj, temeljem Zakona o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14) te Pravilnika o praćenju kakvoće zraka (NN 3/13) mjerenje onečišćujućih tvari u zrak obavlja se u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka (radom državne mreže upravlja Državni hidrometeorološki zavod pod nadzorom Ministarstva zaštite okoliša i prirode), te u lokalnim mrežama (u nadležnosti županija, gradova i općina). Ujedno, u okolini izvora onečišćenja zraka onečišćivači moraju obavljati praćenje kvalitete zraka putem postaja posebne namjene koje su sastavni dio lokalnih mreža za praćenje kvalitete zraka.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Ocjena kvalitete zraka

Temeljem Zakona o zaštiti zraka, kvaliteta zraka određenog područja svrstava se u dvije kategorije za svaki pojedini parametar koji se prati:

- kategorija kvalitete zraka – čist ili neznatno onečišćen zrak
- kategorija kvalitete zraka – onečišćen zrak.

Prema rezultatima mjerenja onečišćenja zraka od 2013 do 2016. godine, na koje se primjenjuju odredbe spomenutog zakona i podzakonski akti, može se zaključiti da je kvaliteta zraka na većem dijelu područja PGŽ I. kategorije, odnosno zrak je čist ili neznatno onečišćen. Međutim, na određenim postajama trajno se otkrivaju povećane razine onečišćujućih tvari u zraku (Tablica 42.).

Tablica 42. Postaje za mjerenje kvalitete zraka na području PGŽ na kojima je u razdoblju od 2013. do 2016. godine utvrđena II. kategorija zraka

LOKACIJA \ GODINA	2013.	2014.	2015.	2016.
Rijeka 2	II. kategorija za O ₃	I. kategorija	I. kategorija	I. kategorija
HR3 – Parg	Nema podataka	II. kategorija za O ₃	II. kategorija za O ₃	II. kategorija za O ₃
Urinj	H ₂ S	H ₂ S	H ₂ S	I. kategorija
Viševac	II. kategorija za PM ₁₀	I. kategorija	II. kategorija za PM ₁₀	I. kategorija
Krešimirova	O ₃ , PM ₁₀ , NO ₂	I. kategorija	I. kategorija	I. kategorija
F. la Guardia	PM ₁₀ , NO ₂	I. kategorija	I. kategorija	I. kategorija
Mlaka	I. kategorija	I. kategorija	II. kategorija za O ₃	II. kategorija za O ₃
Gorovo	II. kategorija za O ₃	II. kategorija za O ₃	II. kategorija za O ₃	II. kategorija za O ₃
Mariščina	I. kategorija	I. kategorija	I. kategorija	I. kategorija
Paveki	II. kategorija za O ₃	II. kategorija za O ₃	II. kategorija za O ₃	I. kategorija

Izvor: Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Godišnje izvješće o rezultatima praćenja kvalitete zraka na postajama državne mreže za praćenje kvalitete zraka: 2013. – 2016; Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ Rijeka, Kvaliteta zraka na području PGŽ – objedinjeni izvještaji za razdoblje 2013. – 2016.⁵⁴

U navedenom razdoblju povećane razine onečišćujućih tvari uglavnom se odnose na:

- Povećanu koncentraciju sumporovodika na Urinju u Kostreni na utjecajnom području rafinerije nafte⁵⁵. Međutim, treba naglasiti da je unatoč II. kategoriji kvalitete zraka na području Urinja, postignuto poboljšanje kvalitete zraka prema izmjerenim razinama sumporovog dioksida. Rezultat je to provedbe usvojenoga Sanacijskog programa za smanjenje emisija/imisija SO₂ iz INA d. d. – Rafinerije nafte Rijeka – lokacija Urinj.

⁵⁴ Objedinjeni izvještaji NZJZ PGŽ ne uključuju podatke o kvaliteti zraka na postajama državne mreže za praćenje kakvoće zraka.

⁵⁵ U 2017. godini na ovoj mjernoj postaji ponovno je zabilježena povećana koncentracija sumporovodika.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

- Povećanu koncentraciju dušikova dioksida i lebdećih čestica PM_{10} u središtu grada (Ul. F. la Guardia i Krešimirova ulica) najvjerojatnije kao posljedica utjecaja prometa (građenje obilaznice i usmjeravanje prometa kroz središte grada).
- Povećanu koncentraciju lebdećih čestica PM_{10} na području bivšeg odlagališta komunalnog otpada Viševac kao posljedica intenzivnih građevinskih radova na sanaciji bivšeg odlagališta te radova na izgradnji nove ceste do Marišćine koja prolazi uz mjernu postaju (2015)⁵⁶.
- Trajno onečišćenje zraka prizemnim ili troposferskim ozonom na državnoj mjernoj postaji HR3 – Parg te županijskim mjernim postajama Gorovo – Opatija, Paveki (Kostrena) i Krasica⁵⁷.

Onečišćenje zraka prizemnim ozonom na području Grada Rijeke i cijele Hrvatske velikim je dijelom posljedica prekograničnog prijenosa ozona i njegovih prekursora pod utjecajem lokalnih klimatskih uvjeta povoljnim za nastanak ozona. Prema izvješćima HAOPA, od 2012. do 2013. godine do prekoračenja ciljne vrijednosti za prizemni ozon (O_3) došlo je na gotovo svim pozadinskim postajama na cijelom teritoriju Hrvatske. To ukazuje na značajan utjecaj prekograničnog transporta ozona. Dobar primjer tome je i onečišćenje ozonom na mjernoj postaji Parg.

2.5.3.2. Površinske i podzemne vode

Površinske vode su kopnene, osim podzemnih voda, prijelazne vode i priobalne vode te umjetna i znatno promijenjena vodna tijela.

Prijelazne vode su kopnene u blizini ušća u more koje su djelomično slane zbog blizine priobalnih voda, ali se nalaze pod znatnim utjecajem slatkovodnih tokova.

Priobalne vode su površinske unutar crte udaljenosti jednu nautičku milju od polazne crte od koje se mjeri širina teritorijalnog mora u smjeru pučine, a u smjeru kopna protežu se do vanjske granice prijelaznih voda.

Podzemne vode su sve ispod površine terena tla u zoni zasićenja i u izravnom dodiru s površinom tla ili podzemnim slojem.

⁵⁶ U 2017. godini ponovno je zabilježena povećana koncentracija lebdećih čestica PM_{10} .

⁵⁷ Osim na navedenim mjernim postajama, ozon se mjeri na mjernoj postaji Marišćina, a od 2016. na automatskoj postaji Viševac. Na njima nije zabilježeno prekoračenje ciljnih vrijednosti za prizemni ozon u navedenom razdoblju.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Površinske vode**Kopnene površinske vode**

Važnije vodne pojave površinskih kopnenih voda na području PGŽ su:

- Jadransko vodno područje: vodotok Rječina, prirodno jezero Vrana na otoku Cresu; akumulacije (umjetna vodna tijela): Lokvarka, Bajer, Tribalj, Valići, te Jezero kod Njivica i akumulacija Ponikve na otoku Krku.
- Vodno područje rijeke Dunav: vodotoci Čabranka, Kupa, Donja Dobra, akumulacije Lokvarka, Lepenica i Bajer.

Stanje površinskih kopnenih voda prikazuje se na osnovi procjene njihovoga ekološkog stanja koje uključuje biološke, fizikalno-kemijske i hidromorfološke elemente i kemijskog stanja. Ocjenjuje se na osnovi koncentracije prioriternih tvari i ostalih onečišćujuće tvari u vodi, bioti i sedimentu. Prema ekološkom stanju, vode se klasificiraju u pet klasa: vrlo dobro, dobro, umjereno, loše i vrlo loše. Prema kemijskom stanju klasificiraju se u: dobro, i nije dostignuto dobro stanje. Ukupnu ocjenu stanja nekoga vodnog tijela određuje njegovo ekološko i kemijsko stanje i ona je jednaka nižoj od te dvije ocjene.

Vrlo dobro ekološko stanje bilo je prisutno na izvorišnom dijelu rijeke Kupe i nekim pritokama Rječine, Kupe i Gornje Dobre.

Dobro ekološko stanje utvrđeno je za sljedeće rijeke: Čabranka, Kupa, Gornja Dobra, Novljanska ričina i Vela rika (Bašćanska ričina, Suha ričina) zbog dobrog hidromorfološkog stanja.

Umjereno ekološko stanje utvrđeno je za dionicu vodotoka Rječine od izvora do akumulacije Valići i za vodotok Dubračinu.

Vrlo je loše ekološko stanje vodotoka Rječina nizvodno od akumulacije Valići (izgradnja HE, regulacijski zahvati u koritu) i vodotoka Lokvarka nizvodno od brane (hidromorfološke promjene i fizikalno-kemijski elementi kvalitete).

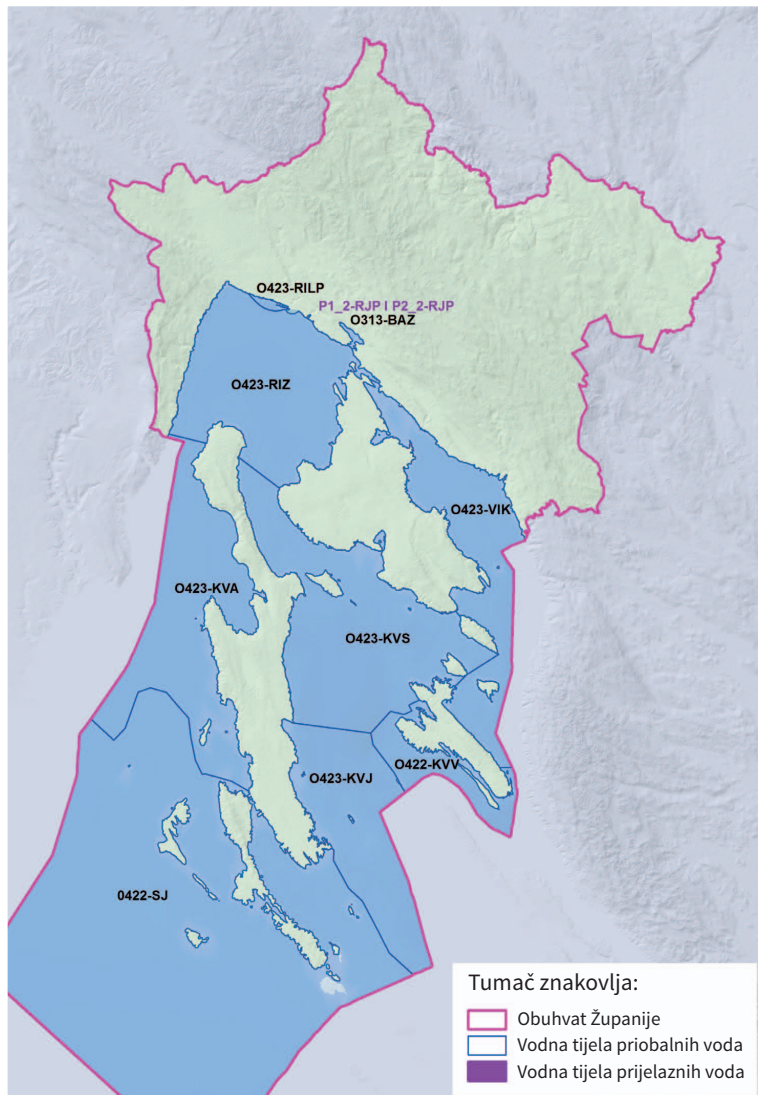
Stanje jezera Vrana na otoku Cresu ocjenjeno je kao „umjereno” zbog opterećenja spojevima fosfora. Ostali fizikalno-kemijski elementi (režim kisika, spojevi dušika) zadovoljavali su kriterije za vrlo dobro stanje, kao i biološki elementi kvalitete. Ekološko stanje akumulacije Lokvarka je zbog istih razloga bilo umjereno.

Ekološko stanje akumulacija na otoku Krku, Jezera kod Njivica i akumulacije Ponikve, te akumulacije Bajer u Gorskom kotaru bilo je loše (mezotrofna do eutrofna vodna tijela).

Kemijsko stanje u odnosu na prioritete i ostale onečišćujuće tvari svih vodnih tijela površinskih voda ocjenjeno je kao dobro.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Zemljovid 2. Vodna tijela priobalnih i prijelaznih voda na području PGŽ

Izvor: Plan upravljanja vodnim područjem

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Prijelazne i priobalne vode

Prema Planu upravljanja vodnim područjima na području PGŽ, određeno je jedno grupirano vodno tijelo prijelaznih voda – prijelazne vode vodotoka Rječine oznake P1_2RPJ I P2_2RJP. Ukupno stanje voda ovoga vodnog tijela ocijenjeno je, na osnovi ispitivanja od 2014. do 2015. godine, kao loše. Hidromorfološko stanje (fizička promjena obale i dna) kao i biološko stanje (fitoplankton, ribe) bilo je umjereno, ali je kemijsko stanje bilo loše zbog prisutnosti polikloriranih bifenila u sedimentu.

Priobalne vode PGŽ grupirane su u 9 vodnih tijela (Zemljovid 2. i Tablica 43.).

Tablica 43. Stanje priobalnih voda na području PGŽ na osnovi monitoringa provedenog u razdoblju 2013. – 2015.

VODNO TIJELO	OZNAKA	EKOLOŠKO STANJE	KEMIJSKO STANJE	UKUPNO STANJE
Bakarski zaljev	0313-BAZ	dobro	nije postignuto dobro stanje	umjereno
Dio Kvarnerića i Velebitskog kanala	0422-KWV	dobro	dobro	dobro
Riječki zaljev	0423-RIZ	umjereno	dobro	umjereno
Luka Rijeka	0423-RILP	vrlo loše stanje	nije postignuto dobro stanje	vrlo loše stanje
Vinodolski kanal	0423-VIK	umjereno	dobro	umjereno
Sjeverni dio Kvarnerića	0423-KVS	dobro	nije postignuto dobro stanje	umjereno
Južni dio Kvarnerića	0423-KVJ	dobro	dobro	dobro
Kvarnerski zaljev	0423-KVA	umjereno	dobro	umjereno
Sjeverni Jadran od južnog dijela istarskog poluotoka do Dugog otoka	0422-SJI	dobro	dobro	dobro

Izvor: Hrvatske vode, Plan upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021.

Osnovni izvori onečišćenja priobalnih voda PGŽ s kopna su: komunalne otpadne vode, industrijska postrojenja (rafinerija, naftni terminal), gospodarske aktivnosti orijentirane na pomorstvo (luke, brodogradilišta, putnički i teretni terminali). Izvori onečišćenja iz aktivnosti u unutrašnjem teritoriju Županije mogu biti i podzemne vode, Rječina i mnogi bujični vodotoci.

Pomorski promet drugi je izvor onečišćenja priobalnih voda. Posebno je izražena opasnost zbog incidenata brodova koji prevoze tekuće terete, u prvom

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

redu naftu i derivate. Stanje priobalnih voda od 2013. do 2015. godine prikazano je na Tablici 43.

Niti jedno tijelo priobalnih voda nije ocijenjeno kao vrlo dobro. Glavni kritični element za umjereno ekološko stanje voda Riječkog zaljeva, Vinodolskog kanala i Kvarnerskog zaljeva su makroalge. Loše kemijsko stanje Bakarskog zaljeva i sjevernog dijela Kvarnerića je posljedica prisutnosti tributil kositra u sedimentu iznad dopuštenih granica (protuobraštajni premaz – onečišćenje s plovila). Ukupno stanje vodnog tijela Luka Rijeka bilo je vrlo loše zbog isto takvoga biološkog stanja, ali je to tijelo i znatno hidromorfološki promijenjeno. Vodno tijelo Luka Rijeka je stoga određeno kao znatno promijenjeno.

Podzemne vode

Planom upravljanja vodnim područjima podzemne su vode grupirane u vodna tijela podzemnih voda (TPV), ovisno o geološkim, hidrogeološkim, hidrokemijskim i hidrološkim elementima, na način da omogućuju dovoljno pouzdanu procjenu kvantitativnog (količinskog) i kvalitativnog (kemijskog) stanja. Podzemne vode na području PGŽ dijelom pripadaju jadranskom vodnom području, a dijelom vodnom području rijeke Dunav (Tablica 44.).

Na području PGŽ prisutna su sljedeća opterećenja podzemnih voda ljudskim djelatnostima:

- spuštanje komunalnih otpadnih voda zbog neizgrađene ili stare i propusne kanalizacije (npr. gusto urbanizirana područja Grada Rijeke) ili izravnog ispuštanja otpadnih voda u ponore (naselja Tršće, Ravna Gora, Lokve i Jablan u Gorskom kotaru)
- nesanirana odlagališta komunalnog otpada (Peterkov laz, Sović laz, Mrzle drage u Gorskom kotaru, Osojinca u priobalju) i opasnog otpada (crna jama Sovjak)
- moguću opasnost za trajno onečišćenje podzemnih voda u slučaju incidenata predstavljaju:
 - a) ceste koje prolaze osjetljivim dijelovima slivova bez nadzirane odvodnje (državne ceste koje prolaze slivom izvora u Bakarskom zaljevu, izvora Novljanske Žrnovnice, Čabranke, Kupe i Kupice)
 - b) naftovod (izvor Kupice i izvor Ribnjak)
 - c) mnogi spremnici naftnih derivata, stari i izvedeni bez zaštitnih mjera (na čitavom području)
 - d) ugroženost poljoprivrednom djelatnošću je zanemariva zbog njezine zapuštenosti
 - e) crpljenje vode u priobalju koje može utjecati na količinsko stanje podzemnih voda: prodiranja slane vode, utjecaj na postizanje okolišnih ciljeva za površinske vode s kojima su povezane i na ekosustave ovisne o vodi.

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Tablica 44. Osnovni podaci o tijelima podzemnih voda na području PGŽ

KOD	IME TIJELA PODZEMNIH VODA	POROZNOST	POVRŠINA (KM ²)	OBNOVLJIVE ZALIH VODE (10 ⁶ M ³ /GOD)	KORIŠTENE VODE %	PRIRODNA RANJIVOST	DRŽAVNA PRIPADNOST PODZEMNIH VODA	ŽUPANIJSKA PRIPADNOST PODZEMNIH VODA
Jadransko vodno područje								
JKGI-04	RIJEČKI ZALJEV	pukotinsko-kaverozna	436	581	0,20	srednja do vrlo visoka	HR/SLO	PGŽ/IŽ
JKGI-05	RIJEKA-BAKAR	pukotinsko-kaverozna	621	973	2,48	srednja do vrlo visoka	HR/SLO	PGŽ
JKGI-06	LIKA-GACKA	pukotinsko-kaverozna	3756	3871	0,23	srednja do vrlo visoka	HR/SLO	PGŽ/LŽ
JOGN-13	JADRANSKI OTOCI	pukotinsko-kaverozna	2493	122	0,26	srednja do vrlo visoka	HR	PGŽ
	Cres		406					
	Krk		406					
	Rab		86					
Vodno područje rijeke Dunav								
CSGI-14	KUPA-KRŠ	pukotinsko-kaverozna	1027	1429	0,11	srednja do vrlo visoka	HR/SLO	PGŽ
CSGI-15	DOBRA	pukotinsko-kaverozna	755	758	0,15	srednja do vrlo visoka	HR	PGŽ/KŽ

Izvor: Hrvatske vode, Plan upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Ocjena stanja tijela podzemnih voda na području PGŽ u 2016. godini prikazana je u Tablici 45. Iz prikazanog proizlazi da je ocjena količinskog i kemijskog stanja dobra, ali da je pouzdanost uglavnom niska. Tijela podzemnih voda na području PGŽ nisu u riziku od nepostizanja dobrog kemijskog i količinskog stanja, ali s niskom pouzdanošću na jadranskom vodnom području zbog relativno malo točaka monitoringa.

Tablica 45. Stanje tijela podzemnih voda na području PGŽ u 2016. godini

KOD	IME TIJELA PODZEMNIH VODA	OCJENA KOLIČINSKOG STANJA		OCJENA KEMIJSKOG STANJA		PROCJENA RIZIKA OD NEPOSTIZANJA DOBROG KEMIJSKOG I KOLIČINSKOG STANJA	
		STANJE	POUZDANOST	STANJE	POUZDANOST	RIZIK	POUZDANOST
Jadransko vodno područje							
JKGI-04	RIJEČKI ZALJEV	dobro	niska	dobro	niska	nema rizika	niska
JKGI-05	RIJEKA-BAKAR	dobro	niska	dobro	visoka	nema rizika	visoka
JKGI-06	LIKA-GACKA	dobro	niska	dobro	niska	nema rizika	visoka
JOGN-13	JADRANSKI OTOCI	dobro	niska	dobro	niska	nema rizika	niska
Vodno područje rijeke Dunav							
CSGI-14	KUPA	dobro	niska	dobro	visoka	nema rizika	visoka
CSGI-15	DOBRA	dobro	niska	dobro	niska	nema rizika	visoka

Izvor: Hrvatske vode, Plan upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021.

Područja posebne zaštite voda

Zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće

Prema Zakonu o vodama, određeno je da sva postojeća i moguća izvorišta za javnu vodoopskrbu moraju biti zaštićena od namjernog ili slučajnog onečišćenja i od ostalih utjecaja koji mogu nepovoljno djelovati na zdravstvenu ispravnost vode ili na njezinu izdašnost. Za sva izvorišta na području Županije donesene su odluke. Na Kartogramu 15. prikazana su područja koja obuhvaćaju zone zaštite prema važećim odlukama. Zone obuhvaćaju veliki dio područja Županije, ukupno 1648 km²:

- I. zona zaštite – zona strogog režima, 15,3 km²
- II. zona – zona strogog ograničenja, 169 km²
- III. zona – zona ograničenja, 439 km²
- IV. zona – zona ograničene zaštite, 747 km²
- vodoopskrbni rezervat, 278 km².

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Područja pogodna za život i uzgoj slatkovodnih riba

Vode rijeke Kupe i njezine pritoke Kupice te vode rijeke Dobre u cijelom svom toku salmonidnog su tipa u kojima su staništa vrsta od interesa za zaštitu radi osiguravanja prirodne bioraznolikosti. Toga tipa su i pritoci ovih rijeka i vode Rječine uzvodno od akumulacije Valići.

Zbog hidroloških karakteristika vodotoka (zbog presušivanja i malih protoka za sušnih razdoblja) i vrijednosti njihovih ekosustava koji su uključeni u Ekološku mrežu RH, u Županiji nema vodotoka koji bi bili pogodni za značajniji gospodarski uzgoj riba. Jezero Vrana na otoku Cresu i sve akumulacije na području Županije sadašnji su, ili mogući, resurs vode za ljudsku potrošnju pa također, nisu pogodne za značajniji gospodarski uzgoj riba.

Područja za kupanje na kopnenim vodama

Korištenje kopnenih voda na području Županije za kupanje je za sada vrlo skromno. To su uglavnom vode Kupe i Dobre te vode akumulacija Lokvarka i Bajer. JLS nisu još u skladu s Uredbom o kakvoći voda za kupanje (NN 51/10) odredile lokacije za kupanje na površinskim vodama, niti se prati kvaliteta vode u tom pogledu.

Područja podložna eutrofikaciji i područja ugrožena nitratima

Vodna tijela kopnenih površinskih voda podložna eutrofikaciji su akumulacije Ponikve i Jezero kod Njivica na otoku Krku, te akumulacije Bajer, Tribalj i Lepe-nica u Gorskom kotaru.

Područja priobalnih voda podložna eutrofikaciji su Bakarski zaljev i svi ostali zaljevi – zatvoreni morski akvatoriji.

Na području Županije nema područja koja bi bila ugrožena nitratima. Smatra se da je to prvenstveno posljedica nerazvijenosti poljoprivrede – opterećenje tla dušikom iz poljoprivredne djelatnosti je vrlo nisko, od 0,0 do 27,1 kg/ha.

Područja osjetljiva u odnosu na ispuštanje komunalnih otpadnih voda

Odlukom o određivanju osjetljivih područja (NN 81/10) cijelo kopneno područje Županije svrstano je u osjetljivo područje. U takvo područje također su svrstani Bakarski zaljev i svi ostali morski zaljevi.

Područja namijenjena zaštiti staništa ili vrsta (prema propisima o zaštiti prirode)

Na području Županije to su područja zaštićena na osnovi Zakona o zaštiti prirode i područja obuhvaćena Ekološkom mrežom RH. Veliki dio zaštićenih ekosustava na područje PGŽ su vodni ekosustavi i ekosustavi ovisni o podzemnoj vodi:

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

- U Gorskom kotaru: Kupa, potok Gerovčica, Vrajži prolaz, Zeleni vir, Kupica, Velika Belica, Mala Belica, Donja Dobra, Lepenica i jezero Bajer
- U Primorju: kanjon Rječine, Trstenik i ponor Gotovž
- Na otocima: jezero Vrana na otoku Cresu, akumulacije Jezero kod Njivica i jezero Ponikve.

Opći problem vodnih ekosustava i ekosustava ovisnih o podzemnoj vodi na krškom području Županije su duga ljetna sušna razdoblja kada se bitno smanjuju kapaciteti prirodnih izvorišta, a time i protoci krških rijeka koje imaju izravan utjecaj na ekosustave u dolinskim dijelovima krških područja. Situaciju otežava eksploatacija vode za potrebe vodoopskrbe pa na mnogim krškim izvorima nema preljeva u korita vodotoka (Rječina, Kupica). Istodobno veliki dio visokih vodnih valova akumuliran je za potrebe hidroelektrana, što je također izmijenilo prirodne uvjete jer su vodom potopljeni dijelovi krških polja i kanjona rijeka (akumulacije u Gorskom kotaru i na otoku Krku). Sve je to danas ponovno u uravnoteženom stanju s pozitivnim i negativnim utjecajima na ranije postojeće prirodne sustave.

2.5.3.3. Kakvoća mora za kupanje

U izvještaju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo PGŽ o kakvoći mora na morskim plažama u PGŽ u 2016. prikazan je udio konačnih ocjena kakvoće mora na plažama u PGŽ, koji obuhvaća udio konačnih ocjena od 2012. do 2016. godine. Iz navedenog proizlazi da je kakvoća mora za kupanje na morskim plažama u PGŽ u pretežitom broju ispitivanih točaka zadovoljavala kriterije za more izvrsne kakvoće, na 228, od 234 točaka ispitivanja (96,2 %). Dobre kakvoće bilo je na jednoj točki: na plaži Vila Nora u Rijeci. Zadovoljavajuće je kakvoće bilo na plaži Grčevo na području istočnoga rekreacijskog pojasa Rijeke (Pećine) i na plaži Kantrida (točke Kantrida – Istok i Kantrida – Zapad). Nezadovoljavajuće je bilo na kupalištima u Opatiji: na točki kupališta Slatina – kraj i Hotel Kristal.

2.5.3.4. Zaštita tla od onečišćenja

Izvori onečišćenja

Glavni izvori onečišćenja tla na području PGŽ su:

- stara industrijska postrojenja (rafinerija nafte u Urinju, područje bivše rafinerije maziva na Mlaki i manjim dijelom koksare u Bakru)
- nesanirane lokacije komunalnih odlagališta otpada i odlagalište opasnog otpada – crna jama Sovjak
- divlja odlagališta otpada, posebno ona u napuštenim kamenolomima i šljunčarama.

Odlaganje otpada je veliki pritisak na tlo i vode. Trenutno ne postoji jedinstvena nacionalna baza podataka lokacija odbačenog otpada (divlja odlagališta),

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

međutim JLS PGŽ vode podatke o ovim lokacijama i poduzetim mjerama za njihovu sanaciju. U ovom Izvješću prikazuje se stanje komunalnih odlagališta otpada na području PGŽ u 2016. godini (Tablica 46.).

Tablica 46. Status operativnosti i sanacije odlagališta komunalnog otpada u PGŽ u 2016. godini

NAZIV ODLAGALIŠTA	GRAD/ OPĆINA	STATUS OPERATIVNOSTI	STATUS SANACIJE
Cetin	Vrbovsko	Aktivno	Sanacija u pripremi
CGO Marišćina	Viškovo	Aktivno	Sanirano – otpad se odlaže na sanitaran način
Duplja	Novi Vinodolski	Aktivno	Sanirano – otpad se odlaže na sanitaran način
Kalvarija	Mali Lošinj	Aktivno	Sanacija u pripremi
Mrzle drage	Mrkopalj	Neaktivan	Završena, otpad potpuno uklonjen 2015. godine
Osojnica	Matulji	Aktivno	Sanacija u pripremi
Peterkov laz	Čabar	Aktivno	Sanacija u pripremi
Pržići	Cres	Aktivno	Sanacija u pripremi
Sorinj	Lopar	Aktivno	Sanacija u pripremi
Sović laz	Delnice	Aktivno	Sanacija u pripremi
Šoići	Kostrena	Zatvoreno	Odlagalište proizvodnog otpada, nije primjenjivo
Treskavac	Krk	Aktivno	Sanirano – otpad se odlaže na sanitaran način
Viševac	Viškovo	Neaktivno	Završeno 2015.

Izvor: Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Podaci o odlaganju i odlagalištima otpada za 2016. godinu, svibanj 2017.

Zaštita od utjecaja opterećenja na okoliš

Buka

Ugroženost bukom uglavnom je povezana s naseljenošću određenog područja. Na području PGŽ u razmatranje za zaštitu od buke ulazi oko petnaestak gradova i/ili općina, a Rijeka kao najnaseljenije mjesto u Županiji s obzirom na mogući broj stanovništva ugroženog bukom svrstava se u prvi prioritet za razmatranje mjera i akcija vezanih za zaštitu od buke. Cestovni je promet najznačajniji izvor buke u Županiji. Najugroženije je gusto izgrađeno područje grada Rijeke, ali i dijelovi ostalih naselja uz ceste s većim intenzitetom prometa.

Svjetlosno onečišćenje

Svjetlosnom onečišćenju najviše pridonose velika urbana područja, grad Rijeka s njegovom okolicom, pratećim industrijskim i lučkim pogonima, te veća naselja u priobalnom dijelu Županije. U pojedinim gradovima i općinama djelomično se smanjilo svjetlosno onečišćenje od ulične rasvjete zbog prelaska na ekološki tip rasvjete.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

2.5.4. Obalno područje i more

Sukladno ZPU, zaštićeno obalno područje mora (ZOP) obuhvaća područje sljedećih JLS:

- Gradova: Rijeke, Opatije, Kastva, Kraljevice, Crikvenice, Novog Vinodolskog, Krka, Cresa, Malog Lošinja, Raba
- Općina: Lovran, Mošćenička Draga, Matulji, Kostrena, Omišalj, Malinska-Dubašnica, Dobrinj, Vrbnik, Baška i Lopar.

Od ukupne kopnene površine Županije, 32 % nalazi se u ZOP-u.

Planiranje i korištenje prostora ZOP-a radi zaštite, ostvarenja ciljeva održivog, svrhovitog i gospodarski učinkovitog razvoja, provodi se uz ograničenja u pojasa kopna i otoka, u širini od 1000 m od obalne crte i pojasa mora u širini od 300 m od obalne crte, unutar tzv. prostora ograničenja.

2.5.5. Pomorsko dobro

Pomorsko dobro je opće dobro od interesa za RH, a upotrebljava se ili koristi uz uvjete i na način propisan Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama (NN 158/03, 141/06, 38/09 i 123/11 i 56/16). Pomorsko dobro čine unutarnje morske vode i teritorijalno more, njihovo dno i podzemlje, te dio kopna koji je po svojoj prirodi namijenjen općoj upotrebi ili je proglašen takvim, kao i sve što je s tim dijelom kopna trajno spojeno na površini ili ispod nje. Pomorskim dobrom upravlja, vodi brigu o zaštiti i odgovara RH neposredno ili putem jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave. Pod upravljanjem pomorskim dobrom podrazumijeva se održavanje, unaprjeđenje, briga o zaštiti pomorskog dobra u općoj upotrebi, te posebna upotreba ili gospodarsko korištenje pomorskog dobra na temelju koncesije ili koncesijskog odobrenja.

2.5.5.1. Granice pomorskog dobra

Ukupna dužina morske obalne crte u PGŽ iznosi 1065 kilometara, od čega je obala kopna 133 kilometra, a obala otoka 932 kilometra. Utvrđivanje granice pomorskog dobra i opis pomorskog dobra u katastar i zemljišne knjige, temeljni je preduvjet za upravljanje i gospodarenje pomorskim dobrom. Aktivnosti na poslovima utvrđivanja granica pomorskog dobra obavljane su sukladno godišnjim planovima upravljanja pomorskim dobrom, pri čemu se poštovala planirana dinamika utvrđivanja 14 kilometara granica pomorskog dobra vodeći računa da se prvenstveno odaberu lokacije koje pružaju mogućnost gospodarskog korištenja putem koncesije.

Do 30. lipnja 2013. godine uredbama Vlade RH ili Rješenjem Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (dalje: Ministarstvo) utvrđeno je: 250 granica pomor-

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

skog dobra izvanlučkog područja, jedna granica luke posebne namjene, dok se 58 prijedloga granica pomorskog dobra nalazilo na rješavanju u Ministarstvu.

Na dan 31. prosinca 2016. godine uredbama Vlade RH ili Rješenjem Ministarstva utvrđeno je ukupno: 260 granica pomorskog dobra izvanlučkog područja, pet granica luka posebne namjene, dok se 177 prijedloga granica pomorskog dobra nalazilo na rješavanju u Ministarstvu (Tablica 47.).

U izvještajnom je razdoblju Ministarstvo donijelo samo 14 rješenja, od kojih se 10 odnosi na granice pomorskog dobra izvanlučkog područja i četiri na luke posebne namjene. Povjerenstvo za granice pomorskog dobra PGŽ uputilo je u to vrijeme 119 prijedloga granica pomorskog dobra na rješavanje.

Tablica 47. Statistički prikaz utvrđenih granica pomorskog dobra izvanlučkog područja i granica u postupku na dan 31. prosinca 2016. godine

GRANICE POMORSKOG DOBRA	km	%
Utvrđene granice pomorskog dobra	357,86	33,6
Prijedlozi granice pomorskog dobra na rješavanju kod Povjerenstva za granice Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture	137,75	12,93
U postupku utvrđivanja	4,73	0,44
SVEUKUPNO	500,34	46,97

Napomena: Podaci navedeni u tablici odnose se na ukupnu dužinu obale u PGŽ.

Izvor: Upravni odjel za pomorsko dobro, promet i veze, PGŽ 2017.

Nakon osnutka Geografskoga informacijskog sustava (GIS) pomorskog dobra Županije 2006. godine, trajno se ažurira i nadopunjuje novim grafičkim i analitičkim podacima o granicama pomorskog dobra, bilo da se radi o utvrđenim granicama pomorskog dobra ili o onima za koje je u tijeku postupak utvrđivanja.

2.5.5.2. Koncesije i koncesijska odobrenja na pomorskom dobru

Koncesija je pravo kojim se dio pomorskog dobra djelomično ili potpuno isključuje iz opće upotrebe, daje se pravnim ili fizičkim osobama koje su registrirane za obavljanje obrta, a u funkciji je održivog razvoja i gospodarenja pomorskim dobrom. Koncesije na pomorskom dobru i koncesijska odobrenja daju se za posebnu upotrebu ili gospodarsko korištenje dijela pomorskog dobra temeljem Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (NN 158/03, 141/06, 38/09 i 123/11 i 56/16).

Za obavljanje djelatnosti na pomorskom dobru koja ne isključuje niti ograničuje opću upotrebu pomorskog dobra, pravnim i fizičkim osobama daje se koncesijsko odobrenje. Na taj način dobivena sredstva koja dođu u županijski Proračun vraćaju se u pomorsko dobro financiranjem raznih projekata izgradnje i održavanja pomorskog i lučkog dobra.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Postupak davanja koncesija moguće je započeti nakon što je utvrđena granica pomorskog dobra provedena u katastru i zemljišnim knjigama, sve u skladu s prostorno-planskom dokumentacijom.

Na području Županije zaključno s 31. prosincem 2016. godine na snazi je bilo 99 koncesija županijskog značenja:

- 33 koncesije za luke posebne namjene, od čega 11 brodogradilišnih luka, 5 sportskih luka, 17 luka turizma (marine, sidrišta, privezišta)
- 55 koncesija na izvanlučkom području, od čega 5 uzgajališta riba i školjki, 39 plaža, 11 ostalih koncesija na izvanlučkom području (ugostiteljstvo, sport i dr.)
- 11 koncesija za posebnu upotrebu.

Od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2016. godine Županija je dodijelila 38 koncesija županijskog značenja (Prilog 2.):

- 8 koncesija za luke posebne namjene, od čega jednu sportsku luku i 7 luka turizma (sidrišta privezišta)
- 21 koncesiju na izvanlučkom području, od čega jedno ribogojilište, 19 plaža i jedna koncesija za ugostiteljstvo
- 9 koncesija za posebnu upotrebu.

Za sustavno praćenje inicijativa za koncesiju i koncesija na pomorskom dobru, Upravni je odjel uspostavio program *Koncesea*, putem kojeg službenici mogu pratiti sve radnje i faze postupka te koristiti za potrebe izrade izvješća i sl. Granice pomorskog dobra i koncesije dostupne su javnosti putem Geoportala Primorsko-goranske županije na mrežnim stranicama zavod.pgz.hr.

2.5.6. Razvojno-specifična područja

Prema Zakonu o brdsko-planinskim područjima (NN 12/02, 32/02, 117/03, 42/05, 90/05, 80/08, 148/13, 147/14), na području Primorsko-goranske županije status brdsko-planinskog područja imaju sljedeće jedinice lokalne samouprave: gradovi – Čabar, Delnice i Vrbovsko, te općine – Čavle, Fužine, Jelenje, Klana, Lokve, Matulji, Mrkopalj, Ravna Gora, Skrad i Vinodolska općina.

Prema Zakonu o područjima posebne državne skrbi (NN 86/08, 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 147/14, 18/15), trećoj skupini područja posebne državne skrbi pripada područje Općine Brod Moravice koje je ocijenjeno kao dio RH koji zaostaje u razvoju prema tri kriterija razvijenosti: ekonomskom, strukturnom i demografskom.

Zakon o otocima (NN 34/99, 149/99, 32/02, 33/06) s obzirom na demografsko stanje i gospodarsku razvijenost razvrstava otoke u dvije skupine: nedovoljno ra-

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

zvijeni i nerazvijeni otoci, te mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni otoci. Nedovoljno razvijeni i nerazvijeni otoci u Županiji su: Unije, Susak, Vele Srakane, Male Srakane, Ilovik, Goli i Sv. Grgur.

2.5.7. Područja posebnih prirodnih i ostalih nesreća

Područja i uzroci ugroza od prirodnih i ostalih nesreća obuhvaćaju:

- prirodne opasnosti koje mogu izazvati nastanak katastrofe i velike nesreće
- tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće
- nesreće u kapacitetima u kojima se proizvode, skladište, prerađuju, rukuju, prevoze, skupljaju i obavljaju ostale radnje s opasnim tvarima.

Radi zaštite i spašavanja stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara te okoliša od djelovanja prirodnih i ostalih nesreća, Županijska je skupština u 2015. godini donijela sljedeće dokumente:

- Procjenu ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od djelovanja katastrofa i velikih nesreća
- Plan zaštite i spašavanja PGŽ (prirodne katastrofe i nesreće: poplave, potresi i ostale prirodne nesreće te tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće)
- Vanjski plan zaštite i spašavanja u slučaju velike nesreće koja uključuje opasne tvari, pogoni tvrtki JANAF d. d. – Terminal Omišalj i DINA-Petrokemija d. d. Omišalj
- Vanjski plan zaštite i spašavanja u slučaju velike nesreće koja uključuje opasne tvari, pogoni tvrtki HEP – Proizvodnja d. o. o. – TE Rijeka i INA-Industrija nafte d. d. – Rafinerija nafte Rijeka.

2.5.7.1. Prirodne opasnosti koje mogu izazvati nastanak katastrofe i velike nesreće

Prirodne opasnosti koje mogu izazvati nastanak katastrofe i velike nesreće obuhvaćaju ugroženosti od poplava, potresa, ostalih prirodnih uzroka – suše, toplinskog vala, orkanskog ili olujnog nevremena, oborina (tuča, snijeg), poledice, klizišta i jake erozije tla.

Poplave

U Planu upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. izrađena je prethodna procjena razine rizika od poplava. Izloženost poplavama područja PGŽ prvenstveno je posljedica:

- Pojave velikih vodnih valova u koritu vodotoka formiranih u kratkom vremenu (od suhog vodotoka do protoke od više stotina m³/s u nekoliko sati). Vodotoci su uglavnom bujični. U jadranskom slivu to su liburnijske

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

bujice, Rječina, Dubračina, Novljanska ričina, te Vela rika na otoku Krku; sve prolaze središtima priobalnih naselja. Još od davnine bujice su regulirane; sigurnost zaobalja od poplavnih valova je na razini 20 do 50-godišnjeg povratnog razdoblja. Prisutan je rizik kod slučajne pojave visokih razina mora i stogodišnje vode u vodotoku (veliki je rizik za gradove Rijeku, Crikvenicu, Novi Vinodolski i naselje Baška na otoku Krku). U Gorskom kotaru veliku vodnu snagu i bujični karakter ima rijeka Kupa. Izgradnjom obalnih zidova i nasipa zaštićena su naselja Hrvatsko i Brod na Kupi, a još su poplavom ugrožena naselja Kuželj i Čedanjan te cesta Brod na Kupi – Zamost.

- Proloma hidroakumulacijskih brana (iznenadno rušenje ili prelijevanje) hidroenergetskih sustava Vinodol i Rijeka: akumulacije Bajer, Lepenica, Lokvarka, Tribalj i Valiči.

U Planu upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. obavljena je prethodna procjena razine rizika od poplava. Prethodni stupanj rizika od poplava procijenjen za područje svakoga pojedinačnog naselja u PGŽ prikazan je na Kartogramu 16.

Obrana od poplava provodi se na osnovi provedbenih planova obrane od poplava. Prema Glavnom provedbenom planu od poplava (Hrvatske vode, veljača 2014.) područje PGŽ pripada branjenom sektoru E – Sjeverni Jadran, a obrana od poplava provodi se na osnovi provedbenih planova za:

- područje 23: područja malih slivova Kvarnersko primorje i otoci te Podvelebitsko primorje i otoci
- područje 24: područje maloga sliva Gorski kotar

Od 2013. do 2016. godine, zbog vrlo velikih oborina u Gorskom kotaru i na Kvarneru, izraženije poplave bile su:

- U siječnju 2014. godine na rijeci Kupici uspostavljane su mjere redovite obrane od poplava zbog visokog vodostaja. Poplavile su određene dionice državne ceste uz Kupu i neke lokalne ceste (npr. cesta Lokve – Golubinjak zbog razlijevanja vodotoka Lokvarke).
- U jadranskom slivu iz korita se izlila rijeka Rječina u svom gornjem toku pa su objavljene mjere redovite obrane od poplava na profilu kod Martinovog Sela. Dionica ceste jezero – Soboli na području Općine Čavle bila je zatvorena zbog izlijevanja vodotoka Ričinica – Golubovka.
- U listopadu 2014. godine poplavili su dijelovi naselja u Gorskom kotaru: Lokve, Mrkopalj i Ravna Gora. Zatvoren je bio i ulaz i izlaz iz autoceste Rijeka – Zagreb kod Ravne Gore zbog vode na kolniku. U priobalju su poplavljeni dijelovi naselja, nekoliko zgrada u Bakru, Bakarcu i Kraljevici.
- U studenom 2016. godine u Gorskom kotaru poplavljena je bila državna cesta između Broda na Kupi i Kuželja i nekoliko naselja uz tu cestu. Od

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

5/6. studenog 2016. proglašene su izvanredne mjere obrane od poplave koje su brzo stavljene u kategoriju redovitih zbog pada razina vode. Zbog nabujale Rječine i poplavljenih nekih naselja, uz ovaj vodotok proglašene su izvanredne mjere koje su brzo ukinute.

Dizanje razine mora

Znanstvena procjena izloženosti i ranjivosti obala i otoka PGŽ od očekivanog i vrlo vjerojatnog podizanja morske razine, nedostatna je. Nema odgovarajućih podloga za izradu prostornih planova uređenja gradova ili općina, kao i podloga za izradu urbanističkih planova uređenja za građevinska područja. Primarni učinci podizanja morske razine bit će sve češće periodično i/ili stalno plavljenje niskih obalnih dijelova pojačano olujnim nevremenom. Sekundarni učinci bit će: pojačana erozija obale uključujući smanjenje ili nestanak prirodnih žala, te pojava odrona i klizišta; povećane štete na obalnim građevinama; otežana odvodnja u naseljima i zaslanjivanje vodonosnika.

Obale na kopnu i otocima koji pripadaju teritoriju PGŽ uglavnom su strme, što općenito smanjuje mogućnost podizanja razine mora i moguće štete prouzročene tim događanjima. Izloženost tom tipu geohazarda, po sadašnjim spoznajama, karakteristična je za neke lokacije. To je srednjovjekovna jezgra grada Cresa, dio srednjovjekovne jezgre grada Raba, zatim dio obalne zone Crikvenice i nasipani plato Rijeke oko gradske tržnice, te brojne manje obalne lokacije. Osim toga bit će ugrožena brojna prirodna žala, dijelovi obale otoka Raba, otok Susak i dio otoka Unije.

Od 2013. do 2016. godine nisu zabilježena ekstremna plavljenja obale u području PGŽ, kao ni značajnije štete prouzročene olujnim udarima valova.

Potres

Područje PGŽ je seizmički aktivno. Istraživanja pokazuju da je uzrok seizmičke aktivnosti regionalno podvlačenje Jadranske ploče pod Dinaride. Najveća seizmotektonska aktivnost je u zoni prosječne širine 30 km koja se proteže od Klane preko Rijeke i Vinodola, a obuhvaća i sjeveroistočni dio otoka Krka. Osnovna značajka seizmičnosti u području Kvarnera i Gorskog kotara je pojava većeg broja relativno slabijih potresa u seizmički aktivnim razdobljima. Od 2013. do 2016. godine seizmografi su zabilježili nekoliko stotina potresa. Međutim, samo neki od njih su se osjetili, a niti jedan nije bio intenziteta koji bi mogao prouzročiti štete na građevinama.

Suša

Najveću ugrozu koju izaziva suša je značajno povećanje rizika od nastanka **požara** otvorenog prostora u priobalnom i otočnom dijelu Županije. U studenom 2013. usvojen je Plan zaštite od požara PGŽ (Sl. list PGŽ 42/2013). Temelji se na

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

planovima zaštite od požara gradova i općina na području PGŽ. Tijekom 2015. i 2016. godine u PGŽ su bila dva šumska požara na području većem od 10 hektara, nastala uz željezničku prugu Meja – Hreljin (2015. godine – Meja 30 ha i 2016. godine – Meja 130 ha).

Dana 6. listopada 2016. godine proglašena je elementarna nepogoda zbog suše, a šteta je uzrokovana povećanim brojem štetnih organizama (smrekov potkornjak).

Toplinski val

Na temelju dosadašnjih parametara u PGŽ ne očekuju se učinci toplinskog vala s obilježjem katastrofe ili velike nesreće.

Olujno ili orkansko nevrijeme

U području Kvarnera prevladavaju slabi i umjereni vjetrovi s čestim razdobljima tišine, dok su olujni vjetrovi brzine veće od 30 m/s rijetki i kratkotrajni. Iako sjeveroistočni vjetar (bura) ima najveću učestalost i doseže najveću brzinu, vjetrovi koji pušu iz južnog kvadranta, poglavito jugo, stvaraju najviše valove. Od 2013. do 2016. godine na području PGŽ nije proglašena niti jedna elementarna nepogoda uzrokovana olujnim ili orkanskim nevremenom.

Oborine (tuča, snježne oborine, poledica)

U travnju 2013. godini proglašena je elementarna nepogoda zbog snježnog nevremena praćenog iznimno velikim visinama snijega koje je zahvatilo područje gradova Čabra, Delnica i Vrbovskog, te općina Brod Moravice, Fužine, Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora i Skrad tijekom mjeseca veljače i ožujka.

U veljači 2014. godine proglašena je elementarna nepogoda zbog ledene kiše koja je pogodila Gorski kotar na prijelazu od siječnja na veljaču. Led u krošnjama uzrokovao je izvaljivanje i lom čitavih stabala te dijelova stabala koja su potpuno zakrčila šumske i javne prometnice. Stanje elementarne nepogode proglašeno je za sve JLS na području Gorskog kotara.

Klizišta/erozije

Središnji dio toka Rječine, između brane Valići i mosta kod naselja Pašac područje je PGŽ s najizraženijim pojavama nestabilnosti i s vrlo visokim stupnjem opasnosti od pojave klizišta. Budući da se nestabilne zone nalaze na obje strane doline, klizanje mase prema koritu Rječine može prouzročiti dvije grupe sekundarnih učinaka: prvo je pregrađivanje korita Rječine i stvaranje jezera. Sekundarni učinak može biti nastanak poplavnog vala zbog rušenja prirodne brane i poplavljanje zaravnjene zone u središtu Rijeke.

Aktivnih, a pogotovo umirenih klizišta ima i u Sušačkoj dragi kao i na padinama oko Bakarskog zaljeva. Brojna klizišta ustanovljena su u Vinodolskoj dolini:

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

u slivu Dubračine i Novljanske ričine. Zato su česta oštećenja na cestama, ali i na pojedinim stambenim objektima. Karta s ucrtanim pojavama nestabilnosti nije napravljena. Primjer kombiniranog djelovanja erozije s pratećim pojavama klizanja je sliv Slanog potoka, a djelomice i slivovi bujičnih vodotoka Male Dubračine i Kučine. U slivu Slanog potoka nalazi se žarište erozije oko kojeg su brojna klizišta. Zahvaćena površina je veličine oko 3 km² pa su ugrožena okolna naselja Belgrad, Baretići, Grižane i Kamenjak, te okolne ceste.

U zoni oblikovanoj u klastičnim stijenama na otoku Krku, koja se proteže od Omišlja preko Dobrinja i Vrbnika do Baške, mjestimično je vrlo izražena erozija, dok značajnija klizišta nisu zabilježena. Nasuprot tomu, u području oko Stare Baške, proteže se sve do obale mora aktivno klizište koje ugrožava okolne građevine.

Opasnost od djelovanja erozije posebice je izražena na otoku Susku na kojemu se nalaze naslage prapora ili lesa debljine do 90 metara. Svaki nestručno izveden građevinski zahvat može izazvati vrlo štetne posljedice. Primjer je izgradnja kanalizacije u Gornjem Selu na ovom otoku, kada je došlo do značajnih oštećenja više građevina.

Od 2013. do 2016. godine zbog aktiviranja klizišta bila su vidljiva oštećenja na sljedećim cestama:

- ŽC 5017 iznad naselja Grohovo i lokalna cesta prema naselju Lopača
- DC 32 između Smrečja i Tršća
- ŽC 5031 između Čabra i Zamosta
- ŽC 5062 kod Bribira
- na lokalnim cestama u Vinodolskoj dolini kod naselja Kamenjak i Mavrići.

2.5.7.2. Tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće te nesreće u kapacitetima u kojima se proizvode, skladište, prerađuju, rukuju, prevoze, skupljaju i obavljaju druge radnje s opasnim tvarima

Tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće izazvane nesrećama u gospodarskim objektima

Na području Županije ima više značajnih industrijskih kompleksa i građevina koje u svom proizvodnom procesu koriste opasne tvari čije nekontrolirano izlaženje u okoliš može izazvati teže posljedice za ljude i materijalna dobra. To su:

- JANAF d. d. – Terminal Omišalj
- DINA – Petrokemija d. d. Omišalj
- INA d. d. – Rafinerija nafte Rijeka
- HEP – Proizvodnja d. o. o. Sektor za termoelektrane, Termoelektrana Rijeka

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Te su tvrtke 2015. godine izradile izvješće o sigurnosti, a Županija je donijela i vanjske planove zaštite i spašavanja u slučaju nesreća u ovim tvrtkama.

Dina – Petrokemija u Omišlju 2016. godine prestala je postojati kao poslovni subjekt. Prema podacima Ministarstva energetike i okoliša, na lokaciji je preostala određena količina opasnih tvari (vinilklorid monomer, etilendiklorid, metilklorid, propionaldehid, kloridna kiselina, litijevbromid, natrijeva lužina, katalizator i biocid) koju je potrebno sanirati.

Tehničko-tehnoloških katastrofa i velikih nesreća u gospodarskim objektima u izvještajnom razdoblju nije bilo. Međutim, evidentirano je nekoliko značajnijih incidenata u pogonima rafinerije nafte u Urinju i iznenadnih onečišćenja mora iz ovoga industrijskog kompleksa te iz ostalih uzroka (Tablica 48.). Incidenti u rafineriji u Urinju upućuju na značajan rizik od tehnoloških nesreća jer se ne održavaju tehnološke instalacije i oprema. U listopadu 2015. godine došlo je do eksplozije i požara te poremećaja procesa postrojenja Processing 2, što je uzrokovalo pojavu gustog dima iz baklje ovoga industrijskog kompleksa. U travnju 2016. godine nastao je procesni poremećaj u radu FCC postrojenja, što je uzrokovalo pojačano dimljenje na središnjem rafinerijskom dimnjaku. Od travnja do kolovoza 2016. godine zabilježene su učestalije pojave gustoga crnog dima na rafinerijskoj baklji koje su upućivale na određene poremećaje u rafinerijskim procesima.

Tablica 48. Iznenadna onečišćenja mora u razdoblju od 2013. do 2016. godine

DATUM	LOKACIJA ONEČIŠĆENJA	UZROK I POSTUPANJE PO UTVRĐENOM ONEČIŠĆENJU
26. 8. 2014.	Podurinj – riva – svjetionik, Klančić i Podkvarovo	Pojave onečišćenja stijena i pijeska uz morską liniju ostacima ugljikovodika. Aktiviran je Plan intervencija za uklanjanje i zbrinjavanje ugljikovodika. Počinitelj nije poznat.
14. 4. 2015.	akvatorij riječke luke – Bečko pristanište	Zemljano-muljno onečišćenje pomiješano s fekalnim vodama u naletima je dotjecalo u lučki akvatorij zbog propuštanja glavnoga riječkog kolektora u Krešimirovoj ulici. Kolektor je saniran.
12. 5. 2016.	Na lokaciji Dražina – Potkvarovo – Klančić te prema lučici Podurinj	Iz kruga rafinerije nafte u Urinju došlo je do propuštanja ugljikovodika izvan zaštitne brane. Onečišćenje je sanirano bez aktiviranja Plana intervencije.
26. i 27. 6. 2016.	Bakarski zaljev – ušće Bakarske bujice	Tamno-smeđa suspenzija u moru iz sustava oborinske odvodnje Industrijske zone Kukuljanovo. Uzrok nije utvrđen, vjerojatno je do toga došlo zbog ispiranja sustava oborinske odvodnje izazvanog jakim oborinama.
20. 11. 2016.	Na lokaciji ispod HDS postrojenja (hidrodesulfurizacija benzina) u rafineriji	Pojava uljnog filma posljedica je vremenskih neprilika, odnosno obilne kiše koje su isprale krški teren u podzemlju rafinerije te jakog juga koje je razmaknulo zaštitne brane. Spriječeno je širenje onečišćenja i provedena sanacija.
30. 12. 2016.	u luci posebne namjene INA-naftni terminal Bakar	Prilikom ukrcaja tereta na brod MARISA N zbog puknuća armirane fleksibilne cijevi kojom se ukrcao mazut, na obalu je iscurilo 2 m ³ a u more 1 m ³ mazuta. Onečišćenje mora većih razmjera spriječila je zaštitna brana kojom je opasan brod – bez aktiviranja Plana intervencije

Izvor: PGŽ, Izvješće o stanju sustava civilne zaštite na području PGŽ u 2014. i 2016. godini

Dostava podataka: Hrvatske vode, Izvješće o iznenadnim onečišćenjima voda u razdoblju od 2013. do 2016. godine

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

U rujnu 2013. godine došlo je do onečišćenja potoka u Tršću naftnim derivatima iz spremnika loživog ulja i mazuta kotlovnice trgovine Konzum. Onečišćenje je sanirano, ali se radilo o vrlo ozbiljnom incidentu u kojem je bilo ugroženo izvorište Čabranke.

Tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće u prometu

Na području PGŽ mnoge cestovne i željezničke prometnice prolaze kroz osjetljive dijelove okoliša: zone sanitarne zaštite izvorišta, područja prirodne baštine zaštićena na temelju Zakona o zaštiti prirode i područja Ekološke mreže RH. Tehničko-tehnoloških katastrofa izazvanih nesrećama u prometu u izvještajnom razdoblju nije bilo.

Nuklearne i radiološke nesreće

Na području RH Hrvatske nema izgrađenih nuklearnih elektrana, ali najbliže ovom području su NE Krško (Slovenija) i NE Pakš (Mađarska). PGŽ se nalazi unutar radijalnog sektora 3 (zona 75 km) i 4 (zona 100 km) te aksijalnih sektora M, L, K NE Krško. Na udaljenosti od elektrane od 50 do 100 km deterministički se učinci mogu očekivati samo u slučaju oštećenja reaktorske jezgre uz katastrofalno otkazivanje funkcija zaštitne zgrade. Sektori NE Pakš ne dosežu do PGŽ.

Epidemiološke i sanitarne nesreće

U izvještajnom razdoblju jedina značajnija epidemiološka i sanitarna nesreća odnosila se na bolesti bilja. Tijekom 2016. godine proglašeno je stanje elementarne nepogodu za Gorski kotar zbog opasnosti od izumiranja šuma smreke zbog najezde potkornjaka i nečinjenja koje bi moglo dovesti do potpunog uništenja šuma. Prenamnoženje potkornjaka u smrekovim šumama Gorskog kotara neposredna je posljedica šteta od ledene kiše iz veljače 2014. godine kada je veliki broj smrekovih stabala slomljenih vrhova omogućio „razmahivanje” smrekovom pisaru i stvaranje golemoga biotičkog potencijala. Budući da se nije intenzivno i na vrijeme prionulo suzbijanju „točkastih” izvora gradacije (skupine napadnutih smreka iz kojih još potkornjak nije izletio) na području Čabra, Tršća i Gerova, gdje je situacija najkritičnija, potkornjak se počeo razvijati i u ostalim dijelovima Gorskog kotara (primjerice oko Crnog Luga, Delnica, Fužina). Dosadašnja zaraza nije suzbijena i širi se na preostale smrekove šume.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

2.6. OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI

Tablica 49. Obvezni prostorni pokazatelji

OSNOVNA TEMATSKA CJELINA	SKUPINA POKAZATELJA	POKAZATELJ		NAČIN PRIKAZA	
1. OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA					
1.1.	DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmještaj i struktura stanovništva	1.	Broj stanovnika	288 328
			2.	Indeks kretanja broja stanovnika	97,7
			3.	Prirodni prirast stanovništva	-4,947
		B. Razmještaj i struktura kućanstava	1.	Broj kućanstava	117 009
			2.	Indeks rasta broja kućanstava	105,33
			3.	Prosječna veličina kućanstva	2,51
1.2.	SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	1.	Indeks razvijenosti	105,28
			2.	Stupanj razvijenosti	IV.
2. STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA					
2.1.	OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	1.	Broj naselja	509
			2.	Gustoća naselja	141,81/1000 km ²
			3.	Gustoća naseljenosti	80,33 st./km ²
2.2.	KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Površina naselja	1.	Površina naselja	359 180,22 ha
		B. Građevinska područja (GP)	1.	Površina GP naselja – ukupno planirana	15 248 ha
			2.	Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	4,25 %
			3.	Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	3,40 %
			4.	Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	19,98 %
			5.	Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP	16,13 %
			6.	Broj stanovnika/ukupna površina GP	18,91 st./ha
			7.	Broj stanovnika/izgrađena površina GP	22,55 st./ha
			8.	Broj stanovnika/uređena površina GP	19,18 st./ha
2.3.	IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1.	Površina izdvojenoga građevinskog područja izvan naselja – ukupno planirana	10710 ha, 0,037 ha/st.
			2.	Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP	ha, %
			2.a.	Ugostiteljsko-turistička namjena	1737 ha, 16,22 %, 0,006 ha/st.
			2.b.	Gospodarska namjena – ukupna (proizvodna, poslovna, mineralne sirovine)	3886 ha, 36 %, 0,013 ha/st.
			2.c.	Sport i rekreacija	4661 ha, 43,5 %, 0,016 ha/st.
			2.d.	Područja posebne namjene	172 ha, 1,6 %
			2.e.	Površina groblja	168 ha, 1,57 %
			3.	Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	157 250 ležajeva (kapacitet GP ugostiteljsko-turističkih zona izvan naselja prema PP PGŽ
			4.	Broj turističkih postelja po km obalne crte	148 broj/km ¹

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

OSNOVNA TEMATSKA CJELINA	SKUPINA POKAZATELJA	POKAZATELJ	NAČIN PRIKAZA
3. POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST			
3.1. PROMETNA INFRA-STRUKTURA	A. Cestovni promet	1. Dužina cesta po vrstama	Autoceste puni profil: 128 km Brza cesta: 35 km Državne ceste: 513 km Županijske ceste: 568 km Lokalne ceste: 323 km
		2. Udio pojedinih vrsta cesta	Autoceste: 10,4 % Državne ceste: 32,7 % Županijske ceste: 36,3 % Lokalne ceste: 20,6 %
		3. Cestovna gustoća (dužina cesta/površina područja)	43,67 km/km ²
	B. Željeznički promet	1. Dužina pruge prema vrsti	Magistralna: 158 km Lokalna: 1,8 km
		2. Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga	Magistralna: 98,9 % Lokalna: 1,1 %
		3. Gustoća željezničkih pruga (dužina/površina područja)	Magistralna: 0,044 km/km ²
	C. Zračni promet	1. Broj zračnih luka prema vrstama	Zračna luka: 1 Zračno pristanište: 1 Letjelište: 2
		2. Površina zračnih luka	Zračna luka: 280,11 ha Zračno pristanište: 30,00 ha Letjelište: 117,83 ha
	D. Pomorski promet	1. Broj luka prema vrsti	Luke otvorene za javni promet: Državnog značenja: 1 Županijskog značenja: 27 Lokalnog značenja: 76 Luke posebne namjene: Državnog značenja: 18 Županijskog značenja: 27

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

OSNOVNA TEMATSKA CJELINA		SKUPINA POKAZATELJA	POKAZATELJ		NAČIN PRIKAZA
3. POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST					
3.1.	PROMETNA INFRA-STRUKTURA	D. Pomorski promet	2.	Površina kopnenog dijela luke	Luke otvorene za javni promet: 109,45 ha Luke posebne namjene 108,03 ha
			3.	Luke nautičkog turizma prema broju vezova	Kopno: 1488 vezova More: 2891 vezova
		E. Riječni promet	1.	Broj riječnih luka prema veličini i rijeci	-
			2.	Klasa i dužina plovnih putova	-
	F. Elektroničke komunikacije	1.	Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	4,6/100 st.	
3.2.	ENERGETSKA INFRA-STRUKTURA	A. Opskrba električnom energijom	1.	Dužina elektroopkrbnih vodova	35 kV: 468 km 10(20)kV: 2917 km
			2.	Udio i dužina elektroopkrbnih vodova prema vrsti	35kV: 13,8 % 10(20)kV: 86,2 %
		B. Opskrba plinom	1.	Dužina plinovoda	Magistralni: 111 km Distributivni: 288,7 km Magistralni: 27,8 %
			2.	Udio prema vrsti plinovoda	Distributivni: 72,2 %
		C. Opskrba naftom	1.	Dužina naftovoda	Omišalj – Sisak: 180 km
					Omišalj – Urinj: 7,2 km Krak – kopno: 0,78 km
3.3.	OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1.	Dužina javne vodoopkrbne mreže	Magistralni: 893,3 km Ostali: 2310 km
			2.	Potrošnja pitke vode	138 l/dan/st.
		B. Pročišćavanje otpadnih voda	1.	Dužina kanalizacijske mreže	1001,3 km
					Rijeka: 540 000 ES Delnice: 6600 ES Ičići: 58 282 ES Veli Lošinj: 390 m ³ /dan Mali Lošinj: 30 000 ES Cres: 9928 ES
			2.	Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda – broj i kapacitet >2000 ES	Omišalj: 9200 ES Čuf: 45 000 ES Krak: 20 800 ES Punat: 19 000 ES Baška: 19 240 ES Draga Vašibaka: 24 500 ES Supetarska Draga: 9995 ES Lopar: 14 000 ES broj, broj ES

ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

OSNOVNA TEMATSKA CJELINA		SKUPINA POKAZATELJA	POKAZATELJ		NAČIN PRIKAZA
3. POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST					
3.4.	GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagališta otpada	1.	Broj i površina odlagališta prema vrsti	Odlagališta komunalnog otpada: 10 Odlagališta opasnog otpada: 1
			2.	Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina)	1
4. KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA					
4.1.	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1.	Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	23.961,56 ha
			2.	Udio poljoprivrednog zemljišta	6,68 %
			3.	Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	0,083 ha/st.
		B. Šumarstvo	1.	Ukupna površina šumskog zemljišta	218 967,52 ha
			2.	Udio šumskog zemljišta	61,03 %
			3.	Površina šumskog zemljišta po stanovniku	0,75 ha/ stanovniku
		C. Vode	1.	Površine površinskih voda prema vrsti (jezero, ribnjak, umjetni bazeni, more ...)	More: 434 400 ha Jezera: 1407,53 ha
			2.	Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu JLS/županije/države	54,73 %
			3.	Dužina vodotoka	oko 1736 km
		D. Morska obala	1.	Morska obala – dužina obalne crte	1065 km
		E. Mineralne sirovine	1.	Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina	Tehničko-građevni kamen: 28 polja; 234,92 ha
					Građevni pijesak i šljunak: 1 polje; 33,50 ha
					Građevni pijesak i šljunak iz mora: 1 polje; 3,75 ha
4.2.	ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	1.	Broj i površina zaštićenih područja	broj, ha
			2.	Područja ekološke mreže, prema vrsti	broj, ha
4.3.	KULTURNA DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	1.	Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	428
			2.	Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara	54
			3.	Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	41
4.4.	PODRUČJA** POSEBNIH KARAKTERISTIKA	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća	1.	** Opisano u tekstualnom dijelu Izvješća	

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

OSNOVNA TEMATSKA CJELINA	SKUPINA POKAZATELJA	POKAZATELJ	NAČIN PRIKAZA
5. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA			
5.1. POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	1. Broj donesenih PP	UKUPNO: 416 PPŽ: 1 PPPPO: 4 PPUO/G: 36 GUP: 1 UPU: 213 DPU: 155 PUP: 6
		2. Broj donesenih izmjena i dopuna PP	UKUPNO: 211 PPUO/G: 80 GUP: 2 UPU: 57 DPU: 60 PUP: 12
		3. Broj PP u izradi	UKUPNO: 88 PPŽ: 1 PPUO/G: 21 GUP: 1 UPU: 56 DPU: 9
5.2. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA		1. Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama	Lokacijska dozvola: 1323 Rješenje o uvjetima građenja: 999 Rješenje za građenje: 97 Potvrda glavnog projekta: 926 Građevinska dozvola: 1893 Uporabna dozvola: 884 Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akta za građenje izdanog do 1. 10. 2007. : 854 Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu do 15. 2. 1968.: 1217 Dozvola za promjenu namjene i uporabu građevine: 48 Ukupno: 8241
5.3. URBANA PREOBRAZBA		1. Broj PP ili pojedinačnih zahvata	-
		2. Površina	-
5.4. URBANA SANACIJA		1. Broj izdanih rješenja o ozakonjenju	29 362
		2. Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	-

ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I OSTALIH DOKUMENATA

3.1. INFORMACIJSKI SUSTAV PROSTORNOG UREĐENJA

Analizu izrade i provedbe dokumenata prostornog uređenja omogućuje dobro vođeni Informacijski sustav prostornog uređenja (u nastavku ISPU), koji se u PGŽ počeo voditi 2004. godine, odnosno 1995. godine razvojem geoinformacijskog sustava. Kasnije se nadograđivao temeljem Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07).

Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13) propisano je donošenje Uredbe o informacijskom sustavu koju je Vlada donijela 22. listopada 2015. godine. Uredbom o informacijskom sustavu prostornog uređenja (NN 115/15) propisani su struktura, sadržaj, način rada, oblik i elektronički standard ISPU-a, ovlasti i obveze u vođenju i upravljanju tim sustavom, te javnopravna tijela koja su prostorne i ostale podatke dužna učiniti dostupnima putem ISPU-a i na koji su način to dužna učiniti. ISPU PGŽ se sustavno usklađuje s Uredbom. Poštujući navedene propise, u JU Zavod za prostorno uređenje se trajno prikupljaju, obrađuju i usustavljaju podaci o prostornim planovima, elaborati prostornih planova, topografske karte i ortofoti različitih mjerila, katastarski planovi, podaci iz registra prostornih jedinica, adresni model, te sektorske strategije, planovi, studije i ostali dokumenti vezani za ovu djelatnost.

Vođenje ISPU-a na razini države u nadležnosti je MGiPU-a, ali je obveza Zavoda trajno održavati ažurnim Katalog metapodataka o prostornim planovima, tj. puniti e-Katalog i sloj s kartografskim podlogama i tablicama „Važeći planovi” za područje nadležnosti. Podaci se preuzimaju iz županijskog ISPU-a koji se sastoji od više međusobno povezanih segmenata, a u razdoblju ovog Izvješća nastavljene su sljedeće aktivnosti na njegovu održavanju i razvoju:

Registar prostornih planova ustrojen je u okviru ISPU-a PGŽ, i sadrži evidenciju svih donesenih prostornih planova i onih koji su u izradi (PPŽ, PPPPO, GUP, PPUO/G, UPU i DPU). U 2016. godini izrađena je relacijska baza podataka koja je putem raznih konverzija spojila podatke iz više sustava (Registar SharePoint, GIS obuhvati planova, metapodaci o planovima iz e-Kataloga MGiPU, ulazno-izlazna pošta za javne rasprave, mišljenja i arhiviranje planova iz pisarnice) i tako omogućila učinkovitiju i sigurniju integraciju i vođenje podataka.

GIS baza prostornih planova uređenja gradova i općina sustavno se nadograđuje za svih 36 JLS, s novim izmjenama i dopunama prostornih planova. Za

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

potrebe prostornih analiza, usporedbi, brzog pretraživanja te ažurnog dokumentiranja prostornih planova, Zavod od 2002. godine trajno izrađuje GIS baze prostornih planova uređenja općina i gradova (PPUO/G), sukladno dinamici izmjena i dopuna prostorno-planske dokumentacije. Kako bi se stvorio jedinstven sustav koji omogućava prostornu analizu podataka, uspostavljen je model kojim su utvrđeni struktura podataka, te kriteriji i pravila za izradu pripreme podatka. Tako izrađene GIS baze PPUO/G ujedno su i podloga za pripremu podataka koji se dostavljaju Hrvatskom zavodu za prostorni razvoj za potrebu izrade Državnoga plana prostornog razvoja.

Digitalna arhiva prostornih planova u PDF formatu uspostavljena je u Zavodu radi potrebe za brzom i pouzdanom dostupnošću, razmjene podataka i načela javnosti dokumenata prostornog uređenja. Svaki je dokument izrađen skeniranjem ovjerenih planova i posebno je zaštićen elektroničkim potpisom. Slijedom toga, tako obrađen i arhiviran dokument vjeran je originalu i može se dalje koristiti u službene svrhe. Digitalnu arhivu čini arhiva svih planova regionalne i lokalne razine. U digitalnoj arhivi pohranjuju se također setovi podataka izrađeni po specifičnim zadacima, među kojima su i geodetske podloge i elaborati rađeni za potrebe Zavoda.

Mrežne stranice Zavoda redovito se obnavljaju i dopunjavaju novim sadržajima, sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama. Zavod neprekidno putem svoje mrežne stranice (<https://zavod.pgz.hr/>) omogućuje javnosti uvid u svoje aktivnosti. Redovito se prikazuju ažurni podaci iz Registra prostornih planova i Geoportala. Potkraj 2015. godine napravljena je prilagodba stranica za prikaz na mobilnim uređajima, a u 2016. godini prilagodba za prikaz Geoportala i složenih pdf dokumenata prostornih planova na najčešće korištenim internetskim preglednicima.

Informacijski sustav akata i dokumenata prostornog uređenja u Županiji započeo je 2010. godine za dio, a 2013. obuhvaćeno je cijelo područje Županije. Podaci o provedenim aktima automatski se ugrađuju u bazu podataka informacijskog sustava prostornog uređenja radi ustrojavanja ISPU u Županiji. Do sada razvijeni sustav omogućava uvid u akte prostornog uređenja, pretraživanja i analize prostorne dokumentacije te uvid u važeće prostorne planove na određenom odabranom području tijekom izdavanja akata prostornog uređenja, tzv. urbanističke identifikacije. Podaci se neprekidno nadopunjavaju u sustavu, a aplikativni sustav održava. Za potrebe svih djelatnika Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ i ispostava, u funkciji je aplikacija **Urbanistička identifikacija** koja se koristi u procesu izdavanja akata. Značajno je pridonijela ubrzanju i učinkovitosti procesa izdavanja dozvola i legalizacije objekata. Korištenje Urbanističke identifikacije prošireno je 2016. godine za potrebe rada građevinske inspekcije i županijskoga Procjeniteljskog povjerenstva koje izrađuje stručne analize i evaluacije podataka, te stručne prijedloge i mišljenja o tržištu nekretnina.

ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I OSTALIH DOKUMENATA

Preglednik prostornih planova se primarno koristi u poslovima prostornog planiranja. Omogućuje preklapanje svih grafičkih prikaza prostornih planova, obuhvata prostornih planova, izdanih akata i geodetskih podloga i katastarskih planova za zadano područje. U razdoblju ovog Izvješća prošireno je korištenje Preglednika prostornih planova za registrirane korisnike. Omogućeno je korištenje aplikacije djelatnicima građevinske inspekcije koji mogu pregledavati položaj geolociranih akata u odnosu na prostorno-plansku dokumentaciju i geodetske podloge. Sadašnji način pregledavanja podataka u ISPU omogućen je putem službene mrežne stranice Zavoda i Županije na dva načina: putem „Javnog GIS preglednika” koji je otvoren za građanstvo, te putem „Preglednika za registrirane korisnike”, za što je u Zavodu uspostavljena potrebna GIS infrastruktura.

Repozitorij službenih glasila gradova i općina formiran je 2016. godine. Županija i većina gradova i općina koriste Službene novine – službeno glasilo PGŽ kao mjesto oglašavanja svojih odluka. S vremenom su pojedini gradovi i općine počeli oglašavati u svojim službenim glasilima. U svim tim spomenutim aplikacijama koristi se poveznica putem broja i godine objave pojedinog plana pa ta poveznica mora biti stalna. S obzirom na to da su mnogi gradovi i općine redizajnirali svoje mrežne stranice, nestale su poveznice. Kako bi sve aplikacije u županijskom ISPU mogle funkcionirati, izradio se spomenuti repozitorij službenih glasila na lokalnom serveru u Zavodu.

Povezivanje jedinica lokalne samouprave na ISPU PGŽ. Informacijski sustav prostornog uređenja PGŽ uspostavili su Zavod i Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša. Sustav je moguće uz doradu, putem mrežnih stranica staviti na raspolaganje jedinicama lokalne samouprave, odnosno omogućiti nesmetan pristup do dijela informacijskog sustava i podataka od koristi za rad jedinica lokalne samouprave. Primjenom bi se omogućilo jedinicama lokalne samouprave praćenje stanja provedbe dokumenata prostornog uređenja te dohvat provjerenih i ovjerenih podataka Zavoda. U 2016. godini izrađen je pilot-projekt za područje Grada Opatije kojim se omogućilo korištenje podataka iz Informacijskog sustava uspostavljenog u Zavodu. Jednostavnim uvidom u prostorno-planske podatke koji se redovito ažuriraju u Zavodu, djelatnicima Grada Opatije ubrzan je poslovni proces te se utvrdila korist ovog povezivanja za ostale gradove i općine. Vrsta usluge koja će se koristiti za dostavu podataka krajnjim korisnicima osigurava da se podaci mogu koristiti na siguran način neovisno o vrsti platforme i alata. Ovakav pristup i model suradnje Županije i JLS podigao bi kvalitetu upravljanja prostorom Županije u cjelini. Krajnji će korisnik imati na raspolaganju upravo one podatke koji se tiču njihovoga administrativnog područja djelovanja.

Geodetske podloge

PGŽ i DGU već godinama imaju razvijenu suradnju u izradi, dobavi te korištenju svih službenih podloga i podataka. U ISPU se koriste uvijek najnovije

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

topografske karte, osnovna državna karta, digitalni ortofoti različitih mjerila i godišta, katastarski planovi, adresni model i granice prostornih jedinica koje isporučuje DGU. U razdoblju ovog Izvješća, u ISPU-u PGŽ korišteni su sljedeći podaci dobiveni temeljem Sporazuma o sufinanciranju izrade i ažuriranja službenih prostornih podloga državne izmjere i katastra nekretnina za razdoblje 2010. – 2013. godine:

- Digitalni katastarski plan DKP u vektorskom obliku
- Podaci o granicama JLS – Registar prostornih jedinica
- Podaci o kućnim brojevima (adresni model)
- Digitalni ortofoto DOF5 u mjerilu 1:5000 (2004./2006. godina)
- Digitalni ortofoto DOF5 u mjerilu 1:5000 (2011. godina – legalizacija)
- Hrvatska osnovna karta HOK5 u mjerilu 1:5000
- Topografska karta TK25 u mjerilu 1:25 000.

U ovom izvještajnom razdoblju s Državnom geodetskom upravom nisu učinjeni novi sporazumi ili ugovori.

Za potrebe vođenja županijskih projekata izrađene su sljedeće geodetske podloge:

- Lječilište Veli Lošinj – situacijski nacrt područja lječilišta i park-šume Pod Javori u mjerilu 1:200
- Sunčana elektrana Orlec – Istok – situacijski nacrt u mjerilu 1:1000 i parcelacijski elaborat
- Sunčana elektrana Orlec – Zapad – situacijski nacrt i digitalni ortofoto u mjerilu 1:1000
- Rekreativno područje u Musulinima (DPU11) u Gomirju – situacijski nacrt u mjerilu 1:500
- Šetnica u Gomirju – situacijski nacrt u mjerilu 1:500
- Ilića vrelo i Manastirski kutak u Gomirju – situacijski nacrt u mjerilu 1:200.

ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I OSTALIH DOKUMENATA

3.2. IZRADA PROSTORNIH PLANOVA

3.2.1. Važeći prostorni planovi

3.2.1.1. Prostorni planovi područja posebnih obilježja

U razdoblju ovog Izvješća važeća su četiri PPPPO donesena ranijih godina:

- Prostorni plan Nacionalnog parka Risnjak (NN 23/01)
- PPPPO Tramuntana (SN PGŽ 4/03)
- PPPPO Vinodolske doline (SN PGŽ 30/04)
- Prostorni plan Parka prirode Učka (NN 24/06).

3.2.1.2. Prostorni plan Županije

Temeljem Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09, 55/11, 90/11 i 50/12), donesen je novi PP PGŽ (SN PGŽ 32/13). Njegovim danom stupanja na snagu prestao je važiti stari PP PGŽ (SN PGŽ 14/00, 12/15, 50/06 – ispravak, 8/09 i 3/11).

3.2.1.3. Prostorni planovi uređenja općine/grada

Objavljeno je 57 različitih odluka vezanih za donošenje PPUO/G:

- 3 I. izmjene i dopune koje su donijeli gradovi Rijeka i Delnice, te Općina Klana.
- 7 II. izmjena i dopuna objavili su gradovi Čabar i Kastav, te općine Matulji, Omišalj, Ravna Gora, Vinodolska općina i Vrbnik.
- 7 III. izmjena i dopuna objavili su gradovi Crikvenica, Mali Lošinj i Vrbovsko, te općine Baška, Čavle, Fužine i Ravna Gora.
- 3 IV. izmjene i dopune donijeli su gradovi Crikvenica, Mali Lošinj i Novi Vinodolski.
- 5. izmjenu i dopunu donio je Grad Opatija, a VI. Grad Mali Lošinj.
- Objavljeno je i 17 ciljanih izmjena i dopuna (gradovi Crikvenica, Kastav, Krk, Mali Lošinj, Novi Vinodolski – dvije izmjene, Rab, Vrbovsko – 2 izmjene, općine Baška, Čavle, Fužine, Jelenje, Malinska-Dubašnica, Omišalj, Punat i Ravna Gora).
- 2 usklađenja sa zakonom objavili su Grad Delnice i Općina Čavle.
- 10 pročišćenih tekstova PPUO/G (gradovi Crikvenica, Delnice, Mali Lošinj, Novi Vinodolski i Opatija, te općine Čavle, Omišalj, Ravna Gora – 2 pročišćena teksta, i Vrbnik)
- 7 ispravaka (gradovi Kastav, Mali Lošinj i Novi Vinodolski, općine Čavle – 2 ispravka i Vinodolska općina – 2 ispravka).

Po godinama je sljedeći raspored objave odluka o donošenju, ispravaka i pročišćenih tekstova:

- 2013. godine – 14 odluka
- 2014. godine – 12 odluka

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

- 2015. godine – 12 odluka
- 2016. godine – 19 odluka.

U razdoblju prethodnog izvješća (2005. – 2012) izrađeno je 19 novih PPUG/G, te 48 izmjena, dopuna i usklađenja. S obzirom na to da je proteklo izvješće izrađeno za osmogodišnje razdoblje, u ovom izvještajnom razdoblju postoji za 22 % veća dinamika donošenja planova. PPUG/O na snazi 31. 12. 2016. prikazani su u Tablici 50.

Prosječno vrijeme trajanja izrade prostornih planova uređenja grada/općine u prošlom razdoblju bilo je 23 mjeseca, u ovome razdoblju iznosi pet mjeseci kraće, tj. 18,5 mjeseci.

Tablica 50. Prostorni planovi uređenja grada/općine na snazi 31. 12. 2016. godine

GRAD/općina	NAZIV PLANA*	BROJ GLASILA	NAZIV GLASILA**
BAKAR	PPUG Bakar	2003-21	SN PGŽ
	PPUG Bakar – I. ID	2006-41	SN PGŽ
	PPUG Bakar – II. ID	2012-02	SN PGŽ
CRES	PPUG Cres	2002-31	SN PGŽ
	PPUG Cres – usklađenje ZOP	2006-23	SN PGŽ
	PPUG Cres – I. ID	2011-03	SN PGŽ
CRIKVENICA	PPUG Crikvenica	2007-25	SN PGŽ
	PPUG Crikvenica – ispr.	2008-18	SN PGŽ
	PPUG Crikvenica – I. ID	2011-49	SN PGŽ
	PPUG Crikvenica – ispr.	2012-02	SN PGŽ
	PPUG Crikvenica – II. ID (ciljane)	2014-17	SN PGŽ
	PPUG Crikvenica – III. ID	2014-39	SN PGŽ
	PPUG Crikvenica – IV. ID	2016-21	SN Grada Crikvenice
PPUG Crikvenica – IV. ID – proć. tekst	2016-23	SN Grada Crikvenice	
ČABAR	PPUG Čabar	2003-25	SN PGŽ
	PPUG Čabar – I. ID	2009-17	SN PGŽ
	PPUG Čabar – II. ID	2013-19	SN PGŽ
DELNICE	PPUG Delnice	2002-24	SN PGŽ
	PPUG Delnice – I. ID	2013-11	SN PGŽ
	PPUG Delnice – uskl. s ZPU	2016-04	SN Grada Delnica
	PPUG Delnice – proć. tekst	2016-04	SN Grada Delnica
KASTAV	PPUG Kastav	2003-21	SN PGŽ
	PPUG Kastav – uskl. ZOP	2006-14	SN PGŽ
	PPUG Kastav – I. ID	2010-13	SN PGŽ
	PPUG Kastav – ISPR.	2011-21	SN PGŽ
	PPUG Kastav – II. ID	2013-16	SN PGŽ
	PPUG Kastav – ispr.	2013-36	SN PGŽ
KRALJEVICA	PPUG Kraljevica	2003-01	SN PGŽ
	PPUG Kraljevica – I. ID	2007-16	SN PGŽ
	PPUG Kraljevica – II. ID	2011-12	SN PGŽ
	PPUG Kraljevica – proć. tekst	2011-13	SN PGŽ

ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I OSTALIH DOKUMENATA

GRAD/općina	NAZIV PLANA*	BROJ GLASILA	NAZIV GLASILA**
KRK	PPUG Krk	2007-07	SN PGŽ
	PPUG Krk – I. ID	2009-41	SN PGŽ
	PPUG Krk – II. ID	2011-28	SN PGŽ
	PPUG Krk – III. ID (ciljane)	2015-23	SN PGŽ
MALI LOŠINJ	PPUG Mali Lošinj	2008-13	SN PGŽ
	PPUG Mali Lošinj – I. ID	2012-13	SN PGŽ
	PPUG Mali Lošinj – IV. ID	2013-26	SN PGŽ
	PPUG Mali Lošinj – III. ID	2014-05	SN PGŽ
	PPUG Mali Lošinj – V. ID (ciljane)	2014-42	SN PGŽ
	PPUG Mali Lošinj – proć. tekst	2015-25	SN PGŽ
	PPUG Mali Lošinj – tehnički ispravak	2015-32	SN PGŽ
	PPUG Mali Lošinj – VI. ID	2016-32	SN PGŽ
NOVI VINODOLSKI	PPUG Novi Vinodolski	2006-55	SN PGŽ
	PPUG Novi Vinodolski – I. ID	2010-23	SN PGŽ
	PPUG Novi Vinodolski – I. ID – ispr.	2010-36	SN PGŽ
	PPUG Novi Vinodolski – proćišćeni tekst	2013-01	SN PGŽ
	PPUG Novi Vinodolski – II. ID (ciljane)	2013-19	SN PGŽ
	PPUG Novi Vinodolski – III. ID (ciljane)	2014-13	SN PGŽ
	PPUG Novi Vinodolski – III. ID (ciljane) – ispr.	2014-16	SN PGŽ
	PPUG Novi Vinodolski – IV. ID	2015-41	SN PGŽ
OPATIJA	PPUG Opatija – III. ID	2007-01	SN PGŽ
	PPUG Opatija – IV. ID	2012-56	SN PGŽ
	PPUG Opatija – V. ID	2016-04	SN PGŽ
	PPUG Opatija – proć. tekst	2016-08	SN PGŽ
RAB	PPUG Rab	2004-15	SN PGŽ
	PPUG Rab – ispr.	2005-40	SN PGŽ
	PPUG Rab – usklađenje ZOP	2007-18	SN PGŽ
	PPUG Rab – I. ID	2011-47	SN PGŽ
	PPUG Rab – II. ID (ciljane)	2016-19	SN PGŽ
RIJEKA	PPUG Rijeka	2003-31	SN PGŽ
	PPUG Rijeka – usklađenje ZOP	2005-26	SN PGŽ
	PPUG Rijeka – ID	2013-14	SN PGŽ
VRBOVSKO	PPUG Vrbovsko	2005-41	SN PGŽ
	PPUG Vrbovsko – I. ID	2010-27	SN PGŽ
	PPUG Vrbovsko – I. ID – ispr.	2010-31	SN PGŽ
	PPUG Vrbovsko – I. ID (ciljane)	2014-27	SN PGŽ
	PPUG Vrbovsko – III. ID	2015-11	SN Grada Vrbovsko
	PPUG Vrbovsko – IV. ID (ciljane)	2016-10	SN Grada Vrbovsko
Baška	PPUO Baška	2008-01	SN PGŽ
	PPUO Baška – I. ID	2012-11	SN PGŽ
	PPUO Baška – proć. tekst	2012-34	SN PGŽ
	PPUO Baška – II. ID (ciljane)	2014-17	SN PGŽ
	PPUO Baška – III. ID	2016-36	SN PGŽ
Brod Moravice	PPUO Brod Moravice	2003-35	SN PGŽ
	PPUO Brod Moravice – I. ID	2007-14	SN PGŽ
	PPUO Brod Moravice – ispr.	2007-33	SN PGŽ

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

GRAD/općina	NAZIV PLANA*	BROJ GLASILA	NAZIV GLASILA**
Čavle	PPUO Čavle	2001-22	SN PGŽ
	PPUO Čavle – III. ID	2013-02	SN PGŽ
	PPUO Čavle – III. ID – ispr.	2013-38	SN PGŽ
	PPUO Čavle – III. ID – II. – ispr.	2015-10	SN PGŽ
	PPUO Čavle – USKL	2015-33	SN PGŽ
	PPUO Čavle – IV. ID (ciljane)	2016-12	SN PGŽ
	PPUO Čavle – proć. tekst	2016-16	SN PGŽ
Dobrinj	PPUO Dobrinj	2008-24	SN PGŽ
	PPUO Dobrinj – ispr.	2009-07	SN PGŽ
Fužine	PPUO Fužine	2005-05	SN PGŽ
	PPUO Fužine – I. ID	2009-16	SN PGŽ
	PPUO Fužine – ispr.	2010-11	SN PGŽ
	PPUO Fužine – II. ID	2011-16	SN PGŽ
	PPUO Fužine – III. ID	2013-08	SN PGŽ
	PPUO Fužine – IV. ID (ciljane)	2014-31	SN PGŽ
Jelenje	PPUO Jelenje	2007-40	SN PGŽ
	PPUO Jelenje – I. ID	2011-15	SN PGŽ
	PPUO Jelenje – ispr.	2012-37	SN PGŽ
	PPUO Jelenje – ID (ciljane)	2014-38	SN PGŽ
Klana	PPUO Klana	2007-34	SN PGŽ
	PPUO Klana – ispr.	2012-09	SN PGŽ
	PPUO Klana – I. ID	2016-22	SN Općine Klana
Kostrena	PPUO Kostrena	2001-07	SN PGŽ
	PPUO Kostrena – vj. tumać	2001-22	SN PGŽ
	PPUO Kostrena – I. ID	2007-20	SN PGŽ
	PPUO Kostrena – ispr.	2007-23	SN PGŽ
Lokve	PPUO Lokve	2004-43	SN PGŽ
Lopar	PPUO Lopar	2011-53	SN PGŽ
Lovran	PPUO Lovran	2007-38	SN PGŽ
	PPUO Lovran – I. ID	2010-37	SN PGŽ
Malinska-Dubašnica	PPUO Malinska-Dubašnica	2004-13	SN PGŽ
	PPUO Malinska-Dubašnica – USKL. ZOP	2006-14	SN PGŽ
	PPUO Malinska-Dubašnica – proćišćeni tekst	2009-38	SN PGŽ
	PPUO Malinska-Dubašnica – I. ID (ciljane)	2013-09	SN PGŽ
Matulji	PPUO Matulji	2008-36	SN PGŽ
	PPUO Matulji – I. ID	2011-46	SN PGŽ
	PPUO Matulji – II. ID	2016-27	SN PGŽ
Mošćenićka Draga	PPUO Mošćenićka Draga	2007-36	SN PGŽ
	PPUO Mošćenićka Draga – I. ID	2012-04	SN PGŽ
Mrkopalj	PPUO Mrkopalj	2004-46	SN PGŽ
	PPUO Mrkopalj – I. ID	2007-26	SN PGŽ
Omišalj	PPUO Omišalj	2007-52	SN PGŽ
	PPUO Omišalj	2009-33	SN PGŽ
	PPUO Omišalj – I. ID	2010-14	SN PGŽ
	PPUO Omišalj – ispr.	2011-37	SN PGŽ
	PPUO Omišalj – proćišćeni tekst	2012-15	SN PGŽ
	PPUO Omišalj – II. ID	2013-19	SN PGŽ
	PPUO Omišalj – proćišćeni tekst	2014-43	SN PGŽ
PPUO Omišalj – III. ID (ciljane)	2015-17	SN PGŽ	

ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I OSTALIH DOKUMENATA

GRAD/općina	NAZIV PLANA*	BROJ GLASILA	NAZIV GLASILA**
Punat	PPUO Punat	2008-09	SN PGŽ
	PPUO Punat – I. ID	2010-30	SN PGŽ
	PPUO Punat – pročišćeni tekst	2010-33	SN PGŽ
	PPUO Punat – II. ID (ciljane)	2015-14	SN PGŽ
Ravna Gora	PPUO Ravna Gora	2008-15	SN PGŽ
	PPUO Ravna Gora – I. ID	2012-09	SN PGŽ
	PPUO Ravna Gora – ID (ciljane)	2013-36	SN PGŽ
	PPUO Ravna Gora – II. ID	2014-40	SN PGŽ
	PPUO Ravna Gora – proč. tekst	2015-14	SN PGŽ
	PPUO Ravna Gora – III. ID	2016-03	SN Općine Ravna Gora
	PPUO Ravna Gora – proč. tekst	2016-04	SN Općine Ravna Gora
Skrad	PPUO Skrad	2007-19	SN PGŽ
	PPUO Skrad – I. ID	2012-21	SN PGŽ
Vinodolska općina	PPUO Vinodolska općina	2006-01	SN PGŽ
	PPUO Vinodolska općina – I. ID	2009-19	SN PGŽ
	PPUO Vinodolska općina – proč. tekst	2011-01	SN PGŽ
	PPUO Vinodolska općina – II. I.D.	2015-13	SN PGŽ
	PPUO Vinodolska općina – II. I.D. ispr.	2016-21	SN PGŽ
Viškovo	PPUO Viškovo	2007-49	SN PGŽ
	PPUO Viškovo – I. ID	2012-04	SN PGŽ
Vrbnik	PPUO Vrbnik	2004-16	SN PGŽ
	PPUO Vrbnik – I. ID-usklađenje ZOP	2007-43	SN PGŽ
	PPUO Vrbnik – ispr.	2007-53	SN PGŽ
	PPUO Vrbnik – II. ID	2016-22	SN PGŽ
	PPUO Vrbnik – proč. tekst	2016-26	SN PGŽ

* Nazivi prostornih planova prilagođeni su Registru prostornih planova, a boldiranim fontom označena je izmjena donesena u razdoblju 2013. – 2016.; ** SN – Službene novine

Izvor: Registar prostornih planova JU Zavod

3.2.1.4. Generalni urbanistički plan Grada Rijeke

GUP se donosi obvezno za GP naselja i izdvojeno GP izvan naselja središnjeg naselja velikog grada. U PGŽ izrađen je GUP jedino za područje Grada Rijeke temeljem Zakona o prostornom uređenju (NN 30/94, 68/98, 61/00, 32/02, 100/04). Prve izmjene i dopune izrađene su temeljem članka 78. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09, 55/11 i 90/11), dok su II. izmjene i dopune donesene temeljem članka 102. i 346. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12 i 55/12; Tablica 51.).

Prva i druga izmjena GUP-a donesene su u razdoblju ovog Izvješća.

Tablica 51. GUP Grada Rijeke

NAZIV PLANA*	VRSTA PLANA	BROJ GLASILA	NAZIV GLASILA**
GUP Rijeka	GUP	2007-07	SN PGŽ
GUP Rijeka – ID	GUP	2013-14	SN PGŽ
GUP Rijeka – II. ID	GUP	2014-08	SN Grada Rijeke

* Naziv prostornog plana prilagođen je Registru prostornih planova, a boldiranim fontom označen je plan donesen u razdoblju 2013. – 2016.; ** SN PGŽ = Službene novine PGŽ

Izvor: Registar prostornih planova JU Zavod, 31. 12. 2016.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

3.2.1.5. Urbanistički planovi uređenja

Potkraj 2016. godine na području PGŽ bilo je na snazi 213 urbanističkih planova uređenja.

U razdoblju ovog Izvješća objavljeno je 115 Odluka o donošenju urbanističkih planova uređenja:

- 66 novih urbanističkih planova uređenja
- 24 I. izmjena i dopuna
- 3 II. izmjene i dopune
- jedna III. izmjena i dopuna
- jedna IV. izmjena i dopuna
- 11 ciljanih izmjena i dopuna
- 4 ispravka
- 5 pročišćenih tekstova.

UPU-i doneseni u razdoblju 2013. – 2016. godine prikazani su u Tablici 52.

U 2013. i 2016. godini objavljeno je po 30 odluka; 2014. godine 28; a 2015. godine 27 odluka.

U Izvješću iz 2012. godine za promatrano razdoblje od osam godina bilo je izrađeno 150 UPU-a. U ovom je razdoblju izrađeno 106 UPU-a, što je povećanje broja UPU-a za 42 %. Prosječno vrijeme trajanja izrade UPU-a bilo je 29,7 mjeseci, a u ovom izvještajnom razdoblju iznosi 33,2 mjeseca.

ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I OSTALIH DOKUMENATA

Tablica 52. Urbanistički planovi uređenja doneseni u razdoblju 2013. – 2016. godine

GRAD/općina	NAZIV PLANA*	BROJ GLASILA	NAZIV GLASILA**
BAKAR	UPU dijela naselja Plase NA 9-1 (UPU 26)	2013-36	SN PGŽ
Baška	UPU Baška – Zarak N 1-2 (UPU 2) – I. ID	2016-10	SN PGŽ
	UPU zona poslovne namjene (K) – Baška (UPU 10)	2014-17	SN PGŽ
	UPU Batomalj-sjever (N3-1) (UPU 6)	2013-40	SN PGŽ
	UPU 8 Draga Bašćanska-sjever (N4_1)	2013-40	SN PGŽ
	UPU 3 BAŠKA Jurandvor-sjever N2	2013-40	SN PGŽ
	UPU 4 BAŠKA Jurandvor-jug N2	2013-40	SN PGŽ
	UPU 5 BAŠKA Jurandvor-zapad N2	2013-40	SN PGŽ
	UPU 9 Draga Bašćanska-jug (N4_1)	2013-40	SN PGŽ
	UPU BAŠKA UPU – 7 – Batomalj-jug (N3-2)	2013-40	SN PGŽ
CRES	UPU Cres – GP naselja NA 7 i površina izdvojenih namjena – III. ID (ciljane)	2013-43	SN PGŽ
	UPU Cres – GP naselja NA 7 i površina izdvojenih namjena – IV. ID	2016-09	
	UPU zone poslovne namjene K1-3 Orlec – I. ID (ciljane)	2014-26	SN PGŽ
	UPU zone poslovne namjene Loznati (K 1-2)	2015-30	SN PGŽ
	UPU naselja Orlec NA 9	2013-10	SN PGŽ
CRIKVENICA	UPU zone ugostiteljsko-turističke namjene (T3-2) u Martinšćici "Slatina"	2013-12	SN PGŽ
	UPU 2 Crikvenica sjever – Hrusta – ciljane ID	2015-02	SN Grada Crikvenice
	UPU Crikvenica centar I. Ciljane ID	2014-34	SN PGŽ
	UPU Dramalj centar Ciljane II ID	2015-03	SN Grada Crikvenice
	UPU Jadranovo centar Ciljane ID	2015-10	SN Grada Crikvenice
	UPU 5 CRIKVENICA Tončićevo – ID	2015-05	SN Grada Crikvenice
	UPU 24 Miramare Crikvenica II ID	2015-07	SN Grada Crikvenice
	UPU Duga (dio NA1-5) zajedno s površinom infrastrukturne namjene IS (čvor Crikvenica zapad) – ispr.	2013-06	SN PGŽ
	UPU Omorika (Dramalj-Crikvenica) T1_5	2016-13	SN Grada Crikvenice
UPU groblja Crikvenica-Zoričići (G3)	2015-08	SN Grada Crikvenice	
Čavle	UPU proizvodne namjene I2 u Sobolima (UPU 3) – I. ID	2013-36	SN PGŽ
	UPU 11 – sportski centar Platak R6-2 – ispravak	2016-16	SN PGŽ
DELNICE	UPU naselja Delnice – područja poslovne namjene K1 i K2 (UPU 1) -II. ID	2016-02	SN Grada Delnica
	UPU GP proizvodne namjene I1-3 Lučice (UPU 4) – I. ID	2014-15	SN PGŽ
	UPU GP turističko-ugostiteljske namjene T-3 Male Polane (UPU10) I. ID	2014-15	SN PGŽ
	UPU GP turističko-ugostiteljske namjene T-2 Velike Polane (UPU 9) – I. ID	2014-15	SN PGŽ
	UPU GP proizvodne namjene I1-8 Kendar	2014-07	SN PGŽ
Fužine	UPU 16 ski zona Plasa (R1-2)	2015-01	SN Općine Fužine
	UPU 10 ugostiteljsko-turističke zone Bajer (T26)	2014-31	SN PGŽ
Jelenje	UPU zone sportsko-rekreacijske namjene – sportski centar Linčeto i zone ugostiteljsko-turističke namjene Linčeto (UPU 5)	2013-16	SN PGŽ

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

GRAD/općina	NAZIV PLANA*	BROJ GLASILA	NAZIV GLASILA**	
KASTAV	UPU GP poslovne namjene K1 – Radna zona Žegoti – I ID	2016-10	SN PGŽ	
	UPU 10 za dio GP naselja Kastav N1-3 I. ID	2016-25	SN PGŽ	
	UPU 1 za dio GP naselja Kastav oznake N1-a – I. ID	2013-34	SN PGŽ	
	UPU 14 za dio GP naselja Kastav oznake N1-3	2014-02	SN PGŽ	
	UPU 3 za dio GP naselja Kastav – N1_b	2015-18	SN PGŽ	
	UPU 17 za dio GP naselja Kastav oznake N1-3	2015-22	SN PGŽ	
Klana	UPU I1- proizvodna zona – asfaltna baza Marišćina (UPU 2)	2013-03	SN PGŽ	
	UPU I1- proizvodna zona – asfaltna baza Marišćina (UPU 2) – I. ID (ciljane)	2014-08	SN Općine Klana	
	UPU I1- proizvodna zona – asfaltna baza Marišćina (UPU 2) – I. ID (ciljane) ispr.	2015-11	SN Općine Klana	
	UPU Klana – pilana (UPU 6)	2013-42	SN PGŽ	
Kostrena	UPU GP naselja N-4	2015-08	SN Općine Kostrena	
KRALJEVICA	UPU turističke zone Uvala Scott (UPU 6) – 1.ID	2014-01	SN Grada Kraljevice	
KRK	UPU 2 Kornić	2016-19	SN PGŽ	
	UPU 5 Vrh (NA 5.1)	2014-02	SN PGŽ	
	UPU 23 – Torkul	2014-11	SN PGŽ	
	UPU 26 Dunat	2015-15	SN PGŽ	
	UPU 1 Krk (NA1,R1_1,R3_8, R3_10, R3_11)	2013-30	SN PGŽ	
	UPU 1 Krk (NA1,R1_1,R3_8, R3_10, R3_11) I. I	2014-40		
UPU 1 Krk (NA1,R1_1,R3_8, R3_10, R3_11) pročišćeni tekst	2015-02			
Lokve	UPU poslovna zona Sljeme K1/1 (UPU 8) ID	2016-03	SN Općine Lokve	
MALI LOŠINJ	UPU gospodarske zone Kalvarija (UPU 11)	2015-35	SN PGŽ	
	UPU gospodarske zone Kalvarija – proć. tekst	2016-05	SN PGŽ	
	UPU Čikat	2016-34	SN PGŽ	
	UPU Veli Lošinj (UPU 27)	2013-10	SN PGŽ	
	UPU Veli Lošinj (UPU 27) – liD (ciljane)	2015-25	SN PGŽ	
	UPU 27 Veli Lošinj – proć. tekst	2016-02	SN PGŽ	
	UPU Mali Lošinj (UPU 9)	2013-10	SN PGŽ	
	UPU Mali Lošinj (UPU 9) – liD (ciljane)	2015-25	SN PGŽ	
	UPU 9 Mali Lošinj – proć. tekst	2016-02	SN PGŽ	
	UPU Ćunski (UPU 3)	2016-28	SN PGŽ	
	UPU Lopari (UPU 17) – Mali Lošinj	2016-28	SN PGŽ	
	UPU Sveti Jakov (UPU 24) – Mali Lošinj	2015-01	SN PGŽ	
	UPU Ilovik (UPU 7)	2015-17	SN PGŽ	
	UPU Susak (UPU 23)	2016-28	SN PGŽ	
	UPU Punta Križa (UPU 21)	2016-16	SN PGŽ	
	UPU Nerezine (UPU 15)	2015-35	SN PGŽ	
	UPU Unije (UPU 25)	2016-03	SN PGŽ	
	UPU Nerezine (UPU 15) – smanjeni obuhvat	2014-32	SN PGŽ	
	Malinska-Dubašnica	UPU Malinska, Radići (GP 1) (UPU 1)	2013-14	SN PGŽ
		UPU Malinska, Radići (GP 1) (UPU 1) – ID ciljane	2014-03	SN PGŽ
UPU Malinska, Radići (GP 1) (UPU 1) – I. ID		2015-28	SN PGŽ	
Matulji	UPU Matulji (UPU 1) – ID dijela plana	2015-10	SN PGŽ	
	UPU Mihotići – dio Diraki NA 11-3 (UPU 2)	2014-17	SN PGŽ	
	UPU Lisina R 2-2, O2 (UPU 18)	2015-10	SN PGŽ	
	UPU poslovne zone Jurdani (K4) – dio (UPU 10)	2015-20	SN PGŽ	

ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I OSTALIH DOKUMENATA

GRAD/općina	NAZIV PLANA*	BROJ GLASILA	NAZIV GLASILA**
Mošćenička Draga	UPU Donji Kraj (UPU-1) I. ID	2016-05	SN Općine Mošćenička Draga
	UPU Sveti Ivan (UPU 3)	2014-10	SN Općine Mošćenička Draga
	UPU proširenja groblja Brseč (UPU 9)	2016-03	SN Općine Mošćenička Draga
Mrkopalj	UPU K2 – poslovna zona u Mrkoplju (UPU 3) – I. ID	2013-08	SN PGŽ
NOVI VINODOLSKI	UPU poslovne zone Kargač – I. ID	2013-19	SN PGŽ
	UPU naselja Novi Vinodolski – I. ID	2013-19	SN PGŽ
	UPU naselja Novi Vinodolski – II. ID	2014-18	SN PGŽ
	UPU naselja Novi Vinodolski – III. ID	2016-21	SN PGŽ
	UPU Luka otvorena za javni promet lokalnog značaja Muroskva	2014-13	SN PGŽ
Omišalj	UPU Njivice (NA 1) (UPU 2) – I. ID	2016-10	SN PGŽ
	UPU kamp Pušća (T3) (UPU 5)	2014-29	SN PGŽ
	UPU Sporstko područje Omišalj (UPU 9)	2015-05	SN PGŽ
OPATIJA	UPU naselja Ičići (UPU 2) – I. ID	2013-17	SN PGŽ
	UPU naselja Ičići (UPU 2) – ID	2016-08	SN PGŽ
	UPU naselja Ičići – proč. tekst I. liD	2016-14	SN PGŽ
Punat	UPU GP naselja N1 – centralno naselje Punat (UPU 3) – 1. liD (ciljane)	2016-13	SN PGŽ
	UPU GP naselja N2 – Stara Baška s pripadajućim GP sportsko-rekreacijske namjene R 7a (UPU 9)	2016-21	SN PGŽ
RAB	UPU Palit (UPU 14) – NA 4-1, NA 4-2, NA 4-3	2013-42	SN PGŽ
	UPU Banjol (NA 3-2) (UPU 3)	2014-28	SN PGŽ
	UPU Banjol (NA 3-3, NA 3-6) (UPU 4)	2014-28	SN PGŽ
	UPU Barbat (NA 2-1, NA 2-2, NA 2-3 i NA 2-4) (UPU 5)	2014-16	SN PGŽ
	UPU Kampor (NA 7-1) (UPU 6)	2014-16	SN PGŽ
	UPU Kampor – (NA 7-8, NA 7-9, NA 7-10, NA 7-17) (UP 8)	2015-25	SN PGŽ
	UPU Kampor (NA 7-21, NA 7-22, NA 7-26, NA 7-27) + SRC u Kamporu (R63) (UPU 9)	2015-25	SN PGŽ
	UPU Supetarska Draga (NA 6-15, NA 6-16) (UPU 21)	2014-41	SN PGŽ
	UPU uvala Padova III (Banjol) T3-1 (UPU 34)	2016-26	SN PGŽ
	UPU Mundanije (NA 4-14) (UPU 15)	2013-13	SN PGŽ
UPU Mundanije (NA 4-22) (UPU 16)	2013-13	SN PGŽ	
Ravna Gora	UPU ugostiteljsko-turističke zone Suhi vrh (VN1) – I. ID	2014-06	SN PGŽ
	UPU vikend naselja Kupjak	2014-10	SN PGŽ
RIJEKA	UPU sportskog područja Rujevica	2016-11	SN Grada Rijeke
Skrad	UPU vikend naselja u Hlevcima (VN1) (UPU 5)	2013-18	SN PGŽ
Viškovo	UPU – OŠ Marinići i dijela naselja Blažiči	2016-05	SN Općine Viškovo
	UPU OŠ Marinići i dijela naselja Blažiči – ispr.	2016-12	
VRBOVSKO	UPU skijalište Bijela Kosa 1, centar za zimske sportove (UPU 8) – I. ID	2013-08	SN PGŽ

* Nazivi prostornih planova prilagođeni su zbog potreba vođenja Registra prostornih planova.

** SN – Službene novine

Izvor: Registar prostornih planova JU Zavod, 31. 12. 2016.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

3.2.1.6. Detaljni planovi uređenja

Potkraj razdoblja Izvješća na snazi je bilo 155 DPU-a. U toku razdoblja objavljene su 22 nove odluke. Radi se o:

- 8 novih DPU-a
- 5 I. izmjena i dopuna
- dvije II. izmjene i dopune
- dvije III. izmjene i dopune
- jednoj V. izmjeni i dopuni
- jednoj ciljanoj izmjeni i dopuni
- jednom pročišćenom tekstu
- 2 ispravka.

Raspored donošenja po godinama je: 2013. i 2015. godine po 5 odluka; 2014. godine 8 odluka; 2016. godine 4 odluke. DPU-i doneseni u razdoblju 2013. – 2016. godine prikazani su u Tablici 53.

U razdoblju prošlog izvješća doneseno je 162 DPU-a, a u razdoblju ovoga samo 22. Razlog je i novi propis – Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13) kojim se ukidaju detaljni planovi uređenja. Zakon je odredio da se provedbeni urbanistički planovi i detaljni planovi uređenja doneseni na temelju propisa koji su važili prije stupanja na snagu Zakona smatraju urbanističkim planom uređenja.

Prema prošlom Izvješću, prosječno je vrijeme izrade DPU-a iznosilo 24,5 mjeseci, a u ovom izvještajnom razdoblju 19,1 mjesec.

ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I OSTALIH DOKUMENATA

Tablica 53. DPU doneseni u razdoblju 2013. – 2016. godine

GRAD/općina	NAZIV PLANA*	BROJ GLASILA	NAZIV GLASILA**
Baška	DPU 2 – groblja i proširenja groblja G3 Batomalj	2014-17	GR SN PGŽ ADSN
KASTAV	DPU Povijesna jezgra Grada Kastva -V. ID	2014-21	SN PGŽ
	DPU Groblje (DPU 8)	2014-02	SN PGŽ
Klana	DPU Groblja Klana	2014-08	SN Općine Klana
	DPU Groblja Breza	2014-08	SN Općine Klana
Kostrena	DPU uvala Žurkovo	2013-15	SN PGŽ
KRK	DPU PZ "Zona 29" – II. ID	2014-40	SN PGŽ
	DPU PZ "Zona 29" – proč. tekst	2015-02	
	DPU PZ "Zona 29" – III. ID	2016-19	
	DPU Mali Kankul – I. ID	2013-03	SN PGŽ
DPU Mali Kankul – I. ID – ispr.	2013-20		
Lopar	DPU Groblje G6 – Lopar ID	2016-22	SN PGŽ
Matulji	DPU Zona društvenih sadržaja Brešca (DPU 3)	2013-09	SN PGŽ
Omišalj	DPU Groblje	2014-17	SN PGŽ
RIJEKA	DPU stambeno područje Martinkovac – I. ID	2013-51	SN PGŽ
	DPU stambeno područje Drenova-Bok	2015-12	SN Grada Rijeke
Viškovo	DPU Poslovni kompleks Ark-Mihelić (DPU 18) – II. ID	2014-02	SN Općine Viškovo
	DPU Društveni centar Viškovo i park Milihovo – ID (ciljane)	2015-02	SN Općine Viškovo
	DPU Društveni centar Viškovo i park Milihovo – III. ID	2016-05	SN Općine Viškovo
	DPU područja osnovne škole – ID	2015-02	SN Općine Viškovo
	DPU područja osnovne škole – ID ISP	2015-09	SN Općine Viškovo
	DPU Dio zone Halubjan (R-1) (DPU 8) I. ID	2016-05	SN Općine Viškovo

* Nazivi prostornih planova prilagođeni su zbog potreba vođenja Registra prostornih planova

** SN – Službene novine

Izvor: Registar prostornih planova JU Zavod, 31. 12. 2016.

3.2.1.7. Provedbeni urbanistički planovi

Potkraj 2016. godine na snazi je bilo šest provedbenih urbanističkih planova, po jedan na području gradova Malog Lošinja, Novog Vinodolskog i Raba, te tri na području Grada Rijeke. Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13) provedbeni urbanistički planovi i detaljni planovi uređenja, doneseni na temelju propisa koji su važili prije stupanja na snagu Zakona, smatraju se UPU-om u smislu novoga Zakona.

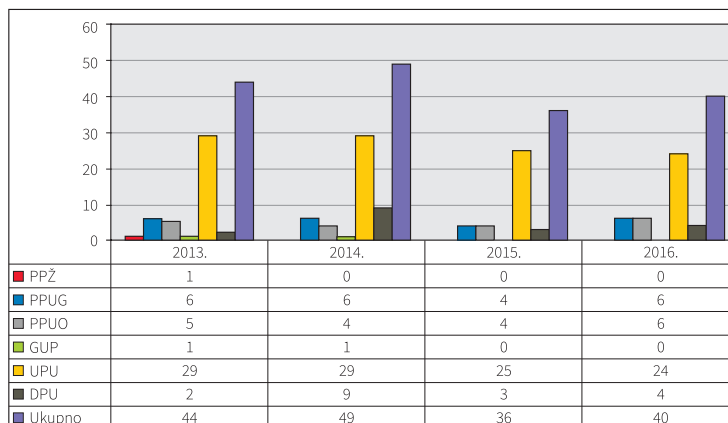
Zaključna razmatranja

Na kraju razdoblja ovog izvješća bilo je na snazi 416 prostornih planova: 1 PPŽ, 4 PPPPO, 36 PPUG/O, GUP Grada Rijeke, 213 UPU, 155 DPU i 6 PUP.

U razdoblju ovog izvješća doneseno je ukupno 169 prostornih planova, od toga 74 novih i 95 izmjena, dopuna ili usklađenja. Najviše je planova usvojeno u 2014. godini – 49, a najmanje u 2015. godini – 36. Godine 2013. usvojeno ih je 44, a 2016. godine 40 prostornih planova (Grafikoni 37. i 38.).

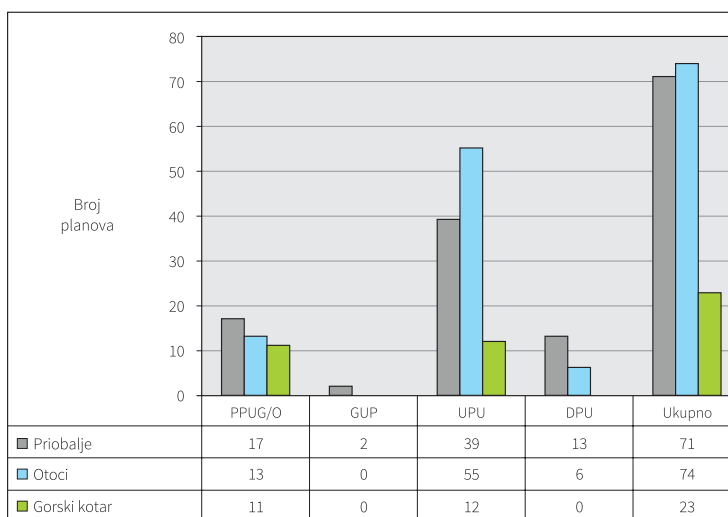
IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Grafikon 37. Prikaz broja usvojenih planova po godinama i vrstama planova

Izvor: Registar prostornih planova, obrada autora

Grafikon 38. Prikaz broja usvojenih prostornih planova, izmjena i dopuna po područjima u Županiji

Izvor: Registar prostornih planova, obrada autora

Najviše je planova izrađeno na otocima – ukupno 74, u priobalju 71, a najmanje u Gorskom kotaru – 23.

3.2.2. Prostorni planovi u postupku izrade i donošenja

Potkraj 2016. godine 88 planova bilo je u postupku izrade ili izrade izmjena i dopuna. To su: 1 PPŽ, 7 PPUG, 14 PPUO, GUP Grada Rijeka, 56 UPU-a i 9 DPU-a.

Za planove koje je odluka o izradi donesena po Zakonu o prostornom uređenju 153/13, u članku 87. alineji 2, propisano je da odluka o izradi prestaje važiti, ako se u roku od dvije godine od dana njezine objave ne objavi javna rasprava o prijedlogu prostornog plana. U trajanju ovog izvješća na taj su način dvije

ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I OSTALIH DOKUMENATA

odluke o izradi plana prestala važiti: DPU SZ Puhari ID iz Matulji i UPU Dupci K6 iz Crikvenice.

Prostorni plan Županije

PP PGŽ (SN broj 32/13, dalje Plan) donesen je temeljem Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/19, 55/11, 90/11, 50/12 i 55/12). Potkraj 2016. godine pokrenuta je izmjena i dopuna Plana koja se izrađuje i donosi u skladu s odredbama Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13).

3.2.3. Izvješća o stanju u prostoru JLS

Iako je obveza izrade izvješća propisana ZPU-om, veliki broj JLS s područja Županije, zaključno s 2016. godinom, nisu imale izrađena izvješća o stanju u prostoru za proteklo četverogodišnje razdoblje. Pregled usvojenih izvješća o stanju u prostoru JLS dan je u Prilogu 6. gdje je vidljivo da JLS nisu pravovremeno izrađivale izvješća o stanju u prostoru. Razlog se može pronaći dijelom u nepoznavanju zakonom propisanih obveza, a dijelom u nedostatnim financijskim sredstvima. Naime, JLS su prisiljene taj posao povjeriti drugoj pravnoj osobi jer same nemaju zaposlene stručne osobe koje mogu izraditi izvješće o stanju u prostoru. Redovitost izrade izvješća o stanju u prostoru bitna je jer njime JLS mogu unaprijediti svoje prostorne planove i ostale dokumente od utjecaja na prostor te na taj način kvalitetnije gospodariti prostorom.

3.3. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA

3.3.1. Izdavanje dokumenata prostornog uređenja i gradnje

Provedba dokumenata prostornog uređenja od presudnog je značenja za uspjeh djelatnosti prostornog uređenja. Ona omogućuje ostvarenje pojedinih građevina i zahvata u prostoru, a o stanju provedbe planova ovisi potreba izmjene prostornih planova i smjer daljnjeg planiranja prostora.

Tijekom izvještajnog razdoblja promijenjen je temeljni zakon koji regulira prostorno uređenje i gradnju. Do kraja 2013. godine na snazi je bio Zakon o prostornom uređenju i gradnji, a od 1. siječnja 2014. u primjeni je Zakon o prostornom uređenju i Zakon o gradnji. Temeljem novih propisa, akti za provedbu prostornih planova su: lokacijska dozvola, dozvola za promjenu namjene i uporabu građevine, rješenje o utvrđivanju građevne čestice i potvrda parcelacijskog elaborata.

Akti za građenje i uporabu su građevinska dozvola i uporabne dozvole. Kriterij po kojemu sada ovisi izdavanje dozvola za gradnju je složenost građevine, a ne njezina veličina.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Građevine se svrstavaju u pet kategorija⁵⁸:

- građevine planirane Državnim planom prostornog razvoja
- građevine za koje se provode postupci procjene utjecaja na okoliš i ekološku mrežu
- građevine za koje treba utvrditi posebne uvjete
- građevine za koje je potrebno utvrditi samo uvjete za priključenje na komunalnu infrastrukturu
- ostale građevine.

S obzirom na to da je ovim Izvješćem obuhvaćeno i razdoblje prije stupanja na snagu navedenih zakona (do 1. 1. 2014. godine), treba napomenuti i akte koji su izdani temeljem propisa koji su prestali važiti, ali se primjenjuju na započete postupke za vrijeme njihova važenja, kao što su rješenje o uvjetima građenja, rješenje za građenje, rješenje o izvedenom stanju i potvrda izvedenog stanja.

U PGŽ za provedbu prostornih planova zadužen je Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša za cijelo područje Županije, osim Grada Rijeke, a za područje Grada Rijeke gradski Odjel za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenje.

U Upravnom odjelu za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ u izvještajnom razdoblju zaprimljeno je sveukupno 92 822 zahtjeva (uključeni su i zahtjevi za legalizaciju), a riješeno je njih 79 535. U Gradu Rijeci zaprimljeno je 16 990 zahtjeva (s zahtjevima za legalizaciju), a riješeno ih je 13 249.

U Primorsko-goranskoj županiji i Gradu Rijeci zajedno, najviše je izdano građevinskih dozvola (1893), zatim uporabnih dozvola za građevinu izgrađenu do 15. 2. 1968. godine (1217), lokacijskih dozvola (1323), rješenja o uvjetima građenja (999), uporabnih dozvola (884), potvrda glavnog projekta (926), uporabnih dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akta za građenje izdanog do 1. 10. 2017. godine (854), zatim potvrda glavnog projekta (97) i dozvola za promjenu namjene i uporabu građevine (48).

Ukupno za područje Županije i Grada Rijeke izdan je 8241 akt za gradnju i uporabu građevina:

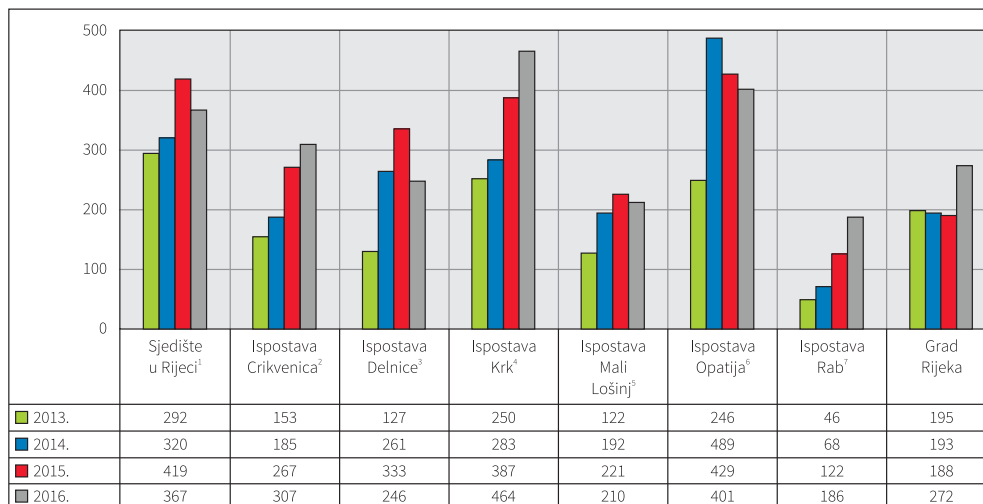
- 2013. godine – 1431
- 2014. godine – 1991
- 2015. godine – 2366
- 2016. godine – 2453.

Svake je godine zabilježen porast broja izdanih akata u odnosu na prethodnu. Pregled izdanih pojedinačnih akata za područje PGŽ od 1. 1. 2013. do 31. 12. 2016. godine prikazan je u Grafikonu 39.

⁵⁸ Izmjenom Zakona o gradnji 2017. godine građevine su razvrstane u 3 kategorije.

ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I OSTALIH DOKUMENATA

Grafikon 39. Prikaz izdanih akata prostornog uređenja i gradnje po godinama u sjedištu u Rijeci, ispostavama Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ te Odjela gradske uprave za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenja Grada Rijeke

¹ Bakar, Čavle, Jelenje, Kastav, Klana, Kostrena, Kraljevica, Viškovo; ² Crikvenica, Novi Vinodolski, Vinodolska općina; ³ Brod Moravice, Čabar, Delnice, Fužine, Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora, Skrad, Vrbovsko; ⁴ Baška, Dobrinj, Krk, Malinska-Dubašnica, Omišalj, Punat, Vrbnik; ⁵ Cres, Mali Lošinj; ⁶ Lovran, Matulji, Mošćenička Draga, Opatija; ⁷ Lopar, Rab

Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ i Grad Rijeka – Odjel za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenje, obrada autora

3.3.2. Legalizacija bespravno sagrađenih objekata

Sukladno Zakonu o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 86/12), zahtjeve za izdavanje rješenja o ozakonjenju zgrada moglo se podnositi do 30. lipnja 2013. godine. U Upravnom odjelu za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ zaprimljeno je ukupno 44 185 zahtjeva, a u razdoblju Izvješća izdano je 23 939 rješenja o izvedenom stanju. Za područje Grada Rijeke u Odjelu za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenje zaprimljeno je 8653 zahtjeva, a u razdoblju Izvješća riješeno je 5423 zahtjeva. Ukupno u izvještajnom razdoblju na području Županije izdano je 29 362 rješenja o izvedenom stanju.

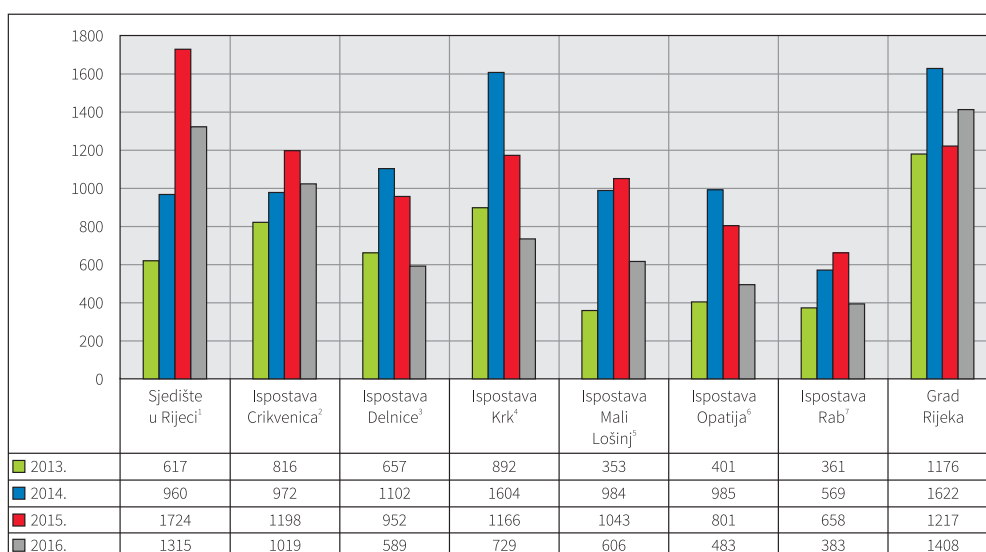
Potkraj 2013. godine donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 143/13) kojim je propisan osnutak Agencije za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada (skraćeno AZONIS). Agencija je osnovana radi ubrzanja postupka legalizacije i kao pomoć upravnim tijelima županija i gradova koji su imali problema u rješavanju velikog broja zaprimljenih predmeta. Ni Primorsko-goranskoj županiji, ni Gradu Rijeci, AZONIS nije izuzela predmete jer su oba upravna tijela ažurno donosila rješenja.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Prema objavljenim podacima resornog Ministarstva, PGŽ je po ukupnom broju riješenih predmeta legalizacije na drugom mjestu u Republici Hrvatskoj, poslije Grada Zagreba.

Broj izdanih rješenja o izvedenom stanju za područje PGŽ od 1. 1. 2013. do 31. 12. 2016. godine prikazan je u Grafikonu 40.

Grafikon 40. Prikaz broja izdanih rješenja o izvedenom stanju po godinama u sjedištu u Rijeci, ispostavama Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ te Odjelu gradske uprave za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenje Grada Rijeke

¹ Bakar, Čavle, Jelenje, Kastav, Klana, Kostrena, Kraljevica, Viškovo; ² Crikvenica, Novi Vinodolski, Vinodolska općina; ³ Brod Moravice, Čabar, Delnice, Fužine, Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora, Skrad, Vrbovsko; ⁴ Baška, Dobrinj, Krk, Malinska-Dubašnica, Omišalj, Punat, Vrbnik; ⁵ Cres, Mali Lošinj; ⁶ Lovran, Matulji, Mošćenička Draga, Opatija; ⁷ Lopar, Rab

Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ i Grad Rijeka – Odjel za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenje, obrada autora

Odličnom rezultatu rada Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ pridonosi i korištenje aplikacije Urbanistička identifikacija kojom se može brzo obaviti uvid u svu prostorno-plansku dokumentaciju potrebnu za odlučivanje prilikom rješavanja predmeta. Također je potrebno naglasiti nastavak izdavanja brošura *Vodič za gradnju* i *Vodič za ozakonjenje bespravni građevina*, te komunikaciju sa strankama (uvid u predmet) putem mrežne adrese www.graditeljstvo.pgz.hr.

3.4. PROSTORNI PLANOWI U ODNOSU NA OSTALE DOKUMENTE KOJI UTJEČU NA PROSTOR

3.4.1. Dokumentacija bitna za prostor PGŽ izrađena u razdoblju 2013. – 2016.

U proteklom razdoblju izrađeni su brojni strateški, razvojni i programski dokumenti od važnosti za Županiju:

- Izmjene i dopune Strategije prostornog uređenja RH (NN 76/13)
- Izmjene i dopune Programa prostornog uređenja RH (NN 84/13)
- Strategija prometnog razvoja RH 2014. – 2030. (NN 131/14)
- Strategija razvoja zdravstvene industrije Primorsko-goranske županije za razdoblje 2013. – 2020., 2013. godine
- Krajobrazi Primorsko-goranske županije – metodološka podloga za izradu krajobrazne osnove s posebnim osvrtom na zaštićene dijelove Županije, 2013. godine
- Plan upravljanja vodnim područjima za 2012. – 2015. godine (NN 82/13)
- Krajobrazi Primorsko-goranske županije – krajobrazna osnova, analize i razvojni okviri, 2014. godine
- Glavni provedbeni plan obrane od poplava, Hrvatske vode, veljača 2014. godine
- Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od djelovanja katastrofa i velikih nesreća na području PGŽ, 2015. godine
- Plan zaštite i spašavanja Primorsko-goranske županije (prirodne katastrofe i nesreće: poplave, potresi i ostale prirodne nesreće te tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće), 2015. godine
- Vanjski plan zaštite i spašavanja u slučaju velike nesreće koja uključuje opasne tvari, pogoni tvrtki JANAF d. d. – Terminal Omišalj i DINA-Petrokemija d. d. Omišalj, 2015. godine
- Vanjski plan zaštite i spašavanja u slučaju velike nesreće koja uključuje opasne tvari, pogoni tvrtki HEP – Proizvodnja d. o. o. – TE Rijeka i INA-Industrija nafte d. d. – Rafinerija nafte Rijeka, 2015. godine
- Razvojna strategija Primorsko-goranske županije 2016. – 2020, prosinac 2015. godine
- Strategija razvoja sporta u Primorsko-goranskoj županiji za razdoblje 2016. – 2020. godine, srpanj 2016. godine
- Strategija razvoja urbane aglomeracije Rijeka za razdoblje od 2016. do 2020. godine (UA Rijeka), 2016. godine
- Strateški plan razvoja turizma Kvarnera sa strateškim i operativnim marketing planom 2016. – 2020., 2016. godine.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

3.4.2. Studije o utjecaju na okoliš za zahvate na području PGŽ izrađene u razdoblju 2013. – 2016.

U razdoblju od 2013. do 2016. godine na području Županije izrađen je značajan broj studija o utjecaju na okoliš. U Prilogu 5. navedeni su zahvati za koje je proveden postupak procjene utjecaja na okoliš, zahvati za koje je proveden postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš, te postupci u kojima je sudjelovao Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša davanjem mišljenja u postupcima ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš.

Župan Primorsko-goranske županije donio je 14. studenog 2016. godine Odluku o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš I. izmjene i dopune Prostornog plana Primorsko-goranske županije, čija provedba je u tijeku.

3.5. PROVEDBA ZAKLJUČAKA, SMJERNICA, PRIJEDLOGA ZA UNAPRJEĐENJE, PREPORUKA, AKTIVNOSTI, ODNOSNO MJERA IZ PRETHODNOG IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU PGŽ

3.5.1. Ostvarenje predviđene izrade i donošenja prostornih planova

Prostorni plan područja posebnih obilježja doline rijeke Kupe

Prethodnim Izvješćem o stanju u prostoru PGŽ bila je propisana izrada PPPPO doline rijeke Kupe. Obveza izrade PPPPO-a doline rijeke Kupe propisana je i Prostornim planom PGŽ. Naime, člankom 260. Prostornog plana PGŽ, područje doline Kupe i Čabranke predloženo je za zaštitu u kategoriji parka prirode, a sukladno tome člankom 369. utvrđena je i obveza izrade prostornog plana područja posebnih obilježja.

Unatoč nastojanjima Zavoda, u razdoblju od donošenja županijskog Plana do danas izrada ovog Plana nije pokrenuta pa sukladno tome nisu stvoreni ni preduvjeti za plansko uređenje, korištenje i zaštitu ovog prostora. Ipak, prostor se opsežno koristi temeljem odredaba važećih planova JLS, a zaštita prostora dijelom je ostvarena temeljem ostalih dokumenta (ekološka mreža Natura 2000, POP i POVS područja i sl.). Zaštita prostora održavat će se planovima upravljanja ovim područjem koje je obvezno donijeti temeljem Zakona o zaštiti prirode.

S obzirom na to da je ovo vrijedno prirodno područje granično područje prema Republici Sloveniji te da se proteže kroz administrativno područje više goranskih jedinica lokalne samouprave, pokretanju izrade ovog Plana svakako

ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I OSTALIH DOKUMENATA

treba prethoditi izrada programskih smjernica za izradu tog plana, temeljem kojih će JLS na području kojih se ovaj prostor nalazi – MGIPU, Županija i svi ostali koji koriste, štite i upravljaju ovim prostorom – usuglasiti ciljeve izrade Plana i polazišta za plansku organizaciju, uređenje, korištenje i zaštitu ovog prostora, te sâm sadržaj Plana.

Iako je obveza i obuhvat izrade utvrđen županijskim Planom, s obzirom na promjene koje je donio novi Zakon o prostornom uređenju i dinamiku izrade Državnog plana prostornog uređenja, valja očekivati da će se obveza i područje izrade ovog Plana preuzeti i Državnim planom te na taj način stvoriti mogućnost da se ovaj Plan izradi i kao plan „nove generacije”.

3.5.2. Ostvarenje smjernica, prijedloga i mjera iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru

Prethodnim Izvješćem o stanju u prostoru dane su sljedeće smjernice:

1. *Izraditi Razvojnu strategiju PGŽ za razdoblje od 2014. do 2020. godine kojom će se utvrditi ciljevi i prioriteti razvoja Županije. Između ostalog, posebno treba valorizirati i utvrditi smjernice za održivo gospodarenje šumama u Županiji (28 % ukupne površine Županije) kao i integralno upravljanje morem i obalnim područjem (55 % ukupne površine Županije). Također Razvojna strategija treba osmisliti poticajne razvojne mjere za područja posebnog državnog interesa radi sprječavanja depopulacije ovoga područja.*

Smjernica je provedena. Razvojna strategija PGŽ izrađena je u prosincu 2015. godine.

2. *Izraditi studiju napuštenih gospodarskih zona u Županiji s prijedlogom njihova ponovnog oživljavanja.*

Zavod je u suradnji s Ekonomskim institutom iz Zagreba izradio Smjernice s kriterijima/uvjetima za prenamjenu neiskorištenih nekretnina na području PGŽ kojima su obuhvaćene i napuštene gospodarske zone. Te su smjernice ugrađene u PP PGŽ. U promatranom razdoblju iskazan je veliki interes za napuštene građevine te se u sklopu projekta Europske prijestolnice kulture 2020 planira obnoviti brojne objekte industrijske baštine. Filozofski fakultet u Rijeci pokrenuo je projekt *Mapiranje industrijske baštine PGŽ* koji se provodi u sklopu Interreg Europe, RefreSH.

3. *Izraditi akcijski plan za ponovno oživljavanje područja u kojima nema ili je malo stalno nastanjenog stanovništva. Tim će se planom utvrditi aktivnosti i obveze dionika plana.*

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

U sklopu izrade Prostornog plana PGŽ vrednovana su i napuštena naselja te su u Planu dane mjere za njihovu revitalizaciju. Napuštena naselja se PPUO/G mogu kategorizirati, ovisno o ekonomskoj isplativosti. Preporuča se daljnje praćenje i poticanje navedene aktivnosti.

4. Jačati segment prostornog uređenja u jedinicama lokalne samouprave.

Premda je jačanje segmenta prostornog uređenja u JLS u njihovom djelokrugu i nadležnosti rada, otvorenost Zavoda za savjetovanje i suradnju s općinama i gradovima te sa stručnim izrađivačima bila je dragocjena u doprinosu kvaliteti prostornog planiranja u Županiji. Osim pomoći prilikom izrade prostornih planova lokalne razine, Zavod je davao upute (Upute za izradu prostornih planova uređenja općine/grada u ožujku 2015.; Upute za izradu planova u HTRS-u poslije 20. 10. 2015.), očitovao se na razne upite i inicijalne zahtjeve pravnih i fizičkih osoba u vezi izrade prostornih planova, te davao stručna tumačenja, odnosno pojašnjenja odredaba zakonske regulative i posebnih propisa i sl. Zavod je, osim pružanju savjetodavne pomoći, pomagao JLS i u izradi prostornih planova, odnosno njihovih izmjena i dopuna.

5. Osmisliti i uspostaviti sustav organiziranog prikupljanja podataka u Županiji za potrebe izrade prostorno-planskih dokumenata. Informacijski sustav stanja u prostoru treba sadržavati, osim informacija o stanju prostorno-planske dokumentacije (Registar prostornih planova), podatke o infrastrukturi, o gospodarstvu i stanovništvu na razini Županije.

Trajno se vode podaci o prostorno-planskoj dokumentaciji koja se koristi u ISPU za izradu Izvješća o stanju u prostoru te su prikupljeni podaci o gospodarstvu, infrastrukturi i stanovništvu.

6. Zbog različitog tumačenja pojmova koji se pojavljuju u prostornom planiranju, potrebno je pristupiti izradi dokumenata kojim će se jednoznačno odrediti značenje pojmova i standarda za područje prostornog planiranja.

Zavod je u suradnji s Arhitektonskim fakultetom iz Zagreba izradio prijedlog pojmovnika, ali on nije verificiran jer se u međuvremenu promijenio zakonski okvir te je pri MGIPU formirana Radna skupina za koordinaciju i praćenje normativnih i operativnih aktivnosti vezanih za izradu nacrtu Pravilnika o sadržaju prostornih planova nove generacije u kojoj aktivno sudjeluje Zavod.

7. Utvrditi jasne kriterije gradnje građevina socijalne skrbi te usvojene kriterije primijeniti u prostorno-planskoj dokumentaciji čime će se omogućiti jednostavnija provedba i povećati broj građevina socijalne skrbi u Županiji.

ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I OSTALIH DOKUMENATA

U promatranom je razdoblju došlo do deinstitucionalizacije i preobrazbe domova socijalne skrbi te se prešlo na nove oblike smještaja: udomiteljske obitelji, obiteljski domovi i stambene zajednice. Slijedom toga, nisu utvrđeni kriteriji gradnje građevina socijalne skrbi jer su se promijenile polazne osnove.

8. *Dovršiti projekt povezivanja akata i dokumenata prostornog uređenja te uspostavljeni informacijski sustav proširiti na sve jedinice lokalne samouprave. Proširenjem informacijskog sustava omogućiti da se svi elementi potrebni za praćenje stanja i trendova u prostoru u Županiji sustavno prate. Zbog uočenih razlika u načinu dostavljanja prostorno-planske dokumentacije, što bitno utječe na održavanje projekta povezivanja akata i dokumenata prostornog uređenja, potrebno je u projekt uključiti jedinice lokalne samouprave na području Županije. Time će se osigurati da jedinice lokalne samouprave prostorno-plansku dokumentaciju dostavljaju u obliku prikladnom za unos u informacijski sustav.*

Mjere su u potpunosti provedene, sustav se nastavlja trajno održavati i provoditi. Gradovima i općinama je omogućeno povezivanje na ISPU PGŽ, a provedba je planirana u sljedećem razdoblju.

9. *Jedna od temeljnih geodetskih podloga za izradu prostornih i urbanističkih planova je Hrvatska osnovna karta u mjerilu 1:5000 koja za velike dijelove Županije nije ažurna. U suradnji s Državnom geodetskom upravom i jedinicama lokalne samouprave, treba pokrenuti projekt izrade novih digitalnih karata Hrvatske osnovne karte, posebno za novourbanizirana područja Županije.*

Iako je Županija u suradnji s JLS zatražila izradu nove Hrvatske osnovne karte za građevinska područja, Državna geodetske uprava ju zbog smanjivanja sredstava nije uključila u svoje planove.

3.5.3. Provedba mjera kojima se utvrđuju obveze Zavoda u procesu praćenja stanja u prostoru

Obveze Zavoda utvrđene su Zakonom o prostornom uređenju te u skladu s tim i godišnjim programima rada.

Zavod prati provedbu Prostornog plana PGŽ radi učinkovitog korištenja, gospodarenja i zaštite prostora Županije te sudjeluje u izradi prostornih planova i izvještajnih dokumenata iz nadležnosti JLS putem sljedećih aktivnosti:

- pružanjem stručne savjetodavne pomoći u izradi prostornih planova
- davanjem mišljenja o usklađenosti prostornih planova uređenja s Prostornim planom Županije

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

- izradom prostornih planova uređenja gradova i općina
- pružanjem stručne savjetodavne pomoći u izradi izvješća o stanju u prostoru gradova i općina
- vođenjem dokumentacije prostora
- vođenjem informacijskog sustava prostornog uređenja (opisano u poglavlju 3.1. Informacijski sustav prostornog uređenja).

3.5.3.1. Pružanje stručne savjetodavne pomoći

Za stručnu i savjetodavnu pomoć Zavod je u promatranom razdoblju nositeljima izrade planova i stručnim izrađivačima stalno bio dostupan za savjete, korekcije, prilikom izrade i donošenja prostornih planova, od početka pokretanja postupka do odluke o donošenju. U tim je postupcima ukazivao na moguće neusklađenosti s PP PGŽ, na postupanje u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju, na eventualne neusklađenosti s posebnim propisima i sl. Osim toga, Zavod je sudjelovao u pripremnim radnjama za pokretanje postupka izrade i donošenja izmjena i dopuna PPUG/O-a izradom prijedloga Odluka o izradi prostornih planova.

Donošenjem Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13) i PP PGŽ (SN 32/13) određeni su znatno drugačiji kriteriji za izradu prostornih planova uređenja općine ili grada (PPU). Da bi olakšali izradu novih ili izmjenu postojećih PPU, Zavod je u ožujku 2015. izradio Upute za izradu prostornih planova uređenja općine/grada.

Osim pomoći prilikom izrade prostornih planova lokalne razine, Zavod se u više navrata očitovao i na razne upite i inicijalne zahtjeve pravnih i/ili fizičkih osoba u vezi izrade prostornih planova općenito te davao stručna tumačenja, odnosno pojašnjenja nekih odredaba zakonske regulative i/ili posebnih propisa i sl.

3.5.3.2. Davanje mišljenja o usklađenosti prostornih planova uređenja s Prostornim planom Županije

U skladu s člankom 107. Zakona o prostornom uređenju, Zavod prije donošenja prostornih planova uređenja gradova i općina daje mišljenje u pogledu usklađenosti konačnih prijedloga tih prostornih planova s Prostornim planom Županije. Ovdje treba naglasiti da, u skladu sa Zakonom, Zavod ne izdaje mišljenja za prostorne planove uređenja gradova i općina kojih je bio stručni izrađivač.

U razdoblju od 2013. do 2016. godine pregledana su 103 prostorna plana (Tablica 54.).

ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I OSTALIH DOKUMENATA

Tablica 54. Pregled aktivnosti izrade mišljenja u proteklom četverogodišnjem razdoblju

PPUO/G, GUP, UPU I DPU	2013.	2014.	2015.	2016.	UKUPNO
MIŠLJENJA/OČITOVANJA NA KONAČNI PRIJEDLOG PLANA	20	40	21	22	103

Izvor: JU Zavod za prostorno uređenje, Izvješće o radu za 2013., 2014., 2015. i 2016. godinu

Osim u postupku davanja mišljenja na konačni prijedlog dokumenta prostornog uređenja, Zavod od 2016. godine sudjeluje i u postupku javne rasprave dostavom pisanog očitovanja koje sadrži ocjenu usklađenosti s Prostornim planom PGŽ, ali i ocjenu usklađenosti s propisima i pravilima struke. Na taj način temeljiti pregled dovršenog dokumenta prostornog uređenja provodi se u ranijoj fazi pa je stoga lakše otkloniti eventualno utvrđene nepravilnosti. Tijekom 2016. godine Zavod je sudjelovao u postupcima javnih rasprava za pet prostornih planova uređenja (Baška, Klana, Dobrinj, Omišalj i Kostrena), te za dva UPU-a (Kastav i Rijeka).

3.5.3.3. Izrada prostornih planova regionalne i lokalne razine

Zavod je 2016. godine započeo izradu Izmjene i dopune PP PGŽ. Osim pružanja savjetodavne pomoći, pomagao je JLS i u izradi prostornih planova, odnosno njihovih izmjena i dopuna. U izvještajnom razdoblju Zavod je radio na UPU naselja Orlec (Grad Cres); II. Izmjeni PPUG Čabra; III. Izmjeni i dopuni i Ciljanoj izmjeni i dopuni PPUO Čavle te njegovu usklađenju sa ZPU-om; Ciljanoj izmjeni PPUG Kraljevica; Ciljanoj izmjeni i dopuni PPUO Punat; V. i VI. Izmjeni i dopuni PPUO Fužine; Izmjeni i dopuni PPUG Cresa; te Izmjeni i dopuni UPU sportskog centra Platak.

3.5.3.4. Vođenje dokumentacije prostora

Nakon donošenja prostornih planova lokalne razine, gradovi i općine dužni su u skladu s člankom 112. ZPU, dostaviti Zavodu primjerak svakoga donesenoga prostornog plana u analognom i elektroničkom obliku te objavljenu Odluku o njegovu donošenju. Time se provodi još jedna važna zadaća Zavoda, a to je vođenje dokumentacije prostora za područje PGŽ. Ono obuhvaća, osim zbirke navedenih prostornih planova, još i dokumentaciju praćenja stanja u prostoru, studije, stručne podloge i ostalu prostorno-plansku dokumentaciju bitnu za prostor PGŽ. Od 2013. do 2016. godine Zavod je upotpunio dokumentaciju prostora sa 165 donesenih prostornih planova.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA S OSNOVNIM PREPORUKAMA MJERA ZA IDUĆE RAZDOBLJE

Temeljem Zakona o prostornom uređenju, u ovom se Izvješću navode prijedlozi s osnovnim preporukama za iduće razdoblje koje se ocjenjuju važnim za unaprjeđenje prostornog razvoja, ali se neće ponavljati već prepoznate mjere dane u Razvojnoj strategiji PGŽ 2016. – 2020. godine kojom je određen strateški okvir razvoja Županije.

4.1. POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA DALJNJEGA PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJE, S OBZIROM NA OKOLNOSTI, SEKTORSKA OPTEREĆENJA I IZAZOVE

Okolnosti u kojima će se odvijati prostorni razvoj Županije proizlaze iz stvarnog stanja u prostoru i dostignutoga razvojnog stupnja te iz regulative koja će utjecati na razvoj. Provedena analiza i ocjena stanja pokazala je da je od 2013. do 2016. godine došlo do sustavnih promjena koje su preoblikovale razvojne uvjete i nužno utječu, ili će u idućem razdoblju utjecati na prostorno uređenje Županije.

Temeljem provedenih analiza, a prema strukturi sadržaja Izvješća, u nastavku su navedene potrebe i moguća ograničenja za unaprjeđenje prostornog razvoja Županije.

Demografija

- Nepostojanje nacionalnog registra stanovništva i međupopisno razdoblje tek svakih deset godina, uteg su učinkovitim praćenju promjena u broju i strukturi stanovništva Županije i pripadajućih JLS. Potrebno je stoga trajno pratiti promjene broja stanovnika i funkcionalnih skupina (školoobvezatna, srednjoškolska, radnoaktivna populacija) važnih za potrebe prostornog planiranja i razvoja Županije.
- Provedena demografska analiza pokazala je da se nastavlja depopulacija Županije, posebice u Gorskom kotaru, Gradu Rijeci i dijelovima priobalja. Nepovoljna starosna struktura istodobno s odlaskom mladih rezultira nedostatkom radne snage što će otežati razvoj gospodarskih djelatnosti.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Prostorno-planska osnova i stanje u sustavu planiranja

- Stratešku osnovu za prostorni, ali i sveukupni razvoj Županije odredio je županijski Plan kojim je jasno utvrđen županijski interes za građevine od važnosti za Županiju (gospodarske, turističke, društvene, sportske, infrastrukturne i komunalne namjene – zbrinjavanje otpada). Ostvarenje zacrtanih ciljeva i planskih rješenja PP PGŽ u velikoj mjeri ovisi o usklađenosti tog dokumenta s PPUO/G koji su temeljni dokumenti njegove provedbe.

Nedostatak zakonske obveze da se usklađenje mora provesti u propisanom roku, ili barem prilikom prve izmjene i dopune plana nižeg reda, odnosno propisom dana mogućnost djelomične izmjene Plana, u značajnoj mjeri utječe na (ne)provođenje PP PGŽ, odnosno ostvarenje strateških ciljeva. Naime, cjelovito usklađenje je iznimka i u izvještajnom razdoblju na takav je način usklađen svega jedan prostorni plan JLS.

- Iznimno je važno naglasiti da je nova zakonska regulativa značajno izmijenila sustav prostornog planiranja. Novi Zakon o prostornom uređenju propisao je „novu generaciju prostornih planova” i u bitnome promijenio uobičajeni način planiranja koji se do sada provodio na način da se kreće od strateškog opredjeljenja u strateškim dokumentima prostornog uređenja, a završava aktom za građenje utvrđenim temeljem provedbenog dokumenta prostornog uređenja.

Iznimka neposredne provedbe strateških dokumenata (koja je, primjerice, omogućena u županijskom Planu za dio građevina županijskog interesa) sada postaje pravilo, odnosno obveza vezana uz značenje zahvata koji se obvezno propisuje i normira. Tek nakon dovršenog planiranja na višoj razini moguće je pristupiti planiranju na nižoj, na način da se na nižoj razini „preskaču” (od daljnje razrade izuzimaju) područja koja su planirana u dokumentu više razine.

Sustav postavljen novim Zakonom počiva na Državnom planu prostornog uređenja čije je donošenje preduvjet za pokretanje svih daljnjih aktivnosti u njegovu ostvarenju. Zbog tih promjena u sustavu, tek nakon donošenja Državnog plana moći će se pokrenuti izrada „novoga” županijskog Plana, odnosno provesti usklađenje važećeg. JLS mogu svoje prostorne planove na temelju novog zakona izraditi tek nakon izrade Državnog plana prostornog razvoja i novog (odnosno usklađenja važećeg) županijskog Plana.

- Zakonska rješenja vezana uz nadzor međusobne usklađenosti planova, usklađenosti s propisima i kvaliteta izrade planova, ne pridonose očuvanju postignute razine planiranja na području Županije. UPU-i su u potpunosti izuzeti od nadzora županijskih službi (dio koji je u ZOP-u nadzire država), što je rezultiralo značajnim padom godinama građene kvalitete i ima negativne posljedice na prostor.

PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA S OSNOVNIM PREPORUKAMA MJERA ZA IDUĆE RAZDOBLJE

- Dugotrajan proces izrade i donošenja prostornih planova dodatno produljuje često mijenjanje zakonskih propisa i uredaba, obveza provedbe odgovarajuće ocjene o potrebi provedbe strateške procjene i ocjene utjecaja na ekološku mrežu, prema posebnim propisima iz područja zaštite prirode i okoliša.
- Izvještajno razdoblje obilježeno je zakonskim rješavanjem statusa nelegalne izgradnje čije će se posljedice na prostorno planiranje tek moći sagledati u narednom razdoblju. Novim zakonskim okvirom predlaže se izrada planova urbane sanacije i preobrazbe radi poboljšanja uvjeta na takvim prostorima.
- S obzirom na slabu izgrađenost planiranih GP izdvojenih namjena, potrebno je ocijeniti svrhovitost zadržavanja u prostornim planovima onih namjena koje se u dužem razdoblju nisu započele provoditi. Opisana je problematika potvrđena i novim zakonskim odredbama kojima je propisano da se u prostornim planovima moraju ukinuti sva izdvojena GP izvan naselja za koja u roku od 5 godina od stupanja Zakona na snagu nije izrađen UPU ili dovedena osnovna infrastruktura. Zakon je stupio na snagu 1. 1. 2014. godine što znači da bi nakon 2019. godine moglo doći do ukidanja znatnog broja područja izdvojenih namjena.
- Uočene su neusklađenosti obuhvata PPUO/G s administrativnim granicama iz Registra prostornih jedinica što može stvarati probleme u provedbi.
- Gradovi i općine ne donose pravovremeno izvješća o stanju u prostoru jer ne uviđaju da njima mogu unaprijediti svoje prostorne planove i ostale dokumente od utjecaja na prostor, a time i kvalitetnije gospodariti prostorom.

Društvena infrastruktura

Ustroj mreža pojedinih društvenih funkcija određen je zakonskom okvirima, a odgovara političko-teritorijalnom ustroju u Županiji. Sve prisutniji je trend kojim se javne mreže proširuju komercijalnim uslugama.

Zdravstvo

- Standardna razina zdravstvene zaštite u Primorsko-goranskoj županiji iznad je propisane mreže i ostvaruje se putem komercijalnih usluga dentalne medicine, privatnih poliklinika i zdravstvenog turizma. Ulaganje treba usmjeriti na dalji razvoj i osobito teritorijalnu dostupnost izvanbolničke specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, uključujući i popunjavanje mreže telemedicine.
- KBC Rijeka djeluje na tri lokacije što zahtijeva poboljšane prostorne i organizacijske uvjete spajanja na jednoj lokaciji – na Sušaku, i integraciju sa Sveučilištem i njegovim Centrom za translacijska medicinska istraživanja – TransMedRi.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

- Radi poboljšavanja zdravstvenih usluga za lokalno stanovništvo, ali i poboljšanja turističke ponude, potrebno je nastaviti s aktivnostima na razvoju Thalassoterapije Crikvenica, Thalassoterapije Opatija i Lječilišta Veli Lošinj, te poticati provedbu strateških projekata vezanih uz zdravstveni turizam (lječilišno-turistički kompleks Meline i dr.).

Socijalna skrb

- Bitni pomak u kvaliteti brige za najranjivije skupine je proces deinstitutionalizacije i preobrazbe domova socijalne skrbi i ostalih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, kojima se institucionalizirani smještaj postupno zamjenjuje oblicima udomiteljskog i samostalnog smještaja uz stručnu podršku.
- Uz potrebnu reorganizaciju dijela postojećih domova za stare i nemoćne osobe prema domovima 4. generacije, tj. stambenim zajednicama, nužno je ostvariti nove kapacitete različitim tipovima ustanova, s obzirom na neprekidno povećanje broja starog stanovništva (22,2% stanovnika je iznad 65 godina).

Ustanove prosvjetnih djelatnosti

- Višegodišnja ulaganja JLS i privatnika te njihova međusobna suradnja, dovela je do povećanja kapaciteta dječjih vrtića i poboljšanja uvjeta boravka djece u skladu s pedagoškim standardom. U narednom razdoblju bit će potrebno povećati kapacitete mreže dječjih vrtića kako bi sva djeca bila kvalitetno obuhvaćena.
- Ulaganja jedinica lokalne i regionalne samouprave u osnovnoškolsku i srednjoškolsku mrežu, prvenstveno usmjerena na poboljšanje uvjeta nastave i omogućavanje izvođenja nastave u jednoj smjeni, potrebno je nastaviti i u narednom razdoblju kako bi se zadovoljile odredbe Državnoga pedagoškog standarda.
- Osnutkom Sveučilišnog kampusa Sveučilišta u Rijeci zacrtan je budući prostorni razvoj Sveučilišta te se u narednom razdoblju nastavlja s aktivnostima za preseljenje različitih fakulteta na Kampus, izgradnju TransMedRi, dopunu građevina studentskog standarda, čime će se zadovoljiti velik dio potreba Sveučilišta.
- Potrebe za proširenjem izvan prostora Kampusa iskazane su za Pomorski fakultet u Rijeci i Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Iki.
- Veleučilište u Rijeci prostorno je ograničeno na sadašnjoj lokaciji te je potrebno planirati njegov prostorni razvoj radi postizanja zadovoljavajućih uvjeta nastave i rada.

PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA S OSNOVNIM PREPORUKAMA MJERA ZA IDUĆE RAZDOBLJE

Ustanove za kulturu i umjetnost

- Umreženje i međusobno povezivanje kulturnih ustanova na teritoriju Županije s obrazovnim ustanovama i gospodarskim subjektima, preduvjet je uspješnijoj usuglašenosti provedbe programa u kulturi i tehničkoj kulturi. Pri tome se naglasak može staviti na rekonstrukciju i revitalizaciju napuštenih zona i građevina, industrijske baštine i brojnih napuštenih ili neodržavanih objekata društvene i kulturne namjene (društveni i kulturni domovi i slično), od kojih su neki i obuhvaćeni programom Rijeku EPK 2020.

Građevine i površine za sport i rekreaciju

- Mreža sportskih građevina na temelju Zakona o sportu nije donesena, iako je obvezna podloga za izradu dokumenata prostornog uređenja.
- Broj objekata bazičnih sportova ne odgovara broju utvrđenom u temeljnom strateškom dokumentu razvoja sporta Primorsko-goranske županije.
- U narednom razdoblju potrebno je povećati dostupnost sportske infrastrukture na području cijele Županije. Osobito je potrebno uspostaviti mrežu infrastrukture namijenjene bazičnim sportovima – atletici, gimnastici i plivanju.
- Za razvoj Gorskog kotara bitno je nastaviti s započetim ulaganjima putem Goranskoga sportskog centra povezivanjem postojećih i planiranih zona te kompleksa sporta i rekreacije. Na taj bi se način uspostavila, među ostalim, i osnova turističke ponude za cjelogodišnje funkcioniranje.

Gospodarstvo

- Iako je Primorsko-goranska županija treća županija po BDP-u po stanovniku u Republici Hrvatskoj, uočena je neujednačena razvijenost županijskih mikroregija⁵⁹. Gorski kotar i županijski otoci su razvojno-specifična područja Županije, stoga je potrebno uvažavati posebnosti tih područja radi ublažavanja poteškoća izazvanih drugačijim uvjetima za život i rad na tim područjima.
- Potrebno je neprekidno pratiti i analizirati gospodarske pokazatelje koji su preduvjet za izradu stručnih podloga za određivanje prostorno-ekonomske politike, razvojnih projekata te preduvjet izrade prostornih planova.
- Potrebno je istražiti područja za marikulturu⁶⁰ uvažavajući rastuće potrebe tržišta za uzgojem ribe.

⁵⁹ Detaljnije je opisano u poglavlju 2.3. Gospodarske djelatnosti.

⁶⁰ Detaljnije je opisano u poglavlju 2.3.12. Marikultura.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

- Prema podacima iz prostornih planova⁶¹, zone gospodarske namjene izgrađene su tek na nešto više od polovine planiranih površina. Analizom na temelju digitalne ortofoto podloge iz 2016. godine⁶², ustanovljeno da su izgrađene površine još i manje te iznose tek 36 % ukupno planiranih površina. Neosporno je da su preostale površine značajan potencijal za gospodarski razvoj te je potrebno težiti iskorištenju planski uređenih i opremljenih gospodarskih zona, a u nekim slučajevima i preispitati potrebu preraspodjele neiskorištenih zona.
- Županija je 2016. godine zauzela treće mjesto po broju ostvarenih noćenja u Hrvatskoj i bilježi porast broja dolazaka i noćenja od 2013. do 2016. godine. Međutim, turistički je promet izrazito sezonalan, uz nepovoljnu strukturu smještajnih kapaciteta. Stoga je nužno produljiti turističku sezonu unaprjeđivanjem raznolike ponude sportsko-rekreativnih sadržaja, povezivati turističku ponudu otočnih i kontinentalnih destinacija, poticati selektivne oblike turizma (cikloturizam, zdravstveni, kulturni, kongresni, zimski, sportsko-rekreacijski, ronilački, lovni, ruralni turizam itd.).

Infrastruktura

Cestovna infrastruktura

- Cestovna prometna mreža još uvijek ne udovoljava potrebama prometa pa u ljetnim mjesecima dolazi do prometnih zastoja oko urbanih područja koji su ujedno i turističke destinacije. Ovo posebno dolazi do izražaja na području Liburnijske rivijere i Crikveničko-vinodolske rivijere te na području otoka Krka. Nužno je stoga nastaviti s aktivnostima na izgradnji autoceste Križišće – Žuta Lokva, liburnijske obilaznice te dograditi državnu cestu DC 102 na otoku Krku⁶³.
- Radi osiguranja cestovnog povezivanja novog terminala na Zagrebačkoj obali u riječkoj luci potrebno je nastaviti s aktivnostima na izgradnji DC 403.⁶⁴
- Radi smanjenja velikih prometnih gužvi na području Općine Viškovo te povezivanja CZGO Marišćina, potrebno je dovršiti izgradnju državne ceste DC 427.

Željeznička infrastruktura

- Faze razvoja riječkoga željezničkog čvora usko su povezane s određivanjem etape razvoja Luke Rijeka. Stoga je nužno sagledati faze postupnog

⁶¹ Detaljnije u poglavlju 2.1.1.2. Izdvojena građevinska područja izvan naselja

⁶² Detaljnije u poglavlju 2.3.11. Gospodarske zone planirane u prostornim planovima

⁶³ Detaljnije je opisano u poglavlju 2.4. Opremljenost prostora infrastrukturom od značaja za Županiju – Ocjena stanja cestovne mreže.

⁶⁴ Detaljnije je opisano u poglavlju 2.4. Opremljenost prostora infrastrukturom od značaja za Županiju – Pomorski promet i lučko-terminalna infrastruktura; Luka Rijeka.

PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA S OSNOVNIM PREPORUKAMA MJERA ZA IDUĆE RAZDOBLJE

razvoja luke te sukladno tomu planirati pojedine faze izgradnje i modernizacije željezničkog čvora Rijeka.⁶⁵

Lučka infrastruktura

- Izgradnja pomorskog terminala na Zagrebačkoj obali u riječkoj luci mogla bi biti završena znatno prije ceste D 403 što će predstavljati veliki problem za početak rada terminala.
- Potrebno je nastaviti s aktivnostima na projektima izgradnje Zagrebačke obale te proširenja trajektne luke Valbiska.
- U lukama otvorenim za javni promet županijskog i lokalnog značenja uočena je nedostatak komunalnih vezova koji su prvenstveno namijenjeni lokalnom stanovništvu te je potrebno i dalje ulagati u proširenje kapaciteta lučke infrastrukture.⁶⁶
- Utvrđen je nedostatak turističkih vezova u ljetnim mjesecima.

Zračni promet

- Radi modernizacije i povećanja zračnog prometa, potrebno je planirati razvoj Zračne luke Rijeka⁶⁷ u okviru širega prometnog i gospodarskog razvoja, posebice razvoja turizma.

Elektroničke komunikacije

- Optička telekomunikacijska mreža na razini Županije nije dovoljno razvijena za zadovoljavanje Digitalne agende za Europu. Stoga je potrebno i dalje razvijati optičku telekomunikacijsku mrežu radi osiguranja kvalitete i brzine za širokopojasnu mrežu.
- U pokretnoj telekomunikacijskoj mreži treba povećati razinu pokrivenosti prostora i poboljšati jačinu signala.⁶⁸

Energetski sustav

- Na području Županije proizvede se samo 18,5 % električne energije koja se potroši u PGŽ.
- Iako je Županija zadovoljavajuće pokrivena distribucijom električne energije, potrebno je povećati i unaprijediti sigurnost opskrbe energijom.
- Potrebno je povećati udio proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, sukladno Strategiji energetskog razvoja RH do 2020. godine (NN 139/09).

⁶⁵ Prema preporukama i smjernicama Prostorne i prometno integralne studije PGŽ i Grada Rijeka

⁶⁶ Detaljnije u poglavlju 2.4. Opremljenost prostora infrastrukturom od značaja za Županiju – Pomorski promet i lučko-terminalna infrastruktura

⁶⁷ Prema smjernicama Prostorne i prometno integralne studije PGŽ i Grada Rijeka.

⁶⁸ Detaljnije je opisano u poglavlju 2.4. Opremljenost prostora infrastrukturom od značaja za Županiju – Sustav elektroničke komunikacije.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Vodoopskrba

- Za siguran i održiv sustav vodoopskrbe nužno je razvoj usmjeriti na povezivanje postojećih vodoopskrbnih podsustava Lokve, Novi Vinodolski i Rijeka, te zasebnih podsustava otoka Cresa, Lošinja i Raba.⁶⁹
- Potrebno je nastaviti s istraživanjima novih izvorišta i zahvata vode od županijskog značenja te sustavno sanirati vodne gubitke na glavnim objektima i u vodoopskrbnim mrežama.⁷⁰
- Regionalni vodovod Gorski kotar potrebno je opskrbiti novim zahvatima vode, izgradnjom privremenog zahvata Lokvarka te isto tako pokrenuti aktivnosti na izgradnji akumulacije Križ.⁷¹
- Sustav vodoopskrbe otoka Raba potrebno je dodatno osigurati izgradnjom novoga transportnog cjevovoda sa spojem na kopnu.⁷²
- Iako se neprekidno radi na smanjenju gubitka vode u mreži, značajni gubici prisutni su u priobalju u sustavima na području gradova Crikvenice i Novog Vinodolskog te Vinodolske općine (oko 38 %), a najveći su gubici u sustavima gradova Čabra i Vrbovskog (više od 60 %).

Sustavi prikupljanja otpadnih voda

- Primjetan je značajan zaostatak u razvoju sustava odvodnje u odnosu na vodoopskrbne sustave.
- Iako se priključenost stanovništva na sustave prikupljanja otpadnih voda neprekidno povećava, potrebno je i dalje nastaviti s razvojem sustava uz izgradnju primjerenog broja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s odgovarajućim stupnjem pročišćavanja, sukladno Planu provedbe vodonokomunalnih direktiva.
- U priobalju i na otocima Primorsko-goranske županije još uvijek nisu ugrađeni uređaji s II. stupnjem pročišćavanja.

Gospodarenje otpadom

- Potrebno je nastaviti s aktivnostima na provedbi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Primorsko-goranske županije (izgradnja pretovarnih stanica, sanacija odlagališta komunalnog otpada) te sanirati odlagalište opasnog otpada Sovjak.

⁶⁹ Sukladno Vodoopskrbnom planu PGŽ.

⁷⁰ Detaljnije je opisano u poglavlju 2.4. Opremljenost prostora infrastrukturom od značaja za Županiju – Vodoopskrbni sustav.

⁷¹ Detaljnije je opisano u poglavlju 2.4. Opremljenost prostora infrastrukturom od značaja za Županiju – Vodoopskrbni sustav.

⁷² Sukladno analizi provedenoj u Vodoopskrbnom planu PGŽ.

PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA S OSNOVNIM PREPORUKAMA MJERA ZA IDUĆE RAZDOBLJE

Zaštita prirodnih, krajobraznih i kulturno-povijesnih vrijednosti

- Velike površine Županije zaštićene na osnovi prirodnih vrijednosti⁷³ nameću obvezu posebne odgovornosti za njihovu zaštitu pri planiranju korištenja prostora te potrebu izrade planova upravljanja tim područjima.
- Proces ubrzane litoralizacije ugrožava prirodne vrijednosti u uskom obalnom pojasu, što se prvenstveno očituje u pretjeranoj prenamjeni prirodnih plaža u urbane plaže.
- Bogatstvo kulturnih dobara, velika raznovrsnost i raznolikost krajobraznih tipova na području Županije značajno je bogatstvo⁷⁴ čije posebnosti mogu biti od interesa za širok spektar aktivnosti i korištenja. Slijedom preuzetih obveza iz dokumenta Europske konvencije o krajobrazima, potrebno je razvijati sustave zaštite krajobraza koji se temelje na prepoznavanju (identifikaciji), tipologizaciji, vrednovanju, zaštiti i upravljanju krajobrazima.

Zaštita i očuvanje okoliša

- Iako je kvaliteta zraka na većem dijelu područja Županije I. kategorije⁷⁵, na području Županije smješteno je nekoliko postrojenja koji su veliki izvori emisija onečišćujućih tvari u zrak (rafinerija nafte u Urinju, ...). Stoga je potrebno održavati i osuvremenjivati postojeći monitoring kvalitete zraka u njihovom okruženju te provoditi mjere za smanjivanje emisija. Sve to sukladno zajedničkim uvjetima zaštite okoliša za ova postrojenja i strateškim dokumentima PGŽ za zaštitu zraka od onečišćenja (Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u PGŽ za razdoblje 2014. – 2017.).
- Temeljem Zakona o vodama⁷⁶ potrebno je provesti istražne radove radi redefiniranja zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće na području otoka Krka i Gorskog kotara u skladu s Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta. Prema rezultatima istraživanja, treba provesti novelaciju, tj. izmjenu i dopunu postojećih odluka o zonama zaštite.
- Potrebno je provesti mjere sanacije u zonama sanitarne zaštite izvorišta vode za piće u skladu s programima sanacije koji su sastavni dio odluka o zonama.
- Glavni izvori onečišćenja tla na području Županije su: odlagalište opasnog otpada crna jama Sovjak; industrijska postrojenja (rafinerija nafte u

⁷³ Detaljnije opisano u poglavlju 2.5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja; 2.5.1. Zaštita prirodnih vrijednosti u PGŽ.

⁷⁴ Detaljnije opisano u poglavlju 2.5.2. Mjere zaštite i očuvanja krajobraza i kulturnih dobara u prostornim planovima.

⁷⁵ Detaljnije u poglavlju 2.5.3.1. Zaštita zraka.

⁷⁶ Detaljnije u poglavlju 2.5.3.2. Površinske i podzemne vode – Područja posebne zaštite voda.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Urinju) i napuštena industrijska područja (rafinerija maziva na Mlaki, petrokemijska industrija u Omišlju...); nesanirane lokacije komunalnih odlagališta otpada (Osojnica, Peterkov laz, Pržiči, Sorinj i Sović laz) te divlja odlagališta otpada (prvenstveno Dubina na Grobničkom polju). Prijeko je potrebna njihova sanacija.⁷⁷

- U području zaštite od buke potrebno je:
 - 1) Utvrditi područja ugrožena bukom i izraditi akcijske programe zaštite od buke kojim će se odrediti mjere radi smanjenja buke na dopuštene razine. To se odnosi na magistralnu željezničku prugu Rijeka – Zagreb te na naselja s više od 5000 stanovnika na području Županije.
 - 2) Uspostaviti županijski sustav monitoringa buke⁷⁸.

Područja posebnih prirodnih i ostalih nesreća

- Klimatske promjene⁷⁹ koje se očituju pojavom ljetnih sušnih razdoblja i iznimno velikih količina oborina u kratkom razdoblju, imaju za posljedicu pojavu velikih vodnih valova koji na pojedinim slivovima značajno povećavaju rizik od poplava. Potrebna je stoga znanstvena procjena vjerojatnosti pojave određenih oblika prirodnog hazarda na teritoriju PGŽ, kao i od:
 - izloženosti i ranjivosti obala i otoka zbog štetnog djelovanja valova i plavljenja koji mogu biti prouzročeni očekivanim podizanjem morske razine
 - izloženosti i ranjivosti od potresa, svih vrsta nestabilnosti padina, od kolapsa tla, te od nepovoljnog djelovanja površinskih i podzemnih voda za djelomično izgrađena i neizgrađena građevinska područja.

Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU)

- Utvrđena je potreba sustavnog i organiziranog prikupljanja i obrade podataka za praćenje stanja u prostoru. Cjeloviti i brzo dostupni podaci preduvjet su za kvalitetnu izradu strategija, planova i programa županijskog i lokalnog značenja.
- Županijski ISPU se vodi i nadograđuje od 2004. godine⁸⁰ te je ustanovljena nužnost prilagodbe novim tehnološkim zahtjevima i mogućnostima, kao i dodatnog povećanja sigurnosti sustava. To stoga jer se aplikacije koriste u poslovnom procesu izdavanja dozvola u Upravnom odjelu za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša.

⁷⁷ Smjernica utvrđena PP PGŽ, SN 32/13.

⁷⁸ Smjernica utvrđena PP PGŽ, SN 32/13.

⁷⁹ Detaljnije je opisano u poglavlju 2.5.7. Područja posebnih prirodnih i ostalih nesreća.

⁸⁰ Detaljnije je opisano u poglavlju 3.1. Informacijski sustav prostornog uređenja.

PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA S OSNOVNIM PREPORUKAMA MJERA ZA IDUĆE RAZDOBLJE

- MGiPU je 2013. godine započelo s vođenjem ISPU-a na državnoj razini, a prioritet je bio uspostaviti sustav e-dozvole za izdavanje dokumenata iz područja prostornog uređenja i građenja koji je pušten u primjenu u cijeloj RH, izuzev PGŽ-a i Grada Rijeke.
- Korištenje ISPU-a uz određenu prilagodbu nužno je proširiti na JLS i ostale zainteresirane korisnike.
- Katastarski podaci korišteni u ISPU dobivaju se periodički dok se u stvarnosti nadopunjuju na dnevnoj bazi. Potrebno je u ISPU-u omogućiti korištenje ažurnih katastarskih podataka, topografskih i DOF karata putem mrežnog servisa Državne geodetske uprave.
- Potrebno je u svim segmentima ISPU-a koristiti službeni kartografski referentni sustav HTRS96/TM i poticati JLS da sve planove i izmjene i dopune izrađuju u novoj projekciji.
- Katastarski podaci za veći dio Županije nastali su temeljem stare izmjere i ne prikazuju stvarno stanje na terenu što bitno otežava izradu prostornih planova i identifikaciju u ISPU.
- JLS ne dostavljaju uvijek pravovremeno prostorne planove pa kasni unos u ISPU. Korištenje vlastitih službenih glasila nekih općina i gradova dodatno otežava praćenje donošenja odluka o prostorno-planskoj dokumentaciji.

4.2. OCJENA POTREBE IZRADE NOVIH I/ILI IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA, I OSTALIH DOKUMENATA KOJI UTJEČU NA PROSTOR ŽUPANIJE

Zakon o prostornom uređenju značajno je izmijenio hijerarhiju, vrste i sadržaj prostornih planova⁸¹.

Novi sustav prostornih planova započet će donošenjem Državnog plana prostornog razvoja i tek nakon njegovog donošenja moći će se započeti s izradom županijskog Plana na temelju novog ZPU-a. Nakon donošenja županijskog Plana, JLS mogu započeti s izradom novih planova (PPUO/G pa GUP-a). To ima za posljedicu da se mnoge JLS nisu odlučile za izradu cjelovitih usklađenja s PP PGŽ (SN 153/13) jer će nakon uspostave novoga sustava biti potrebna ponovna usklađenja. Do uspostave novog sustava prostornog uređenja, odnosno do donošenja Državnog plana prostornog razvoja, mogu se samo mijenjati i nadopunjavati važeći prostorni planovi regionalne i lokalne razine.

⁸¹ Detaljnije je obrazloženo u poglavlju 1.2. Zakonodavno-institucionalni okvir.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

4.2.1. Izmjene i dopune prostornih planova do uspostave novog sustava

4.2.1.1. Izmjena PP PGŽ

PP PGŽ (SN 32/13) donesen je u rujnu 2013. godine. Nakon njegovog donošenja pojavili su se zahtjevi za izmjenom i dopunom te je početkom studenog 2016. godine Županijska skupština donijela Odluku o izradi I. izmjena i dopuna PP PGŽ (Golf-resort Matalda te ribogojilište u akvatoriju otoka Plavnika) čija je izrada u tijeku. U skladu s tim, do donošenja Državnog plana mogu se donositi samo izmjene i dopune županijskog Plana (sukladno važećem ZPU), ukoliko se to ocijeni potrebnim.

4.2.1.2. Izmjene i dopune prostornih planova uređenja grada/općine

Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13) propisana je obveza izrade UPU-a samo za neuređene dijelove GP i za izgrađene dijelove tih područja planiranih za urbanu preobrazbu ili urbanu sanaciju. Na taj se način htjelo izbjeći nepotrebnu izradu velikog broja UPU-a za neizgrađene dijelove građevinskih područja na kojima je već izgrađena osnovna infrastruktura. Također, željelo se omogućiti izradu urbanističkih planova kojima bi se u izgrađenim dijelovima GP, koja su devastirana nezakonitim građenjem ili na drugi način, propisale mjere za promjenu mreže javnih površina, poboljšanje oblikovanja i namjena građevina i sl.

Člankom 201. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13) određeno je da su JLS dužne dopuniti svoje prostorne planove uređenja na način da u njima odrede neuređene dijelove GP i izgrađene dijelove tih područja planirane za urbanu preobrazbu. U razdoblju koje promatra ovo Izvješće, samo je osam JLS izradilo predmetno usklađenje te odredilo neuređene dijelove građevinskih područja u svojim prostornim planovima. Sukladno Zakonu, do ispunjenja ove obveze, neuređenim dijelovima GP smatraju se svi neizgrađeni dijelovi GP koji su određeni u PPU O/G. To posljedično znači da na području JLS koje još nisu uskladile svoje prostorne planove s ovim odredbama Zakona, nije moguće izdati akte za gradnju niti na jednom neizgrađenom dijelu građevinskog područja ukoliko za njega nije izrađen urbanistički plan uređenja, odnosno ako nisu propisani uvjeti provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanom za UPU.

U promatranom razdoblju nije izrađen niti jedan UPU za urbanu preobrazbu ili urbanu sanaciju, što znači da JLS, ili nisu prepoznale potrebu izrade takvih planova, ili nemaju prostornih cjelina kojima je potrebna urbana preobrazba ili sanacija. Temeljem navedenog, valja očekivati da će još značajan broj JLS morati izraditi izmjene i dopune ili novu prostorno-plansku dokumentaciju kojom bi se uredila opisana problematika.

4.2.2. Izrada i donošenja prostornih planova „nove generacije”

4.2.2.1. Izrada novog ili usklađenje važećeg PP PGŽ

PP PGŽ usvojen je 2013. godine prije stupanja na snagu „novog” Zakona o prostornom uređenju. Kako je već i opisano⁸², novim Zakonom značajno je izmijenjen sustav prostornog planiranja i sadržaj prostornih planova. Preduvjet za izradu županijskog plana „nove generacije” jest dovršena izrada Državnog plana prostornog razvoja⁸³. Također, potrebno je donijeti i odgovarajuće pravilnike kojima će se propisati sadržaj i standard prostornih planova „nove generacije”.

S obzirom na to da izrada spomenutih dokumenata i propisa nije obavljena te kasni u odnosu na ZPU-om određene rokove, nije jasan način izrade županijskog Plana, niti je moguće točno odrediti vrijeme kada će izrada novog ili usklađenje važećeg PP PGŽ biti moguća. Treba naglasiti da je prije pokretanja izrade novog PPŽ i upuštanja u izradu takvog plana, potrebno uskladiti važeći županijski Plan s Državnim planom prostornog razvoja i Zakonom.

4.2.2.2. Izrada prostornih planova uređenja grada/općine „nove generacije”

Do donošenja Državnog plana prostornog razvoja i potom izrade novog ili usklađenja važećeg PP PGŽ, nije moguće izraditi PPU O/G „nove generacije”. Nakon donošenja navedenih dokumenata državne i regionalne razine, kao i odgovarajućih pravilnika za izradu planova „nove generacije”, bit će potrebna izrada velikog broja nove (odnosno izrada temeljitih izmjena postojeće) prostorno-planske dokumentacije na lokalnoj razini. To se može pokazati kao ograničenje, ali treba svakako sagledati i kao priliku za preispitivanje nekih prepoznatih problema u prostorno-planskim odrednicama pojedine jedinice lokalne, odnosno regionalne samouprave. Stoga je potrebno pravodobno obaviti odgovarajuće analize i istraživanja koji bi bili temelj za kvalitetne izmjene i dopune prostorno-planske dokumentacije.

⁸² Detaljnije je obrazloženo u poglavlju 1.2. Zakonodavno-institucionalni okvir.

⁸³ Izrada Državnog plana prostornog razvoja (DPPR) započela je donošenjem Odluke o izradi DPPR-a (NN 39/18) u travnju 2018. godine. Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13 i 65/17) određen je rok za donošenje DPPR-a do 31. prosinca 2019.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

4.3. PREPORUKE MJERA I AKTIVNOSTI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA

Na temelju prepoznatih potreba, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja prostora Županije, u nastavku su navedeni prijedlozi mogućih aktivnosti s preporukama za unaprjeđenje stanja u prostoru:

- Obzirom na značenje demografskih pokazatelja za prostorno planiranje, potrebno je trajno pratiti promjene broja stanovnika i funkcionalnih skupina (školoobvezatna, srednjoškolska, radnoaktivna populacija) važnih za potrebe prostornog planiranja.
- Izraditi analizu gospodarstva s projekcijama i scenarijima gospodarskog razvoja PGŽ do 2030. godine.
- Učiniti analizu izdvojenih građevinskih područja izvan naselja turističke namjene s obzirom na promjenu zakonske regulative, protok vremena i promjene u prostoru. Pritom je od osobitog interesa utvrditi elemente za planiranje površina turističke namjene izdvojenih iz naselja.
- Izraditi stručnu podlogu za normiranje planiranja površina namijenjenih za marikulturu u PP PGŽ.
- Aktivno se uključiti u izradu Državnog plana prostornog razvoja.
- Učiniti analizu i usklađenje županijskog Plana u odnosu na novi zakonski okvir i postavke Državnog plana prostornog razvoja nakon njegovog donošenja.
- Izraditi programske smjernice za izradu prostornog plana područja posebnih obilježja doline Kupe (PPPPO doline Kupe) koje će biti temelj za donošenje odluke o izradi plana i programska osnova temeljem koje će se u planu odrediti organizacija i namjena prostora, uvjeti i mjere korištenja prostora, te zaštita prirodnih i kulturnih vrijednosti.
- Nastaviti s aktivnostima na izradi projektne dokumentacije potrebne za realizaciju građevina od županijskog interesa.
- Pružati stručnu pomoć JLS u izradi dokumenata praćenja stanja u prostoru i prostornih planova (savjetodavno ili izradom).
- Trajno surađivati s JLS na educiranju službenika nadležnih za poslove prostornog uređenja i ISPU-a (predavanja, prezentacije, radionice i sl.) te se nastaviti uključivati u javne rasprave kako bi postupak davanja mišljenja bio jednostavniji, kraći i prihvatljiviji za JLS.
- Trajno raditi na senzibilizaciji javnosti o važnosti prostornih planova izobrazbom i održavanjem prezentacija, izložaba, radionica i sl.
- Za infrastrukturne građevine od županijskog interesa izraditi stručne podloge (prostorno-prometna rješenja) kao podloge za izradu prostornih planova.

PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA S OSNOVNIM PREPORUKAMA MJERA ZA IDUĆE RAZDOBLJE

- Preispitati koncepciju razvoja sustava odvodnje komunalnih otpadnih voda s obzirom na protok vremena i zakonske obveze iz Plana provedbe vodno-komunalnih direktiva koji se odnosi na razdoblje od 2010. do 2023. godine.
- Pokrenuti provedbu istražnih radova radi redefiniranja zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće na područjima otoka Krka i Gorskog kotara u skladu s Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta. Nakon usklađenja zona sanitarne zaštite, bit će ih potrebno ugraditi u prostorne planove čime će se omogućiti redefiniranje korištenja toga osjetljivog prostora.
- Izraditi krajobraznu osnovu za potrebe prostornog planiranja PGŽ te poticati izradu stručnih krajobraznih podloga za svaku JLS (kao podloge za izradu PPUO/G) radi zaštite i valorizacije prirodnog i kulturnog krajobraza i njegovoga racionalnog korištenja.
- Trajno pratiti stanje u prostoru po pojedinim pokazateljima te redovito donositi izvješća o stanju u prostoru radi unaprjeđenja prostornih planova i kvalitetnog gospodarenja prostorom.
- Nastaviti suradnjom s DGU radi korištenja ažurnih geodetskih podloga i podataka (katastar, topografske karte, ortofoto karte, registar prostornih jedinica) za potrebe izrade prostornih planova. Omogućiti korištenje navedenih podloga i podataka putem mrežnih servisa DGU (WMS i WFS).
- Poticati gradove i općine, posebno one u priobalju i na otocima, da u suradnji s DGU učine nove katastarske izmjere kao preduvjet kvalitetnog planiranja, vođenja komunalne infrastrukture i dr.
- Poticati JLS da odluke o izradi, donošenju i stavljanju izvan snage prostornih planova koje objavljuju u svojim glasilima pravovremeno dostavljaju Zavodu u digitalnom obliku, zbog održivosti ISPU-a.
- Informacijski sustav prostornog uređenja nadograditi prostornim pokazateljima radi praćenja stanja u prostoru.
- ISPU je potrebno prilagoditi novim tehnološkim standardima, pazeći na sigurnost cjelokupnog sustava koji bi trebao biti dostupan širem krugu korisnika i utvrditi načine kako povezati državni i županijski informacijski sustav.
- Trajno nastaviti s radom na izradi GIS baza prostornih planova, te vođenju Registra prostorne dokumentacije, digitalne arhive i Kataloga metapodataka prostornih planova.
- Mrežne stranice Zavoda za prostorno uređenje s Geoportalom, kao središnjom točkom informiranja o podacima u prostoru, treba razvijati i prilagoditi očekivanom broju korisnika.
- Povezati zainteresirane JLS na informacijski sustav prostornog uređenja PGŽ te omogućiti nesmetan pristup do dijela informacijskog sustava i podataka od koristi za rad JLS.

5

IZVORI PODATAKA

U izradi Izvješća Zavod je surađivao s javnopravnim tijelima državne, županijske i lokalne razine. U nastavku se daje popis javnopravnih tijela koja su, na pisani zahtjev, dostavila podatke za izradu ovog Izvješća, sukladno članku 10. Pravilnika.

Pojedini podaci preuzeti su sa službenih mrežnih stranica te objavljenih dokumenata, studija, publikacija i stručnih podloga.

TIJELA DRŽAVNE, REGIONALNE (PODRUČNE) I LOKALNE RAZINE, USTANOVE, KOMUNALNA I TRGOVAČKA DRUŠTVA

- Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša
- Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za pomorsko dobro, promet i veze
- Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za zdravstvo
- Primorsko-goranska županija, Upravni odjela za kulturu, sport i tehničku kulturu
- Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj
- Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za socijalnu politiku i mlade
- Ministarstvo unutarnjih poslova RH, Policijska uprava primorsko-goranska, Sektor policije
- Agencija za obalni linijski pomorski promet
- Autocesta Rijeka – Zagreb d. d., Zagreb
- Državni zavod za statistiku RH
- Energo d. o. o. Rijeka, za proizvodnju i distribuciju toplinske energije i plina
- Eurostat
- FINA – Financijska agencija
- Grad Delnice
- Grad Kastav
- Grad Rab
- Grad Rijeka
- Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem

IZVORI PODATAKA

- Grad Rijeka, Odjel za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenje
- Grad Rijeka, Odjel za zdravstvo i socijalnu skrb
- HAKOM – Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti
- HEP – Operator distribucijskog sustava d. o. o., Elektroprimorje Rijeka
- HEP – Proizvodnja
- Hrvatske ceste – Sektor za razvoj i strateško planiranje, Odjel za razvoj i planiranje, Zagreb
- Hrvatske vode
- HZMO – Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
- HZZ – Hrvatski zavod za zapošljavanje
- HŽ infrastruktura
- INA d. d. – Rafinerija nafte Rijeka
- KD Čabranka d. o. o. Čabar
- KD Vodovod i kanalizacija d. o. o. Rijeka
- Komunalac – vodoopskrba i odvodnja d. o. o. Delnice
- KTD Vodovod Žrnovnica d. o. o. Novi Vinodoski
- Liburnijske vode d. o. o. Jurdani
- Loparko d. o. o. Lopar
- Lučka uprava Rijeka
- Ministarstvo kulture RH
- Ministarstvo poljoprivrede RH, Uprava ribarstva, Služba za akvakulturu
- Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU
- Ministarstvo zaštite okoliša i energetike RH
- MURVICA d. o. o. Crikvenica
- Općina Baška
- Općina Fužine
- Općina Omišalj
- Plinacro d. o. o. – operator plinskoga transportnog sustava
- Ponikve d. o. o. Krk
- Sveučilište u Rijeci
- Ured državne uprave u PGŽ
- Vatrogasna zajednica Primorsko-goranske županije, Rijeka
- Veleučilište u Rijeci
- Vode Vrbovsko d. o. o. Vrbovsko
- Vodoopskrba i odvodnja Cres Lošinj d. o. o. Cres
- Vodovod i kanalizacija d. o. o. Rijeka
- VRELO d. o. o. Rab

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

- Zajednica sportova PGŽ, Rijeka
- Zajednica tehničke kulture PGŽ, Rijeka
- Županijska uprava za ceste PGŽ, Rijeka

MREŽNE STRANICE

- [www https://ztk-pgz.hr/](https://ztk-pgz.hr/)
- www.okolo.com
- www.startnews.hr
- www.ekoplus.hr
- [www http://np-risnjak.hr/](http://np-risnjak.hr/)
- [www http://www.pp-ucka.hr/](http://www.pp-ucka.hr/)
- www.dzpz.hr

LITERATURA

- Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN 32/13)
- PGŽ – Mandatno izvješće 2013. – 2017., Primorsko-goranska županija, 2017.
- Strategija razvoja tehničke kulture PGŽ 2017. – 2020., Primorsko-goranska županija
- Razvojna strategija Primorsko goranske županije 2016. – 2020.
- Strategija razvoja zdravstvene industrije Primorsko goranske županije za razdoblje 2013. – 2020.
- Strateški plan razvoja turizma Kvarnera sa strateškim i operativnim marketing planom 2016. – 2020.
- Strategija razvoja sporta u Primorsko-goranskoj županiji za razdoblje 2016. – 2020. godine
- Strategija razvoja Urbane aglomeracije Rijeka za razdoblje 2016. – 2020. godine, 2016.
- Izvješće o stanju sustava civilne zaštite na području PGŽ u 2014. i 2016. godine, Primorsko-goranska županija
- Rudarsko- geološka studija potencijala i gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije
- Brojanje prometa na cestama RH od 2012 do 2016. godine, Hrvatske ceste d. o. o.
- Preglednik registra onečišćavanja okoliša, podaci za 2012. i 2016. godinu
- Prostorni planovi općina i gradova (GIS baza JU Zavod)
- Zdravstveno-statistički ljetopis, Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ
- Izvješće o gospodarenju otpadom na području Primorsko-goranske županije za 2016. godinu

IZVORI PODATAKA

- Kvaliteta zraka na području Primorsko-goranske županije – objedinjeni izvještaj za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2016., Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ Rijeka, Rijeka, 2017.
- Šišić, S., Vahtar-Jurković, K. (2013): Ekološka mreža u kontekstu izrade i provedbe prostornih planova, primjer Primorsko-goranske županije. Prva regionalna konferencija o procjeni utjecaja na okoliš/First regional conference on environmental impact assesment. Zadar, Hrvatska/Croatia. September 18 – 21, Zbornik radova, Sekcija 3, str. 50-57.
- Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopis za 2016., Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2017.
- Rad bolnica u Hrvatskoj 2016, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2017.
- Prilog operativnom planu deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u RH 2014. –2016., Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku
- Narodne knjižnice PGŽ – analiza stanja djelatnosti u 2016. godini, Gradska knjižnica Rijeka
- Mreža osnovnih škola 2012., Ministarstvo znanosti i obrazovanja
- Godišnje izvješće o rezultatima praćenja kvalitete zraka na postajama državne mreže za praćenje kvalitete zraka: 2013. – 2016., Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
- Kvaliteta zraka na području Primorsko-goranske županije – objedinjeni izvještaji za razdoblje 2013. – 2016., Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ Rijeka, Plan upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021., Hrvatske vode
- Registar onečišćavanja okoliša, podaci za 2012. – 2016., Hrvatske vode
- Podaci o odlaganju i odlagalištima otpada za 2016. godinu, svibanj 2017., Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
- Glavni provedbeni plan obrane od poplava, Hrvatske vode, veljača 2014.
- Izvješće o iznenadnim onečišćenjima voda u razdoblju od 2013. do 2016. godine, Hrvatske vode
- Direktiva o zaštiti ptica (Council Directive 79/409/EEC, 2009/147/EC)
- Direktiva o zaštiti prirodnih staništa i divlje faune i flore (Council Directive 92/43/EEC)
- NATURA 2000 i prostorno planiranje, Državni zavod za zaštitu prirode
- Štrbenac, A. (ur.) (2008): Izvješće o stanju prirode i zaštite prirode u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2000 – 2007. Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb
- Uredba o proglašenju ekološke mreže (NN 109/07)
- Uredba o ekološkoj mreži (NN 124/13)
- Bassani, A. and Scarpetta, S., 2001. Links Between Policy and Growth: Evidence From OECD Countries. OECD Economics Department Working Papers. Paris: OECD.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

- Denona Bogović, Nada i dr. (2017): Evaluacija postojećeg i prijedlog novog modela za izračun indeksa te izračun novog indeksa razvijenosti jedinica lokalne i područne samouprave u Republici Hrvatskoj. Rijeka, Zagreb: CLER d. o. o., Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. http://arhiva.strukturnifondovi.hr/User-DoCSImages/Documents/Studija_novi%20model%20inindek%20razvijenosti_CLER_za%20web.pdf (pristupljeno 11. veljače 2018.)
- FINA, 2017., Analiza financijskih rezultata poslovanja poduzetnika Republike Hrvatske po županijama u 2016. godini, Zagreb, FINA
- Hall, R., 2002. The Value of Education: Evidence from Around the Globe. In E. P. Hammer, M. I. Champy J., 1993. Reengineering the Corporation, Harper Business, New York
- Hrvatska gospodarska komora, 2017., Katalog Primorsko-goranske županije – Poduzetničke zone u Primorsko-goranskoj županiji, Rijeka: Županijska komora Rijeka
- Hrvatska narodna banka, 2017., Makroekonomska kretanja i prognoze, godina II, broj 2, srpanj 2017., Zagreb: Hrvatska narodna banka
- Marčelić, S. (2015): Krićka analiza hrvatskog indeksa razvijenosti: tri tipa razvoja i njihov regionalni položaj. Revija za socijalnu politiku 22(3): 309-333. <http://www.rsp.hr/ojs2/index.php/rsp/article/view/1237> (pristupljeno 25. sijećnja 2018.)
- Projekcije i scenariji gospodarskog razvoja Primorsko-goranske županije za potrebe Źupanijskog prostornog plana, Ekonomski institut, Zagreb, Zagreb – Rijeka, travanj 2011.
- Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine

PRILOZI

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Prilog 1. Demografska obilježja PGŽ u razdoblju od 2013. do 2016. godine

PODRUČJE/ PROSTORNA CJELINA	OPĆINA/GRAD	POVRŠINA (km ²)	BROJ STANOVNIKA		PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA 2013. – 2016.		STOPE PRIRODNOG KRETANJA STANOVNIŠTVA 2013. – 2016.			MIGRACIJA STANOVNIŠTVA 2013. – 2016.			BROJ STANOV- NIKA 2016*	GUSTOĆA 2016. (st./km ²)	INDEKS PROMJENE 2016./2012.	
			2011.	2012.*	Rodeni	Umrli	Prirodna promjena	Rođeni (n)	Umrli (m)	Prirodna promjena (pp)	Dose- ljeni	Ode- ljeni				Migracijski saldo
GORSKI KOTAR	Brod Moravice	62,02	866	828	30	67	-37	9,4	20,9	-11,6	65	83	-18	773	12,46	93,4
	Čabar	279,89	3770	3675	103	257	-154	7,3	18,2	-10,9	160	293	-133	3388	12,10	92,2
	Delnice	230,90	5952	5883	204	340	-136	8,9	14,8	-5,9	453	614	-161	5586	24,19	95,0
	Fužine	85,81	1592	1541	39	97	-58	6,5	16,2	-9,7	149	176	-27	1456	16,97	94,5
	Lokve	41,97	1049	1027	20	64	-44	5,1	16,2	-11,2	88	128	-40	943	22,47	91,8
	Mrkopalj	156,33	1214	1145	28	102	-74	6,5	23,6	-17,1	59	117	-58	1013	6,48	88,5
	Ravna Gora	83,61	2430	2394	55	168	-113	6,0	18,3	-12,3	92	165	-73	2208	26,41	92,2
	Skrad	52,67	1062	1018	17	88	-71	4,4	22,7	-18,3	50	77	-27	920	17,47	90,4
	Vrbovsko	279,87	5076	4900	109	370	-261	5,8	19,8	-14,0	211	409	-198	4441	15,87	90,6
	UKUPNO GORSKI KOTAR		1273,07	23 011	22 411	605	1553	-948	7,0	18,0	-11,0	1327	2062	-735	20 728	16,28
OTOK KRK	Baška	98,91	1674	1710	60	95	-35	8,7	13,8	-5,1	271	206	65	1740	17,59	101,8
	Dobrinj	55,10	2078	2152	50	141	-91	5,6	15,8	-10,2	508	268	240	2301	41,76	106,9
	Krk	107,12	6281	6454	264	258	6	10,0	9,8	0,2	979	691	288	6748	62,99	104,6
	Malinska-Dubašnica	40,92	3134	3266	126	136	-10	9,4	10,1	-0,7	719	504	215	3471	84,82	106,3
	Punat	33,99	1973	2018	69	92	-23	8,6	11,4	-2,9	273	258	15	2010	59,14	99,6
	Vrbnik	52,60	1260	1251	56	82	-26	11,3	16,5	-5,2	149	146	3	1228	23,35	98,2
UKUPNO OTOK KRK		388,64	16 400	16 851	625	804	-179	9,1	11,7	-2,6	2899	2073	826	17 498	45,02	103,8
OTOK CRES - LOŠINJ	Cres	291,49	2879	2915	85	159	-74	7,3	13,7	-6,4	293	231	62	2903	9,96	99,6
	Mali Lošinj	224,57	8116	8151	268	367	-99	8,2	11,3	-3,0	777	714	63	8115	36,14	99,6
UKUPNO OTOK CRES - LOŠINJ		516,06	10 995	11 066	353	526	-173	8,0	11,9	-3,9	1070	945	125	11 018	21,35	99,6
OTOK RAB	Lopar	26,23	1263	1290	40	60	-20	7,8	11,6	-3,9	88	70	18	1288	49,10	99,8
	Rab	75,88	8065	8115	257	380	-123	8,0	11,8	-3,8	506	471	35	8027	105,78	98,9
UKUPNO OTOK RAB		102,12	9328	9405	297	440	-143	7,9	11,8	-3,8	594	541	53	9315	91,22	99,0
UKUPNO OTOCI		1006,81	36 723	37 322	1275	1770	-495	8,5	11,8	-3,3	4563	3559	1004	37 831	37,58	101,4

PRILOZI

PODRUČJE/ PROSTORNA CJELINA	OPĆINA/GRAD	POVRŠINA (km ²)	BROJ STANOVNIKA		PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA 2013. – 2016.			STOPE PRIRODNOG KRETANJA STANOVNIŠTVA 2013. – 2016.			MIGRACIJA STANOVNIŠTVA 2013. – 2016.			BROJ STANOV- NIKA 2016*	GUSTOĆA 2016. (st./km ²)	INDEKS PROMJENE 2016./2012.
			2011.	2012.*	Rođeni	Umrli	Prirodna promjena	Rođeni (n)	Umrli (m)	Prirodna promjena (pp)	Dose- ljeni	Odse- ljeni	Migracijski saldo			
	Bakar	125,46	8279	8278	226	370	-144	6,9	11,2	-4,4	812	773	39	8173	65,14	98,7
	Crikvenica	28,52	11 122	11 157	274	538	-264	6,2	12,2	-6,0	1337	1325	12	10 905	382,39	97,7
	Čavle	84,71	7220	7262	279	280	-1	9,5	9,6	0,0	858	751	107	7368	86,98	101,5
	Jelenje	109,08	5344	5384	216	196	20	10,0	9,1	0,9	493	464	29	5433	49,81	100,9
	Kastav	11,41	10 440	10 637	344	350	-6	8,1	8,2	-0,1	1355	1320	35	10 666	934,60	100,3
	Klana	94,33	1975	1941	69	98	-29	9,0	12,8	-3,8	140	165	-25	1887	20,00	97,2
	Kostrena	12,00	4180	4282	152	185	-33	8,7	10,6	-1,9	707	535	172	4421	368,30	103,2
	Kraljevica	17,58	4618	4588	117	202	-85	6,4	11,1	-4,7	433	451	-18	4485	255,18	97,8
	Lovran	20,30	4101	4065	115	222	-107	7,2	13,9	-6,7	411	444	-33	3925	193,34	96,6
	Matulji	176,59	11 246	11 424	429	492	-63	9,4	10,8	-1,4	1159	1205	-46	11 315	64,08	99,0
	Mošćenička Draga	46,66	1535	1524	54	85	-31	9,1	14,3	-5,2	110	155	-45	1448	31,03	95,0
	Novi Vinodolski	261,38	5113	5117	123	267	-144	6,1	13,3	-7,2	478	526	-48	4925	18,84	96,2
	Omišalj	39,23	2983	3045	141	89	52	11,5	7,3	4,2	439	449	-10	3087	78,70	101,4
	Opatija	67,22	11 659	11 577	353	566	-213	7,8	12,5	-4,7	1269	1488	-219	11 145	165,80	96,3
	Rijeka	43,38	128 624	126 410	3819	6514	-2695	7,7	13,2	-5,4	9750	12 610	-2860	120 855	2785,91	95,6
	Vinodolska općina	152,93	3577	3557	105	210	-105	7,5	15,1	-7,5	351	403	-52	3400	22,23	95,6
	Viškovo	18,68	14 445	15 086	733	389	344	11,7	6,2	5,5	3011	2110	901	16 331	874,43	108,3
	UKUPNO PRIOBALJE (bez Grada Rijeke)	1266,07	107 837	108 924	3730	4539	-809	8,6	10,4	-1,9	13 363	12 564	799	108 914	86,03	100,0
	ŽUPANIJA UKUPNO	3589,33	296 195	295 067	9429	14 376	-4947	8,1	12,3	-4,2	29 003	30 795	-1792	288 328	80,33	97,7

* Podaci se odnose na procjenu broja stanovnika za 31. 12. navedene godine

Izvor: Baza podataka 2013. – 2016., Procjena stanovništva prema spolu, po gradovima/općinama, 31. 12.; Umrli prema spolu i starosti, po gradovima/općinama; Živo rođeni prema aktivnosti majke po gradovima/općinama; Doseљeno i odseљeno stanovništvo, po gradovima/općinama Državni zavod za statistiku RH, Zagreb

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Prilog 2. Podaci koncesijama na pomorskom dobru u razdoblju od 2013. do 2016. godine

GRAD/OPĆINA	SVRHA U ODLUCI O DAVANJU KONCESIJE NA POMORSKOM DOBRU	SN PGŽ
Crikvenica	PUPD za korištenje podzemnih svjetlovodnih kabela na dionicama Uvala Vela Srčćica (Urinj) – Carovo (Kraljevica) i Crikvenica – Šilo	5/15
	gospodarsko korištenje plaže Kaštel u Dramlju	4/13
Kraljevica	PUPD na postojećim elektroenergetskim vodovima (održavanje, zamjenu i postavljanje novih vodova na trasama postavljenih vodova)	16/13
	gospodarsko korištenje autokampa i plaže Oštro	25/13, 29/13, 20/17
Krkk	gospodarsko korištenje plaže ispred autokampa Krk	25/13, 39/14
	PUPD trgovačkom društvu „Ponikve-voda” d. o. o. za izgradnju i korištenje pomorskog kanalizacijskog ispusta, rt Crnika, Grad Krk	22/14
	izgradnja i gospodarsko korištenje ribogojilišta, otok Plavnik, Grad Krk	32/14
Lovran	gospodarsko korištenje plaže ispred Ville Medveja	14/14
	gospodarsko korištenje plaže ispred Ville Sv. Rok	22/14
	gospodarsko korištenje plaže ispred Ville Castello	28/15
Mali Lošinj	gospodarsko korištenje plaže ispred autokampa Čikat	25/13
	izgradnja i gospodarsko korištenje luke posebne namjene, sidrišta u uvali Balvanida	25/13
	izgradnja i gospodarsko korištenje luke posebne namjene, sidrišta u uvali Jadrščica	22/14, 15/16
	izgradnja i gospodarsko korištenje plaže u uvali Čikat	5/15
	izgradnja i gospodarsko korištenje luke posebne namjene, sidrište Marčol, otok Unije	28/15
	izgradnja i gospodarsko korištenje luke posebne namjene, sidrište Ilovik, otok Ilovik	28/15
	izgradnja i gospodarsko korištenje luke posebne namjene, sidrište u uvali Zabodarski	28/15
Novi Vinodolski	izgradnja i gospodarsko korištenje luke posebne namjene, sidrište u uvali Englez na otoku Koludarc	28/15
	gospodarsko korištenje pomorskog dobra ispred hotela Lostura, Klenovica	14/14
Omišalj	gospodarsko korištenje plaža u pojasu od Hotela Jadran do kraja autokampa Njivice u Njivicama	25/13, 21/15
	PUPD trgovačkom društvu „Ponikve-voda” d. o. o. za izgradnju i korištenje pomorskog kanalizacijskog ispusta, rt Čuf	22/14
	PUPD za izgradnju i korištenje CS 6 sa sigurnosnim preljekom u uvali Vodotoč	15/16
Opatija	adaptacija i gospodarsko korištenje ugostiteljskog objekta i terase Zert	14/14
	izgradnja i gospodarsko korištenje plaža Lido i Angiolina	42/13
	izgradnja i gospodarsko korištenje plaže ispred hotela Royal	21/15
	sanacija, izgradnja i gospodarsko korištenje plaže ispred hotela Savoy	4/16, 18/16
	gospodarsko korištenje plaže ispred hotela Kristal	18/16
	gospodarsko korištenje plaže ispred hotela Istra	18/16
	izgradnja, rekonstrukcija i gospodarsko korištenje ugostiteljske terase i plaže ispred restorana Mali rRaj, Ičići	11/16
Punat	gospodarsko korištene plaže ispred autokampa Škrila, Stara Baška	14/14, 39/14
	sanacija i gospodarsko korištenje privežišta u Gonaru ispred restorana More	25/13
Rab	gospodarsko korištenje nudističke plaže Kandarola	21/15
	gospodarsko korištenje dijela plaže i ugostiteljske terase Veli mel	25/16
	PUPD trgovačkom društvu HEP za izgradnju i održavanje 20 kV kablenskog priključka TS 20/0,4kV Mel	25/16
Rijeka	gospodarsko korištenje luke posebne namjene – sportske luke Grčevo	4/14
	PUPD KD Vodovod i kanalizacija d. o. o. za rekonstrukciju crpne stanice CS Kostabela na dijelu pripadajućih cjevovoda	39/14
	PUPD KD Vodovod i kanalizacija d. o. o. za rekonstrukciju i proširenje sustava odvodnje na području Grada Rijeke podsustava Kantrida – Zamet, Vod K1, K1.1	15/16
	PUPD KD Vodovod i kanalizacija d. o. o. za rekonstrukciju i proširenje sustava odvodnje na području Grada Rijeke za 1. sustav javne odvodnje „Grad”, podsustav „PORTIĆ” 2. sustav javne odvodnje „Grad”, podsustav „3. MAJ II”	18/16

Izvor: Upravni odjel za pomorsko dobro, promet i veze, PGŽ 2017. PUPD – posebna upotreba pomorskog dobra

PRILOZI

Prilog 3. Pregled izdanih pojedinačnih akata za područje PGŽ u razdoblju 1. 1. 2013. – 31. 12. 2016.

AKT	SJEDIŠTE ODJELA U RIJECI – RIJEČKI PRSTEN				
	2013.	2014.	2015.	2016.	UKUPNO
Lokacijska dozvola	69	78	121	41	309
Rješenje o uvjetima građenja	62	70	18	6	156
Rješenje za građenje	14	3	1	0	18
Rješenje o izvedenom stanju	617	960	1724	1315	4616
Potvrda glavnog projekta	107	44	27	7	185
Građevinska dozvola	3	28	114	168	313
Uporabna dozvola	37	46	47	39	169
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akta za građenje izdanog do 1. 10. 2007.	0	33	31	30	94
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu do 15. 2. 1968.	0	18	60	76	154
Dozvola za promjenu namjene i uporabu građevine	0	0	0	0	0
UKUPNO	909	1280	2143	1682	6014

AKT	ISPOSTAVA CRIKVENICA					ISPOSTAVA DELNICE				
	2013.	2014.	2015.	2016.	UKUPNO	2013.	2014.	2015.	2016.	UKUPNO
Lokacijska dozvola	37	21	17	22	97	35	13	16	7	71
Rješenje o uvjetima građenja	69	53	25	9	156	58	2	1	0	61
Rješenje za građenje	6	2	3	1	12	2	0	0	0	2
Rješenje o izvedenom stanju	816	972	1198	1019	4005	657	1102	952	589	3300
Potvrda glavnog projekta	27	26	8	8	69	25	0	0	0	25
Građevinska dozvola	3	14	65	93	175	0	50	60	57	167
Uporabna dozvola	9	14	15	39	77	7	16	6	8	37
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akta za građenje izdanog do 1. 10. 2007.	0	39	40	54	133	0	103	83	35	221
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu do 15. 2. 1968.	0	16	85	74	175	0	74	164	139	377
Dozvola za promjenu namjene i uporabu građevine	2	0	9	7	18	0	3	3	0	6
UKUPNO	969	1157	1465	3342	4917	784	1363	1285	835	4267

AKT	ISPOSTAVA KRK					ISPOSTAVA MALI LOŠINJ				
	2013.	2014.	2015.	2016.	UKUPNO	2013.	2014.	2015.	2016.	UKUPNO
Lokacijska dozvola	57	28	32	25	142	40	44	25	18	127
Rješenje o uvjetima građenja	116	89	13	3	221	36	32	25	9	102
Rješenje za građenje	0	1	0	0	1	1	1	1	0	3
Rješenje o izvedenom stanju	892	1604	1166	729	4391	353	984	1043	606	2986
Potvrda glavnog projekta	39	13	0	0	52	34	7	7	3	51
Građevinska dozvola	4	43	214	197	458	0	33	69	83	185
Uporabna dozvola	34	32	40	90	196	11	50	19	28	108
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akta za građenje izdanog do 1. 10. 2007.	0	46	61	36	143	0	21	52	30	103
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu do 15. 2. 1968.	0	30	26	112	168	0	4	21	36	61
Dozvola za promjenu namjene i uporabu građevine	0	1	1	1	3	0	0	2	3	5
UKUPNO	1142	1887	1553	1193	5775	475	1176	1264	816	3731

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

AKT	ISPOSTAVA OPATIJA					ISPOSTAVA RAB				
	2013.	2014.	2015.	2016.	UKUPNO	2013.	2014.	2015.	2016.	UKUPNO
Lokacijska dozvola	62	111	61	52	286	15	18	8	13	54
Rješenje o uvjetima građenja	48	54	42	17	161	13	15	2	11	41
Rješenje za građenje	22	15	1	0	38	2	1	2	0	5
Rješenje o izvedenom stanju	401	985	801	483	2670	361	569	658	383	1971
Potvrda glavnog projekta	101	111	20	26	258	11	2	0	0	13
Građevinska dozvola	0	43	94	138	275	0	7	44	50	101
Uporabna dozvola	13	77	95	73	258	5	9	9	16	39
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akta za građenje izdanog do 1. 10. 2007.	0	35	33	31	99	0	12	24	25	61
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu do 15. 2. 1968.	0	43	81	60	184	0	2	27	69	98
Dozvola za promjenu namjene i uporabu građevine	0	0	2	4	6	0	2	6	2	10
UKUPNO	647	1474	1230	884	4235	407	637	780	569	2393

Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša

Prilog 4. Pregled izdanih pojedinačnih akata za područje Grada Rijeke u razdoblju 1. 1. 2013. – 31. 12. 2016.

AKT	GRAD RIJEKA				
	2013.	2014.	2015.	2016.	UKUPNO
Lokacijska dozvola	68	58	42	69	237
Rješenje o uvjetima građenja	41	33	22	5	101
Rješenje za građenje	5	6	4	3	18
Rješenje o izvedenom stanju	1176	1622	1217	1408	5423
Potvrda glavnog projekta	74	70	48	81	273
Građevinska dozvola	7	26	72	114	219
Uporabna dozvola					
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akta za građenje izdanog do 1. 10. 2007.					
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu do 15. 2. 1968.					
Dozvola za promjenu namjene i uporabu građevine					
UKUPNO	1371	1815	1405	1680	6271

Izvor: Odjel za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenje

PRILOZI

Prilog 5. Studije o utjecaju na okoliš za zahvate na području PGŽ izrađene u proteklom razdoblju

ZAHVATI ZA KOJE JE PROVEDEN POSTUPAK PROCJENE UTJECAJA NA OKOLIŠ
Uvozni terminal za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku
Eksploatacija tehničko-građevnog kamena na budućem eksploatacijskom polju „Kolevrat” na području Novog Vinodolskog
Eksploatacija tehničko-građevnog kamena na budućem proširenom eksploatacijskom polju „Mrkovac”, Općina Mrkopalj
Dogradnja luke Opatija
Sanacija lokacije visoko onečišćene opasnim otpadom (crna točka) jama Sovjak u općini Viškovo
Sustav javne odvodnje „Grad”
ZAHVATI ZA KOJE JE PROVEDEN POSTUPAK OCJENE O POTREBI PROCJENE UTJECAJA NA OKOLIŠ
Željeznički kolodvor Brajdica i kontejnerski terminal Brajdica
Sanacija i rekonstrukcija tankerske luke Bakar
Općina Vrbnik – sanacija odlagališta otpada „Treskavac”
Izmjene i dopune zahvata sanacije odlagališta otpada „Sović laz” u Delnicama
Rekonstrukcija sportsko-rekreacijskog centra Grobnik
Izgradnja luke nautičkog turizma Velopin, Mali Lošinj
Izgradnja poslovne građevine za preradu ribe kapaciteta do 20 t/dan u naselju Mrkopalj
Izmjena i dopuna zahvata sanacije odlagališta otpada „Sorinj” na otoku Rabu
Izmjene i dopune zahvata sanacije odlagališta „Treskavac” u Vrbniku na otoku Krku
Izmjene i dopune zahvata sanacije odlagališta otpada „Pržić” na otoku Cresu
Izmjene i dopune zahvata sanacije odlagališta otpada „Kalvarija”, Mali Lošinj
Rekonstrukcija luke Opatija
Rekonstrukcija i dogradnja luke Crni molo u Crikvenici
Izgradnja II. faze ribarske luke Klenovica
Luka Rijeka – objekt niskogradnje i visokogradnje na lučkom pozadinskom skladištu Škrljevo
Dogradnja privezišta Čikat
Postrojenje za proizvodnju maslinovog ulja Maestrle u Malom Lošinju
Uređenje plaže Kostabela u Rijeci
Rekonstrukcija luke za javni promet Črišnjevo
Rekonstrukcija državne ceste D100 dionica Osor – Nerezine
Sustav odvodnje Dobrinj
Luka nautičkog turizma – marina Nerezine
Rekonstrukcija luke Punat
Mala hidroelektrana Curak
Rekonstrukcija luke otvorene za javni promet Melak, Općina Lopar
Građevina za skladištenje otpada, Ekocentar Šoići
Obnova državne ceste D501 (čvor Oštrovica – Meja (Hreljin))
Izgradnja pretovarne stanice u sklopu odlagališta komunalnog otpada „Pržić”, Cres
Rekonstrukcija dijela obalnog pojasa u uvali Čikat na otoku Lošinju
Rekonstrukcija i dogradnja luke Baška na otoku Krku
Izgradnja pretovarne stanice u sklopu odlagališta komunalnog otpada „Sorinj” na otoku Rabu
Izgradnja pretovarne stanice u sklopu odlagališta komunalnog otpada „Sović laz”, Grad Delnice
Izgradnja zračnog pristaništa Rab
Uređenje lučkog bazena Trnova u Luci Kraljevica
Fotonaponska elektrana na otoku Unije
Vodoopskrba, odvodnja i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda naselja Porozine, otok Cres
Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda naselja Tršće u Čabru
Sunčana elektrana Orlec Trinket – Istok, Grad Cres
Uzgaljište ribe Veli Bok na Cresu
Rekonstrukcija luke otvorene za javni promet Njivice, otok Krk
Rekonstrukcija plaže „Pod crikvun” u Njivicama

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Sanacija i zatvaranje odlagališta komunalnog otpada „Osojnica” u Općini Matulji
Izgradnja obalnog zida u Selcu – Grad Crikvenica
Sustav javne odvodnje i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda – aglomeracija Opatija
Odvodnja otpadnih voda naselja Čunski na otoku Lošinj
UPOV Prezid
Rekonstrukcija građevina ex bloka Rikard Benčić u Rijeci
Izgradnja luke otvorene za javni promet lokalnog značenja Muroskva u Novom Vinodolskom
Izgradnja novog mosta „Ljubošina” s izmicanjem postojeće trase ceste D42/001
Rekonstrukcije državne ceste D105 Lopar – Rab, poddionica Lopar
Lučki bazen Carovo u sklopu luke otvorene za javni promet županijskog značenja Kraljevica
Rekonstrukcija luke otvorene za javni promet lokalnog značenja Podvorska u Crikvenici
Rekonstrukcija privežišta u naselju Barbat na otoku Rabu
Rekonstrukcija luke otvorene za javni promet Krk
Rekonstrukcija željezničkog kolodvora Rijeka i izgradnja terminala za željeznički intermodalni prijevoz na kontejnerskom terminalu „Zagrebačka obala”
Izgradnja sustava vodoopskrbe i odvodnje i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda naselja Beli, otok Cres
Izmjene sanacije odlagališta „Treskavac” – izgradnja uređaja za obradu mulja nastalog u postupku pročišćavanja otpadnih voda s elektranom na bioplin, dio k.č. 3420 k.o. Vrbnik
Rekonstrukcija i prenamjena postojeće građevine u pogon za izradu peleta, pogon za izradu ploča i kogeneracije, dio k.č. 10708/1, k.o. Delnice
Rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grada Delnica
Rekonstrukcija hidroelektrane Zeleni vir
Izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda naselja Orlec na otoku Cresu
Izgradnja sustava odvodnje i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Poklon, Učka, Grad Opatija
Izgradnja sustava vodoopskrbe i odvodnje i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda naselja Ilovik
Izgradnja hidroelektrana Curak 1 i Curak 2, na području Općine Skrad i Grada Delnica
Rekonstrukcija državne ceste D3 na dionici Delnice – Rogozno
Rekonstrukcija raskrižja državne ceste D8, raskrižje Šetališta XIII. divizije i Ulice J. P. Kamova, Grad Rijeka
Izmjene zahvata sanacije i zatvaranja odlagališta neopasnog otpada „Peterkov laz” u Čabru
Rekonstrukcija državne ceste D100, dionica 001, Vodice, otok Cres
Dogradnja luke otvorene za javni promet županijskog značenja, Luka Crikvenica
Zahvat betonare u Kastvu
Priključni dalekovod 2x110 kV Krasica – INA Rafinerija nafte Rijeka i TS 110/35 kV INA RNR – TS 400
UPOV Grad Cres
UPOV Nerezine
UPOV Martinšćica
UPOV Mali Lošinj i Veli Lošinj
Izgradnja pogona za preradu proizvoda ribarstva „Orada Adriatic”
Revitalizacija crpne hidroelektrane Fužine
Rekonstrukcija navoza i radnog platoa u Brodogradilištu Kraljevica
Fotonaponski sustav na vinariji Pavlomir
Sanacija odlagališta komunalnog otpada „Sorinj” na Rabu
Uređenje plaža Banova vila i Škver – Grad Rab
Proširenje plaže hotel Ambasador – Opatija
Uređenje plaže hotel Kvarner
Rekonstrukcija i dogradnja luke Valun na Cresu
Hala za proizvodnju piva na Kukuljanovu
Izgradnja dječjeg vrtića u Ravnoj Gori
Izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda s uređajem za pročišćavanje i rekonstrukcija vodovoda u naselju Klenovica i Smokvica Krmpotska
Rekonstrukcija luke nautičkog turizma Novi Vinodolski
Sanacija i zatvaranje odlagališta otpada „Pržić”, Cres

PRILOZI

Izgradnja i rekonstrukcija sustava odvodnje otpadnih voda aglomeracije Novi Vinodolski
Izgradnja i rekonstrukcija odvodnje otpadnih voda aglomeracije Crikvenica – Selce
Sustav odvodnje i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Poklon Učka, Grad Opatija
Rekonstrukcija državne ceste D104 od lokalne ceste LC58086 do trajektne luke Valbiska na otoku Krku
Sunčana elektrane (SE) Barbičin
Rekonstrukcija i dogradnja luke nautičkog turizma Supetarska draga na otoku Rabu
Rekonstrukcija i dogradnja luke Dunat na području Grada Krka
Rekonstrukcija betonare i industrijskog kolosijeka u Radnoj zoni R-27 Kukuljanovo
Reciklažno dvorište za građevni otpad na dijelu k.č. 802/1, k.o. Barbat, Grad Rab
Uređenje plaže i prometnice u Jadranovu, na području Grada Crikvenice
Izgradnja luke nautičkog turizma Brajdica, Grad Rijeka
Dogradnje obale i izgradnje obalne šetnice u Mošćeničkoj Dragi
Rekonstrukcija i dogradnja postojećih građevina za intenzivan uzgoj peradi ukupnog kapaciteta 39 900 kokoši nesilica na k.č. 1287/1, k.o. Vrbovsko, Grad Vrbovsko
UPRAVNI ODJEL JE SUDJELOVAO DAVANJEM MIŠLJENJA U POSTUPCIMA OCJENE O POTREBI STRATEŠKE PROCJENE UTJECAJA NA OKOLIŠ
Strategija – Program ukupnog razvoja Općine Vrbnik za razdoblje 2015. –2020.
IV. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Krka
III. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Bakra
Strategija razvoja Grada Novog Vinodolskog za razdoblje 2015. – 2020.
Strategija razvoja Urbane aglomeracije Rijeka za razdoblje 2016. – 2020.
Strateški plan razvoja turizma Kvarnera sa strateškim i operativnim marketing planom 2016. – 2020.
Glavni plan razvoja riječkog prometnog pravca na području Grada Rijeke
Strategija razvoja turizma Grada Krka za razdoblje 2015. – 2020.
Strategija razvoja Općine Lovran za razdoblje 2015. – 2020.
Strategija razvoja Grada Bakra za razdoblje 2015. –2020.
Strategija razvoja Općine Mrkopalj za razdoblje 2015. – 2020.
Strategija razvoja Grada Novog Vinodolskog za razdoblje 2015. – 2020.
Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana Grada Rijeke
Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Rijeke
V. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Fužine
III. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Baška
II. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Matulji
V. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Fužine
Urbanistički plana uređenja UPU 8 Grada Kraljevice
Urbanistički plan uređenja groblja Sveti Ivan, Općina Baška
Urbanistički plan uređenja Javorišće – Podbanj, Grad Kraljevica
II. izmjene i dopune Urbanističkog plana 1-Krk
III. izmjene i dopune Detaljnog plana uređenja dijela poslovne zone 29 na predjelu Sv. Petar u gradu Krku
I. izmjene i dopune Urbanističkog plana uređenja UPU 1 Vrbnik – NA 1
Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Omišalj
Strateški razvojni program Općine Matulji za razdoblje od 2016. do 2020. godine
Izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja UPU 1 Malinska – Radići (GP-1)
Izmjene i dopune Urbanističkog plana uređenja UPU 1 – Bakar
Urbanistički plan uređenja Industrijske zone Kukuljanovo
Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Malinska-Dubašnica
Izmjene i dopune Urbanističkog plana uređenja UPU – 1 Bakar
II. izmjene i dopune Urbanističkog plana uređenja naselja Delnice, područja poslovne zone K-1-1 i K2-2
Strateški razvojni program Grada Delnica za razdoblje od 2015. do 2020. godine
IV. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Krka

Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Prilog 6. Izvješća o stanju u prostoru JLS

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	RAZDOBLJE	USVOJENO IZVJEŠĆE BROJ SL. GLASNIKA
Grad Bakar	2015-2018	SN BAKAR 03/16
Grad Cres	2003-2004	SN CRES 21/05
Grad Crikvenica	2010-2014	SN CRIKVENICA 02/16
Grad Čabar	2002-2005	SN PGŽ 12/06
Grad Delnice	2014-2018	SN PGŽ 15/14
Grad Kastav*	2003-2005	SN PGŽ 08/05
Grad Kraljevica	2003-2005	SN PG7 17/06
Grad Krk	2007-2015	SN PGŽ 37/15
Grad Mali Lošinj	2011-2015	SN PGŽ 32/15
Grad Novi Vinodolski	2007-2014	SN PGŽ 41/14
Grad Opatija	2003-2006	SN PGŽ 05/07
Grad Rab	2004-2006	SN PGŽ 18/07
Grad Rijeka	2004-2006	SN PGŽ 17/07
Grad Vrbovsko	2013-2017	SN PGŽ 08/13
Općina Baška	2014-2018	SN PGŽ 17/14
Općina Brod Moravice	-	SN PGŽ 33/05
Općina Čavle*	2001-2003	SN PGŽ 13/02
Općina Dobrinj	-	SN PGŽ 22/02
Općina Fužine	2005-2006	SN PGŽ 44/06
Općina Jelenje	-	SN PGŽ 17/02
Općina Klana	1994-1998	SN PGŽ 22/98
Općina Kostrena*	2005-2007	SN PGŽ 51/07
Općina Lokve	-	SN PGŽ 21/06
Općina Lopar	2003-2007	SN PGŽ 47/07
Općina Lovran	2009-2012	SN LOVRAN 09/13
Općina Malinska-Dubašnica*	2003-2007	SN PGŽ 35/07
Općina Matulji	2003-2004	SN PGŽ 05/05
Općina Mošćenička Draga*	2009-2012	SN MOŠĆENIČKA 6/13
Općina Mrkopalj	1998-2005	SN PGŽ 40/05
Općina Omišalj	2001-2003	SN PGŽ 33/03, 21/04
Općina Punat	2004-2005	SN PGŽ 27/06
Općina Ravna Gora	1994-1996	SN PGŽ 09/97
Općina Skrad	-	SN PGŽ 21/98
Općina Vinodolska općina	2002-2004	SN PGŽ 01/06
Općina Viškovo*	1998-1999	SN PGŽ 21/00, 27/00
Općina Vrbnik	-	SN PGŽ 08/01

* JLS usvojile izvješće u 2017. godini

Izvor: Intranet JU Zavod

POPIS FOTOGRAFIJA

Fotografija 1. Rekonstrukcija željezničkog mosta Ličanka	90
Fotografija 2. Pogled na izgradnju novog kontejnerskog terminala na Zagrebačkoj obali	93
Fotografija 3. Pogled na luku nautičkog turizma Marina Novi	95
Fotografija 4. Rijeka, arheološki park Principij	119

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Udio doseljenih i odseljenih u PGŽ od 2013. do 2016. godine	22
Grafikon 2. Migracije stanovništva PGŽ od 2013. do 2016. godine	22
Grafikon 3. Dobno-spolna struktura stanovništva PGŽ 2012. i 2016. godine	23
Grafikon 4. Usporedba planiranih GP prema PPUO/G na dan 31. 12. 2012. (prethodno Izvješće o stanju u prostoru) i na dan 31. 12. 2016.	30
Grafikon 5. Prikaz odnosa izgrađenih i neizgrađenih površina GP naselja po područjima	31
Grafikon 6. Struktura ukupno planiranih GP izdvojenih namjena po područjima	32
Grafikon 7. Struktura izgrađenih GP izdvojenih namjena po područjima	33
Grafikon 8. Odnos izgrađenih i neizgrađenih dijelova GP izdvojenih namjena po područjima	33
Grafikon 9. Usporedba planiranih GP izdvojenih namjena prema PPUO/G na dan 31. 12. 2012. (prethodno Izvješće o stanju u prostoru) i na dan 31. 12. 2016.	34
Grafikon 10. Struktura planiranih površina gospodarske namjene po građevinskim područjima	35
Grafikon 11. Struktura izgrađenih površina gospodarske namjene po građevinskim područjima	35
Grafikon 12. Usporedba planiranih GP gospodarske namjene prema PPUO/G na dan 31. 12. 2012. (prethodno Izvješće o stanju u prostoru) i na dan 31. 12. 2016.	36
Grafikon 13. Usporedba planiranih GP gospodarske namjene po područjima na dan 31. 12. 2012. (prethodno Izvješće o stanju u prostoru) i na dan 31. 12. 2016.	36
Grafikon 14. Prikaz planirane namjene i korištenja površina po općinama i gradovima (samo kopneni dio)	37
Grafikon 15. Prikaz korištenja površina Županije	38
Grafikon 16. BDP u tekućim cijenama, PGŽ i RH, 2000. – 2015.	63
Grafikon 17. Zaposlene osobe i produktivnost rada, PGŽ, 2001. – 2016.	65
Grafikon 18. Broj poduzetnika i ukupni prihodi poduzetnika, PGŽ, 2008. – 2016.	66
Grafikon 19. Investicije poduzetnika u dugotrajnu imovinu, PGŽ, 2008. – 2016.	66
Grafikon 20. Prerađivačka industrija, PGŽ, 2013. – 2016.	69
Grafikon 21. Prijevoz i skladištenje, PGŽ, 2013. – 2016.	69
Grafikon 22. Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, PGŽ, 2013. – 2016.	69
Grafikon 23. Građevinarstvo, PGŽ, 2013. – 2016.	69
Grafikon 24. Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, PGŽ, 2013. – 2016.	70
Grafikon 25. Trgovina, PGŽ, 2013. – 2016.	70
Grafikon 26. Kretanje nezaposlenosti na području PGŽ, 2013. – 2016.	73

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Grafikon 27. Vanjskotrgovinska razmjena PGŽ, 2001. – 2016.	74
Grafikon 28. Intenzitet turizma (broj noćenja turista po st.), županije Jadranske Hrvatske, 2016.	77
Grafikon 29. Indeksi promjene broja noćenja turista prema mikroregijama PGŽ, 2016. (2013.=100)	77
Grafikon 30. Struktura obrtnika, samostalnih djelatnika i zaposlenika kod fizičkih osoba po mikroregijama PGŽ, 31. ožujka 2016. godine	79
Grafikon 31. Prosječni godišnji dnevni i ljetni promet na autocestama	86
Grafikon 32. Prosječni godišnji i ljetni dnevni promet zabilježen na riječkoj obilaznici	86
Grafikon 33. Ukupan promet Luke Rijeka	94
Grafikon 34. Promet putnika na državnim trajektnim pomorskim linijama	96
Grafikon 35. Usporedba postotka priključenosti stanovništva na sustav prikupljanja otpadnih voda (aglomeracije s opterećenjem > 2000 ES) za 2011. i 2016. godinu	105
Grafikon 36. Emisije SO _x i NO _x iz nepokretnih izvora u 2012. i 2016.	126
Grafikon 37. Prikaz broja usvojenih planova po godinama i vrstama planova	168
Grafikon 38. Prikaz broja usvojenih prostornih planova, izmjena i dopuna po područjima u Županiji	168
Grafikon 39. Prikaz izdanih akata prostornog uređenja i gradnje po godinama u sjedištu u Rijeci, ispostavama Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ te Odjela gradske uprave za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenja Grada Rijeke	171
Grafikon 40. Prikaz broja izdanih rješenja o izvedenom stanju po godinama u sjedištu u Rijeci, ispostavama Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ te Odjelu gradske uprave za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenje Grada Rijeke	172

POPIS KARTOGRAMA

Kartogram 1. Teritorijalno-politički ustroj PGŽ i LAG-ovi	216
Kartogram 2. Struktura korištenja i namjene površina	217
Kartogram 3. Sustav razvojnih središta po funkcionalnim cjelinama	218
Kartogram 4. Gustoća naseljenosti JLS 2016. godine	219
Kartogram 5. Broj stanovnika po naseljima 2016. godine	220
Kartogram 6. Indeks promjene stanovništva 2013. – 2016. godine	221
Kartogram 7. Prirodna promjena stanovništva 2013. – 2016. godine	222
Kartogram 8. Javne službe, domovi zdravlja i centri socijalne skrbi	223
Kartogram 9. JLS prema indeksu razvijenosti	224
Kartogram 10. Prometna infrastruktura	225
Kartogram 11. Pomorski promet	226
Kartogram 12. Vodnogospodarski sustav	227
Kartogram 13. Zaštićena kulturna dobra	228
Kartogram 14. Područja vrijedne prirodne baštine	229
Kartogram 15. Zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće	230
Kartogram 16. Rizik utjecaja od poplave po naseljima	231

POPIS PRILOGA

Prilog 1. Demografska obilježja PGŽ u razdoblju od 2013. do 2016. godine	202
Prilog 2. Podaci koncesijama na pomorskom dobru u razdoblju od 2013. do 2016. godine	204
Prilog 3. Pregled izdanih pojedinačnih akata za područje PGŽ u razdoblju 1. 1. 2013. – 31. 12. 2016.	205
Prilog 4. Pregled izdanih pojedinačnih akata za područje Grada Rijeke u razdoblju 1. 1. 2013. – 31. 12. 2016.	206
Prilog 5. Studije o utjecaju na okoliš za zahvate na području PGŽ izrađene u proteklom razdoblju	207
Prilog 6. Izvješća o stanju u prostoru JLS	210

POPIS SHEMA

Shema 1. Sustav prostornog uređenja	24
-------------------------------------	----

POPIS TABLICA

Tablica 1. Procjena broja stanovnika prostornih cjelina PGŽ od 2013. do 2016. godine	21
Tablica 2. Ukupno planirana GP naselja i GP izdvojenih namjena (izvan naselja) po područjima	29
Tablica 3. Naselja PGŽ prema broju stanovnika 2016. godine	41
Tablica 4. Sustav razvojnih središta po funkcionalnim cjelinama	42
Tablica 5. Primarna zdravstvena djelatnost 2016. godine	47
Tablica 6. Specijalističko-konzilijarna djelatnost u okviru Doma zdravlja i privatnih ordinacija 2016. godine	48
Tablica 7. Trgovačka društva u zdravstvu i privatne poliklinike 2016. godine	48
Tablica 8. Bolnička djelatnost i palijativna skrb 2016. godine	48
Tablica 9. Domovi socijalne skrbi 2014. i 2016. godine	51
Tablica 10. Smještaj starijih i nemoćnih osoba	52
Tablica 11. Broj djece u predškolskom odgoju	53
Tablica 12. Osnovne škole po osnivačima	54
Tablica 13. Broj učenika u osnovnim školama	54
Tablica 14. Broj učenika u srednjim školama	55
Tablica 15. Kapaciteti učeničkih domova i broj korisnika	55
Tablica 16. Ukupni broj upisanih studenata	57
Tablica 17. Broj upisanih studenata I. godine	57
Tablica 18. Kapaciteti studentskih domova i broj korisnika	57
Tablica 19. Muzeji, kazališta, orkestri i kinematografi 2016. godine	58
Tablica 20. Knjižnice po vrstama 2016. godine	58
Tablica 21. Članice Zajednice tehničke kulture PGŽ i infrastruktura tehničke kulture	59
Tablica 22. Sportski objekti – polivalentne dvorane	61
Tablica 23. Sportski objekti – namjenski	61
Tablica 24. Sportski objekti – zimski i morski sportovi	61
Tablica 25. BDP po stanovniku, PGŽ i RH, 2013. – 2015.	63

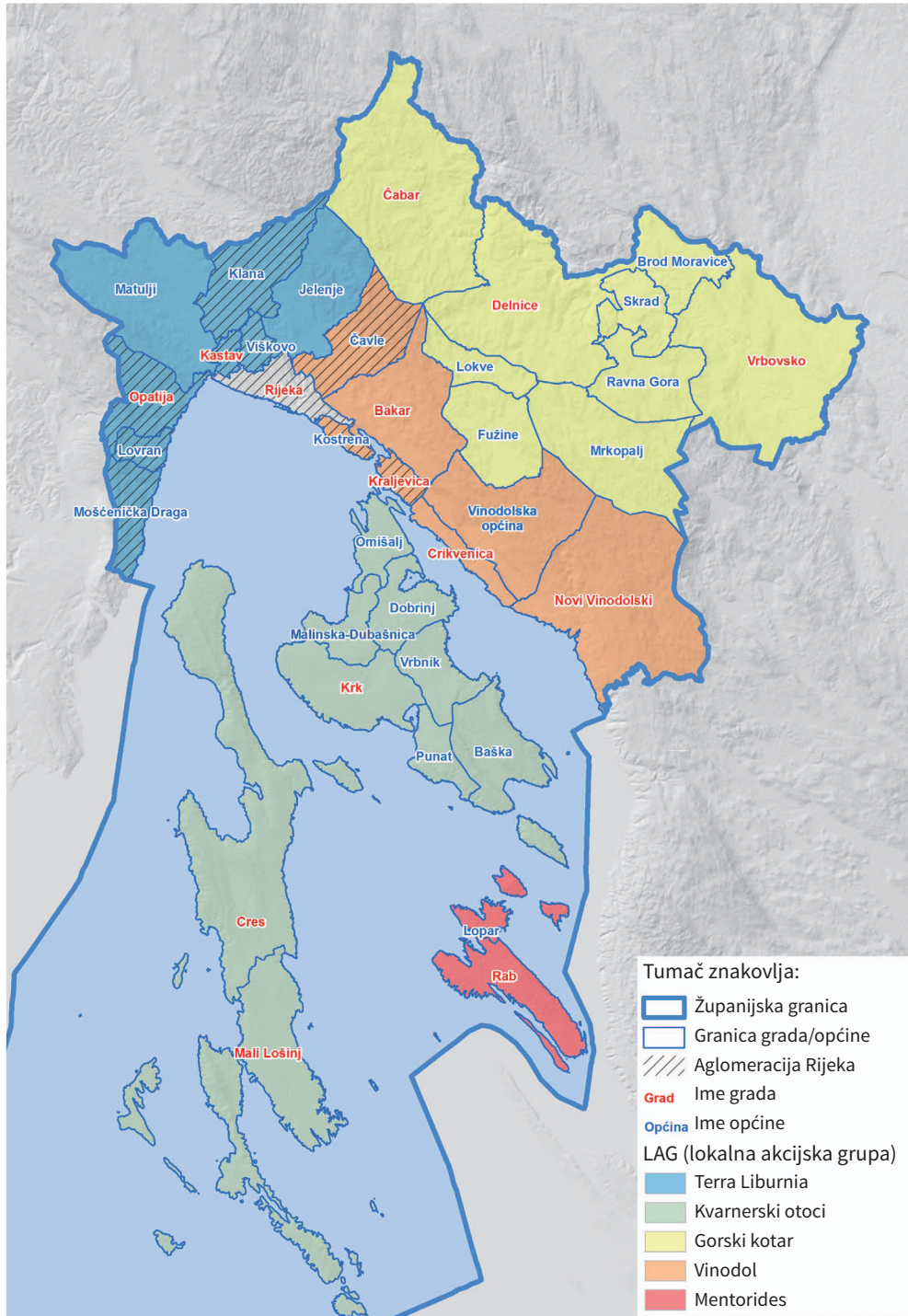
IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Tablica 26. Struktura BDV-a po djelatnostima NKD-a 2008. i 2015.	64
Tablica 27. Struktura ukupnih prihoda poduzetnika prema područjima djelatnosti NKD-a, 2013. – 2016.	67
Tablica 28. Ukupni prihodi, zaposleni i broj poduzetnika PGŽ po djelatnostima NKD-a, indeksi 2016. (2013.=100)	68
Tablica 29. Zaposleni u poslovnim subjektima, PGŽ i RH, 31. ožujka 2016.	70
Tablica 30. Zaposleni u poslovnim subjektima, PGŽ, od 2008. do 2016.	71
Tablica 31. Stopa kretanja broja nezaposlenih, mikroregije PGŽ, 2016./2013.	73
Tablica 32. Vanjskotrgovinska razmjena PGŽ i RH, 2013. – 2016.	74
Tablica 33. Noćenja i dolasci turista na području PGŽ, 2013. – 2016.	76
Tablica 34. Obrtnici, samostalni djelatnici i zaposlenici kod fizičkih osoba, PGŽ, 2013. – 2016. (stanje na dan 31. ožujka)	78
Tablica 35. Stanje izgrađenosti gospodarskih zona u PGŽ	81
Tablica 36. Stanje gospodarskih zona u PGŽ, namjena gospodarskih zona	81
Tablica 37. Površina izgrađenih gospodarskih zona u PGŽ	82
Tablica 38. Površina neizgrađenih gospodarskih zona u PGŽ	82
Tablica 39. Aktivne povlastice za uzgoj morske ribe u PGŽ, 2016. godine	83
Tablica 40. Proizvodnja bijele ribe u PGŽ i Hrvatskoj, 2013. – 2016.	83
Tablica 41. Ukupne emisije u zrak na području PGŽ u 2012. i 2016. godini	125
Tablica 42. Postaje za mjerenje kvalitete zraka na području PGŽ na kojima je u razdoblju od 2013. do 2016. godine utvrđena II. kategorija zraka	127
Tablica 43. Stanje priobalnih voda na području PGŽ na osnovi monitoringa provedenog u razdoblju 2013. – 2015.	131
Tablica 44. Osnovni podaci o tijelima podzemnih voda na području PGŽ	133
Tablica 45. Stanje tijela podzemnih voda na području PGŽ u 2016. godini	134
Tablica 46. Status operativnosti i sanacije odlagališta komunalnog otpada u PGŽ u 2016. godini	137
Tablica 47. Statistički prikaz utvrđenih granica pomorskog dobra izvanlučkog područja i granica u postupku na dan 31. prosinca 2016. godine	139
Tablica 48. Iznenadna onečišćenja mora u razdoblju od 2013. do 2016. godine	146
Tablica 49. Obvezni prostorni pokazatelji	148
Tablica 50. Prostorni planovi uređenja grada/općine na snazi 31. 12. 2016. godine	158
Tablica 51. GUP Grada Rijeke	161
Tablica 52. Urbanistički planovi uređenja doneseni u razdoblju 2013. – 2016. godine	163
Tablica 53. DPU doneseni u razdoblju 2013. – 2016. godine	167
Tablica 54. Pregled aktivnosti izrade mišljenja u proteklom četverogodišnjem razdoblju	179
POPIS ZEMLJOVIDA	
Zemljovid 1. Hipsometrijska obilježja PGŽ	15
Zemljovid 2. Vodna tijela priobalnih i prijelaznih voda na području PGŽ	130

KARTOGRAMI

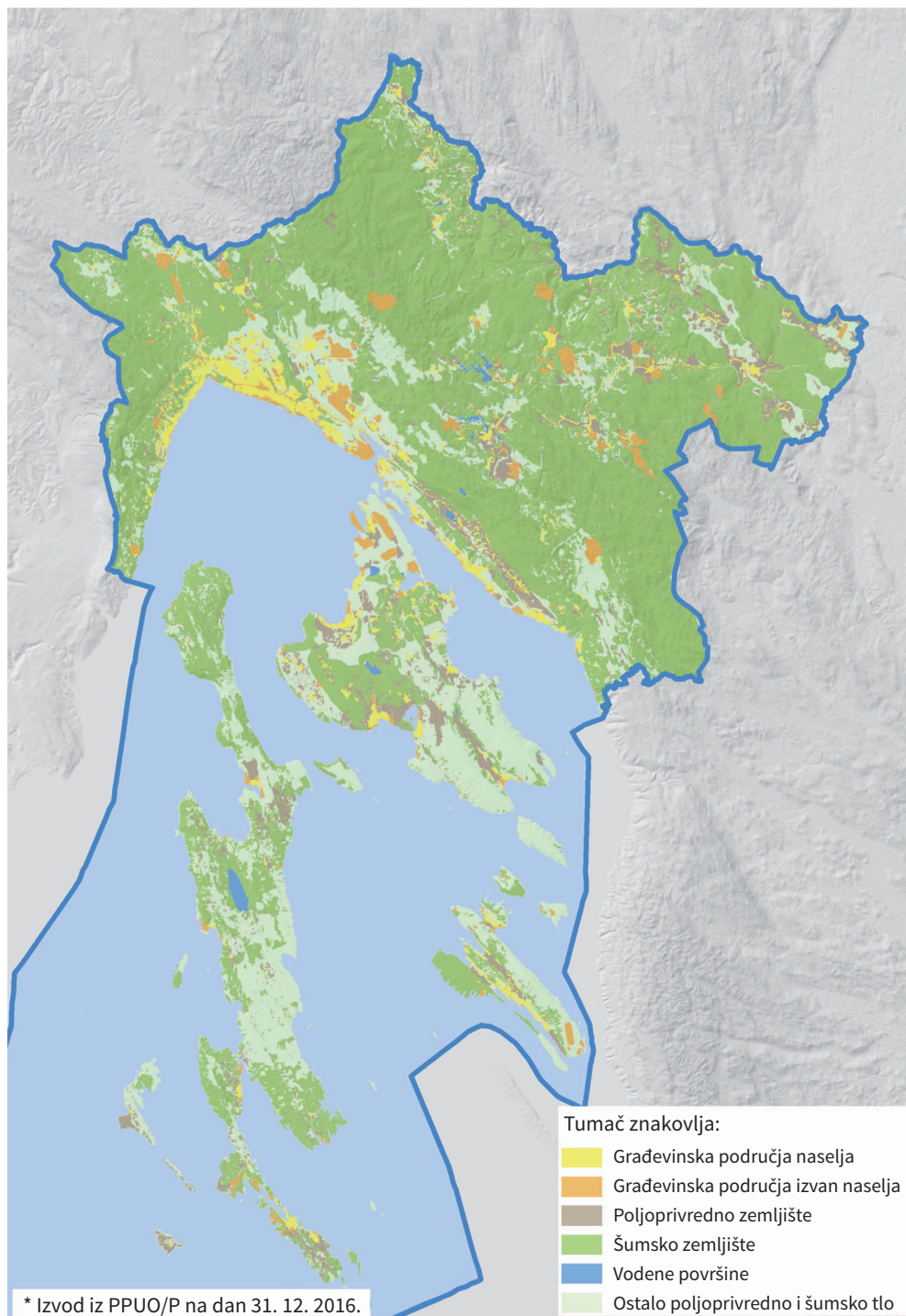
IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Kartogram 1. Teritorijalno-politički ustroj PGŽ i LAG-ovi

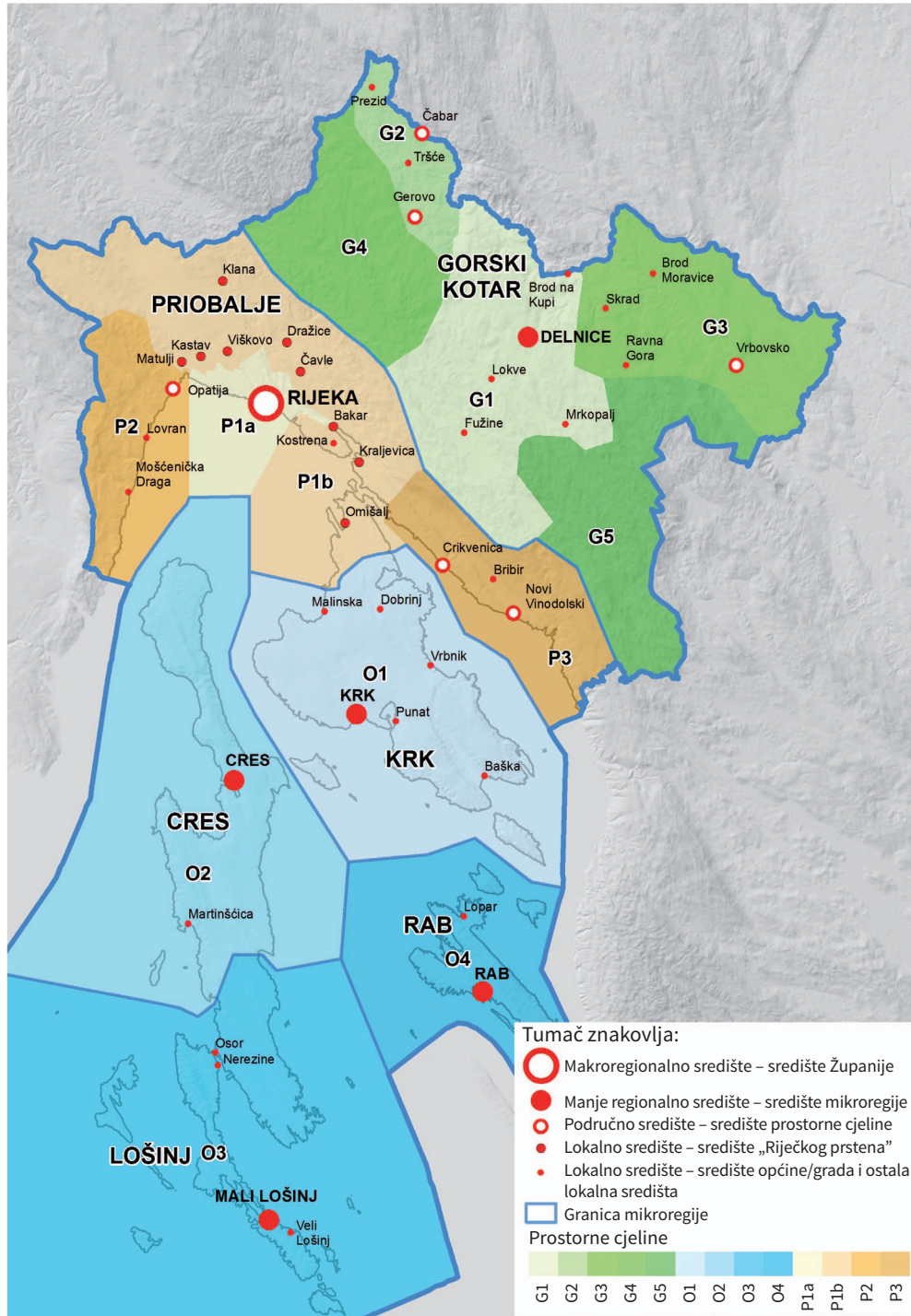
KARTOGRAMI

Kartogram 2. Struktura korištenja i namjene površina

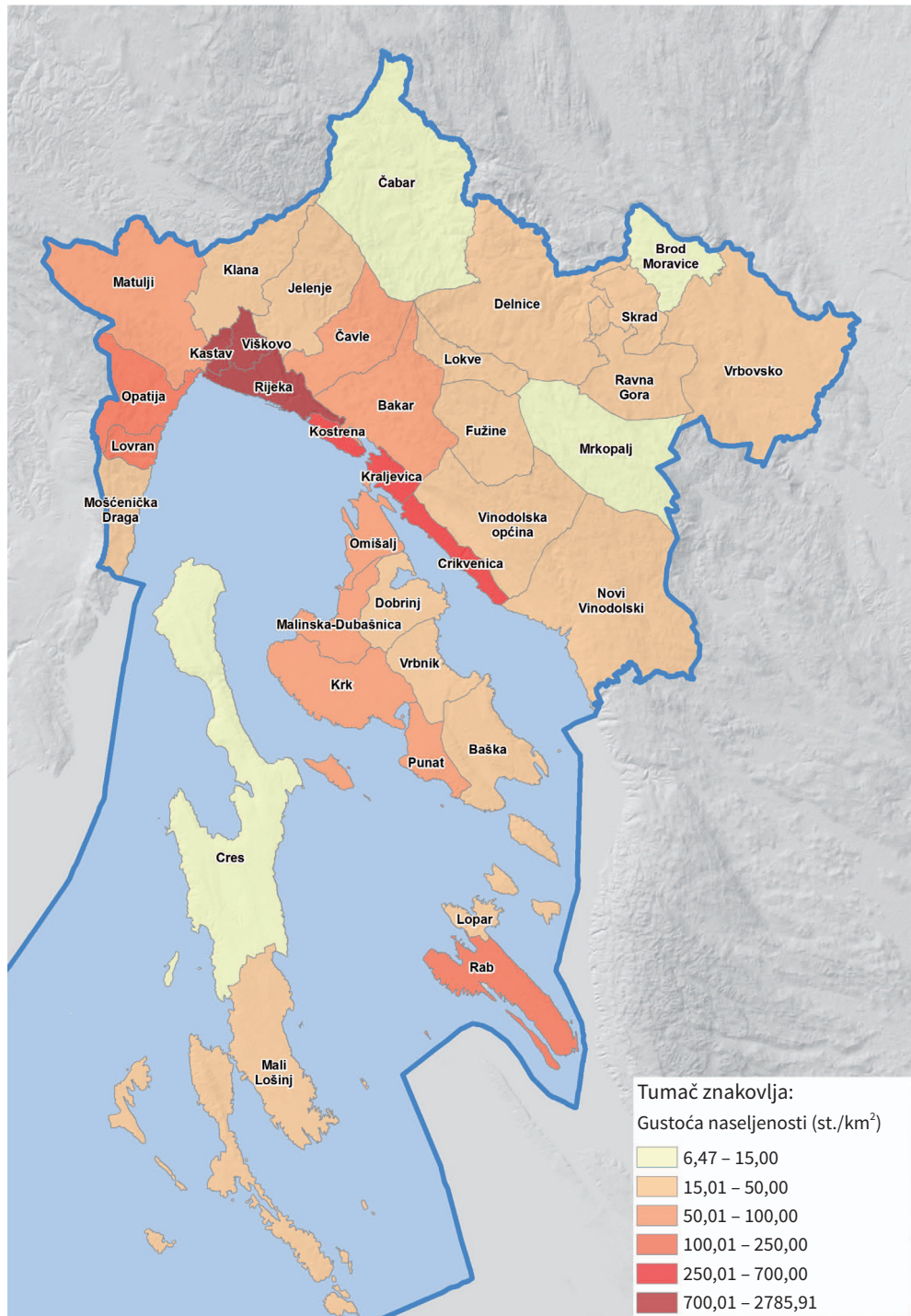
IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Kartogram 3. Sustav razvojnih središta po funkcionalnim cjelinama

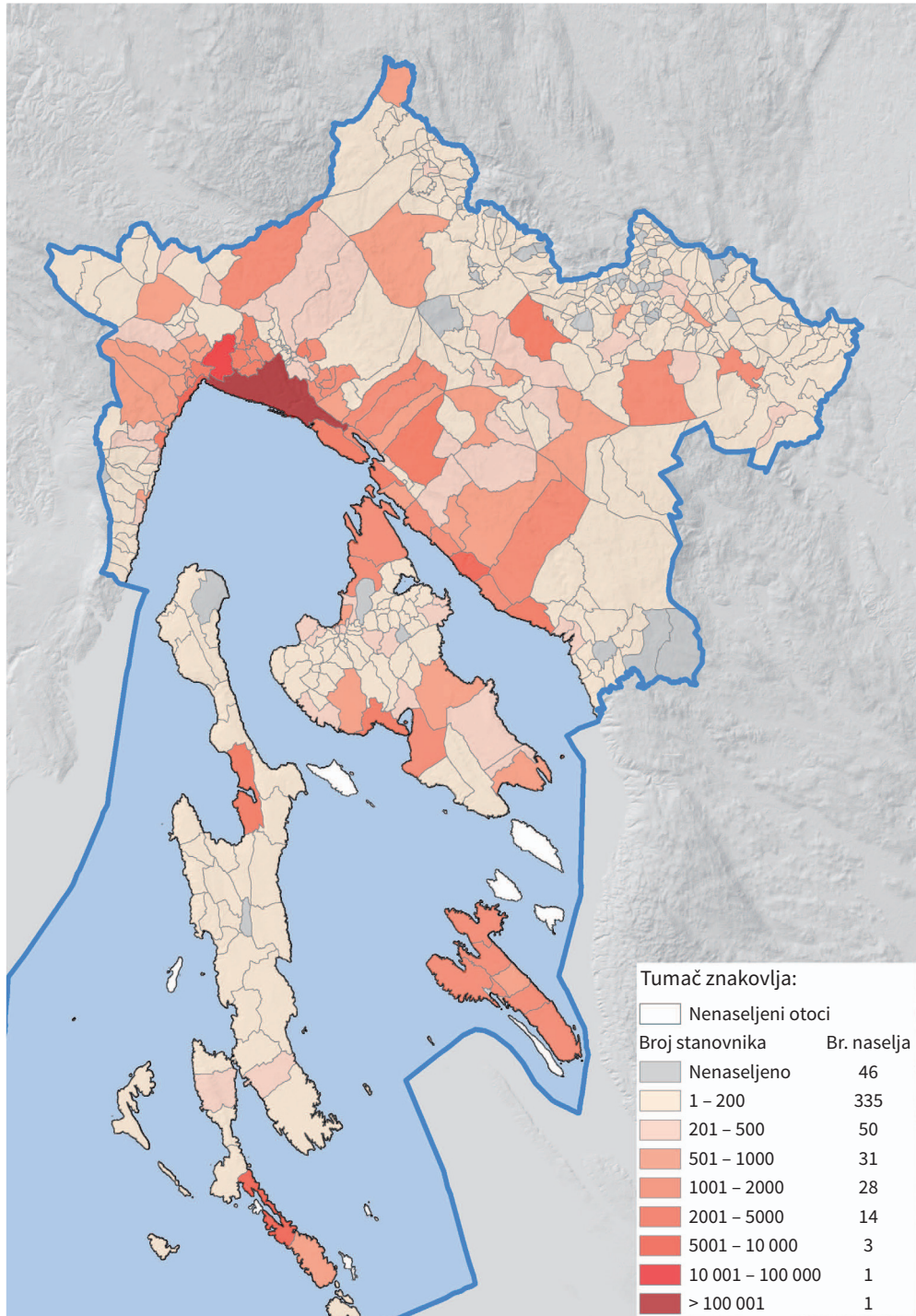
KARTOGRAMI

Kartogram 4. Gustoća naseljenosti JLS 2016. godine

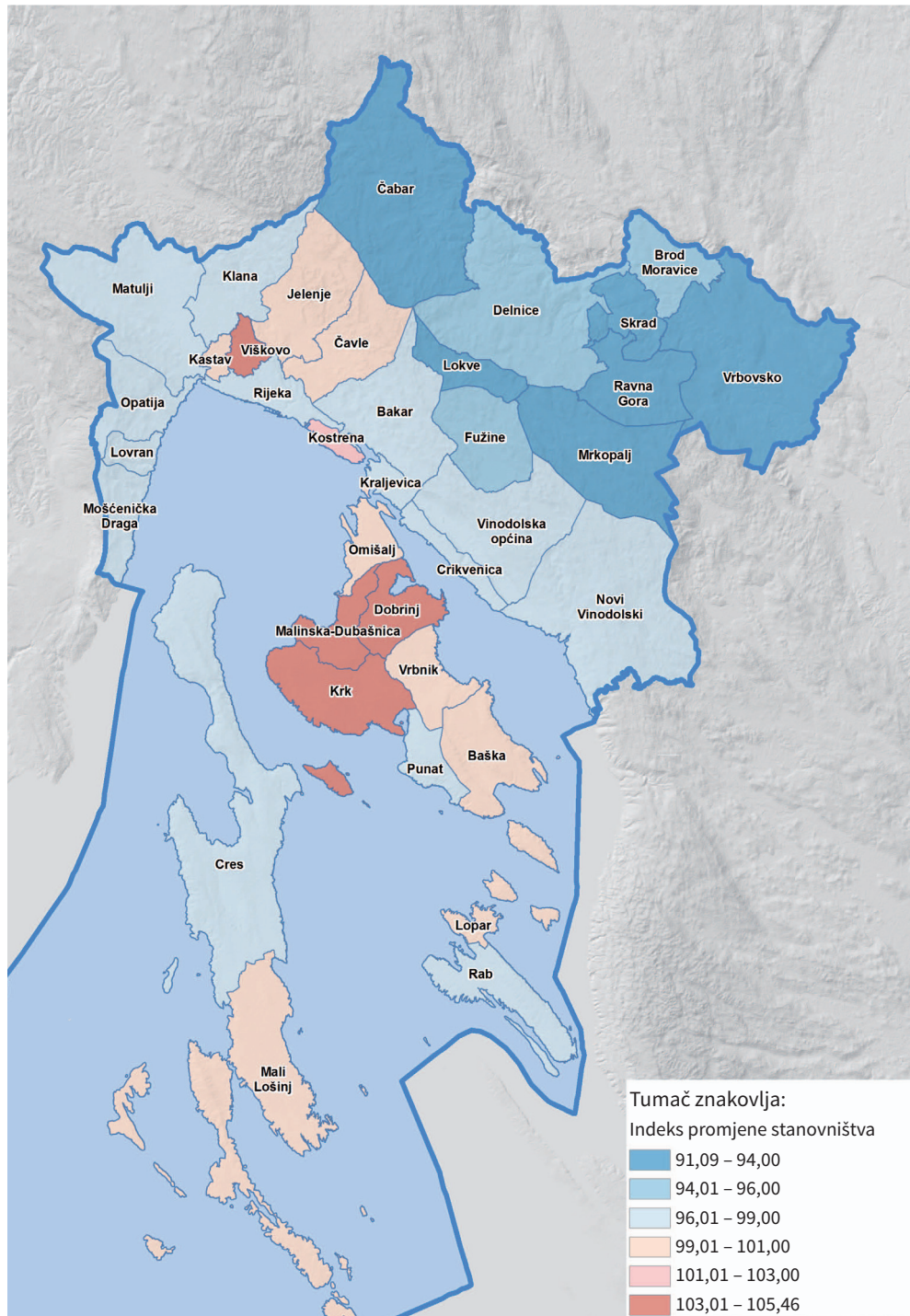
IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Kartogram 5. Broj stanovnika po naseljima 2016. godine

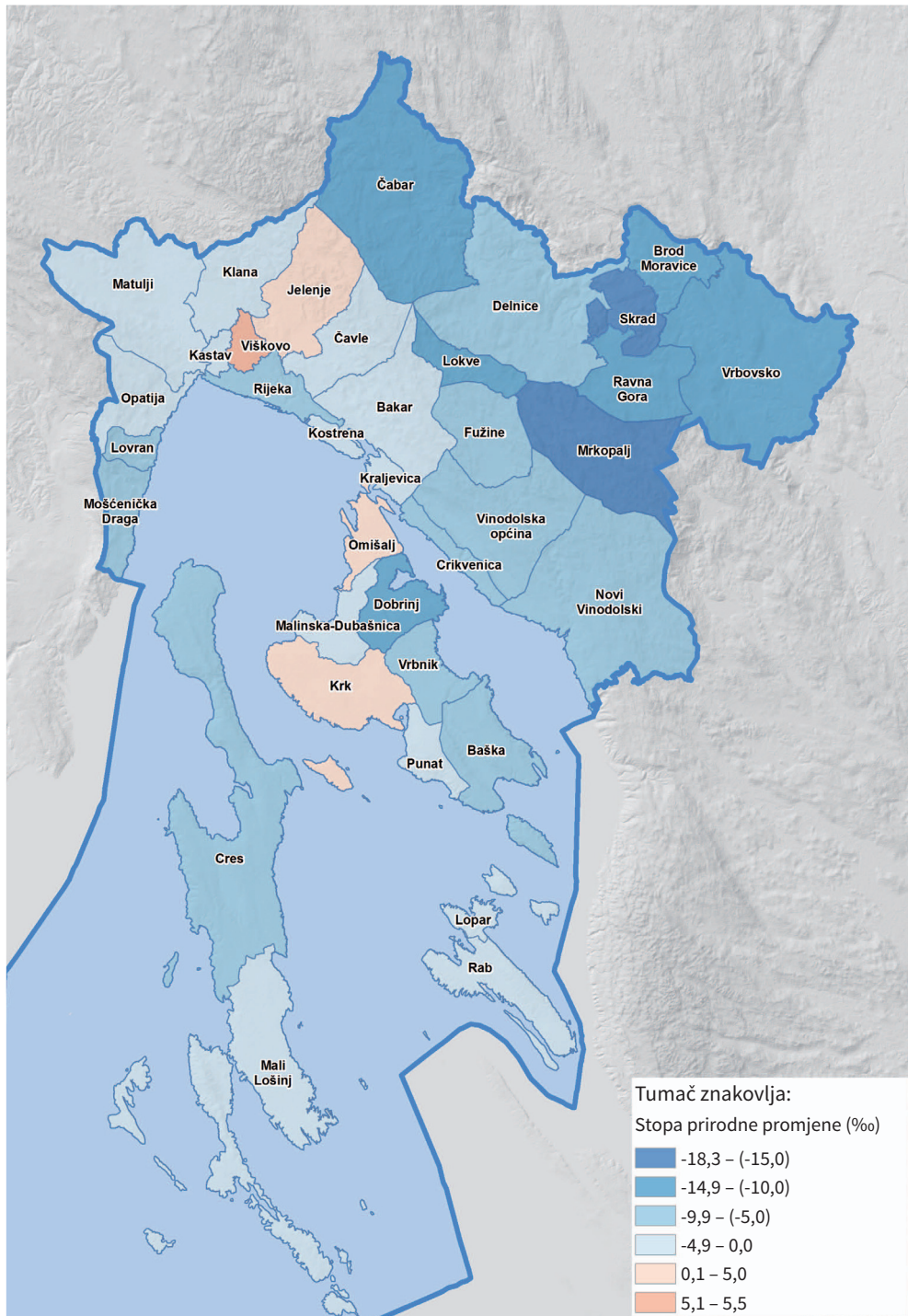
KARTOGRAMI

Kartogram 6. Indeks promjene stanovništva 2013. – 2016. godine

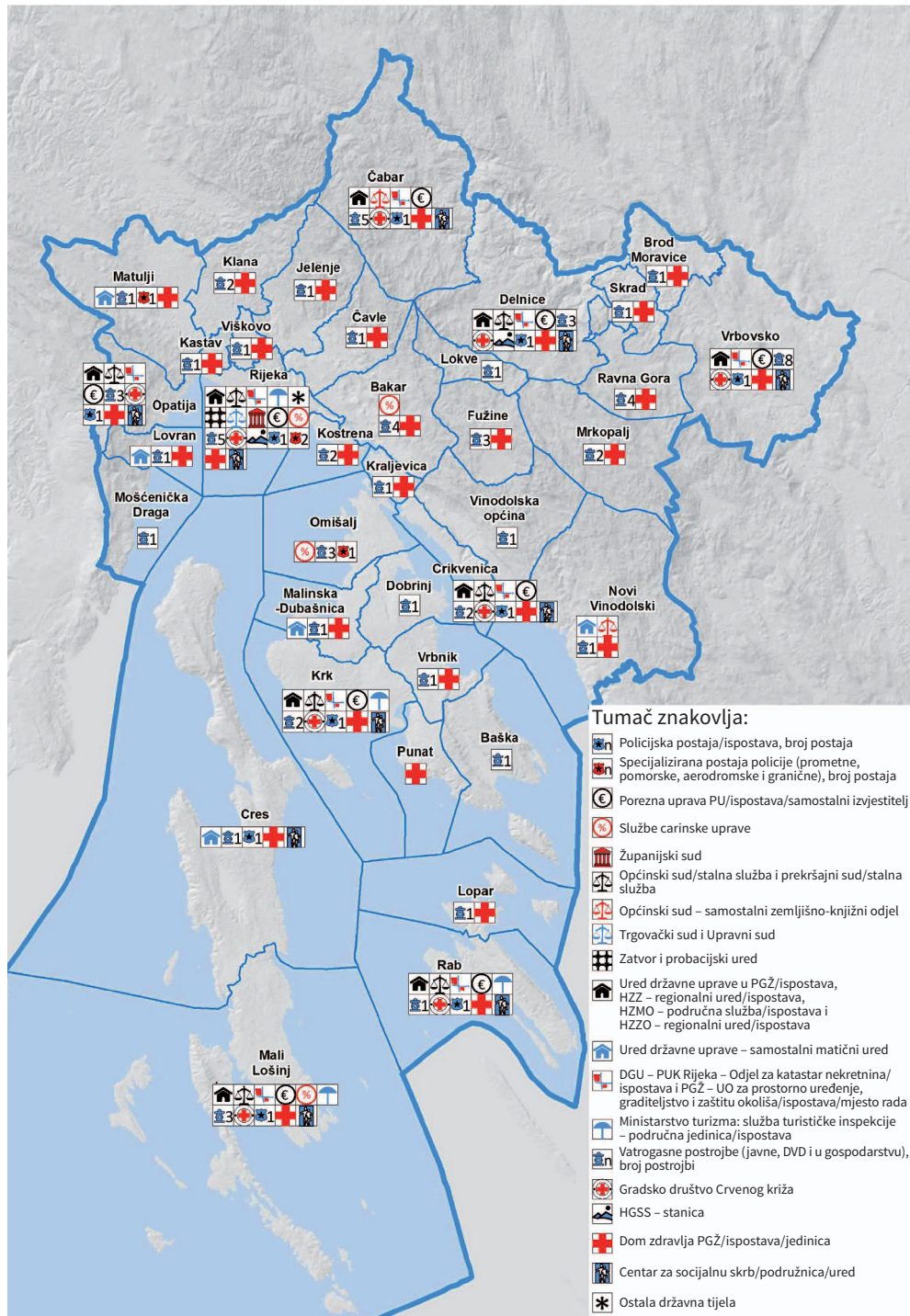
IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Kartogram 7. Prirodna promjena stanovništva 2013. – 2016. godine

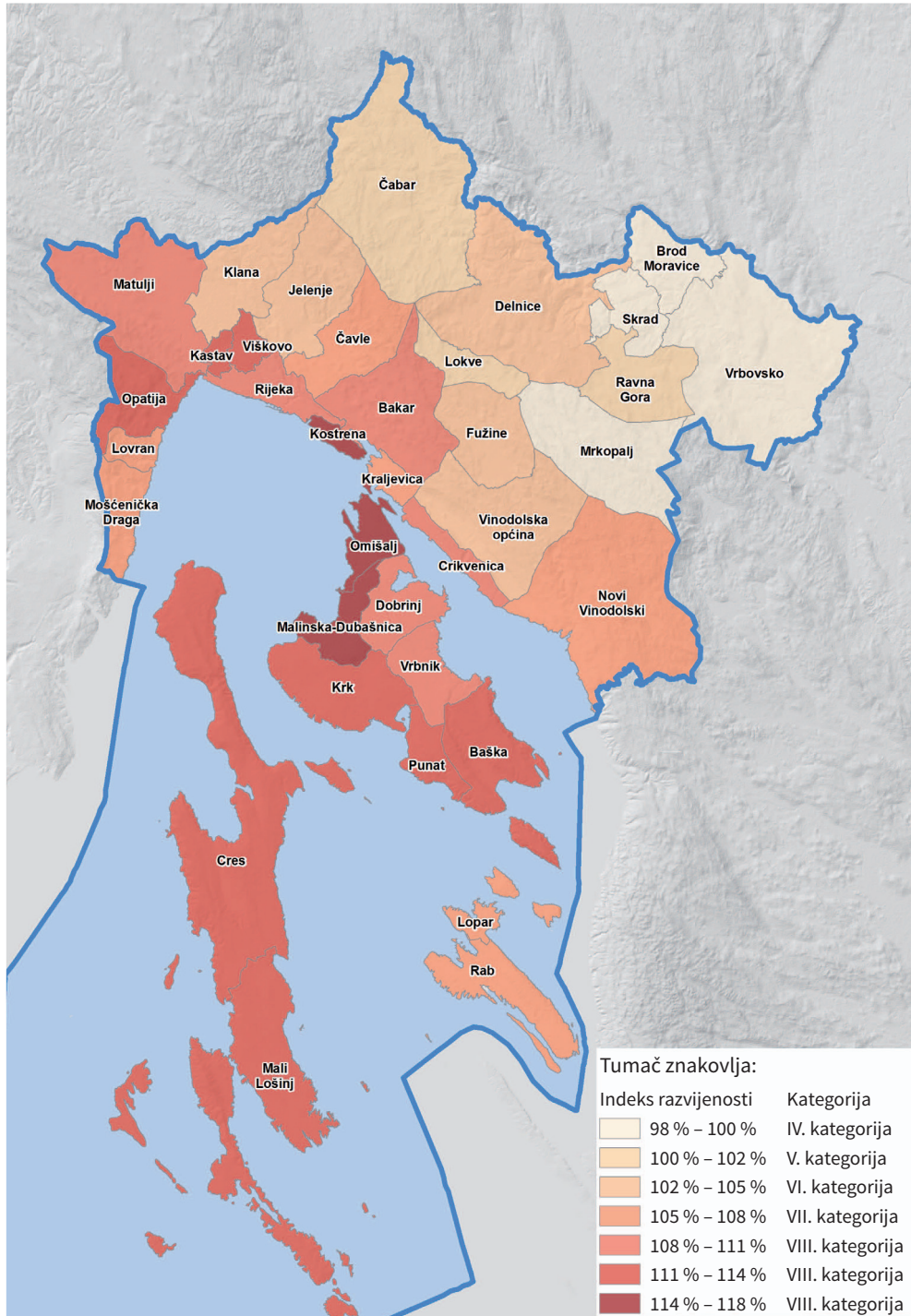
KARTOGRAMI

Kartogram 8. Javne službe, domovi zdravlja i centri socijalne skrbi

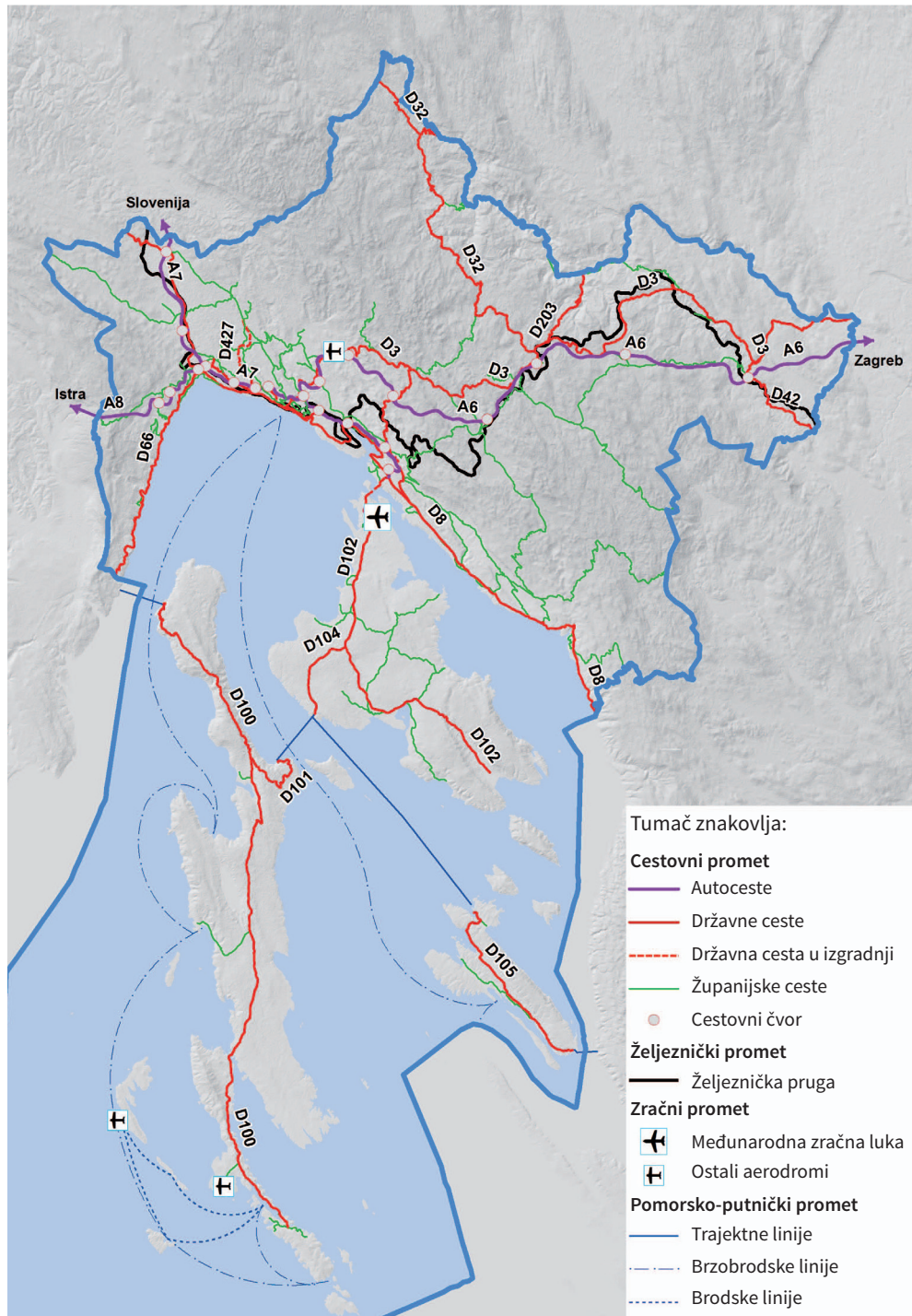
IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Kartogram 9. JLS prema indeksu razvijenosti

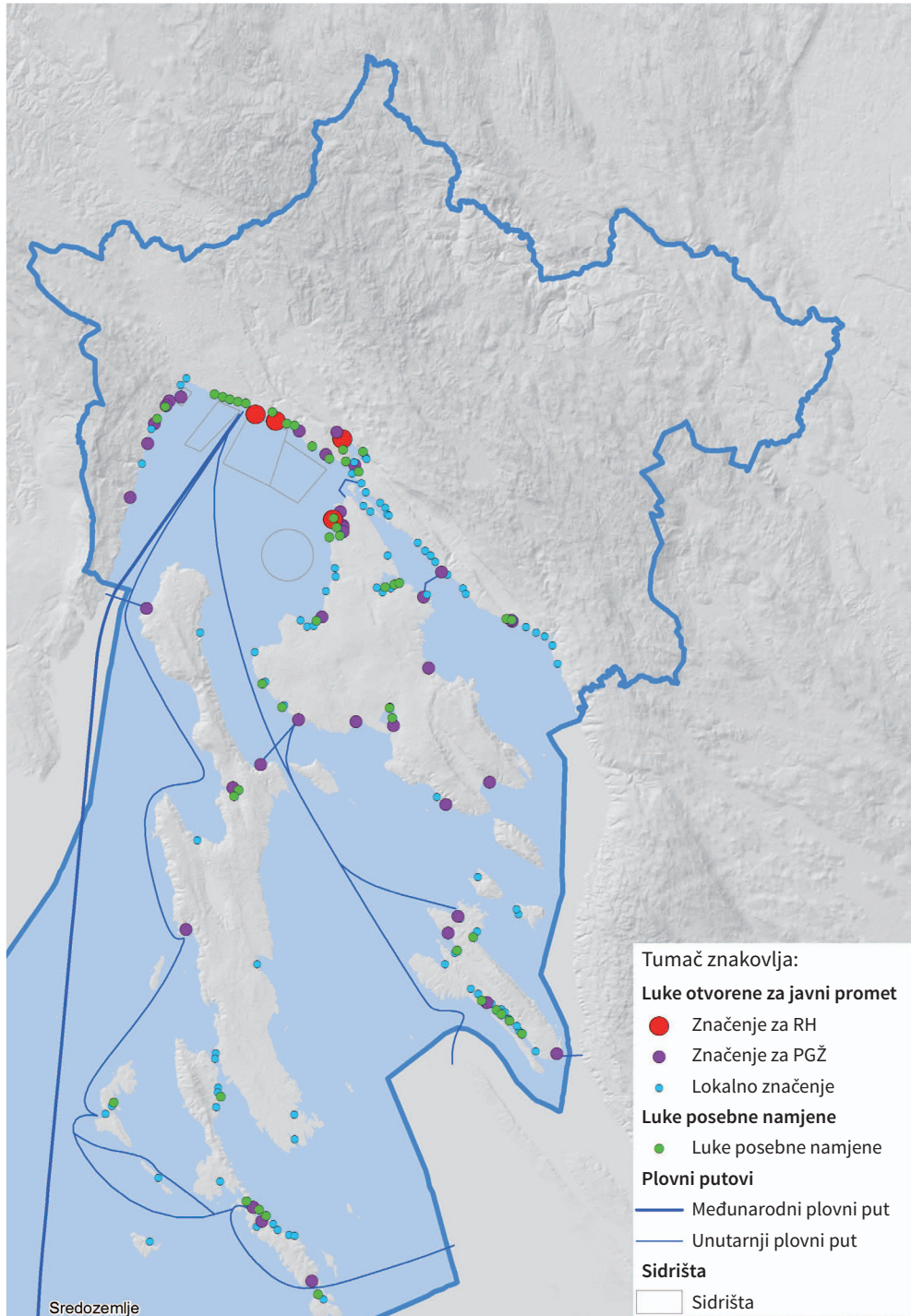
KARTOGRAMI

Kartogram 10. Prometna infrastruktura

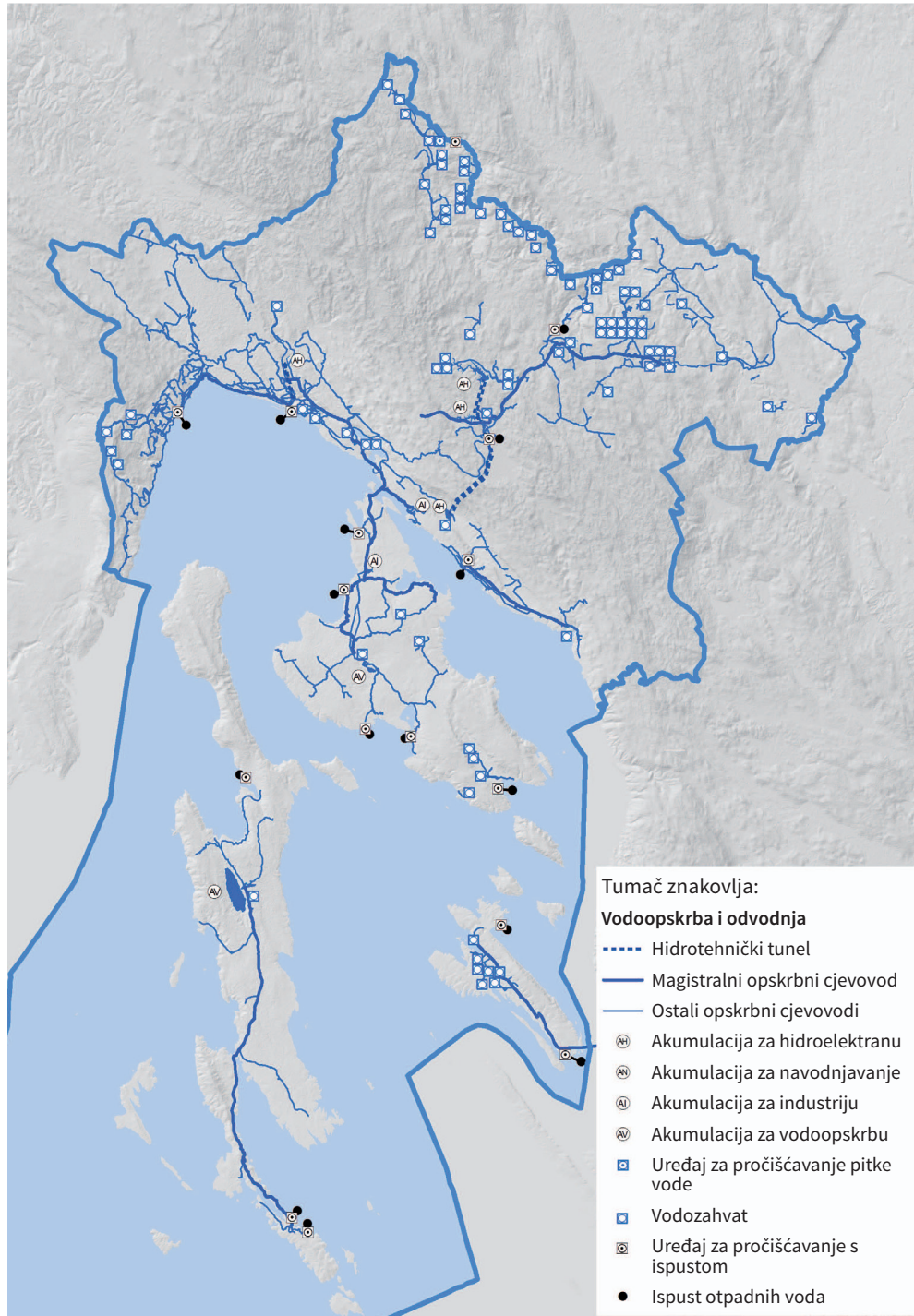
IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Kartogram 11. Pomorski promet

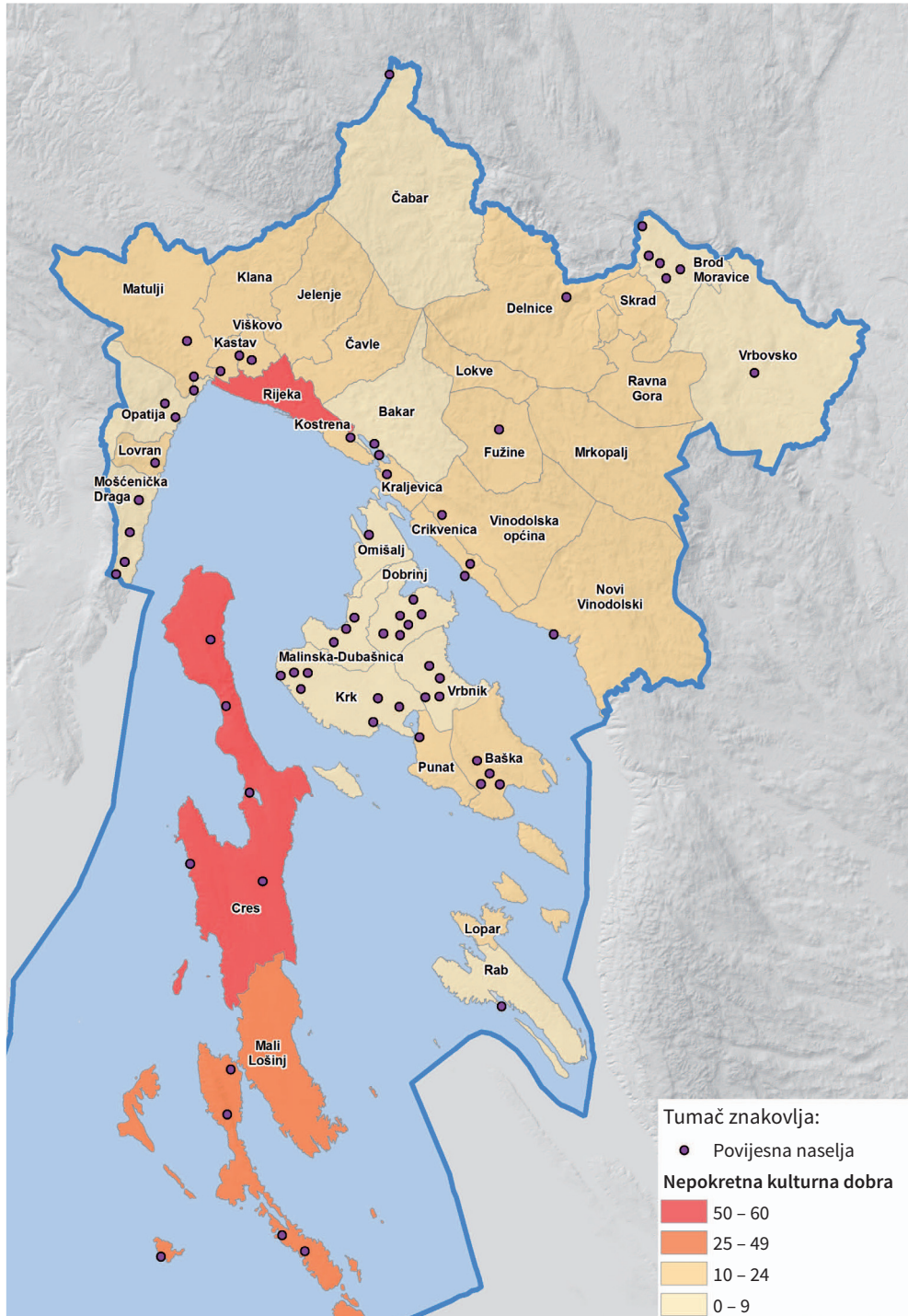
KARTOGRAMI

Kartogram 12. Vodnogospodarski sustav

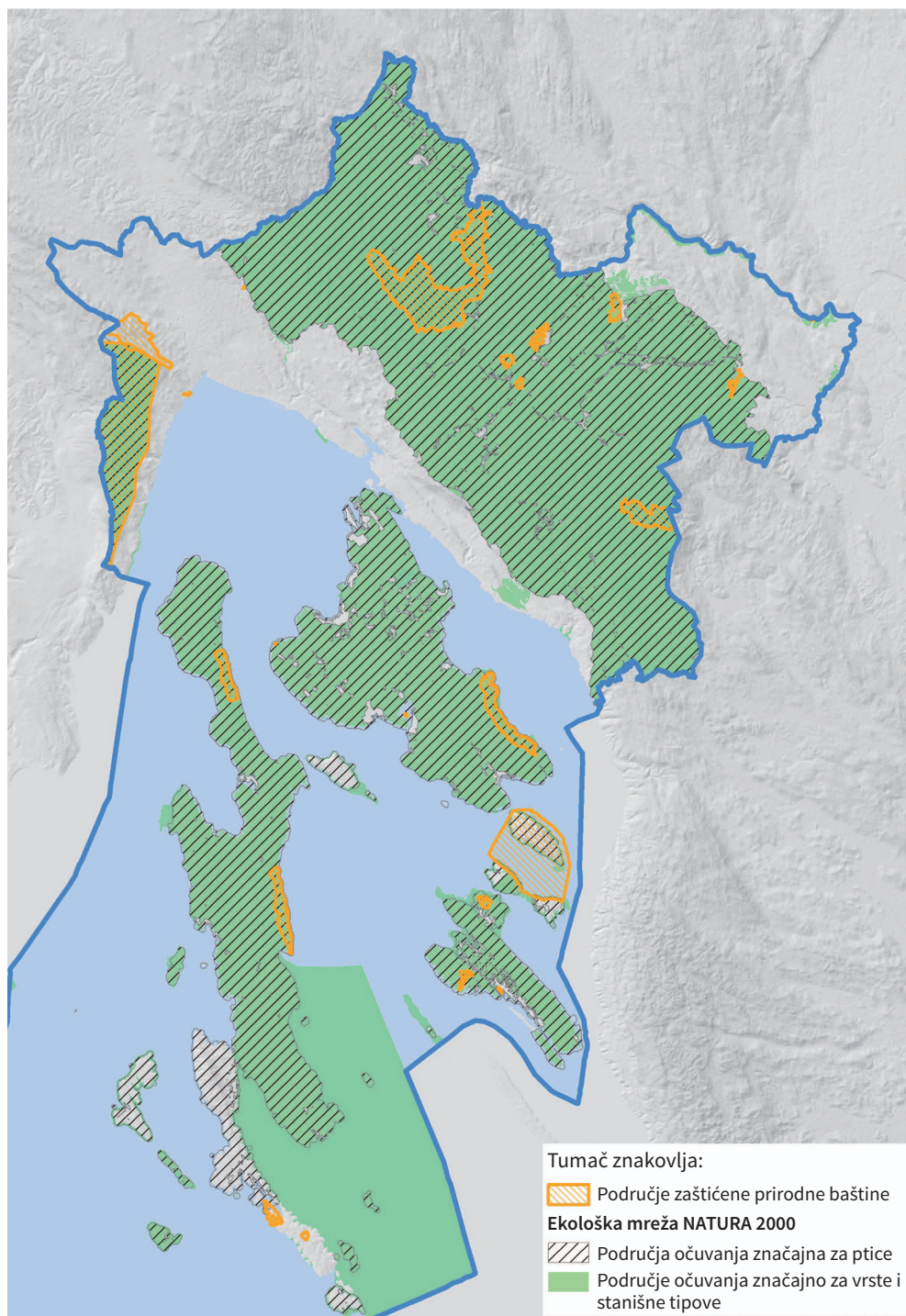
IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Kartogram 13. Zaštićena kulturna dobra

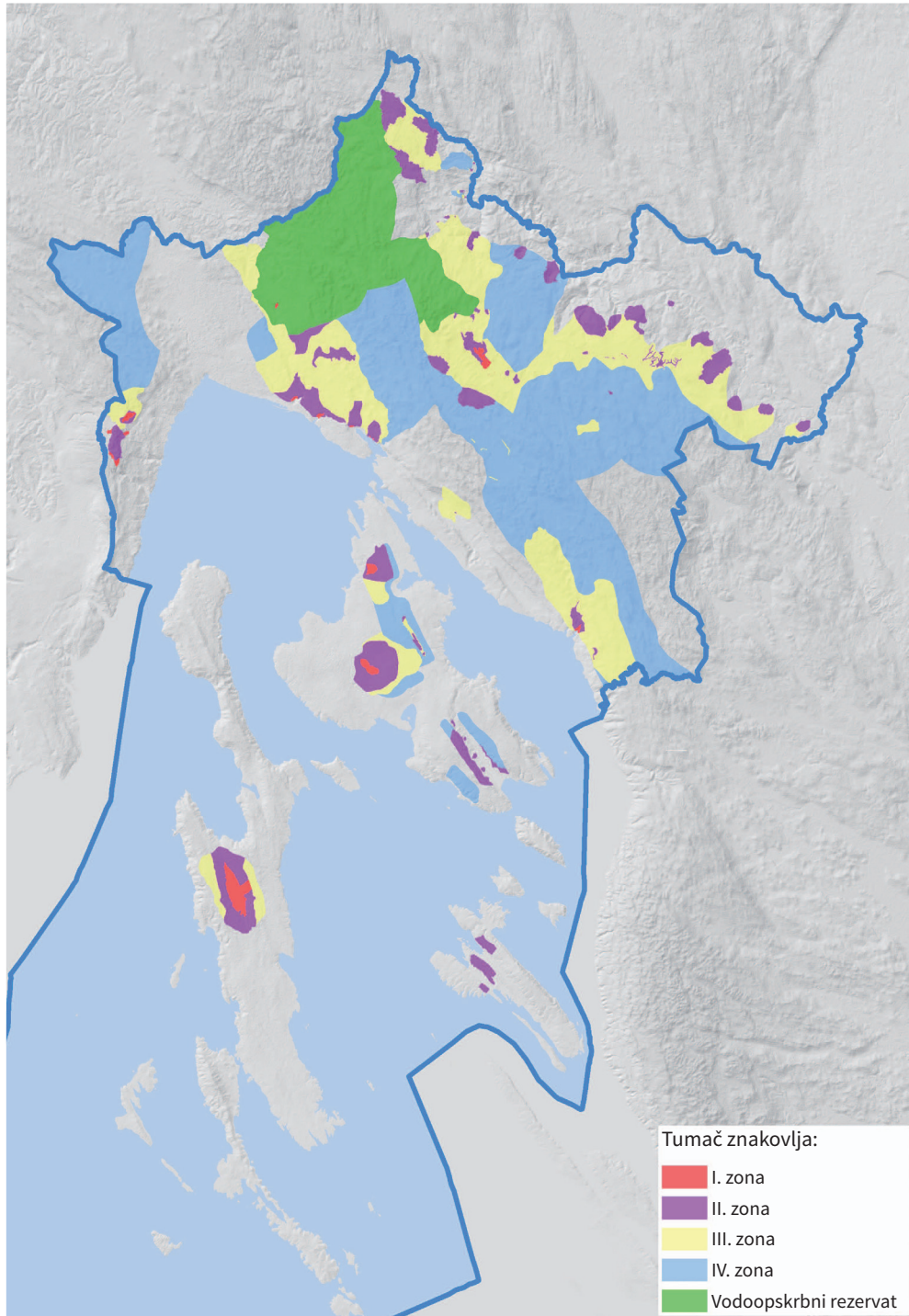
KARTOGRAMI

Kartogram 14. Područja vrijedne prirodne baštine

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (za razdoblje od 2013. do 2016.)

Kartogram 15. Zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće

KARTOGRAMI

Kartogram 16. Rizik utjecaja od poplave po naseljima

